

تحفة الزائر

مشخصات کتاب

سرشناسه: مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۱ق.
عنوان و نام پدید آور: تحفة الزائر [چاپ سنگی] / محمدباقر بن محمدتقی

باب پنجم: فضیلت زیارت سید الشهداء

در بیان فضائل زیارت سید الشهداء حسین بن علی - صلوات الله علیهما - و در آن چند فصل است:

ص: ۲۱۴

**فصل اول: در اخباری است که دلالت بر وجوب زیارت آن حضرت می کند و بر اینکه به خوف ترک زیارت
نباید کرد و بیان مدتی که باید عود به زیارت آن حضرت کردن**

به سند صحیح از حضرت امام محمد باقر - صلوات الله علیه - منقول است که:
امر کنید شیعیان ما را به زیارت حسین بن علی - صلوات الله علیهما - که به درستی که زیارت آن
حضرت دفع می کند خانه فرود آمدن و غرق شدن و سوخته شدن و درنده دریدن را. و زیارت آن
حضرت فرض است بر هر کس که اقرار نماید برای حسین به امامت از جانب خدا (۱).
و به سند موثق از حضرت صادق علیه السلام مروی است که: زیارت کنید حسین علیه السلام را و
جفا مکنید آن حضرت را به ترک زیارت، که او بهترین جوانان اهل بهشت و بهترین جوانان شهیدان
است (۲).

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: زیارت کنید قبر حسین را اگر چه سالی یک
مرتب باشد، به درستی که هر که برود نزد آن حضرت با شناسایی حق آن حضرت و انکار نکردن حق

او، او را عوضی نیست به غیر از بهشت؛ و روزی داده می‌شود روزی فراخ و می‌دهد خدا به او فرجی نزدیک.

به درستی که حق تعالی موکل گردانیده است به قبر حسین علیه السلام چهار هزار ملک

۱- امالی صدوق: ۱۲۳ م ۲۹ ح ۱۰، من لا یحضره الفقیه: ۵۸۲/۲ ح ۳۱۷۹، بحارالانوار: ۱/۱۰۱ ح ۱.

۲- کامل الزیارات: ۱۰۹ ب ۳۷ ح ۱، بحارالانوار: ۱/۱۰۱ ح ۲.

ص: ۲۱۵

را، که همگی گریه بر آن حضرت می‌کنند و مشایعت می‌کنند هر که را زیارت آن حضرت کند تا به اهل خود برگردد؛ و اگر بیمار شود او را عیادت می‌کنند و اگر بمیرد به جنازه او حاضر می‌شوند با طلب آمرزش از برای او و ترحم کردن بر او (۱).

و به سند معتبر دیگر منقول است که شخصی به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که: فدای تو شوم چه می‌فرمایی در حق کسی که ترک کند زیارت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - را و او قادر بر زیارت او باشد؟

فرمود که: او عاق رسول خدا صلی الله علیه و آله و عاق ما شده است و سبک شمرده است امری را که برای او نافع است.

و هر که زیارت کند آن حضرت را، خدا حوائج او را متکفل گردد و کفایت مهمات دنیای او می‌نماید.

و زیارت آن حضرت روزی را برای بنده جلب می‌کند و آنچه خرج کند خدا عوض می‌دهد و گناه پنجاه ساله او را می‌آمرزد و برمی‌گردد به سوی اهل خود و حال آنکه هیچ گناه و خطائی بر او نباشد مگر آنکه از نامه عمل او محو شود و اگر در آن سفر بمیرد ملائکه نازل شوند و او را غسل دهند و

گشوده شود برای او دری به سوی بهشت که داخل شود بر او نسیم بهشت و اگر سالم بماند گشوده شود برای او دری که نازل شود از آن در روزی او و حق تعالی به عوض هر درهمی که او خرج کرده است ده هزار درهم به او بدهد و برای او ذخیره کند و چون محشور شود گویند به او که: خدا این عوض را برای تو ذخیره کرد که امروز به تو رساند (۲).

و در حدیث معتبر دیگر منقول است که آن حضرت به امّ سعید (۳) فرمود که:

زیارت کن حضرت امام حسین را، که زیارت آن حضرت واجب است بر مردان و زنان (۴).

۱- کامل الزیارات: ۸۵ ب ۲۷ ح ۱۳، و ص ۱۵۱ ب ۶۱ ح ۴، بحارالانوار: ۲/۱۰۱ ح ۳ و ص ۴۷ ح ۱۳،

موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۳/۳ ش ۹۵۳.

۲- کامل الزیارات: ۱۲۷ ب ۴۶ ح ۲، و ص ۳۳۷ ب ۱۰۸ ذیل ح ۱۴، تهذیب الاحکام: ۴۵/۶ ح ۹۶،

بحارالانوار: ۲/۱۰۱ ح ۵ و ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۵/۳ ش ۹۴۶.

۳- «امّ سعیده» بیشتر نسخ.

۴- کامل الزیارات: ۱۲۲ ب ۴۳ ح ۳، بحارالانوار: ۳/۱۰۱ ح ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۶۰/۳ ش ۹۶۷.

ص: ۲۱۶

و در حدیث معتبر دیگر منقول است که فرمود که: اگر یکی از شما حج کند در تمام عمر خود و

زیارت امام حسین علیه السلام نکرده باشد، هر آینه ترک کرده خواهد بود حقّی از حقوق رسول

خدا صلی الله علیه و آله را؛ زیرا که حق حسین فریضه است از جانب خدا و واجب است بر هر

مسلمانی (۱).

و به سندهای معتبر از امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهما السلام منقول است که:

هر که به زیارت امام حسین علیه السلام نرود از شیعیان ما، ایمان و دینش ناقص خواهد بود.

و اگر داخل بهشت شود، پست تر از مؤمنان دیگر خواهد بود (۲).

و در روایت دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که به زیارت امام حسین - صلوات الله علیه - نرود و گمان کند که شیعه ما است تا بمیرد، پس او شیعه ما نیست. و اگر او از اهل بهشت باشد، مهمان اهل بهشت خواهد بود (۳).

و به سند حسن از امام محمد باقر علیه السلام منقول است که: هر که خواهد بداند که او از اهل بهشت است، عرض کند محبت ما را بر دل خود؛ اگر قبول کند مؤمن است.

و هر که دوست ما است باید که رغبت کند در زیارت قبر امام حسین - صلوات الله علیه -، زیرا که هر که زیارت کننده آن حضرت است ما او را دوست اهل بیت می دانیم و از اهل بهشت است و هر که زیارت کننده آن حضرت نیست ایمانش ناقص است (۴).

و در روایت معتبر دیگر مذکور است که: شخصی از حضرت صادق علیه السلام سؤال کرد از حال کسی که ترک کند زیارت قبر حضرت امام حسین علیه السلام را. فرمود که: آن مردی است از اهل جهنم (۵).

۱- کامل الزیارات: ۱۲۲ ب ۴۳ ح ۴، مزار مفید: ۲۷ ح ۲، تهذیب الاحکام: ۴۲/۶ ح ۸۷، مزار کبیر: ۳۴۱، بحار الانوار: ۳/۱۰۱ ح ۱۰ و ۱۱.

۲- کامل الزیارات: ۱۹۳ ب ۷۸ ح ۱ و ۲، تهذیب الاحکام: ۴۴/۶ ح ۹۵، مزار کبیر: ۳۵۳ و ۳۵۴،

بحار الانوار: ۴/۱۰۱ ح ۱۳ و ۱۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۲/۳ ش ۸۸۰.

۳- کامل الزیارات: ۱۹۳ ب ۷۸ ح ۳، بحار الانوار: ۴/۱۰۱ ح ۱۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۱/۳ ش ۹۶۸.

۴- کامل الزیارات: ۱۹۳ ب ۷۸ ح ۴، بحار الانوار: ۴/۱۰۱ ح ۱۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۰۳/۳ ش ۸۶۲.

۵- کامل الزیارات: ۱۹۳ ب ۷۸ ح ۵، مصباح الزائر: ۵۲۶، بحار الانوار: ۵/۱۰۱ ح ۱۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۱/۳ ش ۹۶۹.

ص: ۲۱۷

و در حدیث دیگر فرمود که: اگر کسی هزار حج بکند و زیارت قبر امام حسین نکرده باشد، ترک کرده خواهد بود حق بزرگی از حقوق پیغمبر صلی الله علیه و آله را (۱).

و در حدیث دیگر مروی است که حضرت امام محمد باقر علیه السلام پرسید از شخصی که: چه مقدار فاصله هست میان شما و میان قبر امام حسین علیه السلام؟ گفت: شانزده فرسخ است. پرسید که: آیا به زیارت آن حضرت می‌روید؟ گفت: نه. فرمود که: چه بسیار جفا کارید شما (۲)!

و از حضرت امیرالمؤمنین - صلوات الله علیه - منقول است که فرمود که: پدر و مادرم فدای حسین باد که در نزدیک کوفه کشته خواهد شد و گویا می‌بینم که انواع وحشیان صحرا گردنها کشیده باشند بر قبرش و بر او گریه و نوحه کنند تا صبح؛ چون چنین شود زنهار که جفا مکنید به زیارت نکردن آن حضرت (۳).

و به چندین سند معتبر منقول است که حضرت صادق علیه السلام به سدید صیرفی فرمود که: آیا زیارت می‌کنی حضرت امام حسین علیه السلام را هر روز؟ گفت: نه. فرمود که: هر هفته؟ گفت: نه. فرمود که: هر ماه؟ گفت: نه. فرمود که: هر سال؟ گفت: گاه هست که سالی یک مرتبه به زیارت آن حضرت می‌روم.

فرمود که: چه بسیار جفا کارید شما به حسین علیه السلام! مگر نمی‌دانید که خدا را چهار هزار ملک (۴) هست ژولیده مو و گردآلوده، بر آن حضرت می‌گریند و مرثیه می‌خوانند و ایشان را ملال حاصل نمی‌شود و پیوسته زیارت می‌کنند و ثواب ایشان برای زیارت کنندگان آن حضرت است (۵).

و در روایت معتبر منقول است که حضرت امام محمد باقر علیه السلام از شخصی پرسید

۱- کامل الزیارات: ۱۹۳ ب ۷۸ ح ۶، بحارالانوار: ۵/۱۰۱ ح ۱۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸۵/۳ ش ۱۰۱۶.

۲- کامل الزیارات: ۲۹۰ ب ۹۷ ح ۱ و ص ۲۹۲ ح ۷، بحارالانوار: ۵/۱۰۱ ح ۲۰ و ۲۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۲/۳ ش ۸۷۸.

۳- کامل الزیارات: ۲۹۱ ب ۹۷ ح ۳، بحارالانوار: ۶/۱۰۱ ح ۲۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۲/۳ ش ۸۳۹.

۴- در مصادر: هزار ملک.

۵- کافی: ۵۸۹/۴ ح ۸، کامل الزیارات: ۲۹۱ ب ۹۷ ح ۴، و ص ۲۸۷ ح ۲ و ۳، تهذیب الاحکام: ۱۱۶/۶ ح ۲۱، بحارالانوار: ۶/۱۰۱ ح ۲۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۲/۳ ش ۱۰۲۸.

ص: ۲۱۸

که: هر هفته زیارت امام حسین علیه السلام می کنی؟ گفت: نه. فرمود که: هر ماه زیارت می کنی؟

گفت: نه. فرمود که: هر سال زیارت می کنی؟ گفت: نه. فرمود که: تو محرومی از خیر (۱).

و در روایت معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود که: عجب دارم از کسی

که گمان می کند که شیعه ما است و عمرش می گذرد و به زیارت قبر امام حسین علیه السلام نمی رود

از روی تهاون و سستی و عجز و تنبلی؛ واللّه که اگر بداند که چه فضیلت در زیارت آن حضرت

هست، هر آینه سستی و تنبلی نکند.

راوی عرض کرد که: چه فضیلت در آن هست؟

فرمود که: فضیلت و خیر بسیار، اوّل چیزی که به او می‌رسد آن است که گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزند و می‌گویند: عمل را از سر گیر (۲).

و در حدیث معتبر منقول است که حضرت صادق علیه السلام به ابان بن تغلب گفت که: ای ابان، چند گاه است که زیارت قبر امام حسین علیه السلام نکرده‌ای؟ گفت: مدّتی است.

فرمود که: سبحان الله العظیم، تو از سر کرده‌های شیعیانی و ترک زیارت آن حضرت می‌کنی! هر که زیارت آن حضرت کند حق تعالی بنویسد برای او به عدد هر گامی حسنه‌ای و محو کند از او به هر گامی گناهی و پیامزد گناهان گذشته و آینده او را. به تحقیق که چون آن حضرت شهید شد، بر قبر آن حضرت فرود آمد هفتاد هزار ملک ژولیده‌مو و گردآلوده و بر آن حضرت گریه و نوحه می‌کنند تا روز قیامت (۳).

و به چندین سند صحیح از معاویه بن عمّار (۴) منقول است که گفت: روزی به خدمت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام رفتم، آن حضرت مشغول نماز بود و چون فارغ شد شنیدم که مناجات می‌کرد با پروردگار خود و می‌گفت:

ای خداوندی که مخصوص گردانیده‌ای ما را به کرامت و وعده داده‌ای ما را

۱- کامل الزیارات: ۲۹۱ ب ۹۷ ح ۵، بحارالانوار: ۶/۱۰۱ ح ۲۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۱/۳ ش ۸۷۶.

۲- کامل الزیارات: ۲۹۲ ب ۹۷ ح ۸، بحارالانوار: ۷/۱۰۱ ح ۲۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۵/۳ ش ۹۲۸.

۳- کامل الزیارات: ۳۳۱ ب ۱۰۸ ح ۸، بحارالانوار: ۷/۱۰۱ ح ۲۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

شفاعت و علوم رسالت را به ما داده‌ای و ما را وارث پیغمبران گردانیده‌ای و ختم کرده‌ای به ما امتهای گذشته را و ما را مخصوص به وصیت پیغمبر گردانیده‌ای و علم گذشته و آینده را به ما عطا کرده‌ای و دلهای مردم را به سوی ما مایل گردانیده‌ای، پیامرز مرا و برادران مرا و زیارت کنندگان قبر ابی‌عبدالله‌الحسین را؛ آنان که خرج کرده‌اند مالهای خود را و بیرون آورده‌اند از شهرها بدنهای خود را برای رغبت در نیکی ما و امید ثوابهای تو در صله ما و برای شاد گردانیدن پیغمبر تو و اجابت نمودن ایشان امر ما را و برای خشمی که بر دشمنان داخل کرده‌اند و مراد ایشان خشنودی تو است. پس مکافات ده ایشان را از جانب ما به خشنودی و حفظ کن ایشان را در شب و روز و خلیفه ایشان باش در اهل و اولاد ایشان که در وطن خود گذاشته‌اند به خلافت نیکو و رفیق ایشان باش و دفع کن از ایشان شرّ هر جبار معاند را و هر ضعیف و شدید از خلقت را و شرّ شیاطین جنّ و انس را. و بده به ایشان زیاده از آنچه امید دارند از تو در دور شدن از وطنهای خود و در اختیار کردن ایشان ما را بر فرزندان و اهالی و خویشان خود.

خداوندا دشمنان ما عیب کردند بر ایشان بیرون آمدن ایشان را به زیارت ما، پس این مانع نشد ایشان را از عزم کردن و بیرون آمدن از روی مخالفت ایشان. پس رحم کن آن روها را که آفتاب متغیر گردانیده است و رحم کن گونه‌های روی ایشان را که می‌گردانند و می‌مالند بر قبر امام حسین و رحم کن آن دیده‌ها را که گریه شان جاری شد از ترحم بر ما و رحم کن آن دلها را که جزع کرده‌اند و سوخته‌اند از برای مصیبت ما و رحم کن آن فغانها را که در مصیبت ما بلند کردند. خداوندا آن جانها و آن بدنها را به تو می‌سپارم تا سیراب گردانی ایشان را از حوض کوثر در روز تشنگی.

و پیوسته آن حضرت به این نحو دعا می کرد در سجده.
پس چون فارغ شد گفتم: آن دعا که من از شما شنیدم، اگر در حق کسی می کردید
ص: ۲۲۰

که خدا را نمی شناخت، گمان داشتم که آتش جهنم به او نرسد هرگز؛ واللّه که آرزو کردم که
زیارت آن حضرت کرده بودم و حج نکرده بودم.
حضرت فرمود که: چه بسیار نزدیکی تو به آن حضرت! چه مانع است تو را از زیارت ای معاویه،
ترک زیارت مکن.

گفتم: فدای تو شوم، نمی دانستم که این قدر فضیلت دارد.
فرمود که: ای معاویه، آنها که برای زیارت کنندگان آن حضرت دعا می کنند در آسمان، زیاده از
آنهایند که دعا می کنند برای ایشان در زمین. ترک مکن زیارت آن حضرت را از برای خوف از
احدی؛ که هر که از برای خوف ترک زیارت کند، آنقدر حسرت برد که آرزو کند که کاش آنقدر
می ماندم نزد قبر آن حضرت که در آنجا مدفون می شدم.
آیا دوست نمی داری که خدا ببیند تو را در میان آنها که دعا می کنند برای ایشان رسول خدا صلی الله
علیه و آله و علی و فاطمه و ائمه معصومین علیهم السلام؟!
آیا نمی خواهی از آنها باشی که ملائکه در قیامت با ایشان مصافحه می کنند؟!
آیا نمی خواهی از آنها باشی که در قیامت بیایند و هیچ گناهی بر ایشان نباشد؟!
آیا نمی خواهی از آنها باشی که در قیامت حضرت رسول صلی الله علیه و آله با ایشان مصافحه
می کند (۱)؟!

و به سند معتبر از زراره منقول است که: عرض کردم به خدمت حضرت امام محمد باقر علیه السلام
که: چه می فرمایی در باب کسی که پدرت حضرت امام حسین را زیارت کند با ترس؟
فرمود که: خدا او را ایمن می گرداند در روز قیامت که همه کس ترسان باشند.

و به استقبال او آیند ملائکه و او را بشارت دهند و گویند که: مترس و اندوهناک مباش، که این روز رستگاری و فیروزی تو است (۲).

-
- ۱- ثواب الاعمال: ۱۲۰ ح ۴۴، مصباح الزائر: ۱۹۳، مزار کبیر: ۳۳۴، بحارالانوار: ۸/۱۰۱ ح ۳۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۰/۳ ش ۹۵۰.
- ۲- کامل الزیارات: ۱۲۵ ب ۴۵ ح ۱، بحارالانوار: ۱۰/۱۰۱ ح ۳۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۳/۳ ش ۸۶۱.

ص: ۲۲۱

و به سند معتبر منقول است که ابن بکیر به حضرت صادق علیه السلام گفت که: می‌روم به زیارت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - و دلم ترسان و هراسان است تا بر می‌گردم، از ترس خلیفه و اتباع و لشکری او.

فرمود که: ای پسر بکیر، دوست نمی‌داری که خدا تو را ببیند که از برای ما ترسانی؟! مگر نمی‌دانی که کسی که از برای خوف ما خائف و ترسان باشد، حق تعالی او را در قیامت در سایه عرش خود جا دهد و حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - در زیر عرش با او سخن گوید و او را حق تعالی ایمن گرداند از ترسهای روز قیامت، که مردم ترسند و او نترسد؛ و اگر ترسد ملائکه او را بشارت دهند و ترسش را زائل گردانند (۱)!

و به روایت قوی منقول است که حضرت امام محمد باقر علیه السلام به محمد بن مسلم فرمود که: آیا می‌روی به زیارت قبر امام حسین؟
گفت: بلی می‌روم با ترس و بیم.

فرمود که: هر چند سخت تر و دشوارتر است، ثواب به قدر ترس است. و هر که در زیارت آن

حضرت بترسد، ایمن گرداند خدا او را در روز قیامت و برگردد از زیارت به آمرزش گناهان و سلام کنند بر او ملائکه و زیارت کند او را پیغمبر صلی الله علیه و آله و دعا کند از برای او و برگردد با نعمتی از خدا و فضلی و بدی به او نرسد (۲).

مؤلف گوید که: از اکثر احادیث سابقه ظاهر می شود که زیارت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - واجب باشد و معارض ظاهری ندارد؛ ولیکن مشهور میان علما آن است که سنت مؤکد است. و به حسب احادیث، وجوب زیارت آن حضرت در عمری یک مرتبه نهایت قوت دارد؛ و شیعه ای که بر این تأکیدات و تهدیدات مطلع شود و با قدرت ترک کند،

۱- کامل الزیارات: ۱۲۵ ب ۴۵ ح ۲، بحارالانوار: ۱۰/۱۰۱ ح ۳۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۴/۳ ش ۹۲۷.

۲- کامل الزیارات: ۱۲۶ ب ۴۵ ح ۵ و ص ۲۷۶ ب ۹۱ ضمن ح ۷، بحارالانوار: ۱۱/۱۰۱ ح ۴۰ و ص ۱۲۱ ضمن ح ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۲/۳ ش ۸۶۰ و کامل الزیارات: ۲۷۶ ب ۹۱ ضمن ح ۷، الموسوعه: ۱۰۲/۳ ح ۶۸۰.

ص: ۲۲۲

در غایت ضعف ایمان خواهد بود.

و احوط آن است که در زیارت آن حضرت و حضرت رسول صلی الله علیه و آله، بلکه در زیارت هر امامی، در مرتبه اول قصد سنت نکند، بلکه به قصد قربت تنها به عمل آورد. و ایضاً از بسیاری از احادیث ظاهر می شود که تقیه و خوف عذر نمی شود در ترک زیارت آن حضرت.

و این خلاف مشهور میان علما و منافی عموم احادیث تقیه است. و دور نیست که مراد این باشد که

خوفهای سهل که مبتنی بر احتمالات بعیده باشد، یا خوف فوت منافع دنیویه، یا فوت مالی، یا ضرر سهلی - از خفتی و اهانتی - اینها را مانع نباید کرد. واللّٰه یعلم.

و به سند معتبر از علی زرگر مروی است که حضرت صادق علیه السلام فرمود که:

یا علی شنیده‌ام که جمعی از شیعیان هستند که یک سال و دو سال بر ایشان می‌گذرد و به زیارت امام حسین علیه السلام نمی‌روند!

گفت: فدای تو شوم، جمعی را می‌شناسم که چنین اند.

فرمودند که: واللّٰه که ایشان بهره خود را خطا کرده‌اند و از ثواب خدا میل کرده‌اند و از مجاورت محمد صلی الله علیه و آله دور شده‌اند.

گفت: فدای تو شوم، در هر چند گاه زیارت می‌باید کرد؟

فرمود که: اگر توانی در هر ماه آن حضرت را زیارت کن.

گفت: نمی‌توانم، زیرا که به دست خود کار می‌کنم و کارهای مردم در دست من است و یک روز غایب از مکان خود نمی‌توانم شد.

فرمود که: تو و هر که به دست خود کار کند معذور است و مقصود من کسی بود که به دست خود کار نکند؛ از آنها که اگر هر جمعه بروند برایشان آسان است. ایشان را نزد خدا و رسول خدا در قیامت عذری نخواهد بود.

گفت اگر شخصی را به نیابت خود بفرستد جایز است؟

فرمود که بلی، اما رفتن خودش ثوابش بیشتر است و نزد پروردگارش بهتر

ص: ۲۲۳

است که خدا او را ببیند که شبها بیداری می‌کشد و روزها تعب می‌کشد، پس حق تعالی نظر رحمتی به سوی او می‌کند که فردوس اعلیٰ بر او واجب می‌شود، که با محمد و اهل بیت او - صلوات الله علیهم - بوده باشد. پس رغبت کنید در چنین ثوابی و از اهل آن باشید (۱).

و به اسانید صحیحه و معتبره دیگر از آن حضرت منقول است که: حق و لازم است بر مالدار که هر سال دو مرتبه به زیارت امام حسین علیه السلام برود و بر فقیر آنکه سالی یک مرتبه برود (۲).
و به سندهای صحیح دیگر از آن حضرت مروی است که: بروید به زیارت قبر حسین علیه السلام هر سال یک مرتبه (۳).

و به سند صحیح منقول است که حلبی از آن حضرت پرسید از زیارت امام حسین علیه السلام. فرمود که: در سالی یک مرتبه بروید؛ می ترسم که اگر بیشتر بروید، میان مخالفان مشهور شوید (۴).
و از حضرت امام موسی علیه السلام منقول است که: جفا مکنید امام حسین علیه السلام را، مالدار هر چهار ماه یک مرتبه به زیارت برود و فقیر هر گاه او را میسر شود (۵).
و به سند معتبر مروی است که از حضرت صادق علیه السلام پرسیدند که: هر چند گاه یک مرتبه به زیارت امام حسین علیه السلام باید رفت؟ فرمود که: هر مقدار که خواهی (۶).
و به سند معتبر از صفوان منقول است که گفت: در خدمت حضرت صادق علیه السلام

-
- ۱- کامل الزیارات: ۲۹۵ ب ۹۸ ح ۱۱، بحارالانوار: ۱۲/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۱/۳ ش ۹۷۰.
  - ۲- کامل الزیارات: ۲۹۳ ب ۹۸ ح ۱ و ص ۲۹۴ ح ۵، تهذیب الاحکام: ۴۲/۶ ح ۸۸، بحارالانوار: ۱۲/۱۰۱ - ۱۳ ح ۲ - ۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۵۸/۳ ش ۱۱۳۴.
  - ۳- کامل الزیارات: ۲۹۴ ب ۹۸ ح ۲ و ۳ و ص ۲۹۵ ح ۹، بحارالانوار: ۱۳/۱۰۱ ح ۵ - ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۵۸/۳ ش ۱۱۳۵.
  - ۴- کامل الزیارات: ۲۹۴ ب ۹۸ ح ۴ و ۶ و ۸، بحارالانوار: ۱۳/۱۰۱ ح ۸ - ۱۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۵۸/۳ ش ۱۱۳۶.
  - ۵- کامل الزیارات: ۲۹۴ ب ۹۸ ح ۷، بحارالانوار: ۱۳/۱۰۱ ح ۱۱.

۶- کامل الزیارات: ۲۹۵ ب ۹۸ ذیل ح ۱۰، بحارالانوار: ۱۴/۱۰۱ ذیل ح ۱۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۵۹/۳ ش ۱۱۳۸.

ص: ۲۲۴

بودم در مابین مکه و مدینه، پس عرض کردم که یا ابن رسول الله صلی الله علیه و آله چرا شما را غمگین و دلگیر و دل شکسته می بینم؟

فرمود که: اگر بشنوی آنچه من می شنوم، هر آینه سؤال نتوانی کرد.

عرض کردم که: چه چیز می شنوید؟

فرمود که: تضرع ملائکه در درگاه خدا در لعنت کردن بر قاتلان امیرالمؤمنین و بر قاتلان امام حسین

علیهما السلام و نوحه کردن جنیان بر ایشان و گریه ملائکه که در دور ضریح امام حسین اند و

بسیاری اندوه ایشان. هر که اینها را شنود کی خوردن و آشامیدن و خواب کردن بر او گوارا می باشد.

گفتم: کسی که به زیارت آن حضرت بیاید و برگردد دیگر کی می باید برگردد باز به زیارت و هر

چند گاه باید رفت و چند گاه گنجایش دارد ترک زیارت آن حضرت کردن؟

فرمود که: اما نزدیک، پس زیاده از یک ماه باید ترک زیارت نکند. و کسی که خانه اش دور باشد،

هر سه سال یک مرتبه باید به زیارت برود؛ که اگر زیاده از سه سال ترک کند بی عذری و علتی،

عاقب حضرت رسول صلی الله علیه و آله شده است و قطع رحم آن حضرت کرده است.

و اگر بداند زیارت کننده حسین بن علی علیهما السلام که حضرت رسول صلی الله علیه و آله و

حضرت امیرالمؤمنین و حضرت فاطمه و امامان و شهیدان اهل بیت - صلوات الله علیهم - چه مقدار

شاد و خوشحال می شوند به زیارت آن حضرت و چه دعاها در حق او می کنند، و چه ثوابها حق تعالی

در دنیا به او می دهد و چه اجرها برای او ذخیره می کند که در آخرت به او برساند، هر آینه دوست

دارد که تا زنده باشد در جوار آن حضرت باشد.

و به درستی که زیارت کننده آن حضرت چون از خانه بیرون می رود بر هر چیز که قدم می گذارد

برای او دعا می کند و چون آفتاب بر او می تابد گناهانش را می خورد چنانچه آتش هیزم را می خورد و بر می گردد آمرزیده که هیچ گناه بر او نباشد و درجه ای چند برای او بلند کنند که به آن درجه ها نرسد مگر کسی که در جهاد فی سبیل الله شهید شده باشد و در خون خود دست و پا زده باشد و حق تعالی ملکی را

ص: ۲۲۵

موکل گرداند که در آن روزه مقدسه قائم مقام او باشد و از برای او طلب آمرزش کند تا او به زیارت بر گردد، یا سه سال بگذرد، یا بمیرد (۱).

و به سند موثق از عبیدالله حلبی منقول است که گفت به حضرت صادق علیه السلام که: ما زیارت قبر امام حسین علیه السلام می کنیم در سال دو مرتبه، یا سه مرتبه.

فرمود که: خوشم نمی آید که بسیار به زیارت بروید؛ سالی یک مرتبه بروید (۲).

مؤلف گوید که: این حدیث معمول بر تقیه است؛ که اگر بسیار رفتن موجب ضرر باشد، سالی یک مرتبه بیشتر نروند.

و در حدیث معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: نماز می کنند نزد قبر امام حسین علیه السلام چهار هزار ملک از طلوع صبح تا غروب آفتاب، پس به آسمان می روند و مثل ایشان نازل می شوند و نماز می کنند تا طلوع صبح.

پس سزاوار نیست مسلمانی را که تخلف نماید از زیارت آن حضرت زیاده از چهار سال (۳).

و به سند معتبر از موسی بن جعفر علیهما السلام منقول است که: هر که سالی سه مرتبه به زیارت امام حسین علیه السلام برود، از پریشانی ایمن گردد (۴).

و به سند معتبر منقول است که داود بن فرقد به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که: چه ثواب دارد کسی که هر ماه به زیارت امام حسین برود؟

فرمود که: او را است مثل ثواب صد هزار شهید از شهیدان بدر (۵).

و سید ابن طاووس - علیه الرحمه - نقل کرده است از محمد بن احمد بن داود که گفت: من همسایه‌ای داشتم که او را علی بن محمد می‌گفتند، گفت که من هر ماه یک

۱- کامل الزیارات: ۲۹۷ ب ۹۸ ح ۱۷، بحارالانوار: ۱۴/۱۰۱ و ۱۵ ح ۱۴ و ۱۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۹/۳ ش ۹۳۶.

۲- کامل الزیارات: ۲۹۶ ب ۹۸ ح ۱۴، بحارالانوار: ۱۵/۱۰۱ ح ۱۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۶/۳ ش ۱۱۲۰.

۳- کامل الزیارات: ۲۹۶ ب ۹۸ ح ۱۵، بحارالانوار: ۱۵/۱۰۱ ح ۱۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۶/۳ ش ۹۰۹.

۴- تهذیب الاحکام: ۴۸/۶ ح ۱۰۶، بحارالانوار: ۱۷/۱۰۱ ح ۲۳.

۵- کامل الزیارات: ۱۸۳ ب ۷۴ ح ۴، مزار مفید: ۵۵ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۲۵/۶ ح ۱۲۳، مزار کبیر: ۳۵۳، بحارالانوار: ۱۷/۱۰۰ ح ۲۴، و ج ۳۷/۱۰۱ ح ۵۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۵/۳ ش ۹۵۸.

ص: ۲۲۶

مرتبه به زیارت امام حسین علیه السلام می‌رفتم و چون سنم بالا رفت و جسمم ضعیف شد مدتی نرفتم؛ بعد از مدتی پیاده روانه شدم و در مدت چند روز به کربلا رسیدم و زیارت و نماز کردم. چون به خواب رفتم دیدم که حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - از قبر بیرون آمده است و به من می‌گوید که: چرا مرا جفا کردی و بیشتر به من نیکو کار بودی. گفتم: ای سید من چشمم ضعیف شده است و پایم بی قوت شده است و در این وقت ترسیدم که آخر عمر من باشد، چند روز راه آمده‌ام تا به زیارت رسیده‌ام؛ و روایتی از شما به ما رسیده است

می خواهم از شما بشنوم.

فرمود که: بگو.

گفتم: روایت می کنند که شما گفته اید که: هر که به زیارت من آید در حیات خود، من زیارت کنم او را بعد از وفات او.

فرمود که: بلی من گفته ام؛ و اگر او را در آتش جهنم بیابم از آتش بدر می آورم او را (۱).

مؤلف گوید: موافق این اخبار معتبره، احوط آن است که آنها که نزدیک اند - مثل اهل بغداد و حله و نجف اشرف - هر ماه یک مرتبه به زیارت بروند اگر خوفی نباشد؛ و اقلش هر چهار ماه یک مرتبه بروند و با خوف سالی یک مرتبه. و اگر دور باشند هر سه سال یک مرتبه و اگر بسیار دور باشند هر چهار سال یک مرتبه به زیارت بروند.
یا آنکه اغنیای متوسط الحال هر چهار سال یک مرتبه و اغنیای بسیار مالدار هر سه سال یک مرتبه بروند.

۱- الدرر المعنی: ۵۱، بحار الانوار: ۱۶/۱۰۱ ح ۱۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۱۸/۳ ش ۱۰۸۴.

ص: ۲۲۷

فصل دوم: در ثواب خالص گردانیدن نیت در زیارت آن حضرت و اشتیاق به آن

به سند معتبر از حضرت امام محمد باقر - صلوات الله علیه - منقول است که: اگر مردم بدانند که چه فضیلت در زیارت امام حسین - صلوات الله علیه - هست، هر آینه بمیرند از اشتیاق و جانهای ایشان پاره پاره شود از حسرت.

راوی گفت که: چه فضیلت دارد؟

فرمود که: هر که به زیارت آن حضرت برود از روی نهایت شوق، بنویسد حق تعالی از برای او ثواب هزار حج مقبول و هزار عمره مقبول و اجر هزار شهید از شهیدان بدر و مزد هزار روزه دار و مزد هزار صدقه مقبول و ثواب آزاد کردن هزار بنده از برای خدا.
و تا یک سال محفوظ باشد از هر آفتی، خصوصاً از شیطان.
و موکل گرداند حق تعالی به او ملکی را که او را نگاه دارد از پیش رو و از پشت سر و از جانب راست و از جانب چپ و از بالای سر و از زیر پای او.
و اگر در آن سال بمیرد، حاضر شوند فرشتگان رحمت نزد غسل دادن و کفن کردن او و طلب آمرزش کنند از برای او و مشایعت نمایند او را تا قبر او و از برای او در راه استغفار کنند و فراخ کنند قبر او را آنقدر که دیده او بیند و ایمن گرداند حق تعالی او را از فشردن قبر و از ترسانیدن منکر و نکیر و بگشایند دری از برای او به سوی بهشت و در قیامت نامه‌اش به دست راستش دهند و نوری حق تعالی به او عطا کند که روشن گرداند مابین مشرق و مغرب را و منادی ندا کند که این از آنها است که

ص: ۲۲۸

زیارت قبر امام حسین کرده‌اند از روی شوق و خواهش؛ پس احدی نماند در قیامت مگر آرزو کند که از زیارت کنندگان آن حضرت باشد (۱).
و به سند صحیح از محمد بن مسلم منقول است که گفت: عرض کردم به خدمت حضرت صادق که: چه ثواب دارد کسی که به زیارت قبر امام حسین علیه السلام برود؟
فرمود که: هر که به زیارت آن حضرت برود از روی شوق و خواهش، از بندگان گرامی خداوند عالمیان باشد و در قیامت در زیر علم امام حسین علیه السلام باشد تا داخل بهشت شود (۲).
و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: هر که زیارت کند حضرت امام حسین را از

برای رضای خدا، نه از برای فخر و نه از برای طغیان و نه از برای شنیدن مردم، خالص و پاک گردد از گناهان چنانچه جامه که در آب شسته شود پاک می شود از چرک. و به هر گام که بگذارد ثواب حجّی و بهر گام که بردارد ثواب عمره‌ای برای او نوشته شود (۳).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که زیارت کند امام حسین را و حق آن حضرت را شناسد و غرضش رضای خدا و ثواب آخرت باشد، گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده شود. و سه مرتبه سوگند یاد کردند بر این (۴).

و در حدیث معتبر دیگر وارد است که: جمعی از اهل خراسان به خدمت حضرت صادق علیه السلام آمدند و سؤال کردند از فضیلت زیارت امام حسین صلوات الله علیه.

فرمود که: خبر داد مرا پدرم از جدّم که: هر که آن حضرت را زیارت کند و مرادش محض رضای خدا باشد، حق تعالی او را از گناهان بیرون آورد مانند فرزندی که از مادر متولد شود و مشایعت نمایند او را ملائکه در رفتار او و بالها بر سرشان گسترده

۱- کامل الزیارات: ۱۴۲ ب ۵۶ ح ۳، بحارالانوار: ۱۸/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۹/۳ ش ۸۵۵.

۲- کامل الزیارات: ۱۴۳ ب ۵۶ ح ۴، بحارالانوار: ۱۸/۱۰۱ ح ۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۴/۳ ش ۹۴۵.

۳- کامل الزیارات: ۱۴۴ ب ۵۷ ح ۱، بحارالانوار: ۱۹/۱۰۱ ح ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸۹/۳ ش ۱۰۲۵.

۴- کامل الزیارات: ۱۴۴ ب ۵۷ ح ۲، بحارالانوار: ۱۹/۱۰۱ ح ۴.

باشند تا به اهل خود برگردد؛ و ملائکه از پروردگار خود از برای او آمرزش سؤال کنند و رحمت فرو گیرد او را و نازل شود بر او از اطراف آسمان و ندا می کنند او را که: نیکو است حال تو و نیکو است آن که او را زیارت کردی؛ و حق تعالی اهل او را حفظ نماید (۱).

و در روایت معتبر دیگر فرمود که: هر که امام حسین را زیارت کند و او را امام واجب الاطاعه داند، نه از روی استنکاف و نه از روی تکبر، نوشته شود برای او ثواب هزار حج مقبول و هزار عمره مقبول. و اگر شقی باشد سعادت مند گردد و پیوسته در رحمت خدا فرو رود (۲).

و در حدیث دیگر فرمود که: هر که زیارت آن حضرت کند از برای رضای خدا، مشایعت نمایند او را جبرئیل و میکائیل و اسرافیل تا به منزل خود برگردد (۳).

و در روایت دیگر فرمود که: هر که زیارت کند آن حضرت را از برای خدا و موافق فرموده خدا، آزاد گرداند حق تعالی او را از آتش جهنم و ایمن گرداند او را از بیم عظیم روز قیامت و هر حاجت از حاجتهای دنیا و آخرت که طلب نماید به او عطا کند (۴).

و به سند معتبر مروی است از حمران که گفت: رفتم به زیارت امام حسین - صلوات الله علیه - ، چون برگشتم حضرت امام محمد باقر علیه السلام به دیدن من آمد و فرمود که: بشارت باد تو را ای حمران! که هر که زیارت کند قبرهای شهیدان آل محمد را و غرضش صله و احسان پیغمبر و تعظیم آن حضرت باشد، از گناه بیرون آید مانند روزی که از مادر متولد شده بوده است (۵).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام مروی است که: چون روز قیامت در آید منادی ندا کند که: کجایند زیارت کنندگان حسین بن علی - صلوات الله علیهما - ؟ پس

۱- کامل الزیارات: ۱۴۵ ب ۵۷ ح ۵ و ص ۱۵۴ ح ۸، بحارالانوار: ۱۹/۱۰۱ ح ۵، موسوعه زیارات

المعصومین علیهم السلام: ۹۶/۳ ش ۸۴۷

۲- کامل الزیارات: ۱۶۴ ب ۵۷ ح ۱۰، بحارالانوار: ۲۰/۱۰۱ ح ۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸۳/۳ ش ۱۰۱۱.

۳- کامل الزیارات: ۱۴۵ ب ۵۷ ح ۴، بحارالانوار: ۲۰/۱۰۱ ح ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۵/۳ ش ۹۰۳.

۴- کامل الزیارات: ۱۴۵ ب ۵۷ ح ۷، بحارالانوار: ۲۰/۱۰۱ ح ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۲/۳ ش ۹۲۳.

۵- امالی طوسی: ۲۸/۲، بحارالانوار: ۲۰/۱۰۱ ح ۱۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۳/۳ ش ۸۶۳.

ص: ۲۳۰

برخیزند گروهی از مردم که احصا نتواند کرد عدد ایشان را به غیر از خدا؛ پس از ایشان پرسند که: به چه جهت و برای چه مطلب زیارت قبر آن حضرت کردید؟

گویند: پروردگارا برای محبت رسول خدا و محبت علی و فاطمه - صلوات الله علیهم - و برای ترحم و متأثر شدن از ظمی که بر آن حضرت واقع شده است.

پس ایشان گویند که: اینک محمد و علی و فاطمه و حسن و حسین - صلوات الله علیهم - حاضراند،

پس ملحق شوید به ایشان که شما با ایشان خواهید بود در درجه ایشان، ملحق شوید به علم رسول

خدا صلی الله علیه و آله. پس آیند به زیر علم آن حضرت و آن علم در دست امیرالمؤمنین - صلوات

الله علیه - باشد و در پیش و جانب راست و جانب چپ و عقب آن علم باشند تا همگی داخل بهشت

شوند (۱).

۱- کامل الزیارات: ۱۴۱ ب ۵۵ ح ۱، بحارالانوار: ۲۱/۱۰۱ ح ۱۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۳/۳ ش ۹۴۳.

ص: ۲۳۱

فصل سوم: در بیان آنکه زیارت آن حضرت معادل حج و عمره و جهاد است و موجب مغفرت گناهان و خفت حساب و رفع درجات و اجابت دعوات است و افضل اعمال است

به زیاده از صد سند معتبر از امام جعفر صادق علیه السلام و امام موسی کاظم و سایر ائمه علیهم السلام منقول است که: زیارت حسین علیه السلام، موجب آمرزش گناهان گذشته و آینده است (۱).
و به سند معتبر از موسی بن جعفر علیهما السلام منقول است که: کمتر ثوابی که می دهند کسی را که امام حسین علیه السلام را در کنار فرات زیارت کند - اگر حق و حرمت و ولایت او را شناسد - آن است که گناهان گذشته و آینده اش را بیامرزند (۲).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که زیارت کند قبر ابی عبدالله الحسین - صلوات الله علیه - را و داند که او امامی است که طاعتش بر بندگان فرض است، بیامرزد خدا گناهان گذشته و آینده او را و قبول کند شفاعت او را در حق هفتاد گناهکار، و هر حاجت که از خدا نزد قبر آن حضرت سؤال نماید البته برآورده شود (۳).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: چون شخصی به زیارت امام حسین علیه السلام

۱- نگاه کن: کامل الزیارات: ۱۵۲ - ۱۵۴ ب ۶۲، بحارالانوار: ۲۱/۱۰۱ باب ان زیارته صلوات الله علیه یوجب غفران الذنوب.

۲- کافی: ۵۸۲/۴ ح ۹، کامل الزیارات: ۱۳۸ ب ۵۴ ح ۳، من لا یحضره الفقیه: ۵۸۱/۲ ح ۳۱۷۸، ثواب

الاعمال: ۱۱۱ ح ۶، بحار الانوار: ۲۴/۱۰۱ ح ۱۹ و ۲۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۳/۳ ش ۱۰۴۹.

۳- امالی صدوق: ۴۷۰ م ۸۶ ح ۱۱، تهذیب الاحکام: ۱۰۸/۶ ح ۱۹۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۱/۳ ش ۹۳۹.

ص: ۲۳۲

بیرون رود، در گام اول که بر می دارد گناهانش آمرزیده می شود، پس پیوسته او را مقدّس و مطهّر می گردانند تا برسد به ضریح مقدّس آن حضرت، پس حق تعالی با او مناجات می کند که: ای بنده من، سؤال کن از من تا عطا کنم، دعا کن تا مستجاب کنم، طلب نما تا ببخشم، حاجتی بطلب تا برآورم.

و بر خدا لازم است که آنچه وعده فرماید عطا کند (۱).

و در روایت دیگر فرمود که: هر که پیاده به زیارت آن حضرت برود، بنویسد حق تعالی برای او به هر گامی که بردارد حسنه ای و محو کند از او گناهی و بلند گرداند از برای او در بهشت درجه ای. پس چون به نزد آن حضرت آید، حق تعالی موکل گرداند به او دو ملک را، که بنویسند هر چه بیرون می آید از دهان او از سخن خیر و ننویسند سخنان بد را؛ پس چون برگردد او را وداع کنند و گویند: ای دوست خدا آمرزیده شدی، تو از گروه خدا و گروه رسول خدا و گروه اهل بیت رسولی! واللّه که آتش جهنم را به چشم خود نخواهی دید هرگز و آتش جهنم نخواهد دید تو را و طعمه او نخواهی گردید (۲).

و در حدیث دیگر فرمود که: هر که از شیعیان ما حضرت امام حسین را زیارت کند، بر نگردد مگر همه گناهانش آمرزیده شود؛ و نوشته شود برای او به هر گامی که بردارد و هر دستی که چهار پایش بردارد، هزار حسنه و محو کنند از او هزار گناه و بلند کنند از برای او هزار درجه (۳).

و در حدیث دیگر منقول است که حضرت صادق علیه السلام به عبدالله بن النجار فرمود که:

می‌روید به زیارت امام حسین و به کشتی سوار می‌شوید؟
گفت: بلی.

فرمود که: آیا نمی‌دانی که چون کشتی به تلاطم می‌آید و می‌گردد، ندا می‌کنند

۱- کامل‌الزیارات: ۱۳۲ ب ۴۹ ح ۲، ثواب‌الاعمال: ۱۱۷ ح ۳۲، مزار مفید: ۳۱ ح ۲، مزار کبیر: ۳۴۲،

بحارالانوار: ۲۴/۱۰۱ ح ۲۱ و ۲۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۸/۳ ش ۸۹۲

۲- کامل‌الزیارات: ۱۳۳ ب ۴۹ ح ۶، بحارالانوار: ۲۴/۱۰۱ ح ۲۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۱۴/۳ ش ۸۸۵

۳- کامل‌الزیارات: ۱۳۴ ب ۴۹ ح ۸، بحارالانوار: ۲۵/۱۰۱ ح ۲۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۱۷/۳ ش ۸۸۹

ص: ۲۳۳

شما را که: خوشا حال شما و نیک است بهشت از برای شما! (۱) و به سند موثق دیگر مروی است که فرمود که: زیارت کنندگان قبر حسین بن علی علیهما السلام چهل سال پیش از سایر مردم داخل بهشت می‌شوند و مردم در موقف مشغول حساب‌اند (۲).

و در حدیث صحیح دیگر فرمود که: هر که به زیارت آن حضرت برود به سبب اشتیاق به زیارت، بنویسد خدا او را در قیامت از ایمنان از احوال آن روز و نامه‌اش به دست راست او داده شود و او در زیر علم حسین بن علی باشد تا داخل بهشت شود و ساکن گردد در درجه آن حضرت از بهشت (۳).

و در حدیث دیگر فرمود که: زیارت کننده حسین - صلوات الله علیه - گناهانش را جبری

می‌گردانند بر در خانه‌اش و بر روی آن می‌گذرد و آن را عقب خود می‌گذارد (۴).

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: هر که خواهد که در روز قیامت در کرامت خدا

و در شفاعت محمد صلی الله علیه و آله باشد، باید که زیارت کننده حسین علیه السلام باشد، تا بیابد از خدا بهترین کرامتها و ثواب نیکو و از او نپرسند گناهی را که در زندگانی دنیا کرده باشد، اگر چه گناهانش به عدد ریگ بیابان عاج و کوههای تهامه و کف دریاها بوده باشد؛ به درستی که کشته شدند آن حضرت و اهل بیت و اصحاب او مظلوم و مقهور و تشنه (۵).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: در روز قیامت منادی ندا کند که: کجایند شیعیان آل محمد؟ پس برخیزند گروهی از مردم که عدد ایشان را نداند به غیر از خدا، پس بایستند در ناحیه‌ای از مردم.

-
- ۱- کامل الزیارات: ۱۳۵ ب ۴۹ ح ۱۰، بحارالانوار: ۲۵/۱۰۱ ح ۲۷.
  - ۲- کامل الزیارات: ۱۳۷ ب ۵۳ ح ۱، مصباح الزائر: ۵۲۶، بحارالانوار: ۲۶/۱۰۱ ح ۳۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۹/۳ ش ۹۱۶.
  - ۳- کامل الزیارات: ۱۴۲ ب ۵۶ ح ۱، بحارالانوار: ۲۶/۱۰۱ ح ۳۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۰/۳ ش ۹۱۸.
  - ۴- کامل الزیارات: ۱۵۲ ب ۶۲ ح ۱، ثواب الاعمال: ۱۱۶ ح ۳۰، بحارالانوار: ۲۶/۱۰۱ ح ۳۲.
  - ۵- کامل الزیارات: ۱۵۳ ب ۶۲ ح ۶، بحارالانوار: ۲۷/۱۰۱ ح ۳۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۰/۳ ش ۹۱۹.

ص: ۲۳۴

پس منادی ندا کند که: کجایند زیارت کنندگان قبر حسین؟

پس برخیزند جماعت بسیار.

پس به ایشان گویند که: بگریید دست هر که را می خواهید و با خود به بهشت ببرید.

پس بگیرد هر یک از ایشان هر کس را که خواهد؛ حتی آنکه مردی از سایر مردم آید به سوی یکی

از زائران و گوید: مرا نمی‌شناسی؟ من آنم که فلان روز از برای تو فلان کار کردم.

پس او را داخل بهشت کند و کسی مانع او نشود (۱).

و در روایت دیگر فرمود که: خدا را در هر روز و شب صد هزار نظر به سوی اهل زمین هست، که می‌آمرزد هر که را می‌خواهد و عذاب می‌کند هر که را می‌خواهد.

و می‌آمرزد به خصوص زیارت کنندگان قبر حسین بن علی را و اهل بیت ایشان را و هر که شفاعت کنند ایشان از برای او در روز قیامت، هر چند مستوجب آتش جهنم شده باشد، مادام که ناصبی و دشمن اهل بیت نباشد (۲).

و در حدیث دیگر فرمود که: چون زیارت کننده آن حضرت از خانه خود به عزم زیارت بیرون می‌آید، اگر پیاده است به هر گامی حسنه‌ای برای او نوشته می‌شود و گناهی از او محو می‌شود؛ و اگر سواره است، به هر گامی که چهار پای او بر می‌دارد حسنه‌ای نوشته می‌شود و گناهی محو می‌شود؛ پس چون داخل حایر می‌شود، می‌نویسد خدا او را از جمله رستگاران و جمله فیروزی یافتگان؛ و چون از اعمال زیارت فارغ می‌شود، می‌نویسد خدا او را از آنها که به ثوابهای غیر متناهی فائز گردیده‌اند، پس چون خواهد برگردد، ملکی به نزد او می‌آید و می‌گوید که: رسول خدا صلی الله علیه و آله تو را سلام می‌رساند و می‌گوید که: عمل را از سر گیر که گناهان گذشته تو را آمرزیدند (۳).

۱- کامل الزیارات: ۱۶۶ ب ۶۸ ح ۵، بحارالانوار: ۲۷/۱۰۱ ح ۳۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۲/۳ ش ۹۴۱.

۲- کامل الزیارات: ۱۶۶ ب ۶۸ ح ۵ و ۴، بحارالانوار: ۲۷/۱۰۱ ح ۳۴ و ۳۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۱/۳ ش ۹۳۸.

۳- کامل الزیارات: ۱۳۲ ب ۴۹ ح ۱، ثواب الاعمال: ۱۱۶ ح ۳۱، تهذیب الاحکام: ۴۳/۶ ح ۸۹، بحار الانوار: ۲۷/۱۰۱ و ۲۸ ح ۳۶ و ۳۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۶/۳ ش ۸۸۸

ص: ۲۳۵

و در احادیث بسیار از ائمه ابرار علیهم السلام منقول است که: زیارت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - برابر است با حج مقبول.

و در اخبار بی شمار وارد است که: برابر است با عمره مقبوله.

و در حدیث معتبر مروی است که حضرت صادق علیه السلام به ابوسعید مدائنی فرمود که: برو به نزد قبر حسین فرزند رسول خدا - صلوات الله علیهما - نیکترین نیکان و پاکترین پاکان و نیکوکارترین نیکوکاران، که چون زیارت کنی آن حضرت را نوشته می شود برای تو ثواب بیست و دو عمره (۱) و بیست و پنج حج (۲) و بیست و پنج بنده آزاد کردن (۳).

و به سندهای بسیار از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر گاه اراده حجّ نمایی و تو را میسر نشود، به زیارت حضرت امام حسین علیه السلام برو، که ثواب حج برای تو نوشته می شود. و هر گاه اراده عمره نمایی و تو را میسر نشود، به زیارت آن حضرت برو که ثواب عمره برای تو نوشته می شود (۴).

و در چند حدیث معتبر فرمود که: برابر است با حجّی که با رسول خدا صلی الله علیه و آله کرده باشند (۵).

در حدیث دیگر فرمود که: برابر است با ده حجّ و ده عمره (۶).

و به سند معتبر منقول است از ابن ابی یعفور که روزی حضرت صادق علیه السلام از بعضی شیعیان خود سؤال نمود که: آیا زیارت می کنی حضرت امام حسین علیه السلام را؟ گفت بلی، در هر سه سال یک مرتبه زیارت می کنم.

- ۱- کامل الزیارات: ۱۵۴ ب ۶۳ ح ۲، ثواب الاعمال: ۱۱۲ ح ۹، بحارالانوار: ۲۸/۱۰۱ ح ۳ بنقل از کامل الزیارات: بیست و دو حج.
- ۲- کافی: ۵۸۱/۴ ح ۴، کامل الزیارات: ۱۶۱ ب ۶۶ ح ۲، ثواب الاعمال: ۱۱۷ ح ۳۵، بحارالانوار: ۴۱/۱۰۱ - ۴۲ ح ۷۰ - ۷۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸۴/۳ ش ۱۰۱۲.
- ۳- کامل الزیارات: ۱۶۴ - ۱۶۵ ب ۶۷ ح ۲، ثواب الأعمال: ۱۱۲ ح ۱۴، بحارالانوار: ۳۴/۱۰۱ ح ۳۶ - ۳۸.
- ۴- کامل الزیارات: ۱۵۶ ب ۶۴ ح ۳ و ۴، و ص ۱۵۸ ب ۶۵ ح ۲، مصباح المتهجد: ۷۱۷، بحارالانوار: ۳۱/۱۰۱ ح ۱۹ - ۲۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸۵/۳ ش ۱۰۱۵.
- ۵- کامل الزیارات: ۱۵۷ ب ۶۵ ح ۶ و ۷، بحارالانوار: ۳۱/۱۰۱ ح ۲۳ و ۲۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۷/۳ ش ۸۵۰.
- ۶- کامل الزیارات: ۱۶۰ ب ۶۵ ح ۱۱، ثواب الاعمال: ۱۱۲ ح ۱۲، بحارالانوار: ۳۲/۱۰۱ ح ۳۰ و ص ۳۹ ح ۵۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۷/۳ ش ۸۵۱ و ص ۱۸۲ ش ۱۰۰۹.

ص: ۲۳۶

پس رنگ مبارک آن حضرت زرد شد و فرمود که: واللّه که اگر زیارت آن حضرت می کردی بهتر بود از برای تو از این حج که کرده‌ای.

گفت: فدای تو شوم، این قدر فضیلت دارد؟!!

فرمود: بلی، واللّه که اگر بگویم به شما فضیلت زیارت و قبر آن حضرت را، هر آینه ترک حج خواهید کرد و احدی از شما حج نخواهد کرد؛ مگر نمی دانی که حق تعالی کربلا را حرم آمن مبارک گردانید، پیش از آنکه مگه را حرم گرداند؟! (۱) و در روایت معتبر دیگر فرمود که: هر که زیارت قبر آن حضرت بکند و عارف به حق او باشد، چنان است که صد حج با رسول خدا صلی الله علیه و آله کرده باشد (۲).

و در حدیث دیگر فرمود که: حق تعالی برای او ثواب هشتاد حج مقبول می‌نویسد (۳).
و به روایت دیگر: ثواب بیست حج و بیست عمره و بیست جهاد، که هر یک با پیغمبر مرسل و امام عادل کرده باشد (۴).
و به سند معتبر از آن حضرت منقول است که: روزی حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - در دامن رسول خدا صلی الله علیه و آله بود و آن حضرت با او بازی می‌کرد و می‌خندید.
عایشه گفت که: یا رسول الله، چه بسیار خوش می‌آید تو را این طفل و دوست می‌داری او را!
فرمود که: چگونه خوشم نیاید و دوست ندارم او را و او میوه دل من است و سرور دیده من است و به درستی که امت من او را خواهند کشت و هر که او را بعد از وفات او زیارت کند حق تعالی برای او ثواب یک حج از حج‌های من بنویسد.
پس عایشه بر سبیل استبعاد گفت: یا رسول الله یک حج از حج‌های تو!

- ۱- کامل الزیارات: ۲۶۶ ب ۸۸ ح ۲، بحارالانوار: ۳۳/۱۰۱ ح ۳۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸۲/۳ ش ۱۰۱۰.
- ۲- کامل الزیارات: ۱۶۲ ب ۶۶ ح ۵، ثواب الاعمال: ۱۱۸ ح ۳۸، بحارالانوار: ۳۳/۱۰۱ ح ۳۴، و ص ۴۲ ح ۷۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۶/۳ ش ۹۹۴.
- ۳- کامل الزیارات: ۱۶۲ ب ۶۶ ح ۶، ثواب الاعمال: ۱۱۸ ح ۳۹، مزار مفید: ۳۸ ح ۱، بحارالانوار: ۳۴/۱۰۱ ح ۳۵ و ص ۴۲ ح ۷۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۹/۳ ش ۱۰۰۳.
- ۴- کامل الزیارات: ۱۶۹ ب ۷۰ ح ۱، و ص ۱۸۳ ب ۷۴ ح ۱، ثواب الاعمال: ۱۱۵ ح ۲۵، امالی صدوق: ۱۲۳ م ۲۹ ح ۱۱، بحارالانوار: ۳۴/۱۰۱ ح ۳۹ - ۴۱ و ص ۸۵ ح ۱ - ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۸/۳ ش ۱۰۳۷.

فرمود که: بلی و دو حجّ از حجّهای من. گفت: یا رسول الله دو حجّ از حجّهای تو!

فرمود که: بلی و چهار حجّ.

و همچنین عایشه استبعاد می کرد و حضرت زیاد می کرد، تا رسید به نود حجّ از حجّهای رسول صلی الله علیه و آله، که هر حج با عمره باشد (۱).

و به سند معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که پیاده به زیارت قبر امام حسین علیه السلام برود، به هر قدمی که بردارد و بگذارد، ثواب یک بنده آزاد کردن از فرزندان اسماعیل در نامه عملش بنویسند (۲).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: حق تعالی نظر رحمت می کند به سوی زائران حسین علیه السلام پیش از اهل عرفات و حاجتهای ایشان را بر می آورد و گناهان ایشان را می آمرزد و دعاهاى ایشان را مستجاب می گرداند، پس نظر به اهل عرفات می کند و نسبت به ایشان نیز چنین می کند (۳).

و به سند معتبر منقول است از موسی بن القاسم که گفت: چون حضرت صادق علیه السلام در اول خلافت ابو جعفر دوانیقی به عراق تشریف آورد، در نجف فرود آمد و فرمود که: ای موسی برو و بر سر راه بایست و نظر کن، شخصی خواهد آمد از ناحیه قادیسیه، چون به نزدیک تو رسد بگو: در اینجا شخصی هست از فرزندان رسول خدا صلی الله علیه و آله و تو را می طلبد.

پس رفتم و بر سر راه ایستادم و گرما شدید بود؛ پس پیوسته ایستاده بودم تا آنکه نزدیک شد که مخالفت آن حضرت کنم و برگردم، ناگاه دیدم که شخصی از دور می آید و بر شتری سوار است، چون نزدیک شد گفتم: اینجا شخصی از اولاد رسول هست و تو را می طلبد و پیش از آنکه تو بیایی مرا خبر داده که تو خواهی آمد.

۱- کامل زیارات: ۶۸ ب ۲۲ ح ۱، امالی طوسی: ۲۸۰/۲، بحارالانوار: ۳۵/۱۰۱ ح ۴۳ و ج ۴۴/۲۶۰،

موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۸۹/۳ ش ۸۳۱

۲- کامل زیارات: ۱۳۴ ب ۴۹ ح ۹، بحارالانوار: ۳۶/۱۰۱ ح ۴۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۱۵/۳ ش ۸۸۶

۳- کامل زیارات: ۱۶۵ ب ۶۸ ح ۱ و ص ۱۷۰ ب ۷۰ ح ۴، ثواب الاعمال: ۱۱۶ ح ۲۸، مصباح

المتهجّد: ۷۱۵، بحارالانوار: ۸۶/۱۰۱ - ۸۷ ح ۱۰ - ۱۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام:

۲۰۱/۳ ش ۱۰۴۵

ص: ۲۳۸

پس همراه من آمد و چون در خیمه حضرت داخل شد من نزدیک خیمه ایستادم.

حضرت از او پرسید که: از کجا می آیی؟

گفت: از اقصای بلاد یمن.

حضرت از باب اعجاز فرمود که: از فلان موضعی؟

گفت: بلی.

فرمود که: از برای چه به اینجا آمده‌ای؟

گفت: برای زیارت امام حسین علیه السلام.

فرمود که: هیچ مطلب دیگر به غیر از زیارت نداشتی؟

گفت: نه، هیچ مطلب نداشتم به غیر از آنکه نماز کنم نزد آن حضرت و او را زیارت کنم و سلام

کنم بر او و به سوی اهل خود برگردم.

حضرت فرمود که: شما چه ثواب می دانید در زیارت آن حضرت؟

گفت: ما این را می دانیم که برکت به هم می رسد در جان و زنان و فرزندان ما و مال و معاش ما و

برآورده می شود حاجتهای ما.

حضرت فرمود که: آیا زیاده نگویم فضیلت زیارت آن حضرت را؟
گفت: زیاده بفرما یا ابن رسول الله.

فرمود که: زیارت آن حضرت برابر است با یک حجّ مقبول پاک پسندیده، که با رسول خدا صلی الله علیه و آله به جا آورده باشند.
آن شخص تعجب کرد.

حضرت فرمود که: بلی والله و دو حجّ چنین که با حضرت رسول صلی الله علیه و آله کرده باشند.
پس پیوسته او تعجب می کرد و حضرت زیاده می کرد، تا به سی حجّ رسید (۱).
و در چند حدیث وارد شده است که حضرت صادق علیه السلام از شخصی سؤال نمود که: چند حجّ کرده‌ای؟ گفت نوزده حجّ. فرمود که: اگر بیست حجّ تمام کنی، از برای تو

۱- کامل الزیارات: ۱۶۲ ب ۶۶ ح ۷، ثواب الأعمال: ۱۱۸ ح ۴۰، مزار کبیر: ۳۳۱، بحار الانوار: ۳۷/۱۰۱ و ۳۸ ح ۵۲ و ۵۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۱/۳ ش ۱۰۲۷.

ص: ۲۳۹

به یک زیارت حضرت امام حسین علیه السلام حساب می شود (۱).
و در چند روایت وارد است که: بهتر است از بیست حجّ و بیست عمره مقبول (۲).
و در روایت دیگر وارد شده است که: شخصی از آن حضرت سؤال کرد - از روی تعجب - که شنیده‌ام که فلان شخص به شما عرض کرده است که من نوزده حجّ و نوزده عمره کرده‌ام، شما فرموده‌اید که یک حجّ و یک عمره دیگر بکن تا ثواب زیارت قبر امام حسین - صلوات الله علیه - در نامه عملت نوشته شود.

حضرت فرمود که: کدام را دوست تر می داری، که بیست حجّ و بیست عمره بکنی، یا با امام حسین

محشور شوی؟

گفت: بلکه این را دوست تر می دارم که با آن حضرت محشور شوم.

فرمود که: پس زیارت آن حضرت بکن تا با او محشور شوی (۳).

و به سند معتبر منقول است که حضرت امام رضا علیه السلام به یونس فرمود که: هر که زیارت حضرت امام حسین علیه السلام بکند، پس حجّ و عمره کرده است.

یونس گفت که: حجّه الاسلام از او ساقط می شود؟

فرمود که: این به عوض حجّه الاسلام است برای کسی که استطاعت حجّ نداشته باشد و چون مستطیع

شود می باید به حجّ برود؛ مگر نمی دانی که هر روز هفتاد هزار ملک طواف می کنند دور کعبه تا

شب، پس بالا می روند و هفتاد هزار ملک دیگر نازل می شوند و طواف می کنند تا صبح. و به درستی

که حسین گرامی تر است نزد خدا از کعبه؛ و در وقت هر نماز نازل می شوند هفتاد هزار ملک ژولیده

مو و گرد آلوده و نوبت به ایشان نمی افتد تا روز قیامت (۴).

۱- کامل الزیارات: ۱۶۱ ب ۶۶ ح ۳، ثواب الاعمال: ۱۱۸ ح ۳۶، بحار الانوار: ۴۲/۱۰۱ ح ۷۳ و ۷۴.

۲- کافی: ۵۸۰/۴ ح ۲ و ص ۵۸۱ ح ۳، کامل الزیارات: ۱۶۰ ب ۶۵ ح ۱۵ و ص ۱۶۳ ب ۶۶ ح ۸.

تهذیب الاحکام: ۴۷/۶ ح ۱۰۲، ثواب الاعمال: ۱۱۹ ح ۴۱، مزار کبیر: ۳۳۳، بحار الانوار: ۴۰/۱۰۱ ح

۶۲ - ۶۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸۹/۳ ش ۱۰۲۶.

۳- تهذیب الاحکام: ۴۷/۶ ح ۱۰۵، مصباح الزائر: ۱۹۲، بحار الانوار: ۳۸/۱۰۱ ح ۵۴، موسوعه زیارات

المعصومین علیهم السلام: ۱۷۷/۳ ش ۹۹۷.

۴- کامل الزیارات: ۱۵۹ ب ۶۵ ح ۶، بحار الانوار: ۴۰/۱۰۱ ح ۶۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۲۰۸/۳ ش ۱۰۶۱.

و در روایت معتبر دیگر وارد شده است که مسعده به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که: چه ثواب است کسی را که زیارت کند قبر امام حسین علیه السلام را؟
فرمود که: نوشته می شود برای او ثواب حجّی که با رسول خدا صلی الله علیه و آله کرده باشند.
راوی تعجب کرد.

حضرت فرمود که: دو حجّ چنین. و همچنین زیاد می فرمود تا به پنجاه حجّ رسید و ساکت شد (۱).
و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که زیارت کند حسین بن علی را و عارف به حق آن حضرت باشد، حق تعالی بنویسد از برای او ثواب کسی که هزار بنده آزاد کرده باشد و هزار اسب با زین و لجام به جهاد فی سبیل الله فرستاده باشد (۲).

مؤلف گوید که: این اختلافها که در فضیلت زیارت آن حضرت وارد شده است، یا محمول است بر اختلاف اشخاص و زیارات؛ زیرا که دوری و نزدیکی راه و قلت و کثرت خوف و سایر شدتها و مشقتها و قلت و کثرت معرفت آن حضرت و تفاوت مراتب اخلاص و نیتها و تقوی و پرهیزکاری و سایر شرایط قبول عمل در زیادتی و کمی ثواب دخل عظیم دارند.

یا محمول است بر اختلاف عقول مردم، چنانچه از بعضی احادیث ظاهر می شود.

یا بر تفاوت حجّها و عمرهها و بنده آزاد کردنها، چنانچه از بعضی روایات نیز مُستفاد می شود.

یا به اعتبار حمل بعضی بر ثواب تفضّلی و بعضی بر ثواب استحقاقی؛ واللّه یعلم.

و به اسانید معتبره بسیار از حضرت صادق علیه السلام مروی است که: زیارت امام حسین - صلوات

الله علیه - بهترین اعمال و محبوبترین عبادات است نزد خدا (۳).

۱- کامل الزیارات: ۱۶۳ ب ۶۶ ح ۹، بحارالانوار: ۴۳/۱۰۱ ح ۷۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۸۴/۳ ش ۱۰۱۴.

- ۲- کافی: ۵۸۱/۴ ح ۵، کامل الزیارات: ۱۶۴ ب ۶۷ ح ۱، مزار مفید: ۳۸ ح ۲، ثواب الاعمال: ۱۲ ح ۱۳، تهذیب الاحکام: ۴۴/۶ ح ۹۴، بحار الانوار: ۴۳/۱۰۱ ح ۸۱ - ۸۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۴/۳ ش ۹۵۵.
- ۳- کامل الزیارات: ۱۴۶ ب ۵۸ ح ۱ - ۵، بحار الانوار: ۴۹/۱۰۱ ح ۱ - ۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۵/۳ ش ۹۵۷.

ص: ۲۴۱

فصل چهارم: در بیان آنکه زیارت آن حضرت موجب طول عمر و حفظ بدن و مال و زیادتی روزی و برآمدن حاجات است و آنچه خرج کنند به اضعاف آن عوض می یابند

به چندین سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود به جمعی از اصحاب خود که: در پهلوئی شما قبری هست که هیچ دردناک و غمگینی به نزد آن نمی رود مگر حق تعالی غمش را زائل می گرداند و حاجتش را بر می آورد. و نزد او چهار هزار ملک هستند که از روزی که آن حضرت شهید شده است، ژولیده مو و غبار آلوده بر او می گریند تا روز قیامت؛ پس هر که به زیارت آن حضرت می آید مشایعت او می نمایند تا به مأمن خود برسد و هر که بیمار شود از زائران، عیادت او می کنند؛ و هر که بمیرد، از پی جنازه اش می روند (۱).

و در حدیث دیگر فرمود که: حسین علیه السلام شهید شده است مکروب و غمگین و لازم است بر خدا که هر غمگین که به زیارت آن حضرت برود خوشحال بر گردد (۲).

و به سند معتبر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که: حسین شهید کربلا - صلوات الله علیه - مظلوم و غمناک و با شدت و الم و تشنگی و اضطراب شهید شده است؛ پس حق تعالی قسم به ذات مقدس خود خورده است که هر مضطرب و مکروب و غمگین و گناهکار و تشنه و درد ناک و بیماری که به زیارت آن حضرت

۱- کامل الزیارات: ۱۶۷ ب ۶۹ ح ۲ و ص ۱۹۰ ب ۷۷ ح ۳، بحارالانوار: ۴۵/۱۰۱ ح ۲ و ص ۵۵ ح ۲۰،

موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۱/۳ ش ۹۲۰.

۲- کامل الزیارات: ۱۶۷ ب ۶۹ ح ۳، بحارالانوار: ۴۵/۱۰۱ ح ۳.

ص: ۲۴۲

برود و نزد آن حضرت دعا کند و تقرّب جوید به درگاه خدا به آن حضرت، البته حق تعالی غمش را برطرف کند و سؤالش را عطا کند و گنااهش را بیامرزد و عمرش را دراز گرداند و روزیش را فراخ گرداند؛ پس عبرت گیرید ای صاحبان بصیرتها (۱).

و به سند معتبر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که فرمود که: ولایت ما را عرض کردند بر اهل شهرها، پس قبول نکردند مثل قبول کردن اهل کوفه، به سبب این که قبر امیرالمؤمنین - صلوات الله علیه - در آنجا است و در پهلوئی آن قبر دیگر هست - یعنی قبر امام حسین صلوات الله علیه - ، که هر که نزد آن قبر حاضر شود و دو رکعت یا چهار رکعت نماز بکند پس حاجتی از خدا بطلبد، البته آن حاجت برآورده می شود؛ و هر روز هزار ملک دور قبر آن حضرت حاضر می شوند (۲).

و به سند معتبر منقول است که عبدالله بن ابی یعفر به خدمت حضرت صادق علیه السلام رفت و گفت: شوق خدمت شما مرا باعث شده که مشقت بسیار کشیدم تا به ملازمت رسیدم. حضرت فرمود که: شکایت مکن از پروردگار خود، چرا نرفتی نزد کسی که حقش بر تو زیاده از حق من است؟

گفت: کیست آن که حقش بر من از شما بیشتر است؟

فرمود که: حسین بن علی - صلوات الله علیهما - چرا نرفتی به حایر آن حضرت که خدا را دعا کنی نزد او و به سوی او شکایت کنی حاجتهای خود را (۳)؟.

و به چندین سند منقول است از آن حضرت که: کمتر چیزی که برای زیارت کننده حضرت امام حسین علیه السلام حاصل می‌شود، آن است که خدا جان و مالش را حفظ کند تا او را به اهل خود برگرداند و چون روز قیامت شود خدا او را حافظتر خواهد بود از دنیا (۴).

۱- کامل الزیارات: ۱۶۸ ب ۶۹ ح ۵، بحارالانوار: ۴۶/۱۰۱ ح ۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۰/۳ ش ۸۵۷.

۲- کامل الزیارات: ۱۶۸ ب ۶۹ ح ۷، ثواب الاعمال: ۱۱۴ ح ۲۰، بحارالانوار: ۴۶/۱۰۱ ح ۶ و ص ۱۴۰ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷/۲ ش ۴۶۴ و ص ۳۰ ش ۴۹۷.

۳- کامل الزیارات: ۱۶۸ ب ۶۹ ح ۸، بحارالانوار: ۴۶/۱۰۱ ح ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۲/۳ ش ۹۲۲.

۴- کامل الزیارات: ۱۳۳ ب ۴۹ ح ۵، ثواب الاعمال: ۱۱۶ ح ۲۹، بحارالانوار: ۴۶/۱۰۱ ح ۸ و ص ۷۸ ح ۳۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۸/۳ ش ۹۱۳.

ص: ۲۴۳

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: ایام زیارت آن حضرت را به حساب عمر نمی‌شمارند (۱). و به سند صحیح از آن حضرت منقول است که: هر که یک سال بر او بگذرد و به زیارت قبر امام حسین علیه السلام نرود، خدا یک سال از عمرش کم کند؛ و اگر گویم که بعضی از شما سی سال پیش از اجل خود می‌میرند هر آینه راستگو خواهم بود، به سبب اینکه ترک زیارت آن حضرت می‌کنید.

پس ترک زیارت آن حضرت مکنید تا عمرهای شما زیاده شود و روزی شما فراخ شود. و اگر ترک زیارت آن حضرت کنید، کم می‌کند خدا از عمر و روزی شما.

پس سعی کنید و رغبت نمایید در زیارت آن حضرت و ترک مکنید، که آن حضرت گواه شما خواهد بود نزد خدا و رسول خدا و فاطمه و امیرالمؤمنین - صلوات الله علیهم (۲) - .

و به سند معتبر دیگر منقول است از عبد الملک خثعمی که حضرت صادق علیه السلام فرمود که: ای عبد الملک! ترک مکن زیارت حسین بن علی علیهما السلام را و امر کن اصحابت را به زیارت آن حضرت، تا خدا عمرت را دراز کند و روزیت را زیاد کند و زنده دارد تو را سعادت مند و بمیراند تو را سعادت مند و بنویسد تو را از سعادت مندان (۳).

و در حدیث دیگر فرمود که: زیارت کنید حسین را اگر چه سالی یک مرتبه باشد، که هر که زیارت کند او را و حق او را شناسد و انکار امامت او و فرزندان او ننماید، او را عوضی نیست به غیر از بهشت و روزی یابد روزی فراخ و حق تعالی از جانب خود فرجی نزدیک به او کرامت فرماید (۴).

و به روایت دیگر فرمود که: هر که زیارت قبر حسین علیه السلام نکند، محروم شده

- ۱- کامل الزیارات: ۱۳۶ ب ۵۱ ح ۱، مزار مفید: ۳۲ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۴۳/۶ ح ۹۰، مزار کبیر: ۳۴۲، مصباح الزائر: ۱۹۳، بحار الانوار: ۴۷/۱۰۱ ح ۱۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۹/۳ ش ۹۶۳.
- ۲- کامل الزیارات: ۱۵۱ ب ۶۱ ح ۲، مزار مفید: ۳۲ ح ۲، تهذیب الاحکام: ۴۳/۶ ح ۹۱، مزار کبیر ۳۴۳، بحار الانوار: ۴۷/۱۰۱ ح ۱۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۱/۳ ش ۸۵۸.
- ۳- کامل الزیارات: ۱۵۱ ب ۶۱ ح ۵، بحار الانوار: ۴۷/۱۰۱ ح ۱۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۳/۳ ش ۹۵۱.
- ۴- کامل الزیارات: ۸۵ ب ۲۷ ح ۱۳، و ص ۱۵۱ ب ۶۱ ح ۴، بحار الانوار: ۲/۱۰۱ ح ۳ و ص ۴۷ ح ۱۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۴/۳ ش ۹۰۱.

است از خیر بسیار و یک سال از عمرش کم می‌شود (۱).

و به سند صحیح منقول است که حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - فرمود که: من کشته و شهیدم که هر که مرا یاد کند می‌گیرد و با شدت و غم کشته خواهم شد؛ و بر خدا لازم است که نیاید غمگینی به زیارت من، مگر خدا او را شاد به اهلش برگرداند (۲).

و به سند معتبر منقول است که عبدالله بن سنان به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که: فدای تو شوم، پدرت می‌فرمود که دره‌می که در حج صرف می‌کنند به هزار درهم حساب می‌شود؛ چه ثواب دارد کسی که خرج کند مالی را در راه زیارت پدرت حسین - صلوات الله علیه - ؟

فرمود که: حساب می‌شود برای او به هر دره‌می ده هزار درهم و ده هزار درجه از برای او بلند می‌کنند و خشنودی خدا برای او بهتر است و دعای حضرت رسول و امیرالمؤمنین و ائمه طاهرین - صلوات الله علیهم اجمعین - برای او بهتر است (۳).

و در حدیث معتبر منقول است که صفوان جمال از آن حضرت پرسید که: چه ثواب دارد کسی که شخصی را کارسازی کند و خرجی بدهد و به زیارت فرستد و خود برای علتی و عذری نرود. فرمود که: عطا می‌کند خدا به او به عوض هر دره‌می که خرج کرده است مانند کوه احد از حسنات؛ و عوض می‌دهد او را اضعاف آنچه صرف کرده است و دفع می‌کند از او بلاها را که نازل می‌شود و حق تعالی مالش را حفظ می‌نماید (۴).

و در حدیث معتبر دیگر پرسیدند که: چه ثواب دارد کسی که مالی خرج کند در راه زیارت آن حضرت، یا در ایامی که نزد قبر آن حضرت است؟

فرمود که: هر دره‌می به هزار درهم حساب می‌شود (۵).

- ۱- کامل الزیارات: ۱۵۱ ب ۶۱ ح ۳، بحارالانوار: ۴۸/۱۰۱ ح ۱۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۰/۳ ش ۹۶۴.
- ۲- ثواب الاعمال: ۱۲۳ ح ۵۲، بحارالانوار: ۴۸/۱۰۱ ح ۱۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۳/۳ ش ۸۴۱.
- ۳- کامل الزیارات: ۱۲۸ ب ۴۸ ح ۴، بحارالانوار: ۵۰/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۶/۳ ش ۹۴۸.
- ۴- کامل الزیارات: ۱۲۹ ب ۴۶ ح ۵، بحارالانوار: ۸۰/۱۰۱ ح ۴۰.
- ۵- کامل الزیارات: ۱۲۳ ب ۴۴ ضمن ح ۲، بحارالانوار: ۷۸/۱۰۱ ضمن ح ۳۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۷/۳ ش ۹۴۹.

ص: ۲۴۵

فصل پنجم: در بیان آنکه پیغمبران و اوصیای ایشان و ائمه معصومین و ملائکه - صلوات الله علیهم اجمعین - به زیارت آن حضرت می آیند و دعا از برای زیارت کنندگان آن حضرت می کنند و ایشان را بشارتها می دهند

به سندهای موثق از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: حق تعالی موکل گردانیده است به قبر حضرت امام حسین علیه السلام هفتاد هزار ملک را که ژولیده و گرد آلوده اند، از روزی که شهید شده است آن حضرت تا آنکه قائم آل محمد - صلوات الله علیه - ظاهر شود و صلوات بر آن حضرت می فرستند و دعا می کنند برای هر که زیارت کند آن حضرت را و می گویند: پروردگارا ایشان زیارت کنندگان حسین اند، چنین کن و چنین کن با ایشان (۱).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: حضرت فاطمه زهرا - صلوات الله علیها - حاضر می شود نزد زیارت کنندگان قبر پسرش حسین - صلوات الله علیه - و استغفار می کند برای ایشان (۲).

و به سند صحیح و معتبر از آن حضرت منقول است که فرمود که: خداوند عالمیان موکل گردانیده است به قبر حسین بن علی علیهما السلام هفتاد هزار ملک را، که یک نماز یکی از ایشان برابر است با هزار نماز از نماز آدمیان و ثواب نماز ایشان از برای زیارت کنندگان قبر آن حضرت است (۳).

۱- کامل الزیارات: ۱۱۹ ب ۴۱ ح ۴، بحارالانوار: ۵۴/۱۰۱ ح ۱۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۵/۳ ش ۹۰۶.

۲- کامل الزیارات: ۱۱۸ ب ۴۱ ح ۴، بحارالانوار: ۵۵/۱۰۱ ح ۱۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۸/۳ ش ۹۳۳.

۳- کامل الزیارات: ۸۶ ب ۲۷ ح ۱۴ و ص ۱۲۱ ب ۴۲ ح ۱، بحارالانوار: ۵۵/۱۰۱ ح ۱۵ و ص ۵۶ ح ۲۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۶/۳ ش ۹۰۷.

ص: ۲۴۶

و به سندهای صحیح و موثق و معتبر بسیار از امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهما السلام منقول است که: حق تعالی چهار هزار ملک را مقرر فرموده است نزد قبر حسین بن علی علیهما السلام ژولیده مو و گرد آلوده از روزی که آن حضرت شهید شده است، که بر آن حضرت گریه می کنند و هر که به زیارت می آید او را استقبال می کنند و چون بر می گردد او را مشایعت می کنند و اگر بیمار شود به عیادتش می روند و اگر بمیرد به جنازه اش حاضر می شوند و از برای ایشان طلب آمرزش و دعا می کنند؛ و سر کرده ایشان ملکی است که او را منصور می گویند (۱).

و به سند موثق از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: حق تعالی چهار هزار ملک را موکل گردانیده است که به هیئت اصحاب مصیبت بر آن حضرت می گریند از طلوع صبح تا ظهر و چون ظهر می شود ایشان بالا می روند و چهار هزار ملک دیگر نازل می شوند و گریه می کنند تا طلوع صبح

و گواه می‌شوند برای هر که به زیارت آن حضرت می‌آید که وفا به عهد امام خود کرده است و مشایعت می‌نمایند او را تا به خانه خود برگردد و اگر بیمار شود به عیادت او می‌روند و اگر بمیرد نماز بر او می‌کنند و بعد از مرگ او برای او استغفار می‌کنند (۲).

و سید ابن طاووس و ابن قولویه - رضی الله عنهما - روایت کرده‌اند به چندین سند از حسین - دخترزاده ابو حمزه ثمالی - که گفت: بیرون رفتم به زیارت امام حسین - صلوات الله علیه - در آخر زمان بنی امیه، تا به غاضریه رسیدم؛ چون مردم به خواب رفتند غسل کردم و به جانب قبر مقدس روانه شدم، چون به در حایر رسیدم شخصی بیرون آمد خوشرو و خوشبو و جامه‌های بسیار سفید پوشیده و گفت: برگرد که در این وقت به قبر آن حضرت نمی‌توانی رسید. پس برگشتم تا کنار فرات و چون نصف شب گذشت غسل کردم و به جانب قبر آمدم، چون به در حایر رسیدم همان شخص بیرون آمد و مانع شد.

-
- ۱- کامل الزیارات: ۱۱۹ ب ۴۱ ح ۱، ثواب الاعمال: ۱۱۳ ح ۱۵، مزار کبیر: ۳۲۸، بحار الانوار: ۶۲/۱۰۱
ذیل ح ۴۰ و ص ۶۳ ح ۴۲ و ۴۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۳/۳ ش ۹۰۰.
- ۲- کامل الزیارات: ۱۹۱ ب ۷۷ ح ۶، بحار الانوار: ۵۶/۱۰۱ ح ۲۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۷/۳ ش ۹۱۰.

ص: ۲۴۷

باز برگشتم و در آخر شب غسل کردم و رفتم و چون به در حایر رسیدم باز آن شخص بیرون آمد و گفت: در این وقت به قبر نمی‌توانی رسید.
گفتم چرا نتوانم رسید به سوی قبر فرزند رسول خدا و بهترین جوانان اهل بهشت؛ و از کوفه به اینجا آمده‌ام و شب جمعه است و می‌ترسم که صبح شود و لشکر بنی امیه مرا بکشند؟!!

گفت: برگرد که نمی‌توانی رسید.

گفتم: چرا نمی‌توانم رسید؟

گفت: حضرت موسی بن عمران از پروردگار خود رخصت طلبیده است که به زیارت قبر حسین علیه السلام بیاید و حق تعالی او را رخصت داده است و با هفتاد هزار ملک به زیارت آن حضرت آمده است اول شب و تا صبح اینجا خواهند بود؛ و چون به آسمان روند بیا.

پرسیدم که: تو کیستی؟

گفت: من از آن ملائکه‌ام که مأمور شده‌ام از جانب خدا به حراست قبر امام حسین و طلب آمرزش از برای زیارت کنندگان آن حضرت می‌کنم.

پس برگشتم و به کنار فرات آمدم و چون صبح طالع شد غسل کردم و آمدم و داخل حایر شدم و کسی را ندیدم، پس نماز صبح را نزد آن حضرت کردم و به کوفه برگشتم (۱).

و شیخ محمد بن المشهدی از سلیمان بن مهران اعمش روایت کرده است که گفت: من در کوفه بودم و همسایه‌ای داشتم که با او بسیار می‌نشستم و صحبت می‌داشتم، در شب جمعه نزد او بودم گفتم چه می‌گویی که برویم به زیارت حضرت امام حسین علیه السلام؟

گفت: بدعت است و هر بدعت گمراهی است و هر گمراهی در آتش است.

من از پیش او خشمناک برخاستم و با خود گفتم که چون سحر شود به نزد او

۱- کامل الزیارات: ۱۱۱ ب ۳۸ ح ۲ و ص ۱۱۳، اقبال الاعمال: ۶۴/۳، بحار الانوار: ۵۷/۱۰۱ ح ۲۵ و ص

۵۹ - ۶۰ ح ۲۹ - ۳۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۱۵/۳ ش ۱۰۷۹.

پس سحر آمدم و در خانه او را زدم.

شخصی جواب گفت که: او در اول شب به زیارت رفت.

من به سرعت از کوفه بیرون رفتم و متوجه کربلا شدم؛ چون داخل حایر شدم دیدم که آن شخص مشغول نماز است، چون فارغ شد به او گفتم که: دیروز تو می گفتی که بدعت است و امروز به زیارت آمده‌ای؟!

گفت: ای سلیمان مرا ملامت مکن، که من اعتقاد به امامت اهل بیت نداشتم، تا آنکه در این شب گذشته خوابی دیدم که ترسیدم؛ شخصی را دیدم که نه بسیار بلند بود و نه بسیار کوتاه و از نیکی حُسن و جمالش او را وصف نمی توانم کرد و با او جمعی بودند که دور او را گرفته بودند و او را خدمت می کردند و در پیش روی او شخصی بر اسبی سوار بود و بر سرش تاجی بود که چهار رکن داشت و بر هر رکنی جوهری نصب کرده بودند که به قدر سه روزه راه روشنی می داد.

پرسیدم که: این سوار کیست؟

گفت: محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله.

پرسیدم که: آن مرد دیگر کیست؟

گفتند: وصی او علی بن ابی طالب علیه السلام است.

پس نظر کردم ناگاه ناقه‌ای از نور دیدم که بر آن هودجی از نور بسته بودند و آن ناقه پرواز می کرد در میان آسمان و زمین.

پرسیدم که: این ناقه از کیست؟

گفتند: از حضرت فاطمه زهرا و مادرش خدیجه - صلوات الله علیهما - است.

با ایشان جوانی دیدم، پرسیدم که آن کیست؟

گفتند: حسن بن علی - صلوات الله علیهما - .

گفتم: به کجا می روند؟

گفتند: به زیارت مظلوم و شهید کربلا حسین بن علی - صلوات الله علیه - می روند. پس به نزدیک هودج رفتم، ناگاه رقعها دیدم که از آسمان فرو می ریزد که در آنها امان نوشته اند برای هر که زیارت امام حسین کند در شب جمعه؛ پس هاتفی ندا کرد که: ما و شیعیان ما در بلندترین درجه های بهشتیم.

پس آن مرد گفت: ای سلیمان والله که از این مکان مفارقت نمی کنم تا جانم از بدنم مفارقت کند (۱).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هیچ پیغمبری در آسمانها نیست مگر سؤال می کنند از حق تعالی که رخصت دهد ایشان را در زیارت حسین علیه السلام؛ پس فوجی نازل می شوند و فوجی بالا می روند (۲).

و به سند معتبر منقول است از صفوان که گفت: حضرت صادق علیه السلام به من گفت در وقتی که در حیره بودم که: می خواهی برویم به زیارت قبر امام حسین - صلوات الله علیه - ؟

گفتم: فدای تو شوم، تو او را زیارت می کنی؟ فرمود که: چگونه او را زیارت نکنم و حال آنکه در هر شب جمعه حق تعالی او را زیارت می کند و جمیع پیغمبران و اوصیای ایشان را به زیارت او می فرستد؛ و محمد صلی الله علیه و آله بهترین پیغمبران است و ما بهترین اوصیائیم (۳).

و در حدیث دیگر فرمود که: قبر حسین علیه السلام - بیست ذرع در بیست ذرع - باغی است از باغهای بهشت و در آن معراجی هست به سوی آسمان؛ و هیچ ملک مقرب و پیغمبر مرسلی نیست مگر از خدا سؤال می کند که به زیارت آن حضرت بیایند؛ پس فوجی به زیر می آیند و فوجی بالا می روند (۴).

و در روایت دیگر فرمود که: میان قبر حسین و آسمان هفتم، محلّ تردّد ملائکه است (۵).

۱- مزار کبیر: ۳۳۰ ح ۱۱، بحارالانوار: ۵۸/۱۰۱ ح ۲۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۱۹/۳ ش ۱۰۸۶.

۲- کامل الزیارات: ۱۱۱ ب ۳۸ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۴۶/۶ ح ۱۰۰، بحارالانوار: ۵۹/۱۰۱ ح ۲۷ و ۲۸.

۳- کامل الزیارات: ۱۱۲ ب ۳۸ ح ۴، بحارالانوار: ۶۰/۱۰۱ ح ۳۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۳/۳ ش ۹۷۲.

۴- کامل الزیارات: ۱۱۲ ب ۳۸ ح ۳ و ص ۱۱۴ ب ۳۹ ح ۴ و ص ۲۷۲ ب ۹۰ ح ۵، بحارالانوار: ۶۰/۱۰۱ ح ۳۳ و ص ۱۰۶ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۸/۳ ش ۷۶۲.

۵- کامل الزیارات: ۱۱۴ ب ۳۹ ح ۳، ثواب الاعمال: ۱۲۲ ح ۴۷، من لا یحضره الفقیه: ۵۷۹/۲ ح ۳۱۷۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۵/۳ ش ۷۲۳.

ص: ۲۵۰

و به چند سند از اسحاق بن عمّار منقول است که گفت: به حضرت صادق علیه السلام عرض کردم که در حایر حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بودم در شب عرفه، پس دیدم پنجاه هزار کس خوشرو و خوشبو که جامه‌های بسیار سفید پوشیده بودند و در تمام شب نماز می کردند و هر چند می خواستم به نزدیک قبر روم از بسیاری مردم نمی توانستم رفت؛ چون صبح طالع شد به سجده رفتم، چون سر از سجده برداشتم هیچ یک از آنها را ندیدم.

حضرت فرمود که: می دانی اینها کیستند؟

گفتم: نه.

فرمود که: خبر داد مرا پدرم از پدرش که: در وقت شهادت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - چهار هزار ملک به آن حضرت گذشتند و به آسمان رفتند، پس حق تعالی وحی کرد به ایشان که:

ای گروه ملائکه! گذشتید به فرزند حبیب من و برگزیده من محمد صلی الله علیه و آله و او کشته می شد و مقهور و مظلوم بود و او را یاری نکردید؛ پس بروید به زمین به سوی قبر او و بر او گریه کنید ژولیده مو و غبار آلوده تا روز قیامت. پس ایشان نزد قبر آن حضرت هستند تا روز قیامت (۱).
و در حدیث معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: حسین بن علی علیهما السلام نزد پروردگار خود است، نظر می کند به لشکرگاه خود و شهیدانی که در دور او مدفون شده اند و نظر می کند به سوی زیارت کنندگان خود و او بهتر می داند نام ایشان و نام پدرهای ایشان را و درجه ها و منزلتهای ایشان را نزد حق تعالی، از شناختن یکی از شما فرزند خود را. و می بیند هر که را بر او می گریه، پس طلب آمرزش می کند از برای او و سؤال می کند از پدران بزرگوارش که از برای ایشان استغفار کنند و می گوید که: اگر بدانند زیارت کننده من آنچه خدا مهیا کرده است از برای او از ثواب، هر آینه شادی او زیاده از جزع او خواهد بود.

۱- کامل الزیارات: ۱۱۵ ب ۳۹ ح ۶ و ح ۵، بحارالانوار: ۶۱/۱۰۱ ح ۳۴ و ۳۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۵/۳ ش ۸۴۶

ص: ۲۵۱

و به درستی که زیارت کننده آن حضرت بر می گردد و هیچ گناه بر او نیست (۱).
و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: خدا را ملکی چند هست که موکلند به قبر حسین - صلوات الله علیه - ، پس چون مردی اراده زیارت آن حضرت نماید حق تعالی نامه گناهانش را به آن ملائکه می دهد، پس هر گاه گناهی کند ایشان محو می کنند و پیوسته حسناش را مضاعف می گردانند تا بهشت از برای او واجب گردد. پس آن ملائکه احاطه می کنند آن زیارت کننده را و سعی در پاکی او می کنند و او را به پاکی یاد می کنند و استغفار می کنند؛ و ندا می کنند

ملائکه آسمان را که:

تقدیس کنید زیارت کننده محبوب حبیب خدا را.

پس چون زائر غسل کند، ندا کند ایشان را رسول خدا صلی الله علیه و آله که: ای گروه مهمانان خدا بشارت باد شما را که رفیق من خواهید بود در بهشت.

پس ندا می کند ایشان را امیرالمؤمنین علیه السلام که: من ضامنم که حاجات شما برآورده شود و بلاها از شما دفع شود در دنیا و آخرت.

پس ملائکه ایشان را از جانب راست و چپ احاطه می کنند، تا به اهل خود برگردند (۲).

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که فرمود که: گویا می بینم واللّه ملائکه را که ازدحام کرده اند با مؤمنان بر قبر امام حسین - صلوات الله علیه - و دست بر روهای ایشان می مالند و در ایام برزخ می فرستند حق تعالی از برای زیارت کنندگان آن حضرت از طعام بهشت و خدمتکاران ایشان ملائکه اند و هیچ حاجتی از حاجات دنیا و آخرت سؤال نمی کنند مگر حق تعالی ایشان را عطا می فرماید.

مفضلّ گفت: واللّه خوش کرامتی است این!

فرمود که: می خواهی زیاده بگویم؟

گفت بلی. فرمود که: گویا می بینم حسین بن علی علیهما السلام را که چون برگردد به دنیا در رجعت، کرسی از نور از برای آن حضرت بگذارند و دور آن کرسی نود هزار قبه سبز برپا کنند.

۱- امالی طوسی: ۵۴/۱، بحارالانوار: ۶۴/۱۰۱ ح ۴۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۶/۳ ش ۹۳۱.

۲- کامل الزیارات: ۱۳۲ ب ۴۹ ح ۳ و ص ۱۵۲ ب ۶۲ ح ۳، ثواب الاعمال: ۱۱۷ ح ۳۳، بحارالانوار: ۶۴/۱۰۱ - ۶۵ ح ۵۰ - ۵۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۷/۳ ش ۸۹۱.

و گویا می بینم که مؤمنان به زیارت آن حضرت آیند و سلام بر آن حضرت کنند، پس حق تعالی ایشان را ندا کند که: ای دوستان من، سؤال کنید از من، که بسیار آزار کشیدید و ذلیل و خوار شدید و مقهور و مظلوم شدید؛ امروز روزی است که هر حاجت از حاجات دنیا و آخرت که از من بطلبید، البته از برای شما بر آورم.

پس خوردن و آشامیدن ایشان از بهشت باشد، این والله کرامتی است که دیگر شبیه خود ندارد (۱).
و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که خواهد که در جوار پیغمبرش صلی الله علیه و آله و جوار علی و فاطمه باشد، پس ترک نکند زیارت حسین بن علی علیهما السلام را (۲).
و در حدیث دیگر فرمود که: هر که خواهد که مسکن و مأوای او بهشت باشد، پس ترک نکند زیارت مظلوم را.

راوی پرسید که: مظلوم کیست؟

فرمود که: حسین بن علی مدفون کربلا، هر که به زیارت آن حضرت برود از روی شوق به سوی زیارت او و برای محبت رسول خدا و محبت فاطمه و محبت امیرالمؤمنین - صلوات الله علیهم - ، بنشانند خدا او را بر مائده های بهشت که با ایشان طعام خورد و مردم مشغول حساب باشند (۳).
و به سند معتبر دیگر از عبدالله بن بکیر منقول است که حضرت صادق علیه السلام فرمود که: ای پسر بکیر، حق تعالی برگزیده است از بقعه های زمین شش بقعه را: خانه کعبه و حرم و قبرهای پیغمبران و قبرهای اوصیای پیغمبران و قبرهای شهیدان و مساجدی که در آنها خدا را یاد می کنند.
ای پسر بکیر، می دانی چه ثواب دارد کسی که زیارت قبر حسین علیه السلام بکند؟ در هر صباح هاتفی از ملائکه بر سر قبر آن حضرت ندا می کند که: ای طلب کننده خیر، بیا

۱- کامل الزیارات: ۱۳۵ ب ۵۰ ح ۳، بحارالانوار: ۶۵/۱۰۱ ح ۵۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۲/۳ ش ۹۲۴.

۲- کامل الزیارات: ۱۳۶ ب ۵۲ ح ۱، بحارالانوار: ۶۶/۱۰۱ ح ۵۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۴/۳ ش ۹۴۴.

۳- کامل الزیارات: ۱۳۷ ب ۵۲ ح ۲ و ص ۱۴۱ ب ۵۵ ح ۲، و ص ۱۴۴ ب ۵۶ ح ۶، بحارالانوار: ۶۶/۱۰۱ ح ۵۵ و ص ۷۶ ح ۲۷.

ص: ۲۵۳

به سوی برگزیده خدا تا برگردی با کرامت خدا و ایمن گردی از ندامت روز جزا؛ و اهل مشرق و مغرب همگی این ندا می شنوند بغیر از انس و جن.

و هیچ ملکی نمی ماند در زمین از نویسندگان اعمالِ خلائق، مگر آنکه به سوی قبر آن حضرت میل می کنند در وقتی که بنده به خواب می رود، که خدا را تسبیح کنند و طلب خوشنودی از خدا کنند نزد قبر آن حضرت.

و نمی ماند ملکی در هوا که این صدا را شنود مگر آنکه جواب می گویند آن ملک را به تقدیس

خدا؛ پس سخت می شود صداهای ملائکه، پس جواب می گویند ایشان را اهل آسمان اول و

صداهای ایشان بلند می شود و همچنین صدای اهل هر آسمان بلند می شود تا آسمان هفتم، پس

پیغمبران می شنوند صداهای ایشان را و ترحم می کنند و صلوات می فرستند بر حسین و دعا می کنند

برای هر که به زیارت آن حضرت می آید (۱).

و در حدیث دیگر فرمود که: چون از نزد قبر آن حضرت بر می گردی منادی تو را ندا می کند - که

اگر سخنش را بشنوی، در تمام عمر خود نزد او اقامت خواهی کرد - می گوید: خوشا حال تو ای

بنده! غنیمت بردی و سالم ماندی و گناهان گذشته ات آمرزیده شد، پس عمل را از سر گیر (۲).

و به سند معتبر از موسی بن جعفر - صلوات الله علیه - منقول است که: هر که از خانه خود بیرون

رود به قصد زیارت حسین بن علی صلوات الله علیهما، موکل گرداند حق تعالی به او ملکی را که انگشت خود را بر قفای او بگذارد و هر چه از دهان او بیرون آید بنویسد، پس چون داخل حائر شود کفش را بر میان پشت او بگذارد و بگوید: گناهان گذشته ات آمرزیده شد، عمل را از سر گیر (۳). و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: چون شخصی از خانه خود

۱- کامل الزیارات: ۱۲۵ ب ۴۴ ح ۳، بحارالانوار: ۶۶/۱۰۱ ح ۵۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۲/۳ ش ۸۹۸ و ج ۶/۵ ش ۱۶۰۳.

۲- کامل الزیارات: ۱۵۳ ب ۶۲ ح ۴، بحارالانوار: ۶۷/۱۰۱ ح ۵۸.

۳- کامل الزیارات: ۱۵۳ ب ۶۲ ح ۷ و ص ۱۹۱ ب ۷۷ ح ۷، بحارالانوار: ۶۷/۱۰۱ ح ۵۹ - ۶۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۵/۳ ش ۱۰۵۳.

ص: ۲۵۴

بیرون آید به عزم زیارت حسین بن علی - صلوات الله علیهما - مشایعت کنند او را هفتصد ملک از بالای سر او و زیر پای او و از جانب راست و چپ و پیش رو و پشت سر او، تا او را به مأمنش برسانند؛ پس چون زیارت کند آن حضرت را، ندا کند او را منادی که: گناهانت آمرزیده شد پس از سرگیر عمل را.

پس با او برمی گردند آن ملائکه تا داخل خانه خود شود، پس به او می گویند که: تو را به خدا سپردیم.

پس پیوسته به زیارت او می آیند تا روز مردن او؛ و بعد از مرگ او هر روز زیارت می کنند حضرت امام حسین را و ثوابش از آن مرد است (۱).

۱- کامل زیارات: ۱۹۰ ب ۷۷ ح ۴، بحارالانوار: ۶۷/۱۰۱ ح ۶۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۹/۳ ش ۸۹۳.

ص: ۲۵۵

فصل ششم: در بیان انواع مختلفه ثواب که در فضیلت زیارت آن حضرت وارد شده است

به سندهای معتبر بسیار از امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهما السلام منقول است که: هر که زیارت کند قبر امام حسین علیه السلام را و عارف به حق او باشد، خدا او را در اعلیٰ علیین بنویسد (۱).
و به سندهای معتبر از امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهما السلام منقول است که:
حق تعالی به حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - به عوض شهادت عطا کرد اینک: امامت را در فرزندان او قرارداد و شفا را در تربت او مقرر فرمود و دعا را نزد قبر او مستجاب گردانید و ایام زیارت کننده او در رفتن و برگشتن از عمر او حساب نمی شود (۲).
و از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هیچ کس نیست در روز قیامت مگر آرزو می کند که از زائران حسین بن علی علیهما السلام باشد، از بسیاری آنچه مشاهده می کند از کرامت ایشان نزد خداوند عالمیان (۳).
و در حدیث دیگر فرمود که: هر که خواهد که بر کنار مائده های نور بنشیند

۱- کامل زیارات: ۱۴۷ ب ۵۹ ح ۳ و ص ۱۴۸ ح ۴ - ۶ و ح ۸ - ۱۰ و ص ۱۴۹ ح ۱۲، عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۴۳/۲ ح ۱۵۹، صحیفه الرضا: ۲۵۵ ح ۱۸۸، ثواب الاعمال: ۱۱۰ ح ۲ و ۳، بحارالانوار: ۶۹/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۶/۳ ش ۸۷۰ و ص ۱۵۴ ش ۹۵۴.

۲- امالی طوسی: ۳۲۴/۱، بحارالانوار: ۲۲۱/۴۴ ح ۱، و ج ۶۹/۱۰۱ ح ۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷/۳ ش ۷۱۴.

۳- کامل زیارات: ۱۳۵ ب ۵۰ ح ۱، مصباح الزائر: ۵۲۶، بحارالانوار: ۷۲/۱۰۱ ح ۱۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۰/۳ ش ۹۱۷.

ص: ۲۵۶

در روز قیامت، باید که از زائران آن حضرت باشد (۱).

و به سند معتبر از عبدالله بن حماد منقول است که گفت: روزی حضرت صادق علیه السلام به من گفت که: نزد شما فضیلتی هست که به احدی مثل آن داده نشده است و گمان ندارم که چنانچه باید آن را بشناسید و محافظت بر آن بنمایید و قیام به حق آن بکنید؛ و از برای آن فضیلت اهلی چند هستند که ایشان را برای آن کار نام برده‌اند و به ایشان آن توفیق را عطا کرده‌اند؛ و این سعادت و رحمتی است که حق تعالی به ایشان بخشیده است.

پرسیدم که: کدام است آن فضیلت که وصف کردی و نام نبردی؟

فرمود که: زیارت جدّم حسین علیه السلام است، زیرا که او غریب است و در زمین غربت مدفون شده است؛ هر که به زیارت او می‌رود بر او می‌گرید و هر که به زیارت او نمی‌رود بر مصیبت او اندوهناک می‌باشد و دلش می‌سوزد هر که او را به یاد می‌آورد و ترحمّ می‌کند هر که نظر می‌کند به سوی قبر پسرش در پایین پای او، در بیابانی که خویشی و دوستی نزد او نیست و حقّ او را غصب کردند و جمع شدند جمعی از کافران و مرتدّان از دین و یاوری یکدیگر کردند تا او را کشتند و در بیابان دفن نکرده انداختند و منع کردند از آب فراتی را که سگان می‌خورند و ضایع کردند حق رسول خدا صلی الله علیه و آله را و وصیتی را که در حق او و اهل بیتش کرده بود. پس او مدفون گردید جفا یافته در میان قبرهای خویشان و شیعیان خود؛ هر که به نزدیک او می‌رود وحشت می‌یابد از تنهائی او و دوری او از جدّ بزرگوارش.

و در منزلی افتاده است که نمی‌رود نزد او مگر کسی که خدا دلش را به ایمان امتحان کرده باشد و حق ما را به او شناسانده باشد.

پس گفتم: فدای تو شوم من می‌رفتم به زیارت آن حضرت، تا آنکه مبتلا شدم به خدمت خلیفه و حفظ اموال او؛ و من نزد ایشان مشهور شده‌ام، لهذا در این ولا از برای تقیه ترک کرده‌ام و من می‌دانم که زیارت آن حضرت ثواب بسیار دارد.

۱- کامل الزیارات: ۱۳۵ ب ۵۰ ح ۲، بحارالانوار: ۷۲/۱۰۱ ح ۱۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۹/۳ ش ۹۱۵.

ص: ۲۵۷

فرمود که: می‌دانی که کسی که به زیارت آن حضرت می‌رود چه فضیلت دارد و او را نزد ما چه نیکیها است؟
گفتم نه.

فرمود که: اما فضیلت زیارت کننده او، پس مباحثات می‌کنند به او ملائکه آسمانها؛ و اما آنچه نزد ما برای او هست، پس ترحم می‌کنیم بر او هر صبح و شام.
و به تحقیق که خبر داد مرا پدرم که: روزه آن حضرت از روزی که مدفون شده است هرگز خالی نبوده است از کسی که صلوات فرستد بر او، از ملائکه یا جنیان یا آدمیان یا وحشیان صحرا؛ و هیچ چیز نیست مگر آرزوی حال زیارت کننده آن حضرت می‌کند و خود را از برای برکت بر او می‌مالد و به نظر کردن به سوی او امید خیر می‌دارد، برای آنکه برکت یافته است به نظر کردن به سوی قبر آن حضرت.

بعد از آن فرمود که: شنیده‌ام که قومی از نواحی کوفه و غیر ایشان می‌روند نزد قبر آن حضرت و

زنان می‌روند و ندبه و نوحه می‌کنند در نیمه ماه شعبان، پس بعضی قرآن می‌خوانند و بعضی قصه‌های جانسوز آن حضرت را ذکر می‌کنند و بعضی ندبه و نوحه می‌کنند و بعضی مرثیه می‌خوانند! گفتم: بلی فدای تو شوم، دیده‌ام بعضی از آنها را که می‌فرمایند. فرمود که: حمد و سپاس خداوندی را که در میان مردم جمعی را مقرر فرموده است که می‌آیند به سوی ما و ما را مدح می‌کنند و مرثیه از برای مصیبت ما می‌گویند و می‌خوانند و دشمن ما کسانی را گردانیده است که طعن کنند بر آنها، از خویشان ما و غیر ایشان و استهزا کنند بر ایشان و قبیح شمارند کردار ایشان را (۱).

و به سند معتبر دیگر از صفوان منقول است که حضرت صادق علیه السلام فرمود که: کمتر چیزی که کسب می‌کند زیارت کننده حضرت امام حسین علیه السلام، آن است که هر حسنه را هزار هزار حسنه ثواب می‌دهند او را و گناه را یکی می‌نویسند. پس فرمود که: ای صفوان، بشارت باد تو را که خدا را ملکی چند هست که

۱- کامل الزیارات: ۳۲۴ ب ۱۰۸ ح ۱، بحار الانوار: ۷۳/۱۰۱ ح ۲۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۷/۳ ش ۹۶۲.

ص: ۲۵۸

با ایشان قضیبه‌ها از نور هست، پس چون حافظان و نویسندگان اعمال می‌خواهند که بنویسند گناهی بر زیارت کننده حسین علیه السلام، آن ملائکه می‌گویند به حافظان که: دست نگاهدارید و منویسید. و چون حسنه‌ای می‌کنند می‌گویند: بنویسید، که ایشان گروهی اند که بدل می‌کند حق تعالی گناهان ایشان را به حسنه‌ها (۱).

و به سند معتبر از ذریح مُحاربی منقول است که گفت: به حضرت صادق علیه السلام شکایت کردم

آنچه به من می‌رسد از قوم و فرزندان من، هر گاه به ایشان نقل می‌کنم ثواب زیارت قبر امام حسین - صلوات الله علیه - را، تکذیب من می‌کنند و می‌گویند: تو دروغ می‌بندی بر امام جعفر علیه السلام.

حضرت فرمود که: ای ذریح، بگذار مردم را به هر جا که خواهند بروند، و الله که حق تعالی مباحات می‌کند به زائران حسین بن علی و آنها که از راههای دور به زیارت آن حضرت می‌روند، با ملائکه مقربین و حاملان عرش خود حتی آنکه می‌فرماید به ایشان که: آیا نمی‌بینید زیارت کنندگان قبر حسین را که آمده‌اند با نهایت شوق به سوی آن حضرت و به سوی فاطمه زهرا - صلی الله علیهما -! به عزت و جلال و عظمت خود سوگند می‌خورم که واجب می‌گردانم برای ایشان کرامت خود را، که ایشان را گرامی دارم و داخل کنم ایشان را در بهشتی که مهیا کرده‌ام برای دوستان خود و پیغمبران و رسولان خود. ای ملائکه من، اینها زیارت کنندگان حسین اند که محبوب محمد است که او پیغمبر و حبیب من است و هر که مرا دوست دارد حبیب مرا دوست می‌دارد و هر که حبیب مرا دوست دارد، محبوب او را دوست می‌دارد و هر که حبیب مرا یا محبوب او را دشمن دارد بر من لازم است که او را به بدترین عذابهای خود عذاب کنم و به آتش خود او را بسوزانم و جهنم را جایگاه او گردانم و او را عذابی کنم که هیچ یک از عالمیان را نکرده باشم (۲).

و در حدیث دیگر از امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهما السلام منقول است

۱- کامل الزیارات: ۳۳۰ ب ۱۰۸ ح ۵، بحارالانوار: ۷۴/۱۰۱ ح ۲۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۳۸/۳ ش ۹۳۵.

۲- کامل الزیارات: ۱۴۳ ب ۵۶ ح ۵، بحارالانوار: ۷۵/۱۰۱ ح ۲۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۴۲/۳ ش ۹۴۲.

که: هر که خدا خیر او را می‌خواهد، دوستی حسین و زیارت او را در دلش می‌اندازد (۱).
و در حدیث دیگر مروی است که: هر که خواهد در قیامت نظر به رحمت‌های الهی کند و بر او شدت جان‌کندن آسان شود و هول قبر از او برطرف شود، بسیار زیارت کند حسین را (۲).
و در احادیث بسیار وارد است که: زیارت آن حضرت، زیارت رسول خدا صلی الله علیه و آله است (۳).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: زیارت کننده حسین علیه السلام شفاعتش را قبول می‌کنند در حق صد کس، که همه مستوجب آتش جهنم شده باشند (۴).
و در حدیث دیگر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که: هر که یک نماز در پشت قبر حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بکند و نیتش خالص از برای خدا باشد، حق تعالی در قیامت او را نوری کرامت فرماید که هر چیز را فرو گیرد.
و حق تعالی گرامی می‌دارد زیارت کنندگان آن حضرت را و منع می‌کند آتش جهنم را که به ایشان نرسد.

و به درستی که زائر آن حضرت را به کنار حوض کوثر می‌آورند و حضرت امیرالمؤمنین - صلوات الله علیه - در کنار حوض با او مصافحه می‌کند و از حوض او را سیراب می‌گرداند، پس کسی همراه او می‌کند که او را از احوال قیامت بگذراند و به منزل او در بهشت او را برساند؛ و امر می‌کند صراط را که برای او نرم و ذلیل شود و امر می‌کند آتش جهنم را که از زبانه آتش چیزی به او نرسد (۵).
و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود که: در عقب قبر حضرت امام حسین علیه السلام نماز باید کرد و مُقَدِّم نباید شد.

- ۱- کامل الزیارات: ۱۴۲ ب ۵۵ ح ۳، بحارالانوار: ۷۶/۱۰۱ ح ۲۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۰/۳ ش ۹۶۵.
- ۲- کامل الزیارات: ۱۴۹ ب ۶۰ ح ۱، بحارالانوار: ۷۷/۱۰۱ ح ۳۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۱۷/۳ ش ۱۰۸۲.
- ۳- کامل الزیارات: ۱۵۰ ب ۶۰ ذیل ح ۱ و ح ۲، بحارالانوار: ۷۷/۱۰۱ ح ۳۴ و ۳۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۵۶/۳ ش ۹۵۹ و ص ۲۱۷ ش ۱۰۸۳.
- ۴- کامل الزیارات: ۱۶۵ ب ۶۸ ح ۲، بحارالانوار: ۷۷/۱۰۱ ح ۳۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۲/۳ ش ۹۴۰.
- ۵- کامل الزیارات: ۱۲۲ ب ۴۴ ح ۱، بحارالانوار: ۷۸/۱۰۱ ح ۳۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۴/۳ ش ۸۶۵.

ص: ۲۶۰

- راوی پرسید که: چه ثواب است زیارت کننده آن حضرت را؟
 فرمود که: بهشت از برای او است، اگر اعتقاد به امامت آن حضرت داشته باشد.
- پرسید که: چه عقاب است کسی را که ترک کند زیارت آن حضرت را از روی نخواستن؟
 فرمود که: حسرت روز قیامت.
- پرسید که: چه ثواب است کسی را که نزد قبر آن حضرت بماند؟
 فرمود که: هر روز به هزار ماه حساب می شود.
- پرسید که: چه ثواب دارد کسی که مالی در راه زیارت آن حضرت، یا در مدتی که نزد قبر آن حضرت است خرج کند؟
 فرمود که: هر درهم به هزار درهم حساب می شود.
- پرسید که: چه ثواب است کسی را که در سفر زیارت آن حضرت بمیرد؟

فرمود که: ملائکه او را مشایعت می کنند و حنوط و کفن از برای او از بهشت می آورند و بر او نماز می کنند و کفن بهشت را در بالای کفنه‌ای او می پوشانند و از ریحان بهشت در زیر او فرش می کنند و زمین را از پیش رو و پشت سر و بالای سر و پایین پا، هر یک یک فرسخ فراخ می کنند و دری از بهشت به سوی قبرش می گشایند و بر او شمیم و گل‌های بهشت داخل می شود تا روز قیامت.

پرسید که: چه ثواب دارد کسی که نزد آن حضرت نماز کند؟

فرمود که: هر که دو رکعت نماز نزد قبر آن حضرت بکند، هیچ حاجت از خدا نطلبد مگر به او عطا کند.

پرسید که: چه ثواب دارد کسی که از آب فرات غسل کند برای زیارت آن حضرت؟

فرمود که: گناهان از او می ریزد و پاک می شود از گناه، مثل روزی که از مادر متولد شده بوده است. پرسید که: چه ثواب دارد کسی که شخصی را به زیارت فرستد در وقتی که خود برای عذری نتواند رفت؟

فرمود که: عطا می کند خدا به او به هر دره‌می که خرج کند مثل کوه احد

ص: ۲۶۱

از حسنات و عوض دهد او را اضعاف آنچه خرج کرده است و بلاها را از او دفع کند و مالش را حفظ کند.

پرسید که: چه ثواب است کسی را که به جور ظالمی کشته شود نزد آن حضرت؟

فرمود که: نزد اوّل قطره‌ای که از خونش ریخته می شود، جمیع گناهانش آمرزیده می شود؛ و ملائکه

می شویند طینت او را که از آن مخلوق شده است تا خالص گردد، چنانچه خالص است طینت

پیغمبران مخلص و بیرون رود از آن طینت آنچه به آن مخلوط گردیده است از چرک‌های طینت اهل

کفر و دلش را می شویند و می گشایند و پر می کنند از ایمان، پس ملاقات می نماید ثواب الهی را و

حال آنکه پاک و خالص شده است از آنچه به بدن‌ها و دل‌ها مخلوط می گردد؛ و می نویسند برای او که

قبول گردد شفاعت او در اهل خانه‌اش و در هزار کس از برادران مؤمنش و ملائکه با جبرئیل و میکائیل و ملک موت بر او نماز می‌کنند و کفن و حنوطش را از بهشت می‌آورند و قبرش را فراخ می‌گردانند و چراغها در قبرش می‌گذارند و دری از بهشت به سوی قبرش می‌گشایند و ملائکه تحفه‌ها از بهشت از برای او می‌آورند و بعد از هیجده روز او را بالا می‌برند به حظیره قدس و پیوسته در آنجا با اولیاءالله می‌باشد تا در صور بدمند، پس چون از قبر بیرون آید اول کسی که با او مصافحه می‌کند حضرت رسول خدا و امیرالمؤمنین و ائمه طاهرین - صلوات الله علیهم - اند و بشارت می‌دهند او را و می‌گویند: باما باش و او را بر حوض کوثر باز می‌دارند که از آن آب بخورد و هر که را خواهد آب بدهد.

پرسید که: چه ثواب دارد کسی که به سبب زیارت آن حضرت او را محبوس گردانند؟
فرمود که: به هر روز که محبوس بوده است و به هر غمی که به او رسیده است، فرحی عظیم در قیامت به او می‌رسد.

پرسید که: اگر بعد از حبس او را بزنند، چه ثواب دارد؟
فرمود که: به او می‌دهند به هر زدن حوری در بهشت و به هر دردی که به بدن او رسیده است هزار هزار حسنه و محو می‌کنند از او هزار هزار گناه و بلند می‌کنند

ص: ۲۶۲

از برای او هزار هزار درجه و در قیامت با رسول خدا صلی الله علیه و آله صحبت دارد و سخن گوید تا مردم از حساب فارغ شوند و با او مصافحه کنند حاملان عرش خدا و گویند به او که: هر چه خواهی بطلب.

و آورند زنده او را به نزد حساب و هیچ حساب نکنند او را و بازوهای او را گرفته بکشند تا ببرند به سوی ملکی که شربتی از حمیم و شربتی از غسلین جهنم به او بخوراند و او را بر کوههای آتش بگذارند و گویند: بچش جزای آنکه زدی کسی را که مهمان خدا و رسول بود.

و مضروب را بیاورند به در جهنم و بگویند به او که: نظر کن و ببین حال آن کس را که تو را زده بود، آیا سینه ات شفا یافت از غم او؟

پس گوید: حمد و سپاس خداوندی را که به برکت فرزند رسولش انتقام مرا از او کشید (۱).

۱- کامل الزیارات: ۱۲۳ ب ۴۴ ح ۲، بحارالانوار: ۷۸/۱۰۱ ح ۳۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۶/۳ ش ۹۴۹.

ص: ۲۶۳

فصل هفتم: در فضیلت نماز کردن در روزه مقدسه و حوالی آن و کیفیت نماز زیارت و غیر آن

در فصول سابقه چند حدیث در فضیلت نماز نزد آن حضرت و نماز در عقب قبر مقدس گذشت (۱). و در باب اول بیان نماز در عقب قبور ائمه علیهم السلام گذشت (۲). و آنچه از اخبار ظاهر می شود آن است که نماز زیارت و غیر آن را، در عقب قبر آن حضرت و بالای سر آن حضرت کردن هر دو خوب است. و اگر در بالای سر کند پست تر بایستد که مُحاذی اصل قبر مقدس نباشد (۳). و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود که: نماز کن نزد سر قبر حسین علیه السلام (۴).

و به سند صحیح منقول است که از آن حضرت سؤال کردند که: چون به زیارت قبر امام حسین علیه السلام برویم، قبر را قبله گردانیم؟ فرمود که: اندکی به ناحیه دیگر میل کن (۵). مؤلف گوید که: ممکن است که این حدیث بر وجه تقیه وارد شده باشد، یا مراد نهی از سجده کردن بر قبر باشد.

چنانچه به سند صحیح دیگر از آن حضرت منقول است که فرمود که: چون فارغ

۱- نگاه کن: ص ۲۵۹ و ۲۶۰.

۲- نگاه کن ص ۳۸ و ۳۹.

۳- نگاه کن ص ۳۸ و ۳۹.

۴- کامل الزیارات: ۲۴۵ ب ۸۰ ح ۱، بحارالانوار: ۸۱/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۶/۳ ش ۱۱۲۲.

۵- کامل الزیارات: ۲۴۵ ب ۸۰ ح ۲، و ص ۲۴۶ ضمن ح ۵، بحارالانوار: ۸۱/۱۰۱ ح ۲ و ۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۷/۳ ش ۱۱۲۴.

ص: ۲۶۴

شوی از زیارت شهدا، قبر امام حسین علیه السلام را پیش روی خود قرار ده و آنچه خواهی نماز بکن (۱).

و به سند موثق منقول است از حلبی که: به خدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کردم که: ما زیارت قبر حسین علیه السلام می کنیم، چگونه نماز نزد آن حضرت بکنیم؟ فرمود که: پشت سر می ایستی نزد دوش آن حضرت، پس صلوات بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله و صلوات بر حضرت امام حسین علیه السلام می فرستی.

و بنا بر یک نسخه، سؤال نمود از کیفیت صلوات فرستادن بر آن حضرت (۲).

و به سند معتبر از علی بن ابی حمزه منقول است که گفت: سؤال کردم از حضرت امام موسی علیه السلام از زیارت قبر امام حسین علیه السلام.

فرمود که: دوست نمی دارم که ترک کنی.

گفت: چه می فرمایی در نماز کردن نزد قبر آن حضرت؛ و من تقصیر می کنم.

فرمود که: در مسجد الحرام و مسجد رسول صلی الله علیه و آله و نزد قبر حسین علیه السلام آنچه

خواهی تطوِّع بکن که من دوست می‌دارم.
گفت: در روز، نماز تطوِّع نزد قبر آن حضرت بکنم؟

فرمود که: بلی (۳).

و به سند معتبر منقول است که حضرت امام محمد باقر علیه السلام به شخصی گفت که: چه چیز مانع می‌شود تو را که هر گاه تو را حاجتی رو دهد، بروی به نزد قبر امام حسین - صلوات الله علیه - و چهار رکعت نماز بکنی و بعد از آن حاجت خود را از خدا بطلبی؟ به درستی که نماز واجب نزد آن حضرت برابر است با حج و نماز نافله با عمره (۴).

۱- کافی: ۵۷۸/۴ ح ۴، کامل الزیارات: ۲۴۵ ب ۸۰ ح ۳، بحارالانوار: ۸۱/۱۰۱ ح ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۶/۳ ش ۱۱۲۱.

۲- کامل الزیارات: ۲۴۵ ب ۸۰ ح ۴ و ص ۲۹۶ ب ۹۸ ح ۱۴، بحارالانوار: ۸۱/۱۰۱ ح ۴ و ص ۱۵ ح ۱۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۶/۳ و ۲۳۷ ش ۱۱۲۰ و ۱۱۲۳.

۳- کامل الزیارات: ۲۴۶ ب ۸۱ ح ۱، بحارالانوار: ۸۲/۱۰۱ ح ۶ و ج ۷۸/۸۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۹/۳ ش ۷۸۸.

۴- کامل الزیارات: ۲۵۱ ب ۸۳ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۷۳/۶ ح ۱۴۱، مزار کبیر: ۳۵۴، بحارالانوار: ۸۱/۱۰۱ ح ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳/۳ ش ۷۱۸.

ص: ۲۶۵

و به سند معتبر دیگر منقول است که حضرت صادق علیه السلام به مفضل فرمود که: هر رکعت نماز که نزد حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بکنی، ثوابش مثل ثواب کسی است که هزار حج و هزار عمره کرده باشد و هزار بنده آزاد کرده باشد و هزار مرتبه با پیغمبر مرسل به جهاد فی سبیل الله

ایستاده باشد (۱).

و به سند دیگر از آن حضرت منقول است که: هر نماز که نزد آن حضرت بکنند مقبول است و هر دعا که کنند مستجاب است؛ خواه از برای دنیا کنند و خواه از برای آخرت (۲).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که زیارت کند آن حضرت را و دو رکعت نماز یا چهار رکعت نزد آن حضرت بکند، ثواب حجّ و عمره برای او نوشته شود (۳).

و بدان که مشهور میان علما آن است که: مسافر هر گاه در مکه معظمه یا مدینه مشرفه یا مسجد کوفه یا حایر حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بوده باشد و قصد اقامت ده روزه نکرده باشد، مخیر است میان قصر کردن و تمام کردن نماز؛ و تمام کردن بهتر است.

و در احادیث بسیار، امر به تمام کردن در این موطن واقع شده است (۴).

و گمان فقیر آن است که: اگر در حایر نماز کند، تمام کردن اولی است و اگر جمع کند احوط است و اگر در سایر مواضع کربلای معلی نماز کند احتیاط قصر و تمام هر دو را بکند، بلکه تا پنج فرسخ از هر طرف چنین کند.

و همچنین در سایر مواضع مکه غیر از مسجد الحرام و سایر مواضع مدینه غیر از مسجد رسول صلی الله علیه و آله و سایر مواضع کوفه.

و نهایت احتیاط آن است که در جمیع این مواضع، جمع میان هر دو بکند.

۱- کامل الزیارات: ۲۵۱ ب ۸۳ ح ۲، بحارالانوار: ۸۲/۱۰۱ ح ۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۳/۳ ش ۷۷۵.

۲- کامل الزیارات: ۲۵۲ ب ۸۳ ح ۴، بحارالانوار: ۸۳/۱۰۱ ح ۹، مزار کبیر: ۳۵۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۸/۳ ش ۹۳۴.

۳- کامل الزیارات: ۲۵۱ ب ۸۳ ح ۳، مزار مفید: ۱۸۵ ح ۳، مزار کبیر: ۳۵۵، بحارالانوار: ۱۲۰/۱۰۰ ح

۱۹ و ج ۸۳/۱۰۱ ح ۱۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸۸/۳ ش ۱۰۲۳ و ج ۱۴/۵ ش ۱۶۱۶.

۴- کافی: ۵۸۶/۴ و ۵۸۷ ح ۲ و ۳ و ۵، کامل زیارات: ۲۴۹ - ۲۵۰ ب ۸۲ ح ۳ - ۸، من لا یحضره الفقیه: ۴۴۲/۱ ح ۱۲۸۵، تهذیب الاحکام: ۴۳۰/۵ - ۴۳۲ ح ۱۴۹۴ - ۱۵۰۰، بحارالانوار: ۸۳/۱۰۱ و ۸۴ ح ۱۲ و ۱۳ و ج ۷۶/۸۹ و ص ۷۷ - ۷۸ ح ۲ و ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۴/۱ ش ۴۸ و ۴۹ و ج ۵۵/۳ ش ۷۷۹ و ۷۸۰ و ص ۵۸ ش ۷۸۶ و ۷۸۷.

ص: ۲۶۶

و اولی آن است که تا مقدور باشد، در این مواضع قصد اقامت کند که بی دغدغه تمام کند. و از بعضی احادیث ظاهر می شود که نوافلی که در سفر ساقط می شود، در این مواضع می توان کردن (۱)؛ و جمعی از علما قائل شده اند و خالی از قوتی نیست، خصوصاً وقتی که نماز را تمام کند.

۱- کامل زیارات: ۲۴۶ - ۲۴۸ ب ۸۱ ح ۱ و ۲ و ۴ - ۶، بحارالانوار: ۸۲/۱۰۱ ح ۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۷/۱ ش ۱۰۰ و ج ۵۹/۳ ش ۷۸۸ و ۷۸۹.

ص: ۲۶۷

باب ششم: فضیلت حایر و کربلای و تربت امام حسین (علیه السلام)

در بیان فضیلت حایر و کربلای معلی و فضیلت تربت حضرت امام حسین علیه السلام و آداب آن است و در آن چند فصل است:

ص: ۲۶۸

فصل اول: در فضیلت حایر و کربلا و بیان حدّ حایر است

به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: قبر حسین علیه السلام - بیست ذرع در بیست ذرع - باغی است از باغهای بهشت (۱).

و در حدیث دیگر فرمود که: چهار بقعه زمین در ایّام طوفان شکایت به خدا کردند: بیت المعمور و نجف و کربلا و طوس (۲).

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: زمین کعبه گفت که چیست مثل من و حال آنکه خانه خدا بر پشت من ساخته شده است و می آیند مردم به سوی من از اطراف عالم و حق تعالی مرا حرم و مأمن خود گردانیده است!

حق تعالی به او وحی فرمود که: ساکت شو و قرار گیر، که فضیلت تو در جنب فضیلت زمین کربلا نیست مگر به منزله سوزنی که در دریا فرو برند در جنب دریا و اگر تربت کربلا نمی بود تو را فضیلت نمی دادم و اگر آن کسی که در کربلا محل دفن او شده است نمی بود، نه تو را خلق می کردم و نه آن خانه را که به آن فخر کردی؛ پس قرار گیر و متواضع و ذلیل باش از برای کربلا و استنکاف و تکبر مکن بر کربلا و الّا

۱- کامل الزیارات: ۱۱۲ ب ۳۸ ح ۳ و ص ۲۷۲ ب ۸۹ ح ۵، مزار مفید: ۱۴۱ ح ۴، مصباح المتهجد: ۷۳۲، تهذیب الاحکام: ۷۲/۶ ح ۱۳۵، بحارالانوار: ۶۰/۱۰۱ ح ۳۳ و ص ۱۰۶ ح ۱، و ص ۱۱۱ ح ۲۹ - ۳۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۸/۳ ش ۷۶۲.

۲- تهذیب الاحکام: ۱۱۰/۶ ح ۱۹۶، فرحة الغری: ۷۰، بحارالانوار: ۲۳۱/۱۰۰ ح ۲۲ و ج ۱۰۶/۱۰۱ ح ۲ و ج ۳۹/۱۰۲ ح ۳۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹/۲ ش ۴۷۱ و ج ۲۸/۳ ش ۷۲۹ و ج ۹۱/۴ ش ۱۳۳۳.

فرو برم تو را در آتش جهنم (۱).

و به سندهای معتبر دیگر از امام محمد باقر علیه السلام منقول است که: خلق کرد حق تعالی زمین کربلا را پیش از آنکه خلق کند کعبه را به بیست و چهار هزار سال و مقدّس گردانید آن را و برکت فرستاد بر آن؛ و پیوسته چنین مقدّس و مبارک بود پیش از آنکه خدا خلایق را خلق نماید. و همیشه چنین خواهد بود تا بگرداند خدا آن را بهترین زمینهای بهشت و بهتر منزلی و مسکنی که دوستان خود را در آن ساکن گرداند در بهشت (۲).

و به چند سند دیگر از حضرت امام زین العابدین - صلوات الله علیه - منقول است که: حق تعالی کربلا را حرم صاحب امنیّت با برکت گردانید پیش از آنکه خلق کند زمین کعبه را و حرم گرداند آن را به بیست و چهار هزار سال؛ و چون حق تعالی در ابتدای قیامت زمین را به زلزله آورد، بالا برند کربلا را با خاکش چنانچه هست نورانی و صافی، پس بگرداند آن را بهترین باغی از باغهای بهشت و بهتر مسکن و مأوایی در بهشت، که در آن ساکن نشوند مگر پیغمبران و مرسلان؛ و آن روشنی دهد در میان باغهای بهشت چنانچه ستاره‌های بسیار روشن در میان ستاره‌ها از برای اهل زمین روشنی می‌دهند و نورش دیده‌های اهل بهشت را خیره گرداند و ندا کند که:

منم آن زمین مقدّس طیب مبارکی که در برداشتم بهترین شهیدان و بهترین جوانان اهل بهشت را (۳).
و از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که فرمود که: غاضریّه - یعنی کربلا - بقعه‌ای است که در آن بقعه حق تعالی سخن گفت با موسی بن عمران علیه السلام و مناجات کرد در آن با نوح علیه السلام؛ و آن گرمی‌ترین زمینهای خدا است بر خدا و اگر چنین نبود

۱- کامل الزیارات: ۲۶۷ ب ۸۸ ح ۳، بحارالانوار: ۱۰۶/۱۰۱ ح ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۲۷/۳ ش ۷۲۶.

- ۲- کامل الزیارات: ۲۶۸ ب ۸۸ ح ۴ و ص ۲۷۰ ح ۱۳ و ۱۴، تهذیب الاحکام: ۷۲/۶ ح ۱۳۷، بحار الانوار: ۱۰۷/۱۰۱ و ۱۰۸ ح ۵ - ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶/۳ ش ۷۱۲.
- ۳- کامل الزیارات: ۳۱۸ ب ۸۸ ح ۵، مزار مفید: ۲۳ ح ۱، مزار کبیر: ۳۳۷، بحار الانوار: ۲۰۲/۵۷ ذیل ح ۱۴۷ و ج ۱۰۸/۱۰۱ ح ۱۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳/۳ ش ۷۰۸.

ص: ۲۷۰

حق تعالی نمی سپرد در آن دوستان و پیغمبران و فرزندان پیغمبرانش را؛ پس زیارت کنید قبرهای ما را در غاضریه (۱).

و حضرت صادق علیه السلام فرمود که: غاضریه از تربت بیت المقدس است (۲).
و به سند معتبر منقول است که حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود که: مدفون خواهد شد پسر من در زمینی که آن را کربلا گویند و آن بقعه‌ای است که بر آن بود قبه الاسلامی که نجات داد خدا بر آن قبه آنها را که ایمان به حضرت نوح علیه السلام آورده بودند از طوفان (۳).
و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام مروی است که: زیارت کنید کربلا را و از آن قطع مکنید؛ که فرزند بهترین پیغمبران را دربر گرفته است.

و به درستی که ملائکه زیارت کردند کربلا را هزار سال پیش از آنکه جدّم حسین در آنجا ساکن شود و هیچ شبی نمی گذرد مگر جبرئیل و میکائیل آن را زیارت می کنند؛ پس جهد کن که پیوسته در آن مکان باشی (۴).

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: حق تعالی بعضی از زمینها و آبها را بر بعضی زیادتی داده است، پس بعضی از آنها فخر کردند و بعضی بغی و زیادتی بر زمینهای دیگر کردند، پس هیچ آب و زمینی نبود مگر مُعاقب شدند به ترک تواضع و فروتنی؛ حتی آنکه مسلط گردانید حق تعالی مشرکان را بر کعبه و فرستاد بر زمزم آب شوری تا مزه‌اش را فاسد گردانید.
و به درستی که کربلا و آب فرات اول زمین و اول آبی بودند که حق تعالی مقدّس و مبارک

گردانید آنها را، پس گفت به کربلا که: سخن بگو.
پس چون زمینها و آبها فخر کردند بعضی بر بعضی، گفت: من زمین مقدّس مبارک خدایم، تربت و
آب من شفا است و فخر نمی کنم، بلکه خاضع و ذلیل برای کسی ام که مرا چنین کرده است؛ و این
را برای فخر بر زمینهای دیگر نمی گویم، بلکه

۱- کامل زیارات: ۲۶۸ ب ۸۸ ح ۶، بحارالانوار: ۱۰۸/۱۰۱ ح ۱۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم
السلام: ۱۵/۳ ش ۷۱۱.

۲- کامل زیارات: ۲۶۹ ب ۸۸ ح ۷، بحارالانوار: ۱۰۹/۱۰۱ ح ۱۴، موسوعه زیارات المعصومین
علیهم السلام: ۲۹/۳ ش ۷۳۰.

۳- کامل زیارات: ۲۶۹ ب ۸۸ ح ۸، بحارالانوار: ۱۰۹/۱۰۱ ح ۱۵، موسوعه زیارات المعصومین
علیهم السلام: ۷/۳ ش ۶۹۸.

۴- کامل زیارات: ۲۶۹ ب ۸۸ ح ۱۰، بحارالانوار: ۱۰۸/۱۰۱ ح ۱۶، موسوعه زیارات المعصومین
علیهم السلام: ۲۸/۳ ش ۷۲۷.

ص: ۲۷۱

شکر نعمت پروردگار خود می کنم.

پس خدا آن را گرامی داشت و به سبب فروتنی و شکر نعمت، کرامت و شرفش را زیاد کرد به
حسین - صلوات الله علیه - و اصحاب او.

پس حضرت صادق علیه السلام فرمود که: هر که تواضع کند برای خدا، بلند کند او را خدا؛ و هر
که تکبر کند، خدا او را ذلیل و پست گرداند (۱).

و به سند معتبر از حضرت امام زین العابدین - صلوات الله علیه - منقول است که:

حضرت مریم به اعجاز از دمشق به کربلا آمد و حضرت عیسی در موضع قبر امام حسین از او متولد شد و در همان شب به دمشق برگشت (۲).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: حضرت امیرالمؤمنین - صلوات الله علیه - در بعضی از سفرها چون نزدیک کربلا رسید از لشکر پیش افتاد و چون به محلّ شهادت امام حسین علیه السلام و اصحاب او رسید فرمود که: در اینجا دویست پیغمبر و دویست وصیّ پیغمبر و دویست فرزندان پیغمبر شهید شده‌اند با اتباع ایشان.

پس دور صحرا می‌گردید و می‌فرمود که: اینجا محلّ خوابیدن شتران ایشان است و اینجا محلّ فرود آوردن بارهای ایشان است و این محلّ شهادت گروهی چند است که پیش از ایشان بهتر از ایشان نبوده است و بعد از ایشان مثل ایشان نخواهد بود (۳).

و فرمود که: خوشا حال تو ای خاک، که بر تو ریخته خواهد شد خونهای دوستان! (۴) و به سند معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود که چون به زیارت امام حسین - صلوات الله علیه - بروی، زیارت کن آن حضرت را محزون و غمگین و حوائج خود را نزد او سؤال نما و برگرد و آن را وطن خود قرار مده (۵).

۱- کامل الزیارات: ۲۷۰ ب ۸۸ ح ۱۵، بحارالانوار: ۱۰۹/۱۰۱ ح ۱۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۶/۳ ش ۷۲۵.

۲- تهذیب الاحکام: ۷۳/۶ ح ۱۳۹، بحارالانوار: ۱۱۶/۱۰۱ ح ۴۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴/۳ ش ۷۰۹.

۳- کامل الزیارات: ۲۷۰ ب ۸۸ ح ۱۲، تهذیب الاحکام: ۷۲/۶ ح ۱۳۸، مصباح الزائر: ۲۷۸،

بحارالانوار: ۱۱۶/۱۰۱ ح ۴۲ و ۴۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱/۳ ش ۷۰۵.

۴- کامل الزیارات: ۲۷۰ ب ۸۸ ذیل ح ۱۱، بحارالانوار: ۱۱۶/۱۰۱ ذیل ح ۴۴، موسوعه زیارات

المعصومین علیهم السلام: ۱۰/۳ ش ۷۰۴.

۵- کامل الزیارات: ۱۳۱ ب ۴۸ ح ۳، ثواب الاعمال: ۱۱۴ ح ۲۱، مزار مفید: ۹۶ ح ۱، مزار کبیر: ۳۶۹، بحار الانوار: ۱۴۰/۱۰۱ ح ۲ - ۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۲۹/۳ ش ۱۱۰۴.

ص: ۲۷۲

مؤلف گوید که: چون در باب سابق احادیث در فضیلت توقّف و توطن در کربلا گذشت (۱)، ممکن است که نهی که در این حدیث وارد شده است محمول بر صورت تقیه و خوف باشد؛ چنانچه غالب احوال آن زمان چنین بوده است.

یا مراد این باشد که، نزدیک قبر و در حایر بسیار توقّف ننماید؛ چنانچه بعضی از احادیث به این مضمون بعد از این خواهد آمد (۲).

و به چندین سند از حضرت امام زین العابدین علیه السلام منقول است که: جبرئیل به نزد حضرت رسول صلی الله علیه و آله آمد و اشاره به حضرت امام حسین علیه السلام کرد و گفت: این فرزندزاده تو کشته خواهد شد با جماعتی از فرزندان و اهل بیت تو و نیکان امت تو در کنار فرات، در زمینی که آن را کربلا گویند؛ و به سبب آن کرب و بلا بردشمنان تو و دشمنان فرزندان تو بسیار خواهد بود در روزی که غم آن روز بر طرف نمی شود و حسرتش دائم است - یعنی روز قیامت - . و آن زمین پاکترین بقعه های زمین است و از همه زمین حُرمتش بیشتر است و از زمینهای بهشت است (۳).

و در حدیث دیگر از امام زین العابدین علیه السلام منقول است که فرمود که: گویا می بینم که قصرها و بناهای محکم بر دور قبر امام حسین علیه السلام ساخته اند و گویا می بینم که بازارها بر دور قبر آن حضرت بهم رسیده و از اطراف زمین به زیارت آن حضرت خواهند آمد (۴).

و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: برکت قبر امام حسین علیه السلام تا ده میل است (۵) - که سه فرسخ و ثلث فرسخ باشد - .

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: حریم قبر آن حضرت از هر طرف، یک فرسخ است (۶).

۱- نگاه کن: ص ۲۲۴ و ص ۲۵۳.

۲- نگاه کن: ص ۳۰۰.

۳- کامل الزیارات: ۲۶۴ ب ۸۸ ح ۱، بحارالانوار: ۱۱۴/۱۰۱ ح ۳۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۷/۳ ش ۶۹۹.

۴- صحیفه الرضا علیه السلام: ۲۶۸ ح ۱۶۱، عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۴۸/۱ ح ۱۹۰، بحارالانوار: ۲۸۷/۴۱ ح ۹ و ج ۱۱۴/۱۰۱ ح ۳۶.

۵- تهذیب الاحکام: ۷۲/۶ ح ۱۳۶، بحارالانوار: ۱۱۵/۱۰۱ ح ۴۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۹/۳ ش ۷۶۵.

۶- کامل الزیارات: ۲۷۱ ب ۸۹ ح ۲ و ص ۲۸۲ ب ۹۳ ح ۹، مزار مفید: ۱۴۰ ح ۲، تهذیب الاحکام: ۷۱/۶ ح ۱۳۳، مزار کبیر: ۳۵۹، بحارالانوار: ۱۱۱/۱۰۱ ح ۲۵ و ۲۶ و ص ۱۱۴ ح ۳۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۷/۳ ش ۷۶۰.

ص: ۲۷۳

و در روایت معتبر دیگر فرمود که: حریم قبر آن حضرت پنج فرسخ است، از چهار جانب قبر (۱).
و در حدیث معتبر دیگر از اسحاق بن عمّار منقول است که گفت: شنیدم از حضرت صادق علیه السلام که می فرمود که: موضع قبر حسین بن علی علیهما السلام را حرمت معلومی هست، هر که آن حرمت را بشناسد و پناه به آن برد امان یابد.

گفتم: وصف فرما برای من موضع آن حضرت را.

فرمود که: بیما از موضع قبرش که امروز هست، از هر طرف بیست و پنج ذرع.

و موضع قبرش از آن روز که مدفون شده است در آن باغی است از باغهای بهشت و دری است از درهای بهشت و در آن معراجی به سوی آسمانها است که اعمال زائران را از آن بالا می‌برند (۲).
مؤلف گوید که: علما جمع میان احادیث مختلفه این باب، به حمل بر اختلاف مراتب فضیلت کرده‌اند که: اقصای مراتب فضیلت پنج فرسخ است و از آن بهتر یک فرسخ است و اشرف آن فرسخ یک میل است که بعد از این خواهد آمد و اشرف از آن هفتاد باع است و اشرف از آن هفتاد ذرع است و اشرف از آن بیست و پنج ذرع است و اشرف از آن بیست ذرع است و اشرف از آن اصل ضریح است.

و ظاهر علما این است که تربت استشفا و سجود و سبحة را، از همه اینها توان برداشت. و احوط در تربت استشفا آن است که زیاده از یک فرسخ و ثلث فرسخ بر ندارند. و احوط از آن آنکه از زیاده از یک میل بر ندارند. و احوط از آن آنکه از حوالی ضریح مقدسه اخذ نمایند.
و اما حدّ حایر: پس از کلام علما، مختلف ظاهر می‌شود:
بعضی گفته‌اند که: آنچه احاطه کرده است به آن دیوارهای صحن؛ پس تمام

-
- ۱- کامل الزیارات: ۲۷۲ ب ۸۹ ح ۳، من لا یحضره الفقیه: ۵۷۹/۲ ح ۳۱۶۹ و ص ۶۰۰ ح ۳۲۰۶، مزار مفید: ۱۴۰ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۷۱/۶ ح ۱۳۲، مزار کبیر: ۳۵۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۹/۳ ش ۵۶۴.
- ۲- کافی: ۵۸۸/۴ ح ۶، کامل الزیارات: ۲۷۲ ب ۸۹ ح ۴، مزار مفید: ۱۴۱ ح ۳، تهذیب الاحکام: ۷۱/۶ ح ۱۳۴، مزار کبیر: ۳۳۸، بحار الانوار: ۱۱۰/۱۰۱ ح ۱۹ - ۲۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۹/۳ ش ۷۶۶.

صحن و عمارات متصله به روضه مقدّسه - از مسجدین و غیر آنها - همه داخل خواهد بود. و بعضی گفته‌اند که: اصل ضریح است.

و بعضی گفته‌اند: ضریح است با عمارات متصله به آن.

و ظاهر کلام اکثر علما و مشهور میان سکنه آن دیار، آن معنی اوّل است.

و از بعضی معمرین افاضل از سکنه آن اماکن مقدّسه مسموع شد، که صحن شریف از پیش رو و جانب راست و جانب چپ مضبوط است و تغییر نداده‌اند؛ اما از طرف پشت سر تغییر داده‌اند و قدر اصل و زیادتی معلوم نیست.

و دور نیست که آنچه از صحن گود است داخل حایر باشد و آنچه بلند است داخل نباشد؛ چنانچه ابن ادریس - علیه الرحمه - در سرائر گفته است که این مکان را حایر می‌گویند برای آنکه در لغت عرب، حایر مکان پست را می‌گویند، زیرا که آب در آن حیران و ساکن می‌گردد (۱).

و شیخ شهید و جمع دیگر گفته‌اند که: برای این مسمی به حایر گردیده است که در زمان متوکل - علیه اللّٰعنه - که به امر او آب بستند که اثر ضریح را منظمس سازند، به اعجاز آن حضرت آب بر دور حایر بلند شد و داخل حایر نشد (۲).

و بنابراین احتمال اخیر، مسجد بزرگ داخل حایر نخواهد بود، با آنچه محاذی آن است از یمین و یسار و آنچه عقب آن است از صحن.

و در دخول حجره‌های صحن در حایر، بنا بر احتمال اوّل و اخیر خالی از اشکالی نیست.

و بنا بر اقوالی که مذکور شد، طریق احتیاط در قصر و اتمام صلاه در این موضع بر ناقد بصیر ظاهر می‌شود.

۱- سرائر: ۳۴۲/۱.

۲- ذکری الشیعه: ۲۹۱/۴.

ص: ۲۷۵

فصل دوم: در فضیلت تربت آن حضرت و کیفیت و آداب اخذ و استعمال آن است

به سند معتبر از موسی بن جعفر علیهما السلام منقول است که فرمود که: از تربت من چیزی برمدارید که تبرک به آن کنید؛ که هر تربت ما حرام است مگر تربت جدّم حسین بن علی علیهما السلام؛ که خدا آن را شفا گردانیده است برای شیعیان و دوستان ما (۱).

و به سند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که: هر گلی حرام است مانند میتة و خون و جانوری که به نام غیر خدا کشته باشند، مگر طینت قبر حسین علیه السلام که آن شفا است از هر دردی (۲).

و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: اگر بیماری از مؤمنان که حقّ و حرمت و ولایت و امامت حضرت امام حسین را داند، بگیرد از طین قبر آن حضرت بقدر سر انگشت، هر آینه دواى او خواهد بود (۳).

و به سند موثق از ابن ابی یعفور منقول است که به خدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که: یک شخص از خاک قبر امام حسین علیه السلام بر می‌دارد و منتفع می‌شود،

۱- عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۸۴/۱ ح ۶، بحارالانوار: ۱۱۸/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۸/۳ ش ۷۸۵.

۲- کافی: ۲۶۶/۶ ح ۹، کامل الزیارات: ۲۸۵ ب ۹۵ ح ۲، بحارالانوار: ۱۲۰/۱۰۱ ح ۷ و ص ۱۳۰ ح

۴۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۶۱/۳ ش ۷۹۳.
۳- کامل الزیارات: ۲۷۸ ب ۹۱ ح ۸ و ص ۲۷۹ ب ۹۲ ح ۶، مزار مفید: ۱۴۳ ح ۲، مصباح المتعجل:
۷۳۲، دعوات راوندی: ۱۸۵ ح ۵۱۲، مصباح الزائر: ۲۵۵، بحار الانوار: ۱۲۲/۱۰۱ ح ۱۰ و ۱۱ و ص
۱۲۵ ح ۲۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۲/۳ ش ۷۳۸.

ص: ۲۷۶

و دیگری بر می دارد و منتفع نمی شود!

فرمود که: نه والله، هر که بردارد و اعتقاد داشته باشد که به او نفع می بخشد، منتفع می شود (۱).
و به سند معتبر منقول است که بعضی از اصحاب حضرت امام محمد باقر علیه السلام گفت: زنی
قدری ریسمان به من داد که در مکه بدهم که جامه کعبه را به آن بدوزند و من نخواستم که به
حاجبان و خدمه کعبه بدهم؛ زیرا که ایشان را می شناختم و می دانستم که خود متصرف می شوند.
چون به مدینه آمدم به خدمت امام محمد باقر علیه السلام عرض کردم.
فرمود که: آن را بده و غسل و زعفران بخر و بگیر قدری از تربت امام حسین - صلوات الله علیه - و
به آب باران ضم کن و غسل و زعفران را در آن بریز و به شیعیان بده که بیماران خود را به آن دوا
کنند (۲).

و به سندهای معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: خاک قبر حضرت امام حسین علیه
السلام شفای هر درد است و آن است دوا بزرگ (۳).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: تربت امام حسین علیه السلام در آن شفا است، هر چند یک میل
راه - که ثلث فرسخ باشد - دورتر از قبر برداشته باشند (۴).

و در روایت دیگر فرمود که: هر که را علّتی برسد و مداوا کند به خاک قبر امام حسین علیه السلام،
حق تعالی او را شفا می بخشد از آن علّت، مگر آنکه علّت مرگ باشد (۵).

- ۱- کافی: ۵۸۸/۴ ح ۳، کامل زیارات: ۲۷۴ ب ۹۱ ح ۱، مکارم الاخلاق: ۳۶۱/۱ ح ۱۱۷۸، بحارالانوار: ۱۰۱/۱۲۲ ح ۱۲ - ۱۴، موسوعه زیارات المعصومین عليهم السلام: ۴۶/۳ ش ۷۵۷.
- ۲- محاسن: ۵۰۰ ح ۶۲۱، کامل زیارات: ۲۷۴ ب ۹۱ ح ۲، بحارالانوار: ۱۰۱/۱۲۳ ح ۱۵ و ۱۶، موسوعه زیارات المعصومین عليهم السلام: ۶۲/۳ ش ۷۹۶.
- ۳- کامل زیارات: ۲۷۵ ب ۹۱ ح ۴، من لا يحضره الفقيه: ۵۹۹/۲ ح ۳۲۰۷، مزار مفید: ۱۴۳ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۷۴/۶ ح ۱۴۲، مصباح المتهدّد: ۷۳۲، بحارالانوار: ۱۰۱/۱۸ و ۱۹، موسوعه زیارات المعصومین عليهم السلام: ۳۲/۳ ش ۷۳۹.
- ۴- کامل زیارات: ۲۷۵ ب ۹۱ ح ۵، مزار مفید: ۱۴۳ ح ۳، مکارم الاخلاق: ۳۶۰/۱ ح ۱۱۷۵، مزار کبیر: ۳۶۱، مصباح الزائر: ۲۵۵، بحارالانوار: ۱۰۱/۱۲۴ ح ۲۰ و ۲۱، موسوعه زیارات المعصومین عليهم السلام: ۳۳/۳ ش ۷۴۰.
- ۵- کامل زیارات: ۲۷۵ ب ۹۱ ح ۶، مزار مفید: ۱۴۴ ح ۴، مزار کبیر: ۳۶۱، مکارم الاخلاق: ۲۴۳/۲ ح ۲۵۸۷، مصباح الزائر: ۲۵۵، بحارالانوار: ۳۴/۹۵ و ج ۱۰۱/۱۲۴ ح ۲۲، موسوعه زیارات المعصومین عليهم السلام: ۳۲/۳ ش ۷۳۷.

ص: ۲۷۷

و به سند معتبر منقول است از شخصی که گفت: حضرت امام رضا علیه السلام برای من از خراسان بسته متاعی فرستاد، چون گشودم در میان آن خاکی بود؛ از آن مرد که آورده بود پرسیدم که: این خاک چیست؟

گفت: این خاک قبر امام حسین علیه السلام است؛ هرگز آن حضرت از جامه و غیر جامه چیزی به جایی نمی فرستد، مگر این خاک را در میانش می گذارد و می گوید این امان است از بلاها به اذن و مشیّت خدا (۱).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام مروی است که: بردارید کام فرزندان خود را با تربت

حسین علیه السلام، که امان می‌بخشد از بلاها (۲).

و به سند صحیح منقول است که: شخصی به آن حضرت عرض کرد که: می‌گیرم از خاک قبر حسین و نزد من می‌باشد برای برکت آن. فرمود که: خوب است (۳).

و در حدیث دیگر فرمود که: در خاک حایری که حسین علیه السلام در آن مدفون است، شفای هر درد و ایمنی از هر بیم و خوف هست (۴).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: اگر بیماری از مؤمنان - که شناسد حق و حرمت و امامت امام حسین علیه السلام را از برای او - از تربت آن حضرت از یک میل راه بردارد، از برای او دوا و شفا خواهد بود (۵).

و به روایت معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: نزد سر حضرت حسین بن علی علیهما السلام خاک سرخی هست که شفا می‌بخشد از هر درد و مرض، مگر مرگ را.

۱- کامل الزیارات: ۲۷۸ ب ۹۲ ح ۱، مزار مفید: ۱۴۴ ح ۶، فضل زیارة الحسین علیه السلام: ۹۰ ح ۸۳،

تهذیب الاحکام: ۴۰/۸ ح ۱۲۱، استبصار: ۲۷۹/۳ ح ۹۹۲، مزار کبیر: ۳۶۲، موسوعه زیارات

المعصومین علیهم السلام: ۶۰/۳ ش ۷۹۱.

۲- کامل الزیارات: ۲۷۸ ب ۹۲ ح ۲، مزار مفید: ۱۴۴ ح ۵، مصباح المتهجد: ۷۳۲، تهذیب الاحکام:

۷۴/۶ ح ۱۴۳، مزار کبیر: ۳۶۲، بحار الانوار: ۱۲۴/۱۰۱ ح ۲۴ و ۲۵ و ص ۱۳۶ ح ۷۹ و ج ۱۱۵/۱۰۴ ح

۳۵ و ۳۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۶/۳ ش ۷۸۲.

۳- کامل الزیارات: ۲۷۸ ب ۹۲ ح ۳ و ص ۲۴۶ ذیل ح ۵، بحار الانوار: ۸۱/۱۰۱ ذیل ح ۵ و ص ۱۲۵

ح ۲۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۵/۳ ش ۷۴۶.

۴- کامل الزیارات: ۲۷۸ و ۲۷۹ ب ۹۲ ح ۴ و ۵، بحار الانوار: ۱۲۵/۱۰۱ ح ۲۷ و ۲۸، موسوعه زیارات

المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۶ ش ۷۴۷.

۵- کامل الزیارات: ۲۷۹ ب ۹۲ ح ۶، بحارالانوار: ۱۰۱/۱۲۵ ح ۲۹.

ص: ۲۷۸

راوی گفت که: من رفتم و از بالای سر آن حضرت به قدر یک ذرع کندم، از بالای سر آن حضرت خاک سرخی ریخت به قدر درهمی، پس آن را به کوفه آوردم و با دواها ممزوج کردم و به بیماران می‌دادم و شفا می‌یافتند (۱).

و در حدیث دیگر فرمود که: هر گلی حرام است مانند گوشت خوک و هر که بخورد و بمیرد من نماز را بر او نمی‌کنم، مگر گل قبر امام حسین علیه السلام که در آن شفای هر دردی هست؛ و اگر کسی از روی لذت و خواهش بخورد از برای او شفا نیست (۲).

و در حدیث دیگر فرمود که: اندکی از آن حلال است، مثل نخودی (۳).

و در روایت معتبر دیگر فرمود که: خاک قبر حسین علیه السلام را از نزد قبر تا هفتاد ذرع، می‌توان برداشت (۴).

و در روایت معتبر دیگر هفتاد باع در هفتاد باع فرمود (۵).

و باع آن مقدار است که هر دو دست را بگشایند؛ و تقریباً به قدر چهار ذراع می‌شود.

و به سند معتبر از امام محمد باقر علیه السلام منقول است که: طین قبر حسین علیه السلام شفای هر

درد و ایمنی از هر خوف است و از برای هر مطلب که بردارند آن مطلب حاصل می‌شود (۶).

و در حدیث دیگر منقول است که: از حضرت صادق علیه السلام پرسیدند از گِل ارمنی که بر

می‌دارند برای کسی که عضوی از او شکسته باشد، آیا حلال است برداشتن آن؟

فرمود که: باکی نیست، آن خاک ذوالقرنین است؛ و خاک قبر امام حسین علیه السلام از آن بهتر

است (۷).

- ۱- کافی: ۵۸۸/۴ ح ۴، کامل الزیارات: ۲۷۹ ب ۹۳ ح ۱، بحارالانوار: ۱۲۵/۱۰۱ و ۱۲۶ ح ۳۰ و ۳۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۱/۳ ش ۷۳۶ - بخش اول حدیث - .
- ۲- کافی: ۲۶۵/۶ ح ۱، کامل الزیارات: ۲۸۵ ب ۹۵ ح ۱، علل الشرائع: ۵۳۲ ب ۳۱۷ ح ۲، بحارالانوار: ۱۵۲/۶۰ ح ۷ و ج ۱۲۹/۱۰۱ ح ۴۳ و ۴۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۴/۳ ش ۷۴۳.
- ۳- کامل الزیارات: ۲۸۵ ب ۹۵ ذیل ح ۳، مزار مفید: ۱۴۶ ذیل ح ۱، تهذیب الاحکام: ۷۴/۶ ذیل ح ۱۴۵، مزار کبیر: ۳۶۳، بحارالانوار: ۱۳۰/۱۰۱ ذیل ح ۴۶ و ۴۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶/۳ ذیل ش ۷۱۳.
- ۴- کافی: ۵۸۸/۴ ح ۵، مصباح المتهجد: ۷۳۲، مزار کبیر: ۳۶۳، مصباح الزائر: ۲۵۵، بحارالانوار: ۱۳۰/۱۰۱ ح ۵۰ - ۵۳.
- ۵- کامل الزیارات: ۲۸۱ ب ۹۳ ح ۶، بحارالانوار: ۱۳۱/۱۰۱ ح ۵۵.
- ۶- طبّ الأئمّة: ۵۲، بحارالانوار: ۱۳۱/۱۰۱ ح ۵۹.
- ۷- مصباح المتهجد: ۷۳۲، مکارم الاخلاق: ۳۶۲/۱ ح ۱۱۸۲، دعوات راوندی: ۱۸۵ ح ۵۱۴، بحارالانوار: ۱۵۵/۶۰ ح ۸ و ج ۱۷۴/۶۲ ح ۸ و ج ۱۳۴/۱۰۱ ح ۶۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۴/۳ ش ۷۴۴.

ص: ۲۷۹

و در حدیث معتبر دیگر منقول است از ابو حمزه ثمالی که گفت: عرض کردم به حضرت صادق علیه السلام که: می بینم اصحاب ما می گیرند خاک قبر حضرت امام حسین علیه السلام را و طلب شفا از آن می کنند، آیا در آن شفا هست؟

فرمود که: طلب شفا می توان کرد از خاکی که بردارند از میان قبر تا چهار میل.

و همچنین است خاک قبر جدّم رسول خدا صلی الله علیه و آله و قبر امیرالمؤمنین و امام حسن علیهما السلام.

پس بگیر از آن خاک که آن شفای هر درد است و سپری است از برای دفع هر چه از آن ترسی؛ و هیچ چیز به آن برابری نمی کند از چیزها که از آن شفا طلب می کنند بغیر از دعا. و چیزی که آن را فاسد می کند، آن است که در ظرفها و جاهای بد می گذارند. و آنها که معالجه به آن می کنند، کم است یقین ایشان؛ هر که یقین داشته باشد که این از برای او شفا است هر گاه معالجه به آن بکند او را کافی خواهد بود و محتاج به دوی دیگر نخواهد شد. و فاسد می گرداند آن تربت را شیاطین و کافران از جنیان که خود را بر آن می مالند و به هر چیز که می گذرد آن تربت آن را بو می کنند؛ و اما شیاطین و کافران جن، پس حسد می برند فرزندان آدم را و خود را بر آن می مالند که اکثر نیکی و بوی خوشش برطرف می شود. و هیچ تربت از حایر بیرون نمی آید مگر مهیا می شود از شیاطین و کافران جن از برای آن تربت، آن قدر که عدد ایشان را به غیر از خدا احصا نمی تواند کرد و آن تربت در دست صاحبش است و ایشان خود را بر آن می مالند؛ و ملائکه نمی گذارند ایشان را که داخل حایر شوند. و اگر تربت سالم از اینها بماند، هر بیماری را که به آن معالجه نمایند البته در آن ساعت شفا می یابد. پس چون تربت را برداری پنهان کن و نام خدا بر آن بسیار بخوان؛ و شنیده ام که بعضی از آنها که تربت را برمی دارند، آن را سبک می شمارند؛ حتی بعضی از ایشان آن را در توبره چهار پایان می اندازند، یا در ظرف طعام و چیزهایی که دست بر آن بسیار مالیده می شود - از خرجین ها و جوالها -

ص: ۲۸۰

پس چگونه شفا یابد از آن، کسی که به این نوع آن را حرمت دارد؛ ولیکن دلی که در آن یقین نیست و سبک می شمارد چیزی را که صلاحش در آن است، عمل خود را فاسد می کند (۱). مؤلف گوید که: مشهور میان علما آن است که خوردن گل و خاک مطلقاً جایز نیست، مگر خاک قبر امام حسین علیه السلام به قصد شفا، بی قصد لذت، به قدر نخودی.

و اگر به قدر عدسی زیاده نخورند، احوط است.
و احوط آن است که آن تربت را از موضع نزدیک برداشته باشند و به دعاها و آداب منقوله برداشته باشند و در وقت خوردن به آداب و ادعیه منقوله بخورند؛ چنانچه مذکور خواهد شد.
و اما خاک قبور سایر انبیا و ائمه علیهم السلام، پس جایز نیست خوردن آنها.
و این دو حدیث را حمل می‌توان کرد بر اینکه تبرک جویند به آنها به غیر خوردن؛ مثل طلا کردن و مانند آن.

و به سند معتبر از محمد بن مسلم منقول است که گفت: رفتم به مدینه و بیمار شدم، حضرت امام محمد باقر علیه السلام دوايي از برای من فرستاد که غلامی آورد و دستمالی بر روی آن پوشیده بودند.

غلام گفت که: این را بخور که حضرت مرا امر کرده است که نرم، تا بیاشامی این دوا را.
پس چون گرفتم و خوردم، شربت سردی بود در نهایت خوش طعمی و بوی مشک از آن ساطع بود.
پس غلام گفت که: مولای من می‌فرماید که چون دوا را بخوردی بیا به نزد ما.
من از این قول تعجب کردم؛ زیرا که حالی داشتم پیشتر، که قدرت نداشتم بر برخاستن.
پس چون آن شربت در جوف من قرار گرفت، گویا از بندی رها شدم؛ برخاستم و به در خانه آن حضرت آمدم و رخصت طلبیدم، حضرت صدا زدند که جسمت صحیح شده است، داخل شو.

۱- کامل الزیارات: ۲۸۰ ب ۹۳ ح ۵، بحارالانوار: ۱۲۶/۱۰۱ ح ۳۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۲/۳ ش ۷۵۳.

ص: ۲۸۱

پس داخل شدم و می‌گریستم و سلام کردم و دست و سرش را بوسیدم.

پرسید که: چرا گریه میکنی؟

گفتم که: فدای تو شوم می‌گیرم بر غربت خود و دوری راه از خدمت شما و کمی قدرت بر ماندن در ملازمت شما، که پیوسته نظر به شما کنم.

فرمود که: اما کمی قدرت، پس حق تعالی چنین گردانیده است شیعیان و اهل مودت ما را و بلا را به سوی ایشان تند گردانیده است.

و اما آنچه گفתי از غربت، پس مؤمن در این دنیا غریب است در میان این خلق واژگون، تا از این خانه به در رود به سوی رحمت خدا.

و اما آنچه ذکر کردی از دوری راه، پس تو را در این باب تأسی خواهد بود به حضرت ابی‌عبدالله الحسین علیه السلام، که در زمینی است که دور است از ما در کنار فرات.

و اما آنچه یاد کردی از محبت قرب ما و نظر کردن به سوی ما و اینکه قادر بر این نیستی، پس بدان که خدا می‌داند آنچه در دل تو است و تو را بر آن جزا خواهد داد.

پس فرمود که: آیا به زیارت امام حسین علیه السلام می‌روی؟
گفتم بلی، با ترس و بیم بسیار.

فرمود که: هر چند ترس بیشتر است، ثوابش عظیم‌تر است.

پس فرمود که: چگونه یافتی آن شربت را؟

گفتم: گواهی می‌دهم که شما اهل بیت رحمتید و تو وصی اوصیائی؛ در وقتی غلام آن شربت را آورد که قدرت نداشتم که بر پا بایستم و از خود ناامید شده بودم، پس چون آن شربت سرد شیرین خوشبو را نوشیدم غلام گفت که مولای من فرموده است که بیا، گفتم با این حال می‌روم هر چند جانم برود؛ چون روانه شدم گویا از بندی رها شدم، پس سپاس خداوندی را که شما را رحمت گردانیده است برای شیعیان شما.

فرمود که: آن شربت که خوردی از خاک قبرهای پدران من بود و از برای شفا از آن بهتر چیزی

نمی‌باشد، پس هیچ چیز را با آن را برابر مکن، که ما به اطفال و زنان خود می‌خورانیم و از آن خیر بسیار می‌بینیم.

ص: ۲۸۲

گفتم: فدای تو شوم، ما بر می‌داریم و طلب شفا از آن می‌کنیم.

فرمود که: شخصی آن را بر می‌دارد و از حایر بیرون می‌آورد ظاهر، بی‌آنکه در چیزی بیچد، پس هیچ جنّ و جانور و چیزی که دردی و بلائی داشته باشد نیست مگر آنکه آن را بو می‌کند، پس برکتش بر طرف می‌شود و برکتش را دیگران می‌برند؛ و آن تربت که به آن معالجه می‌کنند چنین نمی‌باید باشد، و اگر نه این علت باشد که گفتم، هر که آن را بر خود بمالد یا از آن بخورد، البته شفا می‌یابد در همان ساعت.

و آن مثل حجر الأسود است که اوّل مثل یاقوتی بود در نهایت سفیدی و هر بیماری و دردناکی که خود را بر آن می‌مالید در ساعت شفا می‌یافت؛ و چون صاحبان دردها از اهل کفر و جاهلیت خود را بر آن می‌مالیدند، سیاه شد و اثرش کم شد.

و چون تو بر می‌داری تربت را ظاهر و گشوده بیرون می‌آوری و در میان خرجین و در جاهای چرکین می‌افکنی، پس برکتش می‌رود (۱).

و به دو سند معتبر از حارث بن مغیره منقول است که گفت: به خدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کردم که: من درد و بیماری بسیار دارم و به هر دوائی که مداوا کردم نفع نیافتم. فرمود که: چرا غافلی از تربت قبر حسین بن علی علیهما السلام که در آن شفای هر درد است و ایمنی از هر خوف هست؟!

تربت را برداری این دعا بخوان:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الطَّيْنَةِ، وَبِحَقِّ الْمَلِكِ الَّذِي أَخَذَهَا، وَبِحَقِّ النَّبِيِّ الَّذِي قَبَضَهَا، وَبِحَقِّ الْوَصِيِّ الَّذِي حَلَّ فِيهَا، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، وَأَفْعَلُ بِي - كَذَا وَكَذَا - .

و به جای «وافعل بی کذا و کذا» حاجتهای خود را بطلبید.

پس حضرت فرمود که: ملکی که تربت را اخذ کرد جبرئیل بود و آن تربت را به پیغمبر صلی الله علیه و آله نمود و گفت: این تربت پسر حسین است؛ امت تو بعد از تو او را خواهند کشت. و پیغمبری که آن را اخذ کرد محمد صلی الله علیه و آله بود و وصی که در آن حلول

۱- کامل الزیارات: ۲۷۵ ب ۹۱ ح ۷، بحار الانوار: ۱۲۰/۱۰۱ ح ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۸/۳ ش ۷۱۶.

ص: ۲۸۳

کرده است حضرت امام حسین است با شهیدان که با آن حضرت در آنجا مدفون شده‌اند. گفتم فدای تو شوم شفای هر درد را دانستم، چگونه باعث ایمنی از هر خوف می‌گردد؟ فرمود که: هر گاه از پادشاهی و یا غیر او ترسی، از خانه بیرون مرو مگر آنکه تربت آن حضرت با تو باشد، پس بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَخَذْتُهُ مِنْ قَبْرِ وَلِيِّكَ وَابْنِ وَلِيِّكَ، فَاجْعَلْهُ لِي أَمْنًا وَحِرْزًا لِمَا أَخَافُ وَ مَا لَا أَخَافُ.

زیرا که گاه هست بر آدمی بلائی چند وارد می‌شود که خوف از آنها ندارد.

حارث گفت که: چنانچه حضرت فرمود من تربت را اخذ کردم و آن دعا که فرمود خواندم پس بدنم صحیح شد و امان من گردید از آنچه می‌ترسیدم و از آنچه نمی‌ترسیدم؛ و بعد از آن به حمد الله مکروهی و المی ندیدم (۱).

و به روایت معتبر دیگر منقول است که آن حضرت فرمود که: حق تعالی تربت جدّم را گردانیده است شفای هر درد و امان از هر خوف؛ پس هر گاه یکی از شما خواهد که بردارد تربت را، پس بیوسد آن را و بر هر دو دیده بگذارد و بر سایر بدن بمالد و بگوید:

اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذِهِ التُّرْبَةِ، وَبِحَقِّ مَنْ حَلَّ بِهَا وَتَوَى فِيهَا، وَبِحَقِّ أَبِيهِ وَآمِهِ وَأَخِيهِ وَالْأَيْمَةِ مِنْ وُلْدِهِ، وَبِحَقِّ الْمَلَائِكَةِ الْحَافِيْنَ بِهِ، إِلَّا جَعَلْتَهَا شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَبُرْءاً مِنْ كُلِّ مَرَضٍ، وَنَجَاةً مِنْ كُلِّ آفَةٍ، وَحِرْزاً مِمَّا أَخَافُ وَأَحْذَرُ.

پس آن را استعمال نماید.

راوی گفت که: من همیشه چنین کردم و هیچ مکروهی به حمد الله ندیدم (۲).

و در حدیث دیگر فرمود که: چون احدی از شما تربت را بردارد، به اطراف انگشتان بردارد - و قدر آن مثل نخود است - پس بوسد و بر هر دو دیده بگذارد و بر سایر بدن بمالد و آن دعا که در حدیث سابق گذشت بخواند (۳).

-
- ۱- امالی طوسی: ۳۲۵/۱، کامل الزیارات: ۲۸۲ ب ۹۳ ح ۱۰، تهذیب الاحکام: ۷۴/۶ ح ۱۴۶، بحار الانوار: ۱۱۸/۱۰۱ و ۱۱۹ ح ۲ و ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۸/۳ ش ۷۵۰.
  - ۲- امالی طوسی: ۳۲۶/۱، مصباح الزائر: ۲۵۹، بحار الانوار: ۱۱۹/۱۰۱ ح ۴ و ۵.
  - ۳- مکارم الاخلاق: ۳۶۱/۱ ح ۱۱۷۹، بحار الانوار: ۱۱۹/۱۰۱ ح ۶.

ص: ۲۸۴

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: چون کسی از تربت حضرت امام حسین علیه السلام تناول نماید، بگوید:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَلِكِ الَّذِي تَنَاوَلَهُ وَالرَّسُولِ الَّذِي بَوَّأَهُ وَالْوَصِيِّ الَّذِي ضُمِّنَ فِيهِ، أَنْ تَجْعَلَهُ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ.

پس آن درد را نام برد (۱).

و در حدیث معتبر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که: چون برداری تربت را،

بگو:

اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذِهِ التُّرْبَةِ، وَبِحَقِّ الْمَلِكِ الْمُوَكَّلِ بِهَا، وَبِحَقِّ الْمَلِكِ الَّذِي كَرَّبَهَا (۲)، وَبِحَقِّ الْوَصِيِّ الَّذِي هُوَ فِيهَا، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ هَذَا الطِّينَ شِفَاءً لِي مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَآمَاناً مِنْ كُلِّ خَوْفٍ. اگر چنین کند البته شفای او است از هر دردی و امان او است از هر خوفی (۳).

و در روایت معتبر منقول است که: مهر کردن بر تربت حسین علیه السلام آن است که بر آن سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» بخوانی (۴).

و روایتی وارد شده است که: چون تربت را برگیری بگو:

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذِهِ التُّرْبَةِ الطَّاهِرَةِ، وَبِحَقِّ الْبُقْعَةِ الطَّيِّبَةِ، وَبِحَقِّ الْوَصِيِّ الَّذِي تُوَارِيهِ، وَبِحَقِّ جَدِّهِ وَأَبِيهِ وَآمِهِ وَأَخِيهِ وَالْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ يَحْفُوفُونَ بِهِ وَالْمَلَائِكَةَ الْعُكُوفِ عَلَى قَبْرِ وَلِيِّكَ يَنْتَظِرُونَ نَصْرَهُ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ -

۱- کامل الزیارات: ۲۸۰ ب ۹۳ ح ۳، مصباح المتهجّد: ۷۳۴، دعوات راوندی: ۱۸۷ ح ۵۱۸، بحار الانوار:

۱۲۷/۱۰۱ ح ۳۳ و ۳۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۵/۳ ش ۷۵۶.

۲- « کرّ بها» خ ل.

۳- کامل الزیارات: ۲۸۰ ب ۹۳ ح ۴، بحار الانوار: ۱۲۷/۱۰۱ ح ۳۵، موسوعه زیارات المعصومین

علیهم السلام: ۱۷/۳ ش ۷۱۵.

۴- کافی: ۵۸۸/۴ ح ۷، کامل الزیارات: ۲۸۱ ب ۹۳ ح ۷، بحار الانوار: ۱۲۷/۱۰۱ ح ۳۶، موسوعه

زیارات المعصومین علیهم السلام: ۶۷/۳ ش ۸۰۶.

ص: ۲۸۵

اجْعَلْ لِي فِيهِ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَآمَاناً مِنْ كُلِّ خَوْفٍ، وَغِنَى مِنْ كُلِّ فَقْرٍ، وَعِزّاً مِنْ كُلِّ ذُلٍّ، وَأَوْسِعْ

بِهِ عَلَيَّ فِي رِزْقِي، وَ أَصِحَّ بِهِ جِسْمِي (١).

و به سند معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: چون خواهی خاک قبر حضرت امام حسین علیه السلام را برداری، پس سوره «حمد» و «قل أعوذ برب الفلق» و «قل أعوذ برب الناس» و «قل هو الله أحد» و «إنا أنزلناه في ليلة القدر» و «يس» و «آية الكرسي» بخوان - و بنا بر بعضی نسخ «قل يا أيها الكافرون» نیز بخوان - و بگو:

اللَّهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ حَبِيبِكَ وَ نَبِيِّكَ وَ رَسُولِكَ وَ أَمِينِكَ، وَ بِحَقِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَبْدِكَ، وَ أَخِي رَسُولِكَ، وَ بِحَقِّ فَاطِمَةَ بِنْتِ نَبِيِّكَ، وَ زَوْجَتِهِ وَ لِيِّكَ، وَ بِحَقِّ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ، وَ بِحَقِّ الْأَيْمَةِ الرَّاشِدِينَ، وَ بِحَقِّ هَذِهِ التُّرْبَةِ، وَ بِحَقِّ الْمَلِكِ الْمُوَكَّلِ بِهَا، وَ بِحَقِّ الْوَصِيِّ الَّذِي هُوَ فِيهَا، وَ بِحَقِّ الْجَسَدِ الَّذِي تَضَمَّنَتْ، وَ بِحَقِّ السَّبْطِ الَّذِي ضَمَّنَتْ (٢)، وَ بِحَقِّ جَمِيعِ مَلَائِكَتِكَ وَ أَنْبِيَائِكَ وَ رَسُولِكَ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اجْعَلْ هَذَا الطِّينَ شِفَاءً لِي وَ لِمَنْ يَسْتَشْفِي بِهِ مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سُقْمٍ وَ مَرَضٍ، وَ أَمَانًا مِنْ كُلِّ خَوْفٍ.

اللَّهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ، اجْعَلْهُ عِلْمًا نَافِعًا، وَ رِزْقًا وَاسِعًا، وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سُقْمٍ، وَ آفَةً وَ عَاهَةً، وَ جَمِيعِ الْأَوْجَاعِ كُلِّهَا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

و می گویی:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ التُّرْبَةِ الْمُبَارَكَةِ الْمَيْمُونَةَ وَ الْمَلِكِ الَّذِي هَبَطَ بِهَا وَ الْوَصِيِّ الَّذِي هُوَ فِيهَا، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ، وَ أَنْفَعْنِي بِهَا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٣).

١- کافی: ٥٨٩/٤ ذیل ح ٧، کامل الزیارات: ٢٨٢ ب ٩٣ ح ٨، مصباح الزائر: ٢٥٩، بحار الانوار: ١٢٨/١٠١

ح ٣٧ و ٣٨، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ٤٦/٣ ش ٧٥٨.

٢- «ضَمَّت» خ ل.

۳- کامل زیارات: ۲۸۳ ب ۹۳ ح ۱۲، بحارالانوار: ۱۰۱/۱۲۸ ح ۳۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۰/۳ ش ۷۵۱.

ص: ۲۸۶

و در روایت دیگر فرمود که: هر گاه تربت را بخوری یا خواهی که بخوری، بگو:
بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ رِزْقًا وَاسِعًا، وَ عِلْمًا نَافِعًا، وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۱).

و به روایت دیگر فرمود که بگو:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ التُّرْبَةِ الْمُبَارَكَةِ، وَ رَبَّ الْوَصِيِّ الْأَدِيِّ وَارْتَهُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اجْعَلْهُ عِلْمًا نَافِعًا، وَ رِزْقًا وَاسِعًا، وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ (۲).

و در روایت معتبر دیگر فرمود که: هر گاه برداری تربت مظلوم را و در دهان بگذاری، بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ التُّرْبَةِ، وَ بِحَقِّ الْمَلِكِ الْأَدِيِّ قَبْضَهَا وَ النَّبِيِّ الْأَدِيِّ حَضَنَهَا وَ الْإِمَامِ الْأَدِيِّ حَلَّ فِيهَا، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ تَجْعَلَ لِي فِيهَا شِفَاءً نَافِعًا، وَ رِزْقًا وَاسِعًا، وَ أَمَانًا مِنْ كُلِّ خَوْفٍ وَ دَاءٍ.

که اگر این را بگویند، حق تعالی به او شفا و عافیت می بخشد (۳).

و در حدیث دیگر فرمود که: تربت امام حسین علیه السلام بسیار مبارک است، هر که بخورد آن را از شیعیان ما، برای او شفا می گردد از هر دردی؛ و هر که بخورد از دشمنان ما، در بدنش گذاخته می شود چنانچه دنبه گذاخته می شود.

پس چون تربت را بخوری بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَلِكِ الْأَدِيِّ قَبْضَهَا، وَ بِحَقِّ النَّبِيِّ الْأَدِيِّ خَزَنَهَا، وَ بِحَقِّ الْوَصِيِّ الْأَدِيِّ هُوَ فِيهَا، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ تَجْعَلَ لِي فِيهِ شِفَاءً مِنْ

- ۱- کامل زیارات: ۲۸۴ ب ۹۴ ح ۱، مزار مفید: ۱۴۹ ح ۱، مکارم الاخلاق: ۲۴۳/۲ ح ۲۵۸۶، مزار کبیر: ۳۶۴، مصباح الزائر: ۲۵۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۸/۳ ش ۷۴۹.
- ۲- کامل زیارات: ۲۸۴ ب ۹۴ ح ۲، من لا یحضره الفقیه: ۶۰۰/۲ ح ۳۲۰۸، بحار الانوار: ۱۲۹/۱۰۱ ح ۴۱.
- ۳- کامل زیارات: ۲۸۴ ب ۹۴ ح ۳، بحار الانوار: ۱۲۹/۱۰۱ ح ۴۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۳/۳ ش ۷۴۱.

ص: ۲۸۷

كُلُّ دَاءٍ، وَ عَاقِبَةُ مِنْ كُلِّ بَلَاءٍ، وَ أَمَانًا مِنْ كُلِّ خَوْفٍ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ.

و ایضا میگوی:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّ هَذِهِ التُّرْبَةُ تُرْبَةُ وَلِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ، وَ أَشْهَدُ أَنَّهَا شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَ أَمَانٌ مِنْ كُلِّ خَوْفٍ، لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَ لِي بِرَحْمَتِكَ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّ كُلَّ مَا قِيلَ فِيهِمْ وَ فِيهَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ، وَ صَدَقَ الْمُرْسَلُونَ (۱).

و در حدیث معتبر دیگر منقول است که: تربت قبر آن حضرت شفای هر درد است، هر گاه که خواهی بخوری بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ رِزْقًا وَاسِعًا، وَ عِلْمًا نَافِعًا، وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ رَبَّ التُّرْبَةِ الْمُبَارَكَةِ، وَ رَبَّ الْوَصِيِّ الْأَدِيِّ وَارْتَهُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اجْعَلْ هَذَا الطِّينَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَ أَمَانًا مِنْ كُلِّ خَوْفٍ (۲).

و در روایت معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: هر که طین قبر حسین علیه السلام را بخورد نه از برای طلب شفا، چنان است که گوشت ما را خورده است. پس اگر کسی محتاج شود به خوردن از برای شفا، بگوید:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ التُّرْبَةِ الْمُبَارَكَةِ الطَّاهِرَةَ، وَرَبَّ النُّورِ الَّذِي أَنْزَلَ فِيهِ، وَرَبَّ الْجَسَدِ الَّذِي
سَكَنَ فِيهِ، وَرَبَّ الْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكَّلِينَ بِهِ، اجْعَلْهُ لِي شِفَاءً مِنْ دَاءٍ - كَذَا وَكَذَا - .
و بیماری خود را نام برد.

۱- مکارم الاخلاق: ۱/۳۶۰ ح ۱۱۷۷، بحار الانوار: ۱۰۱/۱۳۲ ح ۶۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۴۴ ش ۷۵۴.

۲- مصباح المتعجّد: ۷۳۲، دعوات راوندی: ۱۸۷ ح ۵۱۶، بحار الانوار: ۱۰۱/۱۳۴ ح ۷۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۴۴ ش ۷۵۵.

ص: ۲۸۸

و فرمود که: بعد از آن جرعه‌ای از آب بخور و بگو:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ رِزْقًا وَاسِعًا، وَ عِلْمًا نَافِعًا، وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سُقْمٍ.

که اگر چنین کنی، خدا دفع می کند آنچه می یابی در خود از بیماری و همّ و غمّ اِنْ شَاءَ اللَّهُ (۱).
و در حدیث معتبر دیگر منقول است که شخصی به خدمت آن حضرت عرض کرد که: من شنیدم
که شما فرمودید که تربت حسین علیه السلام از دواهای مفرد است و به هیچ دردی نمی گذرد مگر
آن را دفع می کند.

فرمود که: بلی من گفتم.

آن شخص گفت که: من خوردم و از آن نفع نیافتم.

فرمود که: آن دعائی دارد، که هر که بخورد و آن دعا نخواند نفع نمی یابد.

پرسید که: چه دعا باید خواند؟

فرمود که: چون تربت را برداری اوّل ببوس و بر هر دو دیده بگذار و بر مدار زیاده از یک نخود، که

هر که زیاده از آن بخورد چنان است که گوشت و خون ما را خورده است، پس چون برداری بگو:
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَلِكِ الَّذِي قَبَضَهَا، وَ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ النَّبِيِّ الَّذِي خَزَنَهَا، وَ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْوَصِيِّ
الَّذِي حَلَّ فِيهَا، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ تَجْعَلَهُ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَ أَمَاناً مِنْ كُلِّ
خَوْفٍ، وَ حِفْظاً مِنْ كُلِّ سُوءٍ.

پس چون این دعا بخوانی تربت را در جامه‌ای ببند و بخوان بر آن سوره «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ»، که
آن دعا رخصت برداشتن است و خواندن «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» به منزله مهر کردن آن است (۲).

۱- مصباح المتهجّد: ۷۳۳، دعوات راوندی: ۱۸۷ ح ۵۱۷، بحار الانوار: ۱۳۴/۱۰۱ ح ۷۱، موسوعه زیارات
المعصومین علیهم السلام: ۴۱/۳ ش ۷۵۲.

۲- مزار مفید: ۱۴۷ ح ۱، مصباح المتهجّد: ۷۳۴، دعوات راوندی: ۱۸۶ ح ۵۱۵، مصباح الزائر: ۲۵۶،
بحار الانوار: ۱۵۷/۶۰ ح ۲۴ و ج ۱۳۵/۱۰۱ ح ۷۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۷/۳
ش ۷۴۹.

ص: ۲۸۹

و به سند معتبر منقول است که جابر جعفی گفت: رفتم به خدمت حضرت امام محمد باقر علیه السلام
و شکایت کردم به آن حضرت که دو مرض ضدّ یکدیگر دارم، که هر یک را که مداوا می‌کنم
دیگری زیاده می‌شود.

فرمود که: بر تو باد به خوردن تربت حسین بن علی علیهما السلام.

گفتم بسیار خوردم و فایده نبخشید.

چون این را گفتم، از روی مولای خود اثر غضب را مشاهده کردم.

پس گفتم: ای مولای من پناه میبرم به خدا از غضب تو.

و برخاست و داخل خانه شد غضبناک و چیزی آورد به وزن جبه‌ای و فرمود که: بخور.
من خوردم و در همان ساعت عافیت یافتم.

گفتم: ای مولای من، این چه دوا بود که به این زودی در من اثر کرد؟
فرمود که: همان است که گفتم خوردم و فایده نبخشید.

گفتم: واللّه ای مولای من، من دروغ نگفتم، ولیکن این را عرض کردم که شاید علمی در این باب از
شما اخذ کنم که نزد من بهتر باشد از تمام دنیا.

فرمود که: چون خواهی تربت برداری، در آخر شب متوجه شو و غسل کن به آب خالص و بپوش
پاکترین جامه‌های خود را و به سعد خود را خوشبو کن و داخل روضه شو و نزد سر آن حضرت
بایست و چهار رکعت نماز بکن و در رکعت اول سوره حمد بخوان و یازده مرتبه «قل یا أيها
الکافرون» و در رکعت دوم بعد از «حمد» یازده مرتبه سوره «إنا أنزلناه فی لیلۃ القدر» بخوان، پس در
قنوت این دعا بخوان:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَقًّا حَقًّا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عُبُودِيَّةً وَرِقًا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعَدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ،
وَ هَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ مَالِكِ السَّمَاوَاتِ وَمَا فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ، سُبْحَانَ اللَّهِ ذِي الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

پس رکوع و سجود می کنی و دو رکعت دیگر نماز می کنی و در رکعت اول بعد

ص: ۲۹۰

از حمد یازده مرتبه «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» و در رکعت دوم بعد از حمد یازده مرتبه «إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ»
می خوانی و همان قنوت را که در دو رکعت اول خواندی می خوانی، پس بعد از نماز به سجده شکر
می روی و هزار مرتبه می گویی: شکرًا.

پس بر می خیزی و به ضریح می چسبی و می گویی:

يَا مَوْلَايَا يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، إِنِّي أَخِذْتُ مِنْ تُرْبَتِكَ يَا ذَنْكَ.

اللَّهُمَّ فَاجْعَلْهَا شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَ عِزًّا مِنْ كُلِّ ذُلٍّ، وَ أَمْنًا مِنْ كُلِّ خَوْفٍ، وَ غِنًى مِنْ كُلِّ فَقْرٍ، لِي وَ لِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ.

پس به سر انگشت سه مرتبه برمی داری و در کهنه پاکی می گذاری یا در شیشه و مهر میکنی سرش را به انگشت عقیق که بر آن این کلمات را نقش کرده باشند: ما شاء الله، لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ. پس اگر خدا داند که نیت تو درست است، در این سه قبضه زیاده از هفت مثقال برداشته نمی شود. پس از برای هر علت که بخوری، آن اثر را خواهی دید که دیدی (۱).

و به روایت دیگر سید ابن طاووس رحمه الله و غیر او همین عمل را روایت کرده اند و قنوت را نقل نکرده اند و در رکعت چهارم «إذا جاء نصر الله» را دوازده مرتبه نقل کرده اند (۲). و سید آن عمل اول را نیز نقل کرده است و قنوت را به این لفظ ذکر کرده است:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عُبُودِيَّةً وَ رِقًّا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَقًّا حَقًّا، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعَدَهُ، وَ نَصَرَ عَبْدَهُ، وَ هَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ مَلِكِ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ، وَ مَا بَيْنَهُنَّ، وَ مَا فِيهِنَّ، وَ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۳).

۱- مزار کبیر: ۳۶۴ - ۳۶۶، بحار الانوار: ۱۳۸/۱۰۱ ح ۸۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۱/۳ ش ۷۱۷.

۲- مصباح الزائر: ۲۵۷، بحار الانوار: ۱۳۷/۱۰۱ ح ۸۰.

۳- مصباح الزائر: ۲۵۸، بحار الانوار: ۱۳۷/۱۰۱ ح ۸۱.

بدان که معجزات بسیار که نزد ضریح و از تربت مقدسه آن حضرت ظاهر گردیده است، در کتاب بحارالانوار ایراد کرده‌ام؛ و از آنها در این مقام اکتفا به دو قصه می‌نمایم:

اول:

شیخ طوسی - علیه الرحمه - از مشایخ کرام خود روایت نموده است که محمد ازدی گفت که: در مسجد جامع مدینه من نماز کردم و در پهلوی من دو مرد بودند، بر یکی از آنها جامه‌های سفر بود، یکی از آنها به دیگری گفت که: در تربت قبر امام حسین علیه السلام شفای از هر درد هست و من مرضی داشتم و به هر دوا که مداوا کردم عافیت نیافتم، تا آنکه خوف هلاک بر من مستولی شد و از خود ناامید شدم و نزد ما پیر زالی بود از اهل کوفه، به نزد من آمد - در وقتی که علتم نهایت شدت داشت - و گفت: درد تو را هر روز در زیادتی می‌بینم، می‌خواهی که تو را معالجه بکنم که از این مرض نجات یابی؟

گفتم: من بسی محتاجم به چنین چیزی.

پس آبی در قدحی کرد و به نزد من آورد. چون آن آب را آشامیدم صحیح شدم، که گویا هرگز آزاری نداشته‌ام.

بعد از چند ماه آن زن به نزد من آمد - و سلمه نام داشت - .

ص: ۲۹۲

گفتم: بالله ای سلمه، آن چه دوا بود که به من دادی؟

گفت: به یک دانه از این تسبیح که در دست دارم تو را دوا کردم.

گفتم: این تسبیح چیست؟

گفت: خاک قبر امام حسین - صلوات الله علیه - است.

من به او گفتم که: ای رافضیه، مرا مداوا به خاک قبر حسین می کنی؟! پس آن زن خشمناک از پیش من بیرون رفت؛ و در همان ساعت آزار من عود کرد و چندان شدت بهم رسانیده است که خوف هلاک بر خود دارم (۱).

دوم:

باز شیخ - قدس الله روحه - به سند معتبر نقل کرده است که موسی بن عبد العزیز گفت که: مرا ملاقات کرد یوحنا طیب نصرانی و گفت: به حق پیغمبرت و دینت که بگو کیست آن کسی که مردم به زیارت او می روند در ناحیه قصر ابن هبیره، آیا از اصحاب پیغمبر شما است؟ گفتم نه، او امام حسین پسر دختر پیغمبر ما است؛ به من بگو که چرا این سؤال کردی؟ گفتم: در این باب خبر غریبی دارم:

سابور - خادم رشید - شبی مرا طلبید، چون به نزد او رفتم مرا برداشت و برد به خانه موسی بن عیسی که از خویشان خلیفه بود؛ دیدم که بی هوش بر رختخواب افتاده است و در پیش رویش طشتی بود که جمیع احشایش در آن طشت ریخته بود - و هارون الرشید او را در آن ایام از کوفه طلبیده بود - سابور پرسید از خادم مخصوص موسی و گفتم: این چه حال است که در او می بینم؟ گفتم: یک ساعت قبل از این در نهایت صحت و خوشحالی نشسته بود و با ندیماناش صحبت می داشت و شخصی از بنی هاشم حاضر بود گفت: من علت شدیدی داشتم و به هر چه معالجه کردم فایده نداد، تا آنکه کاتب من گفت که

۱- امالی طوسی: ۳۲۷/۱، بحار الانوار: ۳۹۹/۴۵ ح ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۶۹/۳ ش

از تربت حسین علیه السلام بردار و مداوا کن. چنین کردم و عافیت یافتم.

موسی گفت که: هیچ از آن پیش تو مانده است؟

گفت: بلی.

پس فرستاد و قدری از آن تربت آوردند.

موسی گرفت و از روی استخفاف آن را در دبر خود داخل کرد، چون چنین کرد در ساعت فریاد

کرد که: النَّار، النَّار، طشت بیارید، طشت بیارید.

چون طشت آوردیم اینها که در طشت است از او جدا شد؛ پس ندیمان پراکنده شدند و مجلس به

ماتم بدل شد.

سابور به من گفت که: بیا ملاحظه کن آیا چاره‌ای در علاج این مرد می‌توانی کرد.

چون در طشت نظر کردم، دیدم که جگر و سپرز و شش و دلش همه در طشت افتاده است، بسیار

تعجب کردم و گفتم: هیچ کس چاره این نمی‌تواند کرد مگر عیسی که مرده را زنده می‌کرده است.

سابور گفت: راست می‌گویی، ولیکن اینجا باش تا معلوم شود که حالش به کجا منتهی می‌شود.

من شب نزد ایشان ماندم و در سحر به جهنم واصل شد.

راوی گفت که: یوحنا با دین نصرانیت مدتی می‌آمد و حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - را

زیارت می‌کرد و بعد از آن مسلمان شد و اسلامش نیکو شد (۱).

و از جمله فواید تربت شریف آن حضرت آن است که، مستحب است با میت در قبر گذاشتن و کفن

را به آن نوشتن.

چنانچه در حدیث معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که فرمود که: چه مانع است

احدی از شما را که هر گاه میت را دفن کند، در برابر رویش مهری از خاک امام حسین علیه السلام

بگذارد و در زیر سرش نگذارد (۲)؟

۱- امالی طوسی: ۳۲۸/۱، بحارالانوار: ۳۹۹/۴۵ ح ۱۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۷۰/۳

ش ۸۱۳

۲- مصباح المتهجد: ۷۳۵، بحارالانوار: ۱۳۶/۱۰۱ ح ۷۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام:

۶۴/۳ ش ۷۹۹.

ص: ۲۹۴

و به سند صحیح منقول است که حمیری به خدمت حضرت صاحب الامر علیه السلام عریضه نوشت

و سؤال کرد که: خاک قبر حسین علیه السلام را با میت در قبر می توان گذاشت؟

در جواب نوشتند که: با میت به قبر باید گذاشت و با حنوطش مخلوط باید کرد (۱).

و ایضاً نوشت که: کفن را به آن می توان نوشت؟

نوشتند که خوب است و جایز است (۲).

دیگر، سجده کردن بر تربت مقدسه است. و اگر خاک را در خریطه (۳) کنند و در وقت نماز پهن

کنند و بر آن سجده کنند، افضل است.

و اگر مهر بسازند از آن و سجده کنند هم خوب است.

چنانچه حمیری به حضرت صاحب الامر علیه السلام نوشت و سؤال نمود از سجده کردن بر لوحی

که از خاک قبر امام حسین علیه السلام ساخته باشد.

جواب نوشتند که: جایز است و فضیلت در آن است (۴).

و به سند معتبر از معاویه بن عمّار منقول است که حضرت صادق علیه السلام خریطه ای داشتند از

دیبای زرد که در آن تربت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بود و چون وقت نماز می شد آن

را بر سجاده می ریختند و بر آن سجده می کردند؛ و می فرمودند که سجده بر تربت آن حضرت،

هفت حجاب را بر می دارد (۵).

یعنی باعث قبول نماز می گردد و به آسمانها بالا می رود.
و احادیث در فضیلت و ثواب سجده بر تربت آن حضرت بسیار است.
دیگر تسبیح از تربت آن حضرت ساختن و به آن تسبیح ذکر کردن و در دست

-
- ۱- تهذیب الاحکام: ۷۶/۶ ح ۱۴۹، احتجاج: ۴۸۹، بحارالانوار: ۱۶۵/۵۳، ج ۳۱۳/۸۱ ح ۸ و ج ۱۳۳/۱۰۱ ح ۶۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۶۵/۳ ش ۸۰۰
  - ۲- احتجاج: ۴۸۹، بحارالانوار: ۱۶۵/۵۳ ضمن ح ۴.
  - ۳- ظرفی کیسه مانند از چرم یا پارچه. نگاه کن: تاج العروس: ۲۳۶/۱۰ - خرط - .
  - ۴- احتجاج: ۴۸۹، بحارالانوار: ۱۶۵/۵۳ و ج ۱۴۹/۸۵ ح ۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۶۵/۳ ش ۸۰۱
  - ۵- مصباح المتهجد: ۷۳۳، دعوات راوندی: ۱۸۸ ح ۵۱۹ - ۵۲۰، بحارالانوار: ۱۵۳/۸۵ ح ۱۴ و ج ۱۳۵/۱۰۱ ح ۷۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۱/۳ ش ۷۶۹.

ص: ۲۹۵

داشتن فضیلت عظیم دارد.

چنانچه به سند معتبر از حضرت موسی بن جعفر - صلوات الله علیهما - منقول است که: باید که مؤمن خالی نباشد از پنج چیز: مسواکی و شانه‌ای و سجاده‌ای و تسبیحی که در آن سی و چهار دانه باشد و انگشتر عقیقی (۱).

و به سند معتبر منقول است از حضرت صادق علیه السلام که: هر که بگرداند سنگهایی که از تربت حسین علیه السلام می سازند - یعنی تسبیحی پخته - پس یکبار استغفار کند، هفتاد استغفار از برای او نوشته می شود. و اگر تسبیح را در دست نگاه دارد و تسبیح نگوید، به عدد هر حبه هفت مرتبه از

برای او نوشته می شود (۲).

و از حضرت موسی بن جعفر علیه السلام به سند معتبر منقول است که فرمود که: شیعه ما مستغنی نیستند از چهار چیز: خمره‌ای که بر آن نماز کنند و انگشتری که در دست کنند و مسواکی که به آن مسواک کنند و تسبیحی از خاک قبر امام حسین علیه السلام که در آن سی و سه حبه باشد؛ که هر گاه آن را بگرداند و ذکر خدا کند به هر دانه چهل حسنه برای او نوشته می شود و اگر ذکر نکند و بازی کند و گرداند به هر دانه بیست حسنه از برای او نوشته می شود (۳).

مؤلف گوید که: «خمره»: سجاده صغیری بوده است که از حصیر می بافته‌اند و بر آن سجده می کرده‌اند؛ و دور نیست که اینجا مطلق سجاده مراد باشد، چنانچه در حدیث سابق گذشت. و به سند صحیح منقول است که محمد حمیری به خدمت حضرت صاحب الامر علیه السلام نوشت که: آیا جایز است که کسی تسبیح بگوید با خاک قبر حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - و آیا در آن فضیلتی هست؟

فرمان نوشتند که: تسبیح بگو با تسبیح خاک آن حضرت، که هیچ تسبیحی از آن بهتر نیست؛ و از فضیلت آن، آن است که آدمی ذکر و تسبیح را فراموش می کند و تسبیح را می گرداند، پس ثواب آن ذکر از برای او نوشته می شود (۴).

۱- مصباح المتعجّد: ۷۳۵، بحار الانوار: ۱۳۶/۱۰۱ ح ۷۶.

۲- مزار مفید: ۱۵۰ ح ۲، مصباح المتعجّد: ۷۳۵، مزار کبیر: ۳۶۷، بحار الانوار: ۳۳۴/۸۵ ح ۱۸ و ج

۱۳۶/۱۰۱ ح ۷۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۰ ش ۷۳۳.

۳- تهذیب الاحکام: ۷۵/۶ ح ۱۴۷، بحار الانوار: ۱۳۲/۱۰۱ ح ۶۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۷/۳ ش ۷۸۴.

۴- تهذیب الاحکام: ۷۵/۶ ح ۱۴۸، احتجاج: ۴۸۹، بحار الانوار: ۳۲۷/۸۵ ح ۱ و ج ۱۰۱/۱۳۲ ح ۶۲،
موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۶۵/۳ ش ۸۰۲

ص: ۲۹۶

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: حضرت فاطمه زهرا - صلوات الله علیها - تسبیحی ساخته بودند از رشته‌ای از پشم، که به عدد تکبیرات بر آن گره زده بودند و در دست داشتند و می‌گرانیدند و عدد تسبیح و تکبیر را به آن نگاه می‌داشتند؛ تا آنکه حمزه بن عبد المطلب - رضی الله عنهما - شهید شد، حضرت فاطمه از خاک قبر شریف او تسبیح ساختند؛ و مردم نیز تأسی به آن حضرت کردند، پس چون حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - شهید شد تسبیح را از تربت آن حضرت ساختند؛ برای فضیلت و زیادتی برکتی که در تربت آن حضرت هست (۱).

و به سند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که: هر که بگرداند تسبیح تربت امام حسین علیه السلام را و بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ» با هر دانه، بنویسد حق تعالی از برای او شش هزار حسنه و محو کند از او شش هزار گناه و بلند کند از برای او شش هزار درجه و بنویسد از برای او شش هزار شفاعت (۲).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: تسبیح خاک امام حسین علیه السلام در دست آدمی تسبیح می‌گوید، بی آنکه صاحبش تسبیح بگوید (۳).

و در حدیث دیگر فرمود که تسبیحهای سبز در دست شیعیان ما، مانند رشته‌های سبز است که در عباهای بنی اسرائیل بود.

حق تعالی به حضرت موسی وحی فرمود که: امر کن بنی اسرائیل را که در چهار جانب عباهای خود رشته‌های سبز قرار دهند و به آنها خداوند آسمان را یاد کنند (۴).

مؤلف گوید که: ظاهرش آن است که دانه تسبیح سبز باشد.

و بعضی چنین فهمیده‌اند که ریسمانش سبز باشد و گفته‌اند که: سنت است

- ۱- مزار مفید: ۱۵۰ ح ۱، مزار کبیر: ۳۶۶، مکارم الاخلاق: ۳۰/۲ ح ۲۰۶۵، بحارالانوار: ۱۳۳/۱۰۱ ح ۶۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۹/۳ ش ۷۳۲.
- ۲- مزار مفید: ۱۵۱ ح ۳، مزار کبیر: ۳۶۷، بحارالانوار: ۱۳۳/۱۰۱ ح ۶۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۶۰/۳ ش ۷۹۲.
- ۳- مزار مفید: ۱۵۱ ح ۴، مزار کبیر: ۳۶۷، بحارالانوار: ۱۳۳/۱۰۱ ح ۶۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۹/۳ ش ۷۳۱.
- ۴- مزار مفید: ۱۵۱ ح ۶، مزار کبیر: ۳۶۷، بحارالانوار: ۱۳۴/۱۰۱ ح ۶۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۱/۳ ش ۷۳۵.

ص: ۲۹۷

رشته تسبیح سبز باشد. و شاید حدیث دیگر نیز به ایشان رسیده باشد؛ و بهتر آن است که هر دو سبز باشد.

و در روایتی وارد شده است که حوریان بهشت چون یکی از ملائکه را می‌بینند که از برای کاری به زمین می‌آید، از او التماس می‌کنند که برای ما تسبیح و تربت قبر امام حسین - صلوات الله علیه - به هدیه بیاور (۱).

و بدان که احوط آن است که مهر و تسبیح و تربت آن حضرت را نخرند و نروشند، بلکه به هدیه و بخشش بدهند؛ و در برابر آنها اگر تواضعی کنند بی‌آنکه اول شرط کرده باشند، شاید بد نباشد. چنانکه در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که خاک قبر امام حسین علیه السلام را بفروشد، چنان است که گوشت آن حضرت را فروخته و خریده باشد (۲).

و در حدیث معتبر دیگر منقول است که: چون حضرت صادق علیه السلام به عراق تشریف آوردند، گروهی نزد آن حضرت آمدند و عرض کردند که: دانسته‌ایم که تربت امام حسین - صلوات الله علیه - موجب شفای هر درد است، آیا باعث ایمنی از هر خوف هست؟ فرمود که: هر گاه کسی خواهد که او را از هر بیمی امان بخشد، باید که تسبیحی که از تربت آن حضرت ساخته باشند در دست بگیرد و سه مرتبه این دعا بخواند:

أَصْبَحْتُ اللَّهُمَّ مُعْتَصِمًا بِذِمَامِكَ وَ جِوَارِكِ الْمَنِيْعِ الَّذِي لَا يُطَاوَلُ وَلَا يُحَاوَلُ، مِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ وَ غَاشِمٍ مِنْ سَائِرٍ مَنْ خَلَقْتَ وَ مَا خَلَقْتَ مِنْ خَلْقِكَ، الصَّامِتِ وَ النَّاطِقِ، فِي جُنَّةٍ مِنْ كُلِّ مَخُوفٍ، بِلِبَاسِ سَابِغَةِ حَصِيْنَتِهِ - وَ هِيَ وَ لَاءُ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ - ، مُخْتَجِزًا مِنْ كُلِّ قَاصِدٍ لِي إِلَى أَذِيَّتِهِ بِجِدَارِ حَصِيْنِ الْإِخْلَاصِ فِي الْإِعْتِرَافِ بِحَقِّهِمْ وَ التَّمَسُّكِ بِجَبَلِهِمْ جَمِيعًا، مُؤَقِنًا أَنَّ الْحَقَّ لَهُمْ وَ مَعَهُمْ وَ مِنْهُمْ وَ فِيهِمْ وَ بِهِمْ، أُوَالِي مَنْ

- ۱- مزار مفید: ۱۵۱ ح ۵، مزار کبیر: ۳۶۸، مکارم الاخلاق: ۳۰/۲ ح ۲۰۶۷، بحار الانوار: ۱۳۴/۱۰۱ ح ۶۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۶۷/۳ ش ۸۰۵
- ۲- کامل الزیارات: ۲۸۶ ب ۹۵ ح ۵، بحار الانوار: ۱۳۰/۱۰۱ ح ۴۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۷/۳ ش ۷۸۳.

ص: ۲۹۸

وَالْوَأِ، وَ أَعَادِي مَنْ عَادُوا، وَ أَجَانِبُ مَنْ جَائِبُوا.
فَاعِذْنِي اللَّهُمَّ بِهِمْ مِنْ شَرِّ كُلِّ مَا أَتَقِيهِ إِنَّا «جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَ مِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ» (۱).

پس تسبیح را ببوسد و بر هر دو چشم بمالد و بگوید:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ التُّرْبَةِ الْمُبَارَكَةِ، وَبِحَقِّ صَاحِبِهَا، وَبِحَقِّ جَدِّهِ، وَبِحَقِّ أَبِيهِ، وَبِحَقِّ أُمِّهِ، وَبِحَقِّ أَخِيهِ، وَبِحَقِّ وُلْدِهِ الطَّاهِرِينَ، اجْعَلْهَا شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ، وَآمَانًا مِنْ كُلِّ خَوْفٍ، وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ سُوءٍ.

اگر در صبح چنین کند، در امان خدا باشد تا شام (۲).

و در روایت دیگر منقول است که: هر که از پادشاهی یا از غیر او ترسد، چون از خانه بیرون آید چنین کند، تا حرزی باشد او را از شرّ ایشان (۳).

۱- یس: ۹.

۲- فلاح السائل: ۲۲۴، الامان: ۴۷، بحار الانوار: ۲۷۶/۸۶ ح ۴۱.

۳- تهذیب الاحکام: ۷۵/۶ ضمن ح ۱۴۶، مصباح الزائر: ۳۴، الامان: ۴۷.

ص: ۲۹۹

باب هفتم: زیارت مطلقه و آداب آن و ادعیه روضه مقدسه

در زیارات مطلقه آن حضرت که مخصوص به وقتی از اوقات نیست و آداب آنها است و سایر اعمال و ادعیه که در روضه مقدسه باید به عمل آورد و در آن چند فصل است:

ص: ۳۰۰

فصل اول: در آداب زیارت آن حضرت است

به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: چون به زیارت حضرت امام حسین علیه السلام بروی، زیارت کن آن حضرت را محزون و غمگین و ژولیده مو و غبار آلوده و گرسنه و تشنه

- که آن حضرت با این احوال شهید شده است - و حاجات خود را طلب نما و برگرد و آن را وطن قرار مده (۱).

و در حدیث دیگر منقول است که آن حضرت از شخصی پرسید که: می‌روید به زیارت قبر ابی‌عبدالله‌الحسین علیه‌السلام؟ گفت بلی. فرمود که: از برای آن سفره برمی‌دارید؟ گفت: بلی. فرمود که: اگر به زیارت قبر پدرها و مادرهای خود بروید چنین نمی‌کنید. گفت: چه چیز بخوریم؟ فرمود که: نان با لبن (۲).
یعنی شیر یا ماست.

و در چند روایت دیگر وارد شده است که آن حضرت فرمود که: شنیده‌ام که جماعتی به زیارت امام حسین علیه‌السلام می‌روند و با خود سفره‌ها برمی‌دارند که در آنها بزغاله‌های بریان و حلواها هست! اگر به زیارت قبر پدران یا دوستان خود بروند، اینها را با خود بر نمی‌دارند (۳).

۱- کافی: ۵۸۷/۴ ح ۲، کامل‌الزیارات: ۱۳۱ ب ۴۸ ح ۳، ثواب‌الاعمال: ۱۱۴ ح ۲۱، مزار مفید: ۹۶ ح ۱، تهذیب‌الاحکام: ۷۶/۶ ح ۲۰، مزار کبیر: ۳۶۹، بحارالانوار: ۱۴۰/۱۰۱ ح ۲-۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم‌السلام: ۲۲۹/۳ ش ۱۱۰۴.

۲- کامل‌الزیارات: ۱۲۹ ب ۴۷ ح ۲، ثواب‌الاعمال: ۱۱۴ ح ۲۲، من لا یحضره الفقیه: ۲۸۱/۲ ح ۲۴۵۴، تهذیب‌الاحکام: ۷۷/۶ ح ۱۵۲، بحارالانوار: ۱۴۰/۱۰۱ ح ۵ و ۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم‌السلام: ۲۲۸/۳ ش ۱۱۰۲.

۳- کامل‌الزیارات: ۱۳۰ ب ۴۷ ح ۳، ثواب‌الاعمال: ۱۱۵ ح ۲۳، من لا یحضره الفقیه: ۲۸۱/۲ ح ۲۴۵۵، مزار مفید: ۹۷ ح ۲، مزار کبیر: ۳۶۹، بحارالانوار: ۱۴۱/۱۰۱ ح ۷ و ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم‌السلام: ۲۳۰/۳ ش ۱۱۰۶.

و در حدیث معتبر دیگر منقول است که آن حضرت به مفضل بن عمر فرمود که: زیارت کنید امام حسین را، بهتر از آن است که زیارت نکنید؛ و زیارت نکنید، بهتر از آن است که زیارت کنید.

مفضل گفت: پشت مرا شکستی!

فرمود که: واللّه که اگر به زیارت قبر پدران خود بروید اندوهگین و غمناک می‌روید و به زیارت آن حضرت که می‌روید سفره‌ها با خود بر می‌دارید؛ بلکه می‌باید ژولیده مو و گردآلوده بروید (۱). و به سند معتبر مروی است که محمد بن مسلم به حضرت امام محمد باقر علیه السلام عرض کرد که: چون ما به زیارت پدرت حسین بن علیّ علیهما السلام برویم، آیا نه چنان است که در حجیم؟ فرمود که: بلی.

گفت: پس بر ما لازم است آنچه بر حاجیان لازم است.

فرمود که: بر تو لازم است که نیکو مصاحبت نمایی با هر که رفیق تو است.

و بر تو لازم است که کم سخن بگویی مگر سخن خیر.

و لازم است بر تو که یاد خدا بسیار بکنی.

و لازم است که جامه‌هایت پاکیزه باشد.

و لازم است که غسل کنی، پیش از آن که داخل حایر شوی.

و لازم است که با خشوع و رقت باشی و نماز بسیار بکنی و صلوات بر محمد و آل محمد بسیار

بفرستی.

و باید که خود را نگاه داری از چیزهایی که سزاوار نیست تو را.

و باید که دیده خود را از حرام و شبهه بپوشانی و احسان به برادران مؤمن پریشان خود بکنی و اگر

کسی را ببینی که خرجی اش تمام شده است او را دستگیری

۱- کامل الزیارات: ۱۳۰ ب ۴۷ ح ۳ و ص ۱۳۱ ح ۲، مزار مفید: ۹۷ ح ۳، مزار کبیر: ۳۶۹، مصباح الزائر: ۵۲۶، بحار الانوار: ۱۴۱/۱۰۱ ح ۱۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۰/۳ ش ۱۱۰۵.

ص: ۳۰۲

کنی و خرجی خود را میان خود و ایشان برابر قسمت کنی.

و لازم است بر تو تقیه که قوام دین تو بر آن است و پرهیزکاری از چیزهایی که خدا از آنها نهی کرده است و ترک کنی خصومت و بسیار قسم خوردن و مجادله و منازعه کردن را.

پس چون چنین کنی، تمام می شود ثواب حج و عمره از برای تو و مستوجب می شوی از جانب آن کسی که طلب ثواب او کرده ای به مال خرج کردن و از اهل خود دور افتادن، اینکه برگردی با آمزش گناهان و رحمت و خشنودی خدا (۱).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که به زیارت قبر امام حسین علیه السلام برود پیاده، حق تعالی بنویسد از برای او به عدد هر گامی هزار حسنه و محو کند از او هزار گناه و بلند کند از برای او در بهشت هزار درجه.

پس چون به شط فرات بررسی غسل بکن و پاهای خود را برهنه کن و نعلهای خود را در دست خود بگیر و راه رو مانند راه رفتن بنده ذلیل، پس چون به در حایر بررسی چهار مرتبه الله اکبر بگو، پس اندکی راه برو پس چهار مرتبه الله اکبر بگو، پس برو به نزد سر آن حضرت و بایست و چهار مرتبه الله اکبر بگو و نماز بکن نزد آن حضرت و از خدا حاجتهای خود را بطلب (۲).

و به سند معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: هر که غسل کند به آب فرات و زیارت کند قبر حسین علیه السلام را، از گناه خالی شود مانند روزی که از مادر متولد شده بوده است، هر چند گناهان کبیره کرده باشد.

و پیشتر چنین دوست می داشتند که کسی که به زیارت آن حضرت رود اول غسل کند و در وداع

غسل نکند و چون وداع کند دست بر روی بمالد (۳).

۱- کامل الزیارات: ۱۳۰ ب ۴۸ ح ۱، بحارالانوار: ۱۴۲/۱۰۱ ح ۱۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۴/۳ ش ۱۱۱۶.

۲- کامل الزیارات: ۱۳۳ ب ۴۹ ح ۴، بحارالانوار: ۱۴۲/۱۰۱ ح ۱۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۴/۳ ش ۸۸۴ و ص ۲۳۵ ش ۱۱۱۸.

۳- کامل الزیارات: ۱۸۴ ب ۷۵ ح ۱، بحارالانوار: ۱۴۳/۱۰۱ ح ۱۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۰/۳ ش ۹۳۷ و ص ۲۳۳ ش ۱۱۱۵.

ص: ۳۰۳

و در روایت معتبر دیگر فرمود که: چون مؤمن به زیارت آن حضرت برود و حق آن حضرت را شناسد و غسل کند در آب فرات، حق تعالی بنویسد از برای او به هر گامی حجّی مقبول و عمره‌ای مقبول و جهادی با پیغمبر مرسل، یا امام عادل (۱).

و در چند حدیث معتبر دیگر منقول است که از آن حضرت پرسیدند که: کسی که زیارت امام حسین علیه السلام کند بر او غسل هست؟ فرمود که: نه (۲).
مؤلف گوید که: مراد این است که غسل بر او واجب نیست و شرط زیارت نیست، بلکه سنت مؤکد است.

و در روایت معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: چون نزدیک آن حضرت برسی، اگر آب غسل یابی غسل بکن و اگر نیابی وضو بساز و به زیارت برو (۳).
و به سند معتبر منقول است که از آن حضرت پرسیدند که: بسیار است که می‌رویم به زیارت قبر حسین بن علی علیهما السلام و بر ما دشوار است غسل زیارت به سبب سرما یا غیر آن.

فرمود که: هر که غسل کند در فرات و زیارت کند آن حضرت را، از برای او نوشته می‌شود از ثواب آنچه احصا نتوان کرد. پس چون برگردد به آن موضع که غسل کرده است و وضو بسازد و باز به زیارت رود، همان ثواب از برای او نوشته می‌شود (۴).

و در حدیث دیگر فرمود که: هر که از فرات غسل کند و متوجه زیارت شود، گناهان از او بریزد مانند روزی که از مادر متولد شده است (۵).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: چون به زیارت آن حضرت روی، برو به نزد فرات و غسل کن در برابر قبر آن حضرت (۶).

-
- ۱- کامل الزیارات: ۱۸۴ ب ۷۵ ح ۲، بحارالانوار: ۱۴۳/۱۰۱ ح ۱۵.
  - ۲- کامل الزیارات: ۱۸۷ ب ۷۶ ح ۱ - ۴، تهذیب الاحکام: ۵۳/۶ ح ۱۲۸ و ۱۲۹، بحارالانوار: ۱۴۴/۱۰۱ ح ۱۷ - ۲۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۴/۳ ش ۱۱۱۷.
  - ۳- کامل الزیارات: ۱۸۸ ب ۷۶ ح ۴، بحارالانوار: ۱۴۵/۱۰۱ ح ۲۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۱/۳ ش ۱۱۰۹.
  - ۴- کامل الزیارات: ۱۸۸ ب ۷۶ ح ۶، بحارالانوار: ۱۴۵/۱۰۱ ح ۲۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۲/۳ ش ۱۱۱۱.
  - ۵- کامل الزیارات: ۱۸۴ ب ۷۵ ح ۱، بحارالانوار: ۱۴۳/۱۰۱ ح ۱۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۴۰/۳ ش ۹۳۷.
  - ۶- کافی: ۵۷۲/۴ ح ۱، کامل الزیارات: ۱۸۶ ب ۷۵ ح ۸ و ص ۲۰۱ ب ۷۹ ح ۳، بحارالانوار: ۱۴۶/۱۰۱ ح ۳۳ و ص ۱۵۷ ح ۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۱/۳ ش ۱۱۱۰.

و احادیث غسل بسیار است و بعضی در فصول فضیلت زیارت گذشت (۱) و بعضی در کیفیات زیارات خواهد آمد (۲).

و به سند معتبر منقول است که حضرت صادق علیه السلام فرمود به ابو بصیر که: می خواهی تو را خبر دهم که جدّم علی بن الحسین علیهما السلام چگونه زیارت حضرت امام حسین می کرد؟ گفت: بلی.

فرمود که: چون خواهی به زیارت آن حضرت بیرون روی، پیش از بیرون رفتن روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را روزه بدار، پس چون شب جمعه شود نماز شب بکن و برخیز و نظر به اطراف آسمان بکن و در آن شب پیش از شام غسل بکن و با طهارت بخواب؛ پس چون خواهی بروی به زیارت غسل بکن و بوی خوش مکن و روغن بر خود ممال و سرمه مکش، تا بروی به نزد قبر (۳). مؤلف گوید که: از این حدیث و غیر این، ظاهر می شود که در خصوص زیارت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بوی خوش کردن خوب نباشد.

و در زیارت جابر انصاری وارد شده است که او خود را به سُعد خوشبو کرد (۴).

و در حدیث برداشتن تربت نیز گذشت (۵).

و محتمل است که بوی خوش برای زینت خوب نباشد و اگر به قصد حرمت مرقد منور بکنند بد نباشد؛ اگر چه اولی آن است که نکنند.

اما خوشبو کردن ضریح مقدّس و بُخور در روضه مقدّسه برای تطیب آن مکان شریف خوب است و در آن منعی وارد نشده است و مستلزم تعظیم صاحب ضریح و روضه است - صلوات الله علیه - . و ادعیه غسل و سایر آداب زیارت در باب اوّل گذشت (۶) و در احادیث زیارات آن حضرت بعد از این خواهد آمد (۷) إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.

۱- نگاه کن: ص ۲۴۶ و ۲۵۱ و ۲۶۰.

۲- نگاه کن: ص ۳۰۵ و ۳۰۸ و ۳۳۰ و ۳۵۰ و ۳۵۴.

۳- تهذیب الاحکام: ۶/۷۶ ح ۱۵۰، بحارالانوار: ۱۰۱/۱۴۷ ح ۳۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۲۲۷ ش ۱۱۰۰.

۴- مصباح الزائر: ۲۸۶، بحارالانوار: ۱۰۱/۳۲۹ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۲۶۰ ش ۱۱۴۱.

۵- نگاه کن: ص ۲۸۹.

۶- نگاه کن: ص ۳۱.

۷- نگاه کن: ص ۳۰۵ و ص ۳۳۰ و ....

ص: ۳۰۵

فصل دوم: در زیارات مطلقه است که مخصوص به وقتی و حالی نیست و در همه اوقات به عمل می توان آورد

زیارت اول:

به سند قوی از ابو حمزه ثمالی منقول است که حضرت صادق علیه السلام فرمود که:

چون خواهی روانه زیارت قبر حسین بن علی - صلوات الله علیهما - بشوی، پس روزه بدار روز چهارشنبه و پنجشنبه و جمعه را، پس چون خواهی که بیرون روی جمع کن اهل و فرزندان خود را و

دعای سفر را بخوان و غسل کن پیش از بیرون رفتن؛ و بگو در وقتی که غسل می کنی:

اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي وَ طَهِّرْ قَلْبِي، وَ اشْرَحْ لِي صَدْرِي، وَ اجْرِ عَلَي لِسَانِي ذِكْرَكَ وَ مِدْحَتَكَ وَ الثَّنَاءَ عَلَيْكَ،

فَإِنَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ، وَ قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ قِيَامَ دِينِي التَّسْلِيمُ لِأَمْرِكَ وَ الْإِتْبَاعُ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ وَ الشَّهَادَةُ عَلَي

أَنْبِيَائِكَ وَ جَمِيعَ رُسُلِكَ إِلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ نُورًا وَ طَهُورًا، وَ حِرْزًا وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سُقْمٍ وَ آفَةٍ وَ عَاهَةٍ، وَ مِنْ شَرِّ مَا أَخَافُ وَ
أُحْذِرُ.

پس چون خواهی بیرون روی بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي إِلَيْكَ وَجَّهْتُ وَجْهِي وَ إِلَيْكَ فَوَضْتُ أَمْرِي وَ إِلَيْكَ أَسَلْتُ نَفْسِي وَ إِلَيْكَ أَلْجَأْتُ ظَهْرِي،
وَ عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، لَا مَنجِي وَ لَا مَلْجَأَ إِلَّا إِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ، عَزَّ جَارُكَ، وَ جَلَّ ثَنَاؤُكَ.

ص: ۳۰۶

پس بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ، وَ مِنْ اللَّهِ وَ إِلَى اللَّهِ، وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - ،
عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ وَ إِلَيْهِ أُنَبِّتُ، فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ، وَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ احْفَظْنِي فِي سَفَرِي، وَ اخْلُقْنِي فِي أَهْلِي بِأَحْسَنِ الْخِلَافَةِ.
اللَّهُمَّ إِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ وَ إِلَيْكَ خَرَجْتُ وَ إِلَيْكَ وَفَدْتُ، وَ لِحَيْرِكَ تَعَرَّضْتُ، وَ بِزِيَارَةِ حَبِيبِ حَبِيبِكَ
تَقَرَّبْتُ.

اللَّهُمَّ لَا تَمْنَعْنِي خَيْرَ مَا عِنْدَكَ بِشَرِّ مَا عِنْدِي.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، وَ كَفِّرْ عَنِّي سَيِّئَاتِي، وَ حُطَّ عَنِّي خَطَايَايَ، وَ أَقْبَلْ مِنِّي حَسَنَاتِي.

و سه مرتبه بگو:

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي دِرْعِكَ الْحَصِينَةِ الَّتِي تَجْعَلُ فِيهَا مَنْ تُرِيدُ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَبْرَأُ إِلَيْكَ مِنَ الْحَوْلِ وَ الْقُوَّةِ.

پس بخوان سوره «فاتحه الكتاب» و «قل أعوذ برب الفلق» و «قل أعوذ برب الناس» و «قل هو الله

أحد»، و سوره «إنا أنزلناه» و «آية الكرسي» و «يس» و این آیات آخر سوره حشر را:

«لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَ تِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ

يَتَفَكَّرُونَ * هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ * هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ

إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ * هُوَ اللَّهُ
الْخَالِقُ

ص: ۳۰۷

الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» (۱).
و روغن بر خود ممال و سرمه مکش، تا به نزد فرات بروی.

و سخن کم بگو و مزاح کم بکن و یاد خدا بسیار بکن و زنهار که حذر کن از مزاح و جدل و
خصومت کردن.

پس اگر سواره باشی یا پیاده، بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ سَطَوَاتِ النَّكَالِ، وَ عَوَاقِبِ الْوَبَالِ، وَ فِتْنَةِ (۲) الضَّلَالِ، وَ مِنْ أَنْ نُلْقَى بِمَكْرُوهٍ.
وَ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْحَبْسِ وَ اللَّبْسِ، وَ مِنْ وَسْوَئِهِ الشَّيْطَانِ وَ طَوَارِقِ السُّوءِ، وَ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ، وَ مِنْ شَرِّ
شَيَاطِينِ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ، وَ مِنْ شَرِّ مَنْ يَنْصِبُ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ الْعَدَاوَةَ، وَ مِنْ أَنْ يَفْرُطُوا عَلَيَّ أَوْ أَنْ يَطْغَوْا، وَ
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ عِيُونِ الظُّلْمَةِ، وَ مِنْ شَرِّ الشَّرِّ (۳) وَ شَرِّ (۴) إِبْلِيسَ، وَ مَنْ يَرُدُّ عَنِ
الْخَيْرِ (۵) بِاللُّسَانِ وَ الْيَدِ.

پس اگر از چیزی خوف داشته باشی، بگو:

لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، بِهِ احْتَجَبْتُ، وَ بِهِ اعْتَصَمْتُ.

اللَّهُمَّ اغْصِنِي مِنْ شَرِّ خَلْقِكَ، فَإِنَّمَا أَنَا بِكَ وَ أَنَا عَبْدُكَ.

پس چون برسی به آب فرات، پیش از آنکه عبور کنی بگو:

اللَّهُمَّ أَنْتَ خَيْرُ مَنْ وَفَدَ إِلَيْهِ الرَّجَالُ، وَ أَنْتَ يَا سَيِّدِي أَكْرَمُ مَا تَبَىَّ وَ أَكْرَمُ مَزُورٍ، وَ قَدْ جَعَلْتَ لِكُلِّ زَائِرٍ
كَرَامَةً، وَ لِكُلِّ وَافِدٍ تَحْفَةً، وَ قَدْ آتَيْتَكَ زَائِرًا قَبْرَ ابْنِ نَبِيِّكَ - صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ - ، فَاجْعَلْ تَحْفَتَكَ إِيَّايَ
فَكَأَنَّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَ تَقَبَّلْ مِنِّي عَمَلِي،

۱- حشر: ۲۱ - ۲۴.

۲- « فئه » خ ل.

۳- « كل البشر » خ ل.

۴- « شر » خ ل.

۵- « الخیره » خ ل.

ص: ۳۰۸

وَأَشْكُرُ سَعْيِي، وَارْحَمِ مَسِيرِي إِلَيْكَ، بَغَيْرِ مَنْ مَنِي، بَلْ لَكَ أَلْمَنٌ عَلَيَّ إِذْ جَعَلْتَ لِي السَّبِيلَ إِلَى زِيَارَتِهِ، وَعَرَّفْتَنِي فَضْلَهُ، وَحَفِظْتَنِي حَتَّى بَلَغْتَنِي قَبْرَ ابْنِ وَلِيِّكَ، وَقَدْ رَجَوْتُكَ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (۱) وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي، وَقَدْ أَتَيْتُكَ فَلَا تُخَيِّبْ أَمَلِي، وَاجْعَلْ هَذَا كَفَّارَةً لِمَا كَانَ قَبْلَهُ مِنْ ذُنُوبِي، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس از نهر فرات عبور کن و بگو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ سَعْيِي مَشْكُورًا، وَذَنْبِي مَغْفُورًا، وَعَمَلِي مَقْبُولًا، وَاغْسِلْنِي مِنَ الْخَطَايَا وَالذُّنُوبِ، وَطَهِّرْ قَلْبِي مِنْ كُلِّ آفَةٍ تَمَحَقُ دِينِي أَوْ تُبْطِلُ عَمَلِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس برو به نینوی - که در نزدیک قبر آن حضرت بوده است - و بارهای خود را در آنجا بگذار و

روغن بر خود ممال و سرمه مکش و گوشت مخور تا در آنجایی، پس برو به کنار فرات - آنجا که

محاذای قبر است - و غسل بکن لنگ بسته و در وقت غسل بگو:

اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي، وَطَهِّرْ لِي قَلْبِي، وَاشْرَحْ لِي صَدْرِي، وَأَجْرِ عَلَيَّ لِسَانِي مَحَبَّتِكَ وَ مِدْحَتِكَ وَ الثَّنَاءَ

عَلَيْكَ، فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ، وَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّ قِيَامَ دِينِي التَّسْلِيمُ لِأَمْرِكَ وَ الشَّهَادَةُ عَلَيَّ جَمِيعِ

أَنْبِيَائِكَ وَ رُسُلِكَ بِالْأَلْفَةِ بَيْنَهُمْ. أَشْهَدُ أَنَّهُمْ أَنْبِيَائُكَ وَ رُسُلُكَ إِلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ نُورًا وَ طَهُورًا، وَ حِرْزًا وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ سُقْمٍ وَ دَاءٍ، وَ مِنْ كُلِّ آفَةٍ وَ عَاهَةٍ، وَ مِنْ شَرِّ مَا أَخَافُ

وَ أَخْذَرُ.

اللَّهُمَّ طَهِّرْ بِهِ جَوَارِحِي، وَعِظَامِي، وَلَحْمِي، وَدَمِي، وَشَعْرِي، وَبَشْرِي، وَمُخِّي، وَعَصْبِي، وَمَا أَقَلَّتِ
الْأَرْضُ مِنِّي، وَاجْعَلْهُ لِي شَاهِدًا يَوْمَ فِقْرِي وَفَاقَتِي.

پس پاکترین جامه‌های خود را بپوش و چون بپوشی سی مرتبه بگو: اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ.

۱- «وآل محمد» خ ل.

ص: ۳۰۹

و بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي إِتَيْتُهُ بِقَلْبِي، وَإِيَّاهُ أَرَدْتُ فَقَبِلَنِي وَلَمْ يَقْطَعْ بِي، وَرَحْمَتُهُ ابْتِغَيْتُ فَسَلَّمَنِي.
اللَّهُمَّ أَنْتَ حِصْنِي، وَكَهْفِي، وَحِرْزِي، وَرَجَائِي، وَأَمَلِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

پس چون خواهی به سوی قبر روانه شوی، بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَرَدْتُكَ فَأَرَدْتَنِي، وَإِنِّي أَقْبَلْتُ بِوَجْهِهِ إِلَيْكَ فَلَا تُعْرِضْ بِوَجْهِكَ عَنِّي، فَإِنْ كُنْتَ عَلَيَّ
سَاخِطًا فَتُبَّ عَلَيَّ، وَارْحَمْ مَسِيرِي إِلَى ابْنِ حَبِيبِكَ، أَبْتِغِي بِذَلِكَ رِضَاكَ عَنِّي، فَارْضَ عَنِّي وَلَا
تُخَيِّبْنِي، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس پیاده براه برو با پای برهنه، با آرام دل و آرام بدن و در راه الله اکبر و لا اله الا الله و الحمد لله و
هر ذکری که دلالت بر عظمت و بزرگواری خدا و رسول خدا کند بگو و صلوات بر محمد و آل
محمد بسیار بفرست.

و بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْمُتَوَحِّدِ بِالْأُمُورِ كُلِّهَا، خَالِقِ الْخَلْقِ لَمْ يَعْزُبْ عَنْهُ شَيْءٌ مِنْ أُمُورِهِمْ، وَعَلِمَ كُلَّ شَيْءٍ
بِغَيْرِ تَعْلِيمٍ.

صَلَوَاتُ اللَّهِ وَصَلَوَاتُ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ، وَآبِيَاءِهِ وَرُسُلِهِ أَجْمَعِينَ، عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الْأَوْصِيَاءِ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْعَمَ عَلَيَّ وَ عَرَّفَنِي فَضْلَ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - .

پس اندکی راه برو و گامها را نزدیک یکدیگر بگذار، پس چون بالا روی بر تل و محاذی قبر مقدس

شوی بایست و سی مرتبه الله اکبر بگو، پس بگو:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فِي عِلْمِهِ مُنْتَهَى عِلْمِهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بَعْدَ عِلْمِهِ مُنْتَهَى عِلْمِهِ وَ لَا إِلَهَ

ص: ۳۱۰

إِلَّا اللَّهُ مَعَ عِلْمِهِ مُنْتَهَى عِلْمِهِ.

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ فِي عِلْمِهِ مُنْتَهَى عِلْمِهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَعْدَ عِلْمِهِ مُنْتَهَى عِلْمِهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ مَعَ عِلْمِهِ مُنْتَهَى عِلْمِهِ.

وَ سُبْحَانَ اللَّهِ فِي عِلْمِهِ مُنْتَهَى عِلْمِهِ، وَ سُبْحَانَ اللَّهِ بَعْدَ عِلْمِهِ مُنْتَهَى عِلْمِهِ، وَ سُبْحَانَ اللَّهِ مَعَ عِلْمِهِ مُنْتَهَى

عِلْمِهِ.

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بِجَمِيعِ مَحَامِدِهِ عَلَى جَمِيعِ نِعَمِهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ، وَ حَقُّ لَهُ ذَلِكَ.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ، وَ نُورُ

الْأَرْضِينَ السَّبْعِ، وَ نُورُ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَ ابْنَ حُجَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ، وَ زُورَ قَبْرِ ابْنِ نَبِيِّ اللَّهِ.

پس ده گام برو و سی مرتبه الله اکبر بگو؛ و در وقت رفتن بگو:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَهْلِيلًا لَا يُحْصِيهِ غَيْرُهُ، قَبْلَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ بَعْدَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ مَعَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ عَدَدَ كُلِّ أَحَدٍ.

وَ سُبْحَانَ اللَّهِ تَسْبِيحًا لَا يُحْصِيهِ غَيْرُهُ، قَبْلَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ بَعْدَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ مَعَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ عَدَدَ كُلِّ أَحَدٍ.

وَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ، قَبْلَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ بَعْدَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ مَعَ كُلِّ أَحَدٍ، وَ

عَدَدَ كُلِّ أَحَدٍ، أَبَدًا أَبَدًا أَبَدًا.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَ كَفَى بِكَ شَهِيدًا، فَاشْهَدْ لِي أَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ حَقٌّ، وَ أَنَّ رَسُولَكَ حَقٌّ، وَ أَنَّ

قَوْلَكَ حَقٌّ، وَ أَنَّ قَضَاءَكَ حَقٌّ، وَ أَنَّ قَدْرَكَ حَقٌّ، وَ أَنَّ فِعْلَكَ حَقٌّ، وَ أَنَّ جَنَّتَكَ حَقٌّ، وَ أَنَّ نَارَكَ

حَقٌّ، وَ أَنَّكَ مُمِيتُ الْأَحْيَاءِ وَ أَنَّكَ مُحْيِي الْمَوْتَى، وَ أَنَّكَ بَاعِثُ

مَنْ فِي الْقُبُورِ، وَ أَنْكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ، وَ أَنْكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَ ابْنَ حُجَّتِهِ. السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ، وَ يَا رُؤَاةَ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ
السلام - .

پس روانه شو به آرام دل و به یاد خدا و به تائی و با گفتن الله أكبر و لا إله إلا الله و الحمد لله و سایر
ذکرها که دلالت بر عظمت و بزرگواری خدا و رسول می کند؛ و گامها را کوتاه بردار.

پس چون بررسی به دری که در جانب مشرق واقع است بایست و بگو:
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ،
وَ أَمِينُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، وَ أَنَّهُ سَيِّدُ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ، وَ أَنَّهُ سَيِّدُ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ، سَلَامٌ عَلَى رَسُولِ
اللَّهِ.

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ» (۱).
اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّ هَذَا قَبْرُ ابْنِ حَبِيبِكَ وَ صَفْوَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَ أَنَّهُ الْفَائِزُ بِكَرَامَتِكَ، أَكْرَمَتِهِ
بِكِتَابِكَ (۲)، وَ خَصَصْتَهُ وَ ائْتَمَنْتَهُ عَلَى وَحْيِكَ، وَ أَعْطَيْتَهُ مَوَارِيثَ الْأَنْبِيَاءِ، وَ جَعَلْتَهُ حُجَّةً عَلَى خَلْقِكَ،
وَ أَعَذَرَ فِي الدَّعْوَةِ، وَ بَدَلَ مُهْجَتَهُ فِيكَ، لِيَسْتَنْفِذَ عِبَادَكَ مِنَ الضَّلَالَةِ وَ الْجَهَالَةِ وَ الْعَمَى وَ الشُّكِّ وَ
الْارْتِيَابِ إِلَى بَابِ الْهُدَى مِنَ الرَّدَى، وَ أَنْتَ تَرَى وَ لَا تُرَى، وَ أَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى، حَتَّى ثَارَ عَلَيْهِ مِنْ
خَلْقِكَ مَنْ غَرَّتْهُ الدُّنْيَا، وَ بَاعَ الْآخِرَةَ بِالثَّمَنِ الْأَوْكَسِ، وَ أَسْخَطَكَ وَ أَسْخَطَ رَسُولَكَ، وَ أَطَاعَ مِنْ
عِبِيدِكَ مِنْ أَهْلِ النِّفَاقِ وَ حَمَلَةَ الْأَوْزَارِ مَنْ اسْتَوْجَبَ النَّارَ.
لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلِي وَ لَدِ رَسُولِكَ، وَ ضَاعَفَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ.

پس اندکی نزدیک برو و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ آدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحِ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ
إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَصِيِّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ الزَّكِيِّ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ فَاطِمَةَ الصِّدِّيقَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ الشَّهِيدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
الْوَصِيُّ (۱) الْبَارُّ التَّقِيُّ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَآمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ
مُخْلِصًا حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ وَ
أَنَاخَتْ بِرَحْلِكَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُحَدِّقِينَ بِكَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ، وَرُؤَارِ قَبْرِ ابْنِ نَبِيِّ
اللَّهِ.

پس داخل حایر شو و بگو در وقت داخل شدن:

السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُقَرَّبِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُنْزَلِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُسَوِّمِينَ،
السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الَّذِينَ بِهَذَا الْحَائِرِ يَأْذَنُ رَبِّهِمْ مُقِيمُونَ، وَيَأْذَنُ رَبِّهِمْ يَعْمَلُونَ، وَ لِأَمْرِ اللَّهِ مُسَلِّمُونَ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، وَ ابْنَ أَمِينِ اللَّهِ، وَ ابْنَ خَالِصَةِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ، إِنَّا لِلَّهِ وَ
إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، مَا أَعْظَمَ مُصِيبَتَكَ عِنْدَ أَبِيكَ رَسُولِ اللَّهِ، وَ مَا

أَعْظَمَ مُصِيبَتِكَ عِنْدَ مَنْ عَرَفَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ، وَ أَجَلَ مُصِيبَتِكَ عِنْدَ الْمَلَأِ الْأَعْلَى، وَ عِنْدَ أَنْبِيَاءِ اللَّهِ وَ عِنْدَ رُسُلِ اللَّهِ، السَّلَامُ مِنِّي إِلَيْكَ وَ التَّحِيَّةُ مَعَ عَظِيمِ الرَّزِيَّةِ عَلَيْكَ، كُنْتَ نُورًا فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ، وَ نُورًا فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ، وَ نُورًا فِي الْهَوَاءِ، وَ نُورًا فِي السَّمَاوَاتِ الْعُلَى، كُنْتَ فِيهَا نُورًا سَاطِعًا لَا يُطْفِئُ، وَ أَنْتَ النَّاطِقُ بِالْهُدَى.

پس اندکی راه برو و هفت مرتبه الله أكبر و هفت مرتبه لا إله إلا الله و هفت مرتبه الحمد لله و هفت مرتبه سبحان الله و هفت مرتبه لبيك داعي الله (۱) بگو.

پس بگو:

إِنْ كَانَ لَمْ يُجِبْكَ بَدَنِي عِنْدَ اسْتِغَاثَتِكَ، فَقَدْ أَجَابَكَ قَلْبِي وَ سَمْعِي وَ بَصْرِي وَ رَأْيِي وَ هَوَايَ عَلَى التَّسْلِيمِ لِخَلْفِ النَّبِيِّ الْمُرْسَلِ وَ السَّبْطِ الْمُنتَجَبِ وَ الدَّلِيلِ الْعَالِمِ وَ الْأَمِينِ الْمُسْتَخْرَجِ وَ الْمُؤَدِّي الْمُبْلَغِ وَ الْمَظْلُومِ الْمُضْطَهَدِ.

جِئْتُكَ انْقِطَاعًا إِلَيْكَ وَ إِلَى جَدِّكَ وَ أَبِيكَ، وَ وَدِدْتُكَ الْخَلْفِ مِنْ بَعْدِكَ؛ فَقَلْبِي لَكَ (۲) مُسَلِّمٌ وَ رَأْيِي لَكَ (۳) مُتَّبِعٌ، وَ نُصْرَتِي لَكَ (۴) مُعَدَّةٌ، حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بِدِينِهِ وَ يَبْعَثَكُمْ. وَ أَشْهَدُ اللَّهَ أَنَّكُمْ الْحُجَّةُ، وَ بِكُمْ تُرْجَى الرَّحْمَةُ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ، إِنِّي بِكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ. لَا أَنْكِرُ لِلَّهِ قُدْرَةَ وَ لَا أَكْذِبُ مِنْهُ بِمَشِيئَتِهِ.

پس برو و گامها را کوتاه بردار، تا رو به قبر بایستی پشت به قبله و بگو:

السَّلَامُ مِنَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ أَمِينِ اللَّهِ عَلَى رُسُلِهِ وَ عَزَائِمِ أَمْرِهِ، الْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ وَ الْفَاتِحِ لِمَا اسْتُقْبِلَ وَ الْمُهَيِّمِ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَاحِبِ مِيثَاقِكَ، وَ خَاتَمِ رُسُلِكَ، وَ سَيِّدِ عِبَادِكَ، وَ أَمِينِكَ فِي بِلَادِكَ، وَ خَيْرِ بَرِيَّتِكَ، كَمَا تَلَا كِتَابَكَ، وَ جَاهَدَ عَدُوَّكَ، حَتَّى آتَاهُ الْيَقِينَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، عَبْدِكَ وَ أَخِي رَسُولِكَ، الَّذِي أَنْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ،

١- لبيك داعي الله لبيك» خ ل.

٢- «لكم» خ ل.

٣- «لكم» خ ل.

٤- «لكم» خ ل ...

ص: ٣١٤

وَجَعَلْتَهُ هَادِيًا لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَالدَّلِيلَ عَلَى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَتِكَ، وَدَيَانَ الدِّينِ بَعْدَ لِكَ، وَفَصَلَ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ وَ الْمُهَيِّمِينَ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.
اللَّهُمَّ أْتِمِّمْ بِهِ كَلِمَاتِكَ، وَ أَنْجِزْ بِهِ وَعْدَكَ، وَ أَهْلِكْ بِهِ عَدُوَّكَ، وَ اكْتُبْنَا فِي أَوْلِيَائِهِ وَ أَحِبَّائِهِ.
اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا لَهُ شِيَعَةً وَ أَنْصَارًا وَ أَعْوَانًا عَلَى طَاعَتِكَ وَ طَاعَةِ رَسُولِكَ، وَ مَا وَكَلْتَهُ بِهِ وَ اسْتَخْلَفْتَهُ عَلَيْهِ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ بِنْتِ نَبِيِّكَ، وَ زَوْجَتِهِ وَ لِيكَ، وَ أُمَّ السَّبْطَيْنِ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ، الطَّاهِرَةِ الْمُطَهَّرَةِ الصِّدِّيقَةِ الزَّكِيَّةِ، سَيِّدَةِ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ أَجْمَعِينَ، صَلَاةً لَا يَقْوَى عَلَى إِحْصَائِهَا غَيْرُكَ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَبْدِكَ وَ ابْنِ أَخِي رَسُولِكَ، الَّذِي أَنْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ، وَ جَعَلْتَهُ هَادِيًا لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَ الدَّلِيلَ عَلَى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَتِكَ، وَ دَيَانَ الدِّينِ بَعْدَ لِكَ، وَ فَصَلَ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ وَ الْمُهَيِّمِينَ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَبْدِكَ وَ ابْنِ أَخِي رَسُولِكَ، الَّذِي أَنْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ، وَ جَعَلْتَهُ هَادِيًا لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَ الدَّلِيلَ عَلَى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَتِكَ، وَ دَيَانَ الدِّينِ بَعْدَ لِكَ، وَ فَصَلَ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ وَ الْمُهَيِّمِينَ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

و بر همه ائمه عليهم السلام صلوات می فرستی به همان نحو که صلوات بر حسن و حسین علیهما

السلام فرستادی و می گویی:

اللَّهُمَّ أْتِمِّمْ بِهِمْ كَلِمَاتِكَ، وَ أَنْجِزْ بِهِمْ وَعْدَكَ، وَ أَهْلِكْ بِهِمْ عِدْوَكَ وَ عِدْوَهُمْ

ص: ۳۱۵

مِنَ الْجِنَّ وَ الْإِنْسِ أَجْمَعِينَ.

اللَّهُمَّ اجْزِهِمْ عَنَّا خَيْرَ مَا جَزَيْتَ نَذِيرًا عَن قَوْمِهِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا لَهُمْ شِيعَةً وَ أَنْصَارًا وَ أَعْوَانًا عَلَى طَاعَتِكَ وَ طَاعَةِ رَسُولِكَ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ يَتَّبِعُ النُّورَ الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُمْ، وَ أَحْيَا مَحْيَاهُمْ، وَ أَمْتَنَا مَمَاتَهُمْ، وَ أَشْهَدْنَا مَشَاهِدَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا مَقَامٌ أَكْرَمْتَنِي بِهِ وَ شَرَّفْتَنِي بِهِ، وَ أَعْطَيْتَنِي فِيهِ رَغْبَتِي عَلَى حَقِيقَةِ إِيمَانِي بِكَ وَ بِرَسُولِكَ.

پس اندکی نزدیکتر به قبر می شوی و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، وَ سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامُ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ كُلَّمَا تَرَوْحُ

الرَّائِحَاتِ الطَّاهِرَاتُ لَكَ، وَ عَلَيْكَ سَلَامُ الْمُؤْمِنِينَ لَكَ بِقُلُوبِهِمْ، النَّاطِقِينَ لَكَ بِفَضْلِكَ بِالسِّنْتِهِمْ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ صَادِقٌ صِدِّيقٌ صَدِّيقٌ صَدَقْتَ فِيمَا دَعَوْتَ إِلَيْهِ، وَ صَدَقْتَ فِيمَا أَتَيْتَ بِهِ، وَ أَنَّكَ تَارُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ.

اللَّهُمَّ أَدْخِلْنِي فِي أَوْلِيَائِكَ، وَ حَبِّبْ إِلَيَّ شَهَادَتَهُمْ وَ مَشَاهِدَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ، رَحِمَكَ اللَّهُ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْهُدَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلَمَ التُّقَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَ ابْنَ حُجَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ

ص: ۳۱۶

عَلَيْكَ يَا تَارَ اللَّهِ وَ ابْنَ تَارِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَتَرَ اللَّهِ وَ ابْنَ وَتَرِهِ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قُتِلْتَ مَظْلُومًا، وَ أَنْ قَاتَلْتِكَ فِي النَّارِ.
 وَأَشْهَدُ أَنَّكَ جَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، لَمْ تَأْخُذْكَ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ، وَ أَنَّكَ عَبْدَتَهُ حَتَّى
 أَتَاكَ الْيَقِينُ.
 أَشْهَدُ أَنَّكُمْ كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَ بَابُ الْهُدَى وَ الْحُجَّةُ عَلَى خَلْقِهِ.
 أَشْهَدُ أَنْ ذَلِكَ لَكُمْ سَابِقٌ فِيمَا مَضَى، وَ فَاتِحٌ فِيمَا بَقِيَ.
 وَأَشْهَدُ أَنْ أَرْوَاحَكُمْ وَ طِينَتَكُمْ طَيِّبَةٌ طَابَتْ وَ طَهَّرَتْ، بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ، مِنْ اللَّهِ وَ مِنْ رَحْمَتِهِ.
 فَأَشْهَدُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى - وَ كَفَى بِهِ شَهِيدًا - وَأَشْهَدُكُمْ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ، وَ لَكُمْ تَابِعٌ فِي ذَاتِ
 نَفْسِي، وَ شَرَائِعِ دِينِي، وَ خَوَاتِيمِ عَمَلِي، وَ مُنْقَلَبِي وَ مَثْوَايَ؛ فَاسْأَلُ اللَّهَ الْبَارَّ الرَّحِيمَ أَنْ يُتِمَّمَ ذَلِكَ لِي.
 أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ بَلَّغْتُمْ، وَ نَصَحْتُمْ، وَ صَبَرْتُمْ، وَ قُتِلْتُمْ، وَ غُصِبْتُمْ، وَ أَسَىءَ إِلَيْكُمْ فَصَبَرْتُمْ.
 لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً خَالَفَتْكُمْ، وَ أُمَّةً جَحَدَتْ وَ لَا يَتَكُمُ، وَ أُمَّةً تَظَاهَرَتْ عَلَيْكُمْ، وَ أُمَّةً شَهِدَتْ وَ لَمْ تُسْتَشْهَدْ.
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ النَّارَ مَثْوَاهُمْ «وَبِسِّ الْوَرْدِ الْمَوْزُودِ» (١) وَ «بِسِّ الرَّفْدِ الْمَرْفُودِ» (٢).

و می گوئی:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، وَ عَلَى
 رُوحِكَ وَ بَدَنِكَ.

١- هود: ٩٨.

٢- هود: ٩٩.

ص: ٣١٧

لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلِيكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ سَالِيكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ جَادِلِيكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ شَايَعَ عَلَى قَتْلِكَ، وَ مَنْ أَمَرَ
 بِذَلِكَ (١) وَ شَارَكَ فِي دَمِكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ أَوْ (٢) سَلَّمَ إِلَيْهِ.

أنا أبرأ إلى الله من ولايتهم، وأتولى الله ورَسُولَهُ وَآلَ رَسُولِهِ؛ وَأَشْهَدُ أَنَّ الَّذِينَ أَنْتَهُكُوا
حُرْمَكَ (٣) وَسَفَكُوا دَمَكَ، مَلْعُونُونَ عَلَى لِسَانِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ الَّذِينَ كَذَبُوا رُسُلَكَ، وَسَفَكُوا دِمَاءَ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ قَتْلَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَضَاعِفِ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ قَتْلَةَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، وَقَتْلَةَ أَنْصَارِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، وَأَصْلِهِمْ حَرًّا نَارِكِ، وَأَذِقْهُمْ بِأَسْكَ، وَ
ضَاعِفِ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا وَبَيْلًا.

اللَّهُمَّ أَحْلِلْ بِهِمْ نِقْمَتَكَ، وَأْتِهِمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُونَ، وَخُذْهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ، وَعَذِّبْهُمْ عَذَابًا

نُكْرًا وَالْعَنِ أَعْدَاءَ نَبِيِّكَ وَأَعْدَاءَ آلِ نَبِيِّكَ لَعْنًا وَبَيْلًا.

اللَّهُمَّ الْعَنِ الْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَالْفِرَاعِنَةَ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

و مى گوئی:

بَابِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ، إِلَيْكَ كَانَتْ رِحْلَتِي مَعَ بَعْدِ شُقَّتِي وَ إِلَيْكَ كَانَ مَجِيئِي، وَ بَكَ أَسْتَرُّ مِنْ
عَظِيمِ جُرْمِي، أَتَيْتُكَ زَائِرًا وَافِدًا قَدْ أَوْقَرْتُ ظَهْرِي.

بَابِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا سَيِّدِي، بَكَيْتُكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ وَ ابْنَ خَيْرَتِهِ، وَ لَكَ فَاضَتْ عِبْرَتِي، وَ عَلَيْكَ كَانَ أَسْفِي
وَ نَحِيْبِي وَ صُرَاخِي وَ زَفْرَتِي وَ شَهِيْقِي، وَ حَقُّ لِي أَنْ أَبْكِيكَ وَ قَدْ بَكَتَكَ السَّمَاوَاتُ وَ الْأَرْضُونَ وَ
الْجِبَالُ وَ الْبِحَارُ، فَمَا عُذْرِي إِنْ لَمْ أَبْكِكَ وَ قَدْ بَكَكَ حَبِيبُ رَبِّي، وَ بَكَتَكَ الْأَيْمَةُ - صَلَوَاتُ اللَّهِ
عَلَيْهِمْ - ، وَ بَكَكَ مَنْ دُونَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى إِلَى الثَّرَى جَزَعًا عَلَيْكَ.

١- « بقتلك » خ ل.

٢- « و » خ ل.

٣- « حرمتك » خ ل.

پس دست بر قبر بگذار و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ، يَا حُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ، يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ. أَشْهَدُ أَنَّكَ عَبْدُ اللَّهِ وَآمِينُهُ، بَلَغْتَ ناصِحًا، وَأَدَيْتَ آمِينًا، وَقُلْتَ صَادِقًا، وَقَتَلْتَ (١) صِدِّيقًا، فَمَضَيْتَ عَلَى يَقِينٍ، لَمْ تُؤْثِرْ عَمَى عَلَى هُدَى، وَلَمْ تَمِلْ مِنْ حَقِّ إِلَى باطلٍ، وَلَمْ تُحِبَّ إِلَّا اللَّهَ وَحَدَّهُ. وَأَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ عَلَى بَيْنِهِ مِنْ رَبِّكَ، بَلَغْتَ مَا أُمِرْتَ بِهِ، وَقُتِمْتَ بِحَقِّهِ، وَصَدَّقْتَ مَنْ كَانَ قَبْلَكَ، غَيْرَ واهِنٍ وَلَا مُوهِنٍ، فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا، جَزَاكَ اللَّهُ مِنْ صِدِّيقٍ خَيْرًا. أَشْهَدُ أَنَّ الْجِهَادَ مَعَكَ جِهَادٌ، وَأَنَّ الْحَقَّ مَعَكَ وَالْيَقِينَ، وَأَنَّ أَهْلَهُ وَمَعْدِنَهُ، وَمِيرَاثُ النُّبُوَّةِ عِنْدَكَ وَعِنْدَ أَهْلِ بَيْتِكَ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ وَنَصَحْتَ وَوَقَيْتَ وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَمَضَيْتَ لِلذِّي كُنْتَ عَلَيْهِ شَاهِدًا (٢) وَمَشْهُودًا، فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا. أَشْهَدُ أَنَّكَ طَهَّرْتَ طَاهِرًا مُطَهَّرًا، مِنْ طَهْرٍ طَاهِرٍ مُطَهَّرٍ، طَهَّرْتَ وَطَهَّرْتَ أَرْضُ أَنْتَ بِهَا، وَطَهَّرَ حَرَمُكَ. وَأَشْهَدُ أَنَّكَ أَمَرْتَ بِالْقِسْطِ وَدَعَوْتَ إِلَيْهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّ أُمَّةً قَتَلَتْكَ أَشْرَارُ خَلْقِ اللَّهِ وَكَفَرْتَهُ. وَإِنِّي أَسْتَشْفِعُ بِكَ إِلَى اللَّهِ رَبِّكَ وَرَبِّي مِنْ جَمِيعِ ذُنُوبِي، وَأَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى اللَّهِ فِي حَوَائِجِي وَرَغَبَاتِي فِي أَمْرِ آخِرَتِي وَدُنْيَايَ.

١- « قُوتِلْتَ » خ ل.

٢- « شَهِيدًا » خ ل.

پس جانب راست رو را بر قبر بگذار و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْقَبْرِ وَمَنْ فِيهِ، وَبِحَقِّ هَذِهِ الْقُبُورِ وَمَنْ أَسْكَنْتَهَا، أَنْ تَكْتُبَ اسْمِي عِنْدَكَ فِي أَسْمَائِهِمْ، حَتَّى تُورِدَنِي مَوَارِدَهُمْ، وَتُصَدِّرَنِي مَصَادِرَهُمْ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
و بگو:

رَبِّ أَفْحَمْتَنِي ذُنُوبِي وَقَطَعْتَ مَقَالَتِي، فَلَا حُجَّةَ لِي وَلَا عُذْرَ لِي، فَأَنَا الْمُقَرَّبُ بِذَنْبِي، الْأَسِيرُ بِبَلِيَّتِي،
الْمُرْتَهَنُ بِعَمَلِي، الْمُتَجَلِّدُ فِي خَطِيئَتِي، الْمُتَحَيِّرُ عَنْ قَصْدِي، الْمُتَقَطِّعُ بِي، قَدْ أَوْقَفْتَ يَا رَبُّ نَفْسِي مَوْقِفَ
الْأَشْقِيَاءِ الْأَذِلَّةِ الْمُذْنِبِينَ، الْمُجْتَرِئِينَ عَلَيْكَ، بِوَعِيدِكَ.

يَا سُبْحَانَكَ، أَيُّ جُرْأَةٍ اجْتَرَأَتْ عَلَيْكَ، وَ أَيُّ تَغْرِيرٍ غَرَّرْتُ بِنَفْسِي، وَ أَيُّ سَكْرَةٍ أَوْبَقْتَنِي، وَ أَيُّ غَفْلَةٍ
أَعْطَبْتَنِي! مَا كَانَ أَقْبَحَ سُوءِ نَظَرِي، وَ أَوْحَشَ فِعْلِي!

يَا سَيِّدِي، فَارْحَمْ كَبُوتِي لِجُرْحٍ وَجْهِي، وَ زَلَّةَ قَدَمِي، وَ تَغْفِيرِي فِي التُّرَابِ خَدِّي، وَ نَدَامَتِي عَلَى مَا فَرَطَ
مِنِّي، وَ أَقْلِنِي عَثْرَتِي، وَ ارْحَمْ صَرَخَتِي وَ عَثْرَتِي، وَ اقْبَلْ مَعْذِرَتِي، وَ عُدِّ بِحِلْمِكَ عَلَى جَهْلِي، وَ
بِإِحْسَانِكَ عَلَى خَطِيئَاتِي، وَ بَعْفُوكَ عَلَيَّ.

رَبِّ أَشْكُو إِلَيْكَ قَسَاوَةَ قَلْبِي وَ ضَعْفَ عَمَلِي، فَارْتَحْ لِمَسْأَلَتِي؛ فَأَنَا الْمُقَرَّبُ بِذَنْبِي، الْمُعْتَرِفُ بِخَطِيئَتِي، وَ
هَاهُذِهِ يَدِي وَ نَاصِيَتِي، أَسْتَكِينُ لَكَ بِالْقَوْدِ مِنْ نَفْسِي، فَاقْبَلْ تَوْبَتِي، وَ نَفْسَ كُرْبَتِي، وَ ارْحَمْ خُشُوعِي وَ
خُضُوعِي، وَ انْقِطَاعِي إِلَى سَيِّدِي، وَ أَسْفَى عَلَى مَا كَانَ مِنِّي، وَ تَمَرُّغِي (١) وَ تَغْفِيرِي فِي تُرَابِ قَبْرِ ابْنِ
نَبِيِّكَ بَيْنَ يَدَيْكَ، فَأَنْتَ رَجَائِي وَ مُعْتَمَدِي، وَ ظَهْرِي وَ عُذَّتِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

١- « وَ تَضَرَّعِي » خ ل.

پس سی و پنج مرتبه الله أكبر بگو؛ و دستها را به آسمان بردار و بگو:
إِلَيْكَ يَا رَبُّ صَمَدْتُ (١) مِنْ أَرْضِي وَ إِلَى ابْنِ نَبِيِّكَ قَطَعْتُ الْبِلَادَ رَجَاءً لِلْمَغْفِرَةِ.

فَكُنْ لِي يَا سَيِّدِي (٢) سَكَنًا وَشَفِيعًا، وَكُنْ بِي رَحِيمًا، وَكُنْ لِي مُنْجِحًا يَوْمَ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَرْتَضَى، يَوْمَ لَا تَنْفَعُ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ، وَ يَوْمَ يَقُولُ أَهْلُ الضَّلَالَةِ: «مَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ * وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ» (٣)؛ فَكُنْ يَوْمَئِذٍ فِي مَقَامِي بَيْنَ يَدَي رَّبِّي لِي مُنْقِذًا، فَقَدْ عَظُمَ جُرْمِي، إِذَا ارْتَعَدَتْ فَرَائِصِي، وَ أَخِذْ بِسَمْعِي، وَ أَنَا مُنْكَسِرُ رَأْسِي بِمَا قَدَمْتُ مِنْ سُوءِ عَمَلِي، وَ أَنَا عَارٍ كَمَا وَكَلْتَنِي أُمِّي، وَ رَبِّي يَسْأَلُنِي، فَكُنْ لِي يَوْمَئِذٍ شَافِعًا وَ مُنْقِذًا، فَقَدْ أَعْدَدْتُكَ لِيَوْمِ حَاجَتِي، وَ يَوْمِ فَقْرِي وَ فَاقَتِي.

پس جانب چپ رو را بر قبر بگذار و بگو:

اللَّهُمَّ ارْحَمَّ تَضَرُّعِي فِي تُرَابِ قَبْرِ ابْنِ نَبِيِّكَ، فَإِنِّي مَوْضِعُ رَحْمَتِهِ يَا رَبِّ.

و بگو:

بَابِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، إِنِّي (٤) أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ مِنْ قَاتِلِكَ وَ مِنْ سَالِبِكَ، يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكَ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا، وَ أَبْذُلَ مُهْجَتِي فِيكَ وَ أَقِيكَ بِنَفْسِي، وَ كُنْتُ فِيمَنْ أَقَامَ بَيْنَ يَدَيْكَ حَتَّى يُسْفَكَ دَمِي مَعَكَ، فَأُظْفَرَ مَعَكَ بِالسَّعَادَةِ وَ الْفَوْزِ بِالْجَنَّةِ.

و بگو:

لَعَنَ اللَّهُ مَنْ رَمَاكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ طَعَنَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ اجْتَرَّ رَأْسَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ حَمَلَ رَأْسَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ نَكَتَ بِقَضِيْبِهِ بَيْنَ ثَنَائِكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَبْكَى نِسَاءَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَيْتَمَ أَوْلَادَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَعَانَ عَلَيْكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ سَارَ إِلَيْكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ مَنَعَكَ مَاءَ الْفُرَاتِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ غَشَّكَ وَ خَلَّاكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ سَمِعَ صَوْتَكَ فَلَمْ يُجِبْكَ، لَعَنَ اللَّهُ ابْنَ

١- «عَمَدَتُ» خ ل.

٢- «يَا وَلِيِّ» خ ل.

٣- شعراء: ١٠٠ و ١٠١.

٤- «أَنَا» خ ل.

أَكَلَهُ الْأَكْبَادِ، وَ لَعَنَ اللَّهُ ابْنَهُ وَ أَعْوَانَهُ وَ أَتْبَاعَهُ وَ أَنْصَارَهُ، وَ لَعَنَ اللَّهُ ابْنَ سُمَيَّةَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ جَمِيعَ قَاتِلِيكَ، وَ قَاتِلِي أَبِيكَ، وَ مَنْ أَعَانَ عَلَى قَتْلِكَمْ، وَ حَشَا اللَّهُ أَجْوَابَهُمْ وَ بُطُونَهُمْ وَ قُبُورَهُمْ نَاراً، وَ عَذَّبَهُمْ عَذَاباً أَلِيماً.

پس نزد سر آن حضرت هزار مرتبه تسبیح امیرالمؤمنین را بخوان و اگر خواهی اعمال پایین پا را بجا بیاور و بعد از نماز زیارت که بعد از این مذکور خواهد شد (۱) این تسبیح را بخوان.

و تسبیح حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام این است:

سُبْحَانَ مَنْ لَا تَبِيدُ مَعَالِمُهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا تَنْقُصُ (۲) خَزَائِنُهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا انْقِطَاعَ لِمُدَّتِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْفَدُ مَا عِنْدَهُ، سُبْحَانَ مَنْ لَا اضْمِحْلَالَ لِفَخْرِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يُشَاوِرُ أَحَدًا فِي أَمْرِهِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا إِلَهَ غَيْرُهُ.

پس برو به نزد پای آن حضرت و دست خود را بر قبر بگذار و سه مرتبه بگو:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ.

پس بگو:

صَبْرَتْ وَ أَنْتَ الصَّادِقُ الْمُصَدِّقُ، قَتَلَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَم بِالْأَيْدِي وَ الْأَلْسُنِ.

و بگو:

اللَّهُمَّ رَبَّ الْأَرْبَابِ، صَرِيحَ الْأَخْيَارِ، إِنِّي عُذْتُ مَعَاذًا، فَفُكَّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ. جِثَّتْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ وَافِدًا إِلَيْكَ، أَتَوَسَّلُ بِكَ إِلَى اللَّهِ فِي جَمِيعِ حَوَائِجِي مِنْ أَمْرِ آخِرَتِي وَ دُنْيَايَ، وَ بِكَ يَتَوَسَّلُ الْمُتَوَسِّلُونَ إِلَى اللَّهِ فِي جَمِيعِ حَوَائِجِهِمْ، وَ بِكَ يُدْرِكُ أَهْلُ التَّرَاتِ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ طَلِبَتَهُمْ، أَسْأَلُ وَ لِيَّكَ وَ وَلِيِّنَا أَنْ يَجْعَلَ حَظِّي مِنْ زِيَارَتِكَ الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ الْمَغْفِرَةَ لِذُنُوبِي.

۱- نگاه کن: ص ۳۲۱.

۲- « تنقضى » خ ل.

ص: ۳۲۲

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ تَنْصُرُهُ وَتَنْصِرُ بِهِ لِدِينِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

پس پهلوی روی خود را بر قبر بگذار و بگو:

اللَّهُمَّ رَبَّ الْحُسَيْنِ، اشْفِ صَدْرَ الْحُسَيْنِ.

اللَّهُمَّ رَبَّ الْحُسَيْنِ، اَطْلُبْ بِدَمِ الْحُسَيْنِ.

اللَّهُمَّ رَبَّ الْحُسَيْنِ، أَنْتَقِمَ مِمَّنْ رَضِيَ بِقَتْلِ الْحُسَيْنِ.

اللَّهُمَّ رَبَّ الْحُسَيْنِ، أَنْتَقِمَ مِمَّنْ خَالَفَ الْحُسَيْنِ.

اللَّهُمَّ رَبَّ الْحُسَيْنِ، أَنْتَقِمَ مِمَّنْ فَرِحَ بِقَتْلِ الْحُسَيْنِ.

و تضرع می نمایی و مبالغه می کنی در لعنت کردن بر قاتلان حسین و قاتلان امیرالمؤمنین - صلوات الله علیهما - ، و نزد پای آن حضرت هزار مرتبه می خوانی تسبیح حضرت فاطمه - صلوات الله علیها - را؛ و اگر نتوانی صد مرتبه می خوانی.

و تسبیح آن حضرت این است:

سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ الشَّامِخِ الْمُتَيْفِ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْفَاخِرِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاخِرِ الْقَدِيمِ،

سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاخِرِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ مَنْ لَبَسَ الْعِزَّ وَالْجَمَالَ، سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالنُّورِ وَالْوَقَارِ،

سُبْحَانَ مَنْ يَرَى أَثَرَ النَّمْلِ فِي الصَّفَا، وَخَفَقَانَ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا وَلَا هَكَذَا غَيْرُهُ.

پس برو به نزد قبر علی بن الحسین - و او نزد پای امام حسین علیهما السلام است - پس بایست نزد

قبر او و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، وَابْنَ خَلِيفَةِ رَسُولِ اللَّهِ، وَابْنَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

مُضَاعَفَةً، كُلَّمَا طَلَعَتْ شَمْسٌ أَوْ غَرَبَتْ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ.
بَابِي أَنْتَ وَأُمِّي مِنْ مَذْبُوحٍ وَمَقْتُولٍ مِنْ غَيْرِ جُرْمٍ.
ص: ۳۲۳

وَبَابِي أَنْتَ وَأُمِّي دَمُكَ الْمُرْتَقَى بِهِ إِلَى حَيْبِ اللَّهِ.
وَبَابِي أَنْتَ وَأُمِّي مِنْ مُقَدَّمِ بَيْنِ يَدَيِ أَبِيكَ يَحْتَسِبُكَ وَيَبْكِي عَلَيْكَ مُحْتَرِقاً عَلَيْكَ قَلْبُهُ، يَرْفَعُ دَمَكَ
بِكَفِّهِ إِلَى أَعْنَانِ السَّمَاءِ لَا تَرْجِعُ مِنْهُ قَطْرَةٌ وَلَا تَسْكُنُ عَلَيْكَ مِنْ أَبِيكَ زَفْرَةٌ، وَدَعَكَ لِلْفِرَاقِ،
فَمَكَانُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ مَعَ آبَائِكَ الْمَاضِينَ، وَمَعَ أُمَّهَاتِكَ فِي الْجَنَانِ مُنَعَّمِينَ؛ أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ مِمَّنْ قَتَلَكَ وَ
ذَبَحَكَ.

پس خود را به قبر بچسبان و دست خود را بر قبر بگذار و بگو:

سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامُ مَلَائِكَتِهِ الْمُقْرَبِينَ، وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ، وَ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ، عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَ ابْنَ
مَوْلَايَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَ عَلَى عِزَّتِكَ وَ أَهْلِ بَيْتِكَ وَ آبَائِكَ وَ أَبْنَائِكَ وَ أُمَّهَاتِكَ الْأَخْيَارِ الْأَبْرَارِ، الَّذِينَ
أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ طَهَّرَهُمْ تَطْهِيراً.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، وَ ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ ابْنَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.
لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ اسْتَخَفَّ بِحَقِّكُمْ وَ قَتَلَكُمْ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ بَقِيَ مِنْهُمْ وَ مَنْ مَضَى، نَفْسِي
فِدَاؤُكُمْ وَ لِمَضْجَعِكُمْ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَ سَلَّمَ تَسْلِيماً.

پس پهلوی روی خود را بر قبر بگذار و سه مرتبه بگو:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ.

پس بگو:

بَابِي أَنْتَ وَأُمِّي، أَتَيْتُكَ زَائِراً وَافِداً، عَائِداً مِمَّا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي وَ احْتَطَبْتُ عَلَى ظَهْرِي، أَسْأَلُ وَلِيَّكَ
وَ وَلِيِّي أَنْ يَجْعَلَ حَظِّي مِنْ زِيَارَتِكَ عِنَقَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ.

و هر دعا که خواهی بکن.

پس برو به نزد قبر امام حسین علیه السلام و از پشت سر آن حضرت بگرد تا بروی به نزد

ص: ۳۲۴

سر آن حضرت و در آنجا دو رکعت نماز بگزار و در رکعت اول سوره «حمد» و سوره «یس» بخوان
و در رکعت دوم سوره «حمد» و سوره «الرحمن» بخوان.

و اگر خواهی در پشت قبر بکن نماز را؛ و در بالای سر بهتر است.

و چون فارغ شوی دیگر نماز کن آنچه خواهی؛ اما این دو رکعت نماز زیارت ناچار است نزد هر
قبری که زیارت کنند.

پس چون از نماز فارغ شوی، دست بلند کن به سوی آسمان و بگو:

اللَّهُمَّ إِنَّا أَتَيْنَاهُ مُؤْمِنِينَ بِهِ، مُسْلِمِينَ لَهُ، مُعْتَصِمِينَ بِحَبْلِهِ، عَارِفِينَ بِحَقِّهِ، مُقَرِّينَ بِفَضْلِهِ، مُسْتَبْصِرِينَ بِضَلَالَةِ
مَنْ خَالَفَهُ، عَارِفِينَ بِالْهُدَى الَّذِي هُوَ عَلَيْهِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَأُشْهَدُ مَنْ حَضَرَ نِي مِنْ مَلَائِكَتِكَ أَنِّي بِهِمْ مُؤْمِنٌ، وَأَنِّي بِمَنْ قَتَلَهُمْ كَافِرٌ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي مَا أَقُولُ بِلِسَانِي حَقِيقَةً فِي قَلْبِي، وَشَرِيعَةً فِي عَمَلِي.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ لَهُ مَعَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَدَمٌ ثَابِتٌ، وَأَثْبَتْنِي فِيْمَنْ اسْتُشْهِدَ مَعَهُ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَكَ كُفْرًا. سُبْحَانَكَ يَا حَلِيمٌ عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ فِي الْأَرْضِ، تَبَارَكْتَ وَ

تَعَالَيْتَ يَا عَظِيمٌ، تَرَى عَظِيمَ الْجُرْمِ مِنْ عِبَادِكَ فَلَا تَعْجَلُ عَلَيْهِمْ، تَعَالَيْتَ يَا كَرِيمٌ، أَنْتَ شَاهِدٌ غَيْرُ

غَائِبٍ، وَعَالِمٌ بِمَا أُوتِيَ (۱) إِلَى أَهْلِ صَفْوَتِكَ وَ أَحِبَائِكَ مِنَ الْأَمْرِ الَّذِي لَا تَحْمِلُهُ سَمَاءٌ وَلَا أَرْضٌ، وَ

لَوْ شِئْتَ لَأَنْتَقَمْتَ مِنْهُمْ، وَلَكِنَّكَ ذُو أَنْاهٍ، وَقَدْ أَمَهَلْتَ الَّذِينَ اجْتَرَأُوا عَلَيْكَ وَعَلَى رَسُولِكَ وَ حَبِيبِكَ

فَأَسْكَنْتَهُمْ أَرْضَكَ، وَغَدَوْتَهُمْ بِنِعْمَتِكَ إِلَى أَجَلٍ هُمْ بِالْغَوَةِ، وَوَقْتُ هُمْ صَائِرُونَ إِلَيْهِ، لَيْسَتْكُمْ لِمَا

الْعَمَلِ (۲) الَّذِي قَدَّرْتَ وَ الْأَجَلَ الَّذِي أَجَلْتَ، لِتُخَلِّدَهُمْ فِي مَحَطٍّ وَ وَثَاقٍ،

وَنَارٍ وَ حَمِيمٍ وَ غَسَاقٍ وَ الضَّرِيعِ وَ الْأَخْرَاقِ وَ الْأَغْلَالِ وَ الْأَوْثَاقِ، وَ غَسَلِينَ وَ رَقُومٍ وَ صَدِيدٍ، مَعَ طَوْلِ

المَقَامِ فِي أَيَّامِ لَظِي، وَ فِي سَقَرِ الَّتِي لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ، وَ فِي الْحَمِيمِ وَ الْجَحِيمِ.
پس خود را به قبر بچسبان و بگو:

يَا سَيِّدِي، أَتَيْتُكَ زَائِرًا مُوقَّرًا مِنَ الذُّنُوبِ، أَتَقَرَّبُ إِلَى رَبِّي بِوُفُودِي إِلَيْكَ، وَ بُكَائِي عَلَيْكَ، وَ عَوِيْلِي وَ حَسْرَتِي وَ أَسْفِي وَ بُكَائِي، وَ مَا أَخَافُ عَلَى نَفْسِي، رَجَاءً أَنْ تَكُونَ لِي حِجَابًا وَ سَنَدًا وَ كَهْفًا وَ حِرْزًا وَ شَافِعًا وَ وَقَايَةً مِنَ النَّارِ غَدَاً، وَ أَنَا مِنْ مَوَالِيكُمْ الَّذِينَ أُعَادِي عَدُوَّكُمْ وَ أُوَالِي وَلِيِّكُمْ، عَلَى ذَلِكَ أَحْيِي وَ عَلَيْهِ أَمُوتُ، وَ عَلَيْهِ أُبْعَثُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ، وَ قَدْ أَشْخَصْتُ بَدَنِي وَ وَدَّعْتُ أَهْلِي، وَ بَعَدْتُ شُقَّتِي، وَ أُوَمِّلُ فِي قُرْبِكُمْ النِّجَاءَ، وَ أَرْجُو فِي إِيَابِكُمْ الْكِرَّةَ، وَ أَطْمَعُ فِي النَّظَرِ إِلَيْكُمْ وَ إِلَى مَكَانِكُمْ غَدَاً فِي جَنَانِ رَبِّي مَعَ آبَائِكُمُ الْمَاضِينَ.
و بگو:

۱- از کامل زیارات و بحار الانوار. در نسخ «اَتِي» بدون واو.

۲- «الْعَمَلُ فِيهِ» خ ل.

ص ۳۲۵

أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، يَا حُسَيْنَ بْنَ رَسُولِ اللَّهِ، جِئْتُكَ مُسْتَشْفِعًا بِكَ إِلَى اللَّهِ.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَشْفِعُ إِلَيْكَ بِوَلَدِ حَبِيبِكَ، وَ بِالْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ يَضِجُونَ عَلَيْهِ وَ يَبْكُونَ وَ يَصْرُخُونَ، لَا يَفْتَرُونَ وَ لَا يَسْأَمُونَ، وَ هُمْ مِنْ خَشِيَّتِكَ مُشْفِقُونَ، وَ مِنْ عَذَابِكَ حَذِرُونَ، لَا تُغَيِّرُهُمُ الْأَيَّامُ وَ لَا يَهْرَمُونَ، فِي نَوَاحِي الْحَيْرِ يَشْهَقُونَ، وَ سَيِّدُهُمْ يَرَى مَا يَصْنَعُونَ وَ مَا فِيهِ يَتَقَلَّبُونَ، قَدْ أَنهَمَلتْ مِنْهُمْ الْعِيُونَ فَلَا تَرْقَأُ، وَ اشْتَدَّ مِنْهُمْ الْحُزْنُ بِحُرْقَةٍ لَا تُطْفَأُ.
پس دستها را به سوی آسمان بردار و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمِسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ، الْقَلِيلِ (۱) الدَّلِيلِ، الَّذِي لَمْ يَرِدْ

بِمَسْكَنَتِهِ (۱) غَيْرِكَ، فَإِنْ لَمْ تُدْرِكْهُ رَحْمَتُكَ عَطِبَ.

أَسْأَلُكَ أَنْ تَدَارِكَنِي بِلُطْفٍ مِنْكَ، فَأَنْتَ الَّذِي لَا تُخَيِّبُ سَائِلَكَ، وَتُعْطِي الْمَغْفِرَةَ وَتَغْفِرُ الذُّنُوبَ، فَلَا أَكُونَنَّ يَا سَيِّدِي أَنَا أَهْوَنَ خَلْقِكَ عَلَيْكَ وَلَا أَكُونُ أَهْوَنَ مَنْ وَفَدَ إِلَيْكَ بِابْنِ حَبِيبِكَ، فَإِنِّي أَمَلْتُ وَرَجَوْتُ وَطَمِعْتُ وَزُرْتُ وَاعْتَرَبْتُ رَجَاءً لَكَ أَنْ تُكَافِيَنِي، إِذْ أَخْرَجْتَنِي مِنْ رَحْلِي فَأَذِنْتَ لِي بِالْمَسِيرِ إِلَى هَذَا الْمَكَانِ رَحْمَةً مِنْكَ، وَتَفَضُّلاً مِنْكَ، يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ.

و جهد کن در دعا تا توانی و بسیار دعا کن ان شاء الله، پس برو به سوی شهدا و بایست مُحاذی قبور همه ایشان و اشاره کن به سوی ایشان و همه را مخاطب گردان و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْقُبُورِ مِنْ أَهْلِ دِيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ.

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ اللَّهِ، وَ أَنْصَارَ رَسُولِهِ، وَ أَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ أَنْصَارَ ابْنِ رَسُولِهِ، وَ أَنْصَارَ دِينِهِ.

أَشْهَدُ أَنَّكُمْ أَنْصَارُ اللَّهِ كَمَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: «وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِئِيُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا

أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا» (۲).

فَمَا ضَعُفْتُمْ وَمَا اسْتَكَنْتُمْ حَتَّى لَقِيتُمُ اللَّهَ عَلَى سَبِيلِ الْحَقِّ.

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكُمْ، وَ عَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَ أَجْسَادِكُمْ.

أَبْشِرُوا بِمَوْعِدِ اللَّهِ الَّذِي لَا خُلْفَ لَهُ وَلَا تَبْدِيلَ، إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ وَعْدَهُ وَ اللَّهُ مُدْرِكٌ بِكُمْ ثَارًا مَا وَعَدَكُمْ.

أَنْتُمْ خَاصَّةُ اللَّهِ، اخْتَصَّكُمْ اللَّهُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - ، أَنْتُمْ الشُّهَدَاءُ،

١- « بمسألته » خ ل.

٢- آل عمران: ١٤٦.

ص: ٣٢٧

وَأَنْتُمْ السُّعْدَاءُ، سَعِدْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ، وَفُزْتُمْ بِالذَّرَجَاتِ مِنَ جَنَّاتٍ لَا يَطْعُنُ أَهْلُهَا وَلَا يَهْرَمُونَ، وَرَضُوا بِالْمَقَامِ فِي دَارِ السَّلَامِ مَعَ مَنْ نَصَرْتُمْ.

جَزَاكُمْ اللَّهُ خَيْرًا مِنْ أَعْوَانٍ جَزَاءَ مَنْ صَبَرَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ. أَنْجَزَ اللَّهُ مَا وَعَدَكُمْ مِنَ الْكِرَامَةِ فِي جَوَارِهِ وَدَارِهِ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، وَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ.

أَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي حَمَلَنِي إِلَيْكُمْ حَتَّى أَرَانِي مَصَارِعَكُمْ، أَنْ يُرِيَنِيكُمْ عَلَى الْحَوْضِ رِوَاءَ مَرْوِيِّينَ؛ وَيُرِيَنِي أَعْدَاءَكُمْ فِي أَسْفَلِ دَرَكٍ مِنَ الْجَحِيمِ؛ فَإِنَّهُمْ قَتَلُوكُمْ ظُلْمًا، وَ أَرَادُوا إِمَاتَةَ الْحَقِّ، وَ سَلَبُواكُمْ لِابْنِ سُمَيَّةَ وَ ابْنِ آكَلَةَ الْأَكْبَادِ.

فَأَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُرِيَنِيهِمْ ظِمَاءً مُظْمِئِينَ مُسَلْسَلِينَ مُغْلَلِينَ يُسَاقُونَ إِلَى الْجَحِيمِ.

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ (١) ابْنِ رَسُولِ اللَّهِ مِنِّي مَا بَقِيَتْ وَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَائِمًا إِذَا فَنِيَتْ وَ بَلِيَتْ. لَهْفِي عَلَيْكُمْ، أَيُّ مُصِيبَةٍ أَصَابَتْ كُلَّ مَوْلَى (٢) لِمُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ! لَقَدْ عَظُمَتْ وَ خَصَّتْ وَ جَلَّتْ وَ عَمَّتْ مُصِيبَتُكُمْ.

أَنَا بِكُمْ لَجَزِعٌ، وَ أَنَا بِكُمْ لَمَوْجِعٌ مَحْزُونٌ، وَ أَنَا بِكُمْ لَمْصَابٌ مَلْهُوفٌ.

هَنِيئًا لَكُمْ مَا أُعْطِيتُمْ، وَ هَنِيئًا لَكُمْ مَا بِهِ حَيِّيتُمْ؛ فَلَقَدْ بَكَتْكُمْ الْمَلَائِكَةُ، وَ حَفَّتْكُمْ وَ سَكَنَتْ مَعْسَكَرَكُمْ، وَ حَلَّتْ مَصَارِعَكُمْ، وَ قَدَسَتْ وَ صَفَّتْ بِأَجْنِحَتِهَا عَلَيْكُمْ، لَيْسَ لَهَا عَنْكُمْ فِرَاقٌ إِلَى يَوْمِ التَّلَاقِ وَ يَوْمِ

الْمَحْشَرِ وَيَوْمِ الْمَنْشَرِ، طَافَتْ عَلَيْكُمْ رَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ بَلَّغْتُمْ بِهَا شَرَفَ الْآخِرَةِ.
أَتَيْتُكُمْ شَوْقًا، وَرُزْتُكُمْ خَوْفًا؛ أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُرِينِيكُمْ عَلَى الْحَوْضِ وَفِي الْجَنَانِ مَعَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، وَحَسْنَ أَوْلِيَّتِكِ رَقِيقًا.

۱- « يا أنصار الله وأنصار » خ ل.

۲- « موال » خ ل.

ص: ۳۲۸

پس بگرد در دور حایر و بگو:

يَا مَنْ إِلَيْهِ وَفَدْتُ وَإِلَيْهِ خَرَجْتُ، وَبِهِ اسْتَجَرْتُ وَإِلَيْهِ قَصَدْتُ وَإِلَيْهِ يَا بَنِي نَبِيِّهِ تَقَرَّبْتُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ مَنْ عَلَى بِالْجَنَّةِ، وَ فُكِّ رَقِيبَتِي مِنَ النَّارِ.
اللَّهُمَّ ارْحَمْ غُرْبَتِي وَبُعْدَ دَارِي، وَارْحَمْ مَسِيرِي إِلَيْكَ وَ إِلَى ابْنِ حَبِيبِكَ، وَاقْبَلْنِي مُفْلِحًا مُنْجِحًا قَدْ
قَبِلْتَ مَعْدِرَتِي وَخُضُوعِي وَخُشُوعِي عِنْدَ إِمَامِي وَ سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ، وَارْحَمْ صَرَخَتِي وَبُكَائِي وَهَمِّي
وَ جَزَعِي وَ حَزْنِي، وَ مَا قَدْ بَاشَرَ قَلْبِي مِنَ الْجَزَعِ عَلَيْهِ، فَبِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَ لَطْفِكَ لِي خَرَجْتُ إِلَيْهِ، وَ
بِتَقْوِيَّتِكَ إِيَّايَ وَ صَرَفِكَ الْمَحْذُورَ عَنِّي وَ كِلَاءَتِكَ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ لِي، وَ بِحِفْظِكَ (۱) وَ كَرَامَتِكَ
لِي، وَ كُلِّ بَحْرٍ قَطَعْتُهُ، وَ كُلِّ وادٍ وَ فَلَاهٍ سَلَكَتُهَا، وَ كُلِّ مَنْزِلٍ نَزَلْتُهُ، فَأَنْتَ حَمَلْتَنِي فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ، وَ
أَنْتَ الَّذِي بَلَّغْتَنِي وَ وَقَفْتَنِي وَ كَفَيْتَنِي، وَ بِفَضْلِ مِنْكَ وَ وَقَايَةِ بَلَّغْتُهُ، وَ كَانَتْ أَلْمِنَّةُ لَكَ عَلَيَّ فِي ذَلِكَ
كُلِّهِ، وَ أَثْرِي مَكْتُوبٌ عِنْدَكَ وَ اسْمِي وَ شَخْصِي؛ فَالْحَمْدُ عَلَيَّ مَا أَبْلَيْتَنِي، وَ اصْطَنَعْتَ عِنْدِي.
اللَّهُمَّ فَارْحَمْ فَرَقِي مِنْكَ، وَ مَقَامِي بَيْنَ يَدَيْكَ وَ تَمَلَّقِي، وَ اقْبَلْ مِنِّي تَوَسُّلِي إِلَيْكَ يَا بَنِي حَبِيبِكَ وَ
صَفْوَتِكَ وَ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَ تَوَجَّهِي إِلَيْكَ، وَ اقْبَلِي عَثْرَتِي، وَ اقْبَلْ عَظِيمَ مَا سَلَفَ مِنِّي وَ لَا
يَمْنَعُكَ مَا تَعْلَمُ مِنِّي مِنَ الْعُيُوبِ وَ الدُّنُوبِ وَ الْإِسْرَافِ عَلَيَّ نَفْسِي، وَ إِنْ كُنْتُ لِي مَاقِتًا فَارْضَ عَنِّي، وَ

إِنْ كُنْتَ عَلَىٰ سَاطِطٍ فُتِبْ عَلَىٰ، إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْنِي صَغِيرًا، وَاجْزِهِمَا عَنِّي خَيْرًا، اللَّهُمَّ اجْزِهِمَا بِالْإِحْسَانِ
إِحْسَانًا، وَبِالسَّيِّئَاتِ غُفْرَانًا. اللَّهُمَّ ادْخِلْهُمَا الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ،

۱- «بحیاطتک» خ ل.

ص: ۳۲۹

وَحَرَمٌ وَجُوهُهُمَا عَنْ عَذَابِكَ، وَبَرْدٌ عَلَيْهِمَا مَضَاجِعُهُمَا، وَافْسَاحٌ لَهُمَا فِي قَبْرَيْهِمَا، وَعَرَفْنِيهِمَا فِي مُسْتَقَرٍّ
مِنْ رَحْمَتِكَ، وَجِوَارِ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ (۱).

مؤلف گوید که: این روایت کبیره شریفه مشتمل بر زیارت حضرت عباس و زیارت وداع حضرت
امام حسین علیه السلام و سایر شهدا بود، هر یک ان شاء الله در فصل مخصوص مذکور خواهد
شد (۲).

و چون در باب تسبیح امیرالمؤمنین و فاطمه - صلوات الله علیهما - و نماز زیارت، روایت معتبر دیگر
وارد شده است که موافق و مؤید این روایت است، در اینجا ایراد می‌نماییم:
به سند معتبر منقول است از ابو سعید مدائنی که گفت: رفتیم به خدمت حضرت صادق علیه السلام و
پرسیدم که: بروم به زیارت قبر حسین - صلوات الله علیه - ؟

فرمود که: بلی برو به زیارت قبر حسین علیه السلام فرزند رسول خدا نیکترین نیکان و پاکیزه‌ترین
پاکیزگان و نیکوکارترین نیکوکاران؛ و چون آن حضرت را زیارت کنی نزد سر آن حضرت هزار
مرتبه تسبیح حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام را بخوان و نزد پاهای آن حضرت هزار مرتبه تسبیح
حضرت فاطمه علیها السلام را بخوان، پس نزد آن حضرت دو رکعت نماز بکن و در آن دو رکعت
سوره «یس» و «الرحمن» بخوان؛ پس چون چنین کنی ثواب عظیم از برای تو خواهد بود.

گفتم: فدای تو شوم، تسبیح علی و فاطمه علیهما السلام را به من بیاموز.

فرمود که: بلی ای ابو سعید، تسبیح علی علیه السلام این است:

سُبْحَانَ الَّذِي لَا تَنْفَدُ خَزَائِنُهُ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا تَبِيدُ مَعَالِمُهُ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا يَفْنَى مَا عِنْدَهُ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا يُشْرِكُ أَحَدًا فِي حُكْمِهِ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا اضْمِحْلَالَ لِفَخْرِهِ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا انْقِطَاعَ لِمُدَّتِهِ، سُبْحَانَ الَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ.

۱- کامل الزیارات: ۲۲۲ - ۲۴۵ ب ۷۹ ح ۱۸، بحار الانوار: ۱۷۳/۱۰۱ - ۱۹۰ ح ۳۰، موسوعه زیارات

المعصومین علیهم السلام: ۲۴۸/۳ ش ۱۱۳۳ و ص ۲۷۸ ش ۱۱۵۵.

۲- نگاه کن: ص ۳۹۹ و ص ۴۰۳ - ۴۰۵.

ص: ۳۳۰

و تسبیح فاطمه علیها السلام این است:

سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْبَازِخِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ الشَّامِخِ الْمُنِيفِ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاخِرِ الْقَدِيمِ،
سُبْحَانَ ذِي الْبَهْجَةِ وَالْجَمَالِ، سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالنُّورِ وَالْوَقَارِ، سُبْحَانَ مَنْ يَرَى أَثَرَ النَّمْلِ فِي الصَّفَا، وَ
وَقَعَ الطَّيْرُ فِي الْهَوَاءِ (۱).

مؤلف گوید که: چون اختلافی در هر دو تسبیح هست با آنچه گذشت، به هر یک که عمل کند

خوب است، اگرچه آنچه گذشت موافق است با آنچه بعد از نماز ایشان و جاهای دیگر ذکر کرده‌اند.

و اگر هر دو را به عمل آورد اولی است.

زیارت دوم:

شیخ مفید و محمد بن المشهدی - رضی الله عنهما - در مزارهای خود ذکر کرده‌اند که زیارت دیگر است برای آن حضرت که به روایت دیگر مروی شده است و مقید به وقتی از اوقات نیست: هر گاه وارد زمین کربلا شوی پس فرود آ در کنار نهر علقمی، پس بکن جامه‌های سفر خود را و غسل زیارت به قصد ندب و استحباب بکن؛ و در حال غسل کردن بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ، وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - .
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ طَهِّرْ قَلْبِي، وَ زَكِّ عَمَلِي، وَ نَوِّرْ بَصَرِي، وَ اجْعَلْ غُسْلِي هَذَا طَهُورًا، وَ حِرْزًا وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سُقْمٍ وَ آفَةٍ وَ عَاهَةٍ، وَ مِنْ شَرِّ مَا أُحَاذِرُ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اغْسِلْنِي مِنَ الذُّنُوبِ كُلِّهَا وَ الْآثَامِ وَ الْخَطَايَا، وَ طَهِّرْ جِسْمِي وَ قَلْبِي مِنْ كُلِّ آفَةٍ تَمَحَقُّ بِهَا دِينِي، وَ اجْعَلْ عَمَلِي خَالِصًا

۱- کامل الزیارات: ۲۱۳ ب ۷۹ ح ۱۱، بحار الانوار: ۱۶۶/۱۰۱ ح ۱۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۴۴/۳ ش ۱۲۲۳.

ص: ۳۳۱

لِوَجْهِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اجْعَلْهُ لِي شَاهِدًا يَوْمَ حَاجَتِي وَ فَقْرِي وَ فَاقَتِي، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

و بخوان سوره «إنا أنزلناه في ليلة القدر».

پس چون فارغ شوی از غسل، پیوش آنچه پاک است از جامه‌های خود، پس متوجه شو به سوی کربلائی معلی با سکینه و وقار و پای برهنه، با خضوع و مذلت، والله أكبر، و الحمد لله، و سبحان الله،

و استغفر الله ربّي و أتوب إليه بگو و صلوات بر محمد و آل محمد بسیار بفرست؛ و چون به دروازه
برسی بایست و چهار مرتبه الله اکبر بگو، پس بگو:

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا مَقَامٌ أَكْرَمْتَنِي بِهِ وَ شَرَّفْتَنِي، اللَّهُمَّ فَأَعْظِنِي (۱) فِيهِ رَغْبَتِي عَلَى حَقِيقَةِ إِيمَانِي بِكَ وَ
بِرَسُولِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ (۲).

پس داخل شو و مقدم دار پای راست را بر پای چپ و بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ، وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - اللَّهُمَّ «أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا
مُبَارَكًا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ» (۳).

پس برو تا داخل صحن شوی، پس چون داخل شوی چهار مرتبه الله اکبر بگو و متوجه شو به سوی
قبله و دستهای خود را بردار و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي (۴) إِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ وَ إِلَيْكَ خَرَجْتُ وَ إِلَيْكَ وَفَدْتُ، وَ لِخَيْرِكَ تَعَرَّضْتُ، وَ بِزِيَارَةِ حَبِيبِ
حَبِيبِكَ إِلَيْكَ تَقَرَّبْتُ.
اللَّهُمَّ فَلَا تَمْنَعْنِي خَيْرَ مَا عِنْدَكَ لِشَرِّ مَا عِنْدِي.

۱- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اعْظِنِي» خ ل.

۲- «و برسولک و آلہ صلواتک علیہم أجمعین» خ ل.

۳- مؤمنون: ۲۹.

۴- «إِلَيْكَ أَتَوَجَّهْتُ وَ» خ ل.

ص: ۳۳۲

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، وَ كَفِّرْ عَنِّي سَيِّئَاتِي، وَ حُطَّ عَنِّي خَطِيئَاتِي، وَ اقْبَلْ حَسَنَاتِي.

پس بخوان سوره «حمد» و «قل أعوذ برب الفلق» و «قل أعوذ برب الناس» و «قل هو الله أحد» و «إنا

أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» و «آيَةُ الْكُرْسِيِّ» و آخر سورة «حشر» - يعنى: «لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَ تِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ * هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ * هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّبُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ * هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» (١).

پس دو رکعت نماز تحیت به جا آور و چون فارغ شوی تسبیح بخوان - یعنی تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام - و بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاحِدِ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا، خَالِقِ الْخَلْقِ لَمْ يَعْزُبْ عَنْهُ شَيْءٌ مِنْ أُمُورِهِمْ، عَالِمِ كُلِّ شَيْءٍ بَغَيْرِ تَعْلِيمٍ، وَ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ صَلَوَاتُ مَلَائِكَتِهِ وَ أَنْبِيَائِهِ وَ رُسُلِهِ وَ جَمِيعِ خَلْقِهِ، وَ سَلَامُهُ وَ سَلَامُ جَمِيعِ خَلْقِهِ عَلَى مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى وَ أَهْلِ بَيْتِهِ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْعَمَ عَلَيَّ وَ عَرَّفَنِي فَضْلَ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

اللَّهُمَّ أَنْتَ خَيْرُ مَنْ وَفَدَ إِلَيْهِ الرَّجَالُ، وَ شَدَّتْ إِلَيْهِ الرَّحَالُ، وَ أَنْتَ يَا سَيِّدِي أَكْرَمَ مَا تَبَىَّ وَ أَكْرَمَ مَزُورٍ، وَ قَدْ جَعَلْتَ لِكُلِّ آتٍ تُحْفَةً، فَاجْعَلْ تُحْفَتِي بِزِيَارَةِ قَبْرِ وَ لِيِّكَ

١- حشر: ٢١ - ٢٤..

ص: ٣٣٣

وَأَبْنِ (١) نَبِيِّكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ فَكَأَنَّ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ تَقَبَّلْ عَمَلِي، وَ اشْكُرْ سَعْيِي، وَ ارْحَمْ مَسِيرِي مِنَ أَهْلِي، بَغَيْرِ مَنْ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْمَنْ عَلَى إِذْ جَعَلْتَ لِي السَّبِيلَ إِلَى زِيَارَةِ وِلِيِّكَ، وَ عَرَفْتَنِي فَضْلَهُ، وَ حَفِظْتَنِي حَتَّى بَلَغْتَنِي.
اللَّهُمَّ وَ قَدْ أَتَيْتَكَ وَ أَمَلْتُكَ فَلَا تُخَيِّبْ أَمَلِي وَ لَا تَقْطَعْ رَجَائِي، وَ اجْعَلْ مَسِيرِي هَذَا كَفَّارَةً لِمَا قَبْلَهُ مِنْ
ذُنُوبِي، وَ رِضْوَانًا تُضَاعِفُ بِهِ حَسَنَاتِي، وَ سَبَبًا لِنَجَاحِ طَلِبَاتِي، وَ طَرِيقًا لِقَضَاءِ حَوَائِجِي، يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اجْعَلْ سَعْيِي مَشْكُورًا، وَ ذَنْبِي مَغْفُورًا، وَ عَمَلِي مَقْبُولًا، وَ دُعَائِي
مُسْتَجَابًا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَرَدْتُكَ (۲) فَأَرَدَنِي، وَ أَقْبَلْتُ بوجهي إِلَيْكَ (۳) فَلَا تُعْرِضْ عَنِّي، وَ قَصِدْتُكَ فَتَقَبَّلْ مِنِّي، وَ
إِنْ كُنْتُ لِي مَاقِتًا فَارْضَ عَنِّي، وَ أَرْحَمَ تَضَرُّعِي إِلَيْكَ وَ لَا تُخَيِّبْنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس برو تا آنجا که قبر را مشاهده نمایی و چون بینی چهار مرتبه الله اکبر بگو و رو به قبر بایست و
پشت خود را به سوی قبله کن و بگو:

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَ مِنْكَ السَّلَامُ وَ إِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ.

السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، أَمِينِ اللَّهِ عَلَى وَحْيِهِ وَ عَزَائِمِ أَمْرِهِ، الْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ وَ الْفَاتِحِ لِمَا اسْتُقْبِلَ وَ
الْمُهَيِّمِ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ، وَ رَحْمَةً لِلَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، عَبْدِ اللَّهِ وَ أَخِي رَسُولِهِ، الصِّدِّيقِ الْأَكْبَرِ وَ الْفَارُوقِ

۱- « وَ ابْنِ بِنْتِ » خ ل.

۲- « اريدك » خ ل.

۳- « عليك » خ ل.

السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ، سَيِّدَى شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ.
السَّلَامُ عَلَى أُمَّةِ الْهُدَى الرَّاشِدِينَ.

السَّلَامُ عَلَى الطَّاهِرَةِ الصِّدِّيقَةِ فَاطِمَةَ، سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ.

السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُنْزَلِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُرْدِفِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُسَوِّمِينَ،
السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الزَّوَارِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الَّذِينَ هُمْ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ بِإِذْنِ اللَّهِ مُقِيمُونَ.

پس برو تا به نزدیک قبر و بایست رو به قبر مقدس و پشت به قبله و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحِ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ
إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ وَصِيِّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
وَارِثَ الْحَسَنِ الرَّضِيِّ (١).

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّهِيدُ الصِّدِّيقُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَصِيُّ الْبَرُّ التَّقِيُّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ
الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ وَ أَنَاخَتْ بِرَحْلِكَ. السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُحَدِّقِينَ بِكَ.
أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ (٢) الصَّلَاةَ، وَ آتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَ تَلَوْتَ
الْكِتَابَ حَقَّ تِلَاوَتِهِ، وَ جَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، وَ صَبَرْتَ عَلَى الْأَذَى فِي جَنْبِهِ، وَ عَبَدْتَهُ مُخْلِصاً
حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ.

لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً ظَلَمْتِكَ، وَ أُمَّةً قَاتَلَتْكَ، وَ أُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَ أُمَّةً أَعَانَتْ عَلَيْكَ، وَ أُمَّةً

١- « الزكى » خ ل.

٢- « أشهد أنك أقمت » خ ل.

خَذَلْتِكَ، وَ أُمَّةٌ دَعَتِكَ فَلَمْ تُجِبْكَ، وَ أُمَّةٌ بَلَغَهَا ذَلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ، وَ أَحَقَّهُمُ اللَّهُ بِدَرْكِ (١) الْجَحِيمِ.
اللَّهُمَّ الْعَنِ الَّذِينَ كَذَبُوا رُسُلَكَ، وَ هَدَمُوا كَعْبَتَكَ، وَ اسْتَحَلُّوا حَرَمَكَ، وَ أَحَدُوا فِي الْبَيْتِ الْحَرَامِ، وَ
حَرَّفُوا كِتَابَكَ، وَ سَفَكُوا دِمَاءَ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ، وَ أَظْهَرُوا الْفَسَادَ فِي أَرْضِكَ، وَ اسْتَدَلُّوا عِبَادَكَ
الْمُؤْمِنِينَ.

اللَّهُمَّ ضَاعِفْ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ، وَ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي أَوْلِيَائِكَ الْمُصْطَفِينَ، وَ حَبِّبْ إِلَيَّ
مَشَاهِدَهُمْ، وَ أَحْبِبْنِي بِهِمْ، وَ اجْعَلْنِي مَعَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس دست راست را بگذار بر قبر و اشاره کن به دست چپ به سوی قبر و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، إِنْ لَمْ أَكُنْ أَذْرَكَتُ نُصْرَتَكَ بِيَدِي، فَهَا أَنَا ذَا وَافِدٌ إِلَيْكَ بِنَصْرِي، قَدْ
أَجَابَكَ سَمْعِي وَ قَلْبِي وَ بَصْرِي (٢) وَ بَدَنِي وَ رَأْيِي وَ هَوَايَ عَلَى التَّسْلِيمِ لَكَ، وَ لِلْخَلْفِ الْبَاقِي مِنْ
بَعْدِكَ وَ الْأَدِلَاءِ عَلَى اللَّهِ مِنْ وَدِّكَ؛ فَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ، حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ، وَ هُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ.

پس دستها را به سوی آسمان بلند کن و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّ هَذَا الْقَبْرَ قَبْرُ حَبِيبِكَ وَ صَفْوَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، الْفَائِزِ بِكَرَامَتِكَ.

أَكْرَمْتَهُ بِالشَّهَادَةِ، وَ أَعْطَيْتَهُ مَوَارِيثَ الْأَنْبِيَاءِ، وَ جَعَلْتَهُ حُجَّةً لَكَ عَلَى خَلْقِكَ، فَأَعْذَرَ فِي الدَّعْوَةِ، وَ بَدَلَ
مُهْجَتَهُ فِيكَ لِيَسْتَنْقِذَ عِبَادَكَ مِنَ الضَّلَالَةِ وَ الْجَهَالَةِ وَ الْعَمَى وَ الشُّكِّ وَ الْإِرْتِيَابِ إِلَى بَابِ الْهُدَى وَ
الرَّشَادِ.

وَ أَنْتَ يَا سَيِّدِي بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى، تَرَى وَ لَا تُرَى، وَ قَدْ تَوَازَرَ عَلَيْهِ فِي طَاعَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ مَنْ غَرَّتَهُ
الدُّنْيَا، وَ بَاعَ آخِرَتَهُ بِالثَّمَنِ الْأَوْكَسِ، وَ أَسْخَطَكَ وَ أَسْخَطَ

١- «وَأَحَقَّهُمُ بِدَرْكِ» خ ل.

٢- «قَدْ أَجَابَكَ سَمْعِي وَ بَصْرِي» خ ل.

رَسُوكَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - (۱)، وَ اطَّاعَ مِنْ عِبَادِكَ أَهْلَ الشَّقَاقِ وَ النِّفَاقِ، وَ حَمَلَهُ الْأَوْزَارِ، الْمُسْتَوْجِبِينَ
النَّارَ.

اللَّهُمَّ الْعَنَّهُمْ لَعْنًا وَبَيْلًا، وَ عَذِّبْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا.

پس دست چپ را پایین آور و به دست راست اشاره کن به سوی قبر و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْأَنْبِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ الْأَوْصِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى آلِكَ وَ ذُرِّيَّتِكَ،
الَّذِينَ حَبَاهُمُ اللَّهُ بِالْحُجَجِ الْبَالِغَةِ وَ النُّورِ وَ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ.

بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي، مَا أَجَلَ مُصِيبَتِكَ وَ أَعْظَمَهَا عِنْدَ اللَّهِ، وَ مَا أَجَلَ مُصِيبَتِكَ وَ أَعْظَمَهَا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ، وَ

مَا أَجَلَ مُصِيبَتِكَ وَ أَعْظَمَهَا عِنْدَ أَنْبِيَاءِ اللَّهِ، وَ مَا أَجَلَ مُصِيبَتِكَ وَ أَعْظَمَهَا عِنْدَ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ، وَ مَا أَجَلَ

مُصِيبَتِكَ وَ أَعْظَمَهَا عِنْدَ الْمَلَأِ الْأَعْلَى، وَ مَا أَجَلَ مُصِيبَتِكَ وَ أَعْظَمَهَا عِنْدَ شِيْعَتِكَ خَاصَّةً، بِأَبِي أَنْتَ وَ

أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُورًا فِي الظُّلُمَاتِ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ وَ أَمِينُهُ، وَ خَازِنُ عِلْمِهِ، وَ وَصِيُّ (۲) نَبِيِّهِ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ وَ نَصَحْتَ، وَ صَبَرْتَ عَلَى الْأَذَى فِي جَنْبِهِ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ قُتِلْتَ (۳)، وَ حُرِمْتَ، وَ غُصِبْتَ، وَ ظَلِمْتَ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ جُحِدْتَ وَ اهْتَضِمْتَ، وَ صَبَرْتَ فِي ذَاتِ اللَّهِ، وَ أَنَّكَ قَدْ كُذِّبْتَ، وَ دُفِعْتَ عَنِ حَقِّكَ،

وَ أَسَىءَ إِلَيْكَ فَاحْتَمَلْتَ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الرَّاشِدُ الْهَادِي، هَدَيْتَ وَ قُمْتَ بِالْحَقِّ وَ عَمِلْتَ بِهِ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّ طَاعَتَكَ مُفْتَرَضَةٌ، وَ قَوْلَكَ الصِّدْقُ، وَ دَعْوَتَكَ الْحَقُّ، وَ أَنَّكَ دَعَوْتَ

١- « صلواتك عليه وآله » خ ل.

٢- « وَ وَصِيٌّ وَصِيٌّ » خ ل.

٣- « أَنْكَ قُتِلْتَ » خ ل.

ص: ٣٣٧

إِلَى الْحَقِّ وَ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ فَلَمْ تُجَبْ، وَ أَمَرْتَ بِطَاعَةِ اللَّهِ فَلَمْ تُطَعْ.
وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّينِ، وَ عَمُودِهِ، وَ رُكْنِ الْأَرْضِ وَ عِمَادِهَا.
وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ وَ الْأَئِمَّةَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَ بَابُ الْهُدَى وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَ الْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ
الدُّنْيَا (١).

وَ أَشْهَدُ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ وَ أَنْبِيَاءَهُ وَ رُسُلَهُ وَ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ، وَ لَكُمْ تَابِعٌ فِي ذَاتِ نَفْسِي، وَ شَرَايعَ
دِينِي، وَ خَوَاتِيمَ عَمَلِي، وَ مُنْقَلَبِي إِلَى رَبِّي.

وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ أَدَيْتَ عَنِ اللَّهِ وَ عَنِ رَسُولِهِ صَادِقًا، وَ قُلْتَ آمِينَ، وَ نَصَحْتَ لِلَّهِ وَ رَسُولِهِ (٢) مُجْتَهِدًا، وَ
مَضِيَّتَ عَلَى يَقِينٍ، لَمْ تُؤْثِرْ ضَلَالًا عَلَى هُدَى، وَ لَمْ تَمِلْ مِنْ حَقِّ إِلَى بَاطِلٍ؛ فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنْ رَعِيَّتِكَ
خَيْرًا، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ صَلَاةً لَا يُحْصِيهَا غَيْرُهُ، وَ عَلَيْكَ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَصَلَّى عَلَيْهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيْهِ، وَ صَلَّى عَلَيْهِ مَلَائِكَتُكَ وَ أَنْبِيَائُكَ وَ رُسُلُكَ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ
الْأَئِمَّةَ أَجْمَعُونَ، صَلَاةً كَثِيرَةً مُتَابِعَةً مُتَرَادِفَةً يَتَّبِعُ بَعْضُهَا بَعْضًا، فِي مَحْضَرِنَا هَذَا وَ إِذَا غَبْنَا وَ عَلَى كُلِّ
حَالٍ، صَلَاةً لَأَنْقِطَعَ لَهَا وَ لَا نَفَادَ.

اللَّهُمَّ أْبْلِغْ رُوحَهُ وَ جَسَدَهُ فِي سَاعَتِي هَذِهِ وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ، تَحِيَّةً مِنِّي كَثِيرَةً وَ سَلَامًا، آمِنًا بِاللَّهِ وَ حُدَّهُ وَ
اتَّبِعْنَا الرَّسُولَ فَكَتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَتَيْتُكَ - بِأَبِي وَ أُمِّي - زَائِرًا، وَافِدًا إِلَيْكَ، مُتَوَجِّهًا بِكَ إِلَى رَبِّكَ وَ
رَبِّي لِيُنْجِحَ لِي بِكَ حَوَائِجِي، وَ يُعْطِيَنِي بِكَ سُؤْلِي، فَاشْفَعْ لِي عِنْدَهُ، وَ كُنْ لِي شَفِيعًا، فَقَدْ جِئْتُكَ هَارِبًا

مِنْ ذُنُوبِي، مُتَّصِلًا إِلَى رَبِّي مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي،

١- « على من في الدنيا » خ ل.

٢- « ولرسوله » خ ل.

ص: ٣٣٨

رَاجِيًا فِي مَوْقِفِي هَذَا الْخَلَاصَ مِنْ عُقُوبَةِ رَبِّي، طَامِعًا أَنْ يَسْتَنْقِذَنِي رَبِّي بِكَ مِنَ الرَّدَى.
أَتَيْتُكَ يَا مَوْلَايَ وَإِفْدَاءً إِلَيْكَ إِذْ رَغِبَ عَنْ زِيَارَتِكَ أَهْلُ الدُّنْيَا وَإِلَيْكَ كَانَتْ رَحَلَتِي، وَلَكَ عَبْرَتِي وَ
صَرَخَتِي، وَعَلَيْكَ أَسْفَى، وَلَكَ نَحِيْبِي وَزَفْرَتِي، وَعَلَيْكَ تَحِيَّتِي وَسَلَامِي، أَلْقَيْتُ رَحْلِي بِفِنَائِكَ،
مُسْتَجِيرًا بِكَ وَبِقَبْرِكَ مِمَّا أَخَافُ عَلَى نَفْسِي مِنْ عَظِيمِ جُرْمِي (١).

وَأَتَيْتُكَ زَائِرًا أَلْتَمِسُ ثَبَاتَ الْقَدَمِ فِي الْهَجْرَةِ إِلَيْكَ، وَقَدْ تَيَقَّنْتُ أَنَّ اللَّهَ جَلَّ ثَنَاؤُهُ بِكُمْ يُنْفَسُ الْهَمُّ، وَ
بِكُمْ يَكْشِفُ الْكَرْبَ، وَبِكُمْ يُبَاعِدُ نَائِبَاتِ الزَّمَانِ الْكَلْبَ، وَبِكُمْ فَتَحَ اللَّهُ، وَبِكُمْ يَخْتِمُ، وَبِكُمْ يُنَزِّلُ
الْعَيْثَ، وَبِكُمْ يُنَزِّلُ الرَّحْمَةَ، وَبِكُمْ يُمْسِكُ الْأَرْضَ أَنْ تَسِيخَ بِأَهْلِهَا، وَبِكُمْ يُثَبِّتُ اللَّهُ جِبَالَهَا عَلَى
مَرَاسِيهَا.

وَقَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَى رَبِّي بِكَ يَا سَيِّدِي فِي قَضَاءِ حَوَائِجِي، وَمَغْفِرَةِ ذُنُوبِي؛ فَلَا أُخَيِّبَنَّ مِنْ بَيْنِ زُورِكَ،
فَقَدْ خَشِيتُ ذَلِكَ إِنْ لَمْ تَشْفَعْ لِي.

وَلَا يَنْصَرِفَنَّ زُورُكَ يَا مَوْلَايَ بِالْعَطَاءِ وَالْحِبَاءِ وَالْخَيْرِ وَالْجَزَاءِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضَا، وَانْصَرِفْ أَنَا
مَجْبُوهًا بِذُنُوبِي، مَرْدُودًا عَلَى عَمَلِي، قَدْ خُيِّبْتُ لِمَا سَلَفَ مِنِّي.

فَإِنْ كَانَتْ هَذِهِ حَالِي، فَالْوَيْلُ لِي، مَا أَشْقَانِي وَأَخِيْبَ سَعْيِي!

وَفِي حُسْنِ ظَنِّي بِرَبِّي وَبِنَبِيِّ وَبِكَ - يَا مَوْلَايَ - وَبِالْأَيْمَةِ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ سَادَاتِي، أَنْ لَا أُخِيْبَ.

فَاشْفَعْ لِي إِلَى رَبِّي لِيُعْطِيَنِي أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَ أَحَدًا مِنْ زُورِكَ وَالْوَافِدِينَ (٢) إِلَيْكَ، وَيَحْبُونِي وَ

يُكْرِمَنِي وَيُتَحْفِنِي بِأَفْضَلِ مَا مَنَّ بِهِ عَلَيَّ أَحَدٍ مِّنْ رُّوَّارِكَ وَالْوَافِدِينَ إِلَيْكَ.

۱- «مِمَّا أَخَافُ مِنْ عَظِيمِ جُرْمِي» خ ل.

۲- «وَالْوَارِدِينَ» خ ل.

ص: ۳۳۹

پس بردار دستها را به سوی آسمان و بگو:

اللَّهُمَّ قَدْ تَرَى مَكَانِي، وَ تَسْمَعُ كَلَامِي، وَ تَرَى مَقَامِي، وَ تَصْرَعِي وَ مَلَاذِي بِقَبْرِ وِلِيِّكَ وَ حُجَّتِكَ وَ ابْنِ نَبِيِّكَ، وَ قَدْ عَلِمْتَ يَا سَيِّدِي حَوَائِجِي وَ لَا يَخْفَى عَلَيْكَ حَالِي، وَ قَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ بِابْنِ رَسُولِكَ، وَ حُجَّتِكَ وَ أَمِينِكَ، وَ قَدْ أَتَيْتُكَ مُتَقَرِّبًا بِهِ إِلَيْكَ وَ إِلَى رَسُولِكَ؛ فَاجْعَلْنِي بِهِ عِنْدَكَ (۱) وَ جِهَاً فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ.

وَ اعْطِنِي بِزِيَارَتِي أَمَلِي، وَ هَبْ لِي مُنَايَ، وَ تَفَضَّلْ عَلَيَّ بِشَهْوَتِي (۲) وَ رَغْبَتِي، وَ اقْضِ لِي حَوَائِجِي وَ لَا تَرُدَّنِي خَائِبًا وَ لَا تَقْطَعْ رَجَائِي وَ لَا تُخَيِّبْ دُعَائِي وَ عَرِّفْنِي الْإِجَابَةَ فِي جَمِيعِ مَا دَعَوْتُكَ مِنْ أَمْرِ الدِّينِ وَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ اجْعَلْنِي مِنْ عِبَادِكَ الَّذِينَ صَرَفْتَ عَنْهُمْ الْبَلَايَا وَ الْأَمْرَاضَ وَ الْفِتْنَ وَ الْأَعْرَاضَ، مِنْ الَّذِينَ تُحْيِيهِمْ فِي عَافِيَةٍ، وَ تُمِيتُهُمْ فِي عَافِيَةٍ، وَ تُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ فِي عَافِيَةٍ، وَ تُجِيرُهُمْ مِنَ النَّارِ فِي عَافِيَةٍ، وَ وَقِّقْ لِي بِمَنْ مَنَّكَ صَلَاحَ مَا أُؤَمِّلُ فِي نَفْسِي وَ أَهْلِي وَ وَكَلْدِي وَ إِخْوَانِي وَ مَالِي، وَ جَمِيعِ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس خود را به قبر بچسبان و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَ ابْنَ حُجَّتِهِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ وَ أَمِينُهُ، وَ خَلِيفَتُهُ فِي عِبَادِهِ، وَ خَازِنُ عِلْمِهِ، وَ مُسْتَوْدَعُ سِرِّهِ، بَلَّغْتَ عَنِ اللَّهِ مَا أَمَرْتَ بِهِ، وَ وَفَيْتَ وَ أَوْفَيْتَ، وَ مَضَيْتَ عَلَى يَقِينٍ شَهِيداً وَ شَهِيداً وَ مَشْهُوداً، صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ رَحْمَتُهُ عَلَيْكَ.

أنا يا مَوْلَايَ وَلِيَّكَ اللَّائِدُ بِكَ فِي طَاعَتِكَ، أَلْتَمِسُ ثَبَاتَ الْقَدَمِ فِي الْهَجْرَةِ عِنْدَكَ، وَ كَمَالَ الْمَنْزِلَةِ فِي
الْآخِرَةِ بِكَ.

أَتَيْتُكَ بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي وَ نَفْسِي وَ مَالِي وَ وَالدِي زَائِرًا، وَ بِحَقِّكَ عَارِفًا، مُتَّبِعًا

١- « فاجعلني عندك » خ ل.

٢- « بسؤلي » خ ل.

ص: ٣٤٠

لِلْهُدَى الَّذِي أَنْتَ عَلَيْهِ، مُوجِبًا لِمَطَاعَتِكَ، مُسْتَيْقِنًا فَضْلَكَ، مُسْتَبْصِرًا بِضَلَالَةِ مَنْ خَالَفَكَ، عَالِمًا بِهِ،
مُتَمَسِّكًا (١) بِوَلَايَتِكَ وَ وِلَايَةِ آبَائِكَ وَ ذُرِّيَّتِكَ الطَّاهِرِينَ.

أَلَا لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتَكُمْ وَ خَالَفْتَكُمْ، وَ شَهِدَتْكُمْ فَلَمْ تُجَاهِدْ مَعَكُمْ، وَ غَضَبَتْكُمْ حَقَّكُمْ.

أَتَيْتُكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ مَكْرُوبًا، وَ أَتَيْتُكَ مَغْمُومًا، وَ أَتَيْتُكَ مُفْتَقِرًا إِلَى شَفَاعَتِكَ؛ وَ لِكُلِّ زَائِرٍ حَقٌّ
عَلَى مَنْ أَتَاهُ وَ زَارَهُ، وَ أَنَا زَائِرُكَ وَ مَوْلَاكَ، وَ ضَيْفُكَ النَّازِلُ بِكَ وَ الْحَالُ بِفِنَائِكَ، وَ لِي حَوَائِجٌ مِنْ
حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، بِكَ أَتَوَجَّهُ إِلَى اللَّهِ فِي نُجْحِهَا وَ قَضَائِهَا؛ فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ وَ رَبِّي فِي قَضَاءِ
حَوَائِجِي كُلِّهَا، وَ قَضَاءِ حَاجَتِي الْعُظْمَى الَّتِي إِنْ أَعْطَانِيهَا لَمْ يَضُرَّنِي مَا مَنَعَنِي، وَ إِنْ مَنَعَنِيهَا لَمْ يَنْفَعَنِي مَا
أَعْطَانِي، فَكَأَنَّكَ رَقِيبِي مِنَ النَّارِ وَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى وَ الْمِنَّةَ عَلَيَّ بِجَمِيعِ سُؤْلِي، وَ رَغْبَتِي وَ شَهْوَتِي، وَ
إِرَادَتِي وَ مُنَايَ، وَ صَرَفِ جَمِيعِ الْمَكْرُوهِ وَ الْمَحْذُورِ عَنِّي، وَ عَنِ أَهْلِي وَ وَالدِي وَ إِخْوَانِي وَ مَالِي وَ
جَمِيعِ مَا أَنْعَمَ عَلَيَّ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

پس سر را بردار از قبر و بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنِي مِنْ زُورِ ابْنِ (٢) نَبِيِّهِ، وَ رَزَقَنِي مَعْرِفَةَ فَضْلِهِ وَ الْإِقْرَارَ بِحَقِّهِ وَ الشَّهَادَةَ بِطَاعَتِهِ
«رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَ اتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ» (٣).

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلِيكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ خَاذِلِيكَ (٤)، وَ لَعَنَ اللَّهُ سَالِبِيكَ، وَ لَعَنَ
اللَّهُ مَنْ رَمَاكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ طَعَنَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ الْمُعِينِينَ عَلَيْكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ السَّائِرِينَ إِلَيْكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ
مَنْ مَنَعَكَ شُرْبَ مَاءِ الْفُرَاتِ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ دَعَاكَ

١- « مُسْتَمْسِكًا » خ ل.

٢- « ابن بنت » خ ل.

٣- آل عمران: ٥٣.

٤- « و لعن خاذليك » - بدون لفظ جلاله - خ ل. و همچنین موارد بعدی تا « و لعن الله من دعاك » ..

...

ص: ٣٤١

وَعَشِكَ وَ خَذَلِكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ ابْنَ آكِلَةِ الْأَكْبَادِ، وَ لَعَنَ اللَّهُ ابْنَهُ الَّذِي وَ تَرَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أَعْوَانَهُمْ وَ
أَتْبَاعَهُمْ وَ أَنْصَارَهُمْ وَ مُحِبِّيهِمْ وَ مَنْ أَسَّسَ لَهُمْ، وَ حَسَا اللَّهُ قُبُورَهُمْ نَارًا وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ - بِأَبِي أَنْتَ وَ
أُمِّي - وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

پس منحرف شو از قبر و روی خود را بگردان به سوی قبله و دستهای خود را به سوی آسمان بلند
کن و بگو:

اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ وَ تَعَبَّأَ وَ أَعَدَّ وَ اسْتَعَدَّ لِوَفَادَةٍ إِلَى مَخْلُوقٍ، رَجَاءَ رِفْدِهِ وَ جَائِزَتِهِ (١) وَ نَوَافِلِهِ وَ فَوَاضِلِهِ وَ
عَطَايَاهُ، فَإِلَيْكَ يَا رَبُّ كَانَتْ تَهَيُّتِي وَ تَعَبُّتِي وَ إِعْدَادِي وَ اسْتِعْدَادِي وَ سَفَرِي وَ إِلَى قَبْرِ وِلِيِّكَ وَفَدْتُ،
وَ بَزِيَارَتِهِ إِلَيْكَ تَقَرَّبْتُ، رَجَاءَ رِفْدِكَ وَ جَوَائِزِكَ وَ نَوَافِلِكَ وَ عَطَايَاكَ وَ فَوَاضِلِكَ.

اللَّهُمَّ وَ قَدْ رَجَوْتُ كَرِيمَ عَفْوِكَ، وَ وَاسِعَ مَغْفِرَتِكَ، فَلَا تَرُدَّنِي خَائِبًا؛ فَإِلَيْكَ قَصَدْتُ، وَ مَا عِنْدَكَ
أَرَدْتُ، وَ قَبْرَ إِمَامِي الَّذِي أَوْجَبَتْ عَلَيَّ طَاعَتَهُ زُرْتُ، فَاجْعَلْنِي بِهِ عِنْدَكَ وَ جِئِهَا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ
مِنَ الْمُقَرَّبِينَ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ، وَ أَعْطِنِي بِهِ جَمِيعَ سُؤْلِي، وَ أَقْضِ لِي بِهِ جَمِيعَ

حَوَائِجِي وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي وَلَا تُخَيِّبْ دُعَائِي، وَارْحَمْ ضَعْفِي وَقَلَّةَ حِيلَتِي وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي وَلَا إِلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ، مَوْلَايَ! فَقَدْ أَفْحَمْتَنِي ذُنُوبِي، وَقَطَعْتَ حُجَّتِي، وَابْتَلَيْتَ بِخَطِيئَتِي، وَارْتَهَنْتَ بَعْمَلِي، وَأَوْبَقْتَ نَفْسِي، وَوَقَفْتَهَا مَوْفِقَ الْأَذِلَّةِ الْمُذْنِبِينَ الْمُجْتَرِّئِينَ عَلَيْكَ، التَّارِكِينَ أَمْرَكَ، الْمُعْتَرِّئِينَ بِكَ، الْمُسْتَخْفِينَ بِوَعْدِكَ؛ وَقَدْ أَوْبَقْنِي مَا كَانَ مِنْ قَبِيحِ جُرْمِي، وَسُوءِ نَظَرِي لِنَفْسِي. فَارْحَمْ تَضَرُّعِي وَنِدَامَتِي، وَأَقْلِنِي عَثْرَتِي، وَارْحَمْ عَثْرَتِي، وَأَقْبَلْ مَعْدِرَتِي،

١- «جوائزه» خ ل.

ص: ٣٤٢

وَعُدَّ بِحِلْمِكَ عَلَى جَهْلِي، وَيَا حَسَانِكَ عَلَى إِسَاءَتِي، وَبِعَفْوِكَ عَلَى جُرْمِي وَإِلَيْكَ (١) أَشْكُو ضَعْفَ عَمَلِي، فَارْحَمْنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي فَإِنِّي مُقِرٌّ بِذَنْبِي، مُعْتَرِفٌ بِخَطِيئَتِي، وَهَذِهِ يَدِي وَنَاصِيَتِي، أَسْتَكِينُ بِالْقَوَدِ مِنِّي. يَا سَيِّدِي، فَأَقْبَلْ تَوْبَتِي، وَنَفْسَ كُرْبَتِي، وَارْحَمْ خُشُوعِي وَخُضُوعِي، وَأَسْفَى عَلَى مَا كَانَ مِنِّي، وَوُقُوفِي عِنْدَ قَبْرِ وَلِيِّكَ، وَذُلِّي بَيْنَ يَدَيْكَ.

فَأَنْتَ رَجَائِي وَمُعْتَمِدِي وَظَهْرِي وَعُدَّتِي، فَلَا تَرُدَّنِي خَائِبًا، وَتَقْبَلْ عَمَلِي، وَاسْتُرْ عَوْرَتِي، وَآمِنْ رَوْعَتِي وَلَا تُخَيِّبْنِي وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي مِنْ بَيْنِ خَلْقِكَ يَا سَيِّدِي.

اللَّهُمَّ وَقَدْ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ عَلَى نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -:

«ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ» (٢)، يَا رَبُّ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ، وَأَنْتَ الَّذِي لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ، فَاسْتَجِبْ لِي يَا رَبُّ فَقَدْ سَأَلْتُكَ السَّائِلُونَ وَسَأَلْتُكَ، وَطَلَبَ الطَّالِبُونَ وَطَلَبْتُ مِنْكَ، وَرَغِبَ الرَّاعِبُونَ وَرَغِبْتُ إِلَيْكَ، وَأَنْتَ أَهْلٌ أَنْ لَا تُخَيِّبَنِي وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي، فَعَرَّفْنِي الْإِجَابَةَ يَا سَيِّدِي، وَأَفْضِ لِي حَوَائِجَ (٣) الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس برو به نزدیک سر آن حضرت و دو رکعت نماز بکن و در رکعت اول بعد از سوره «حمد» سوره «یس» بخوان و در رکعت دوم سوره «الرحمن»، پس چون سلام بگویی و تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام بخوانی، ذکرها که بر عظمت خدا دلالت کند بسیار بخوان و استغفار از گناهان خود بکن و صلوات بر محمد و آل محمد بفرست،

۱- «فَالِيكَ» خ ل.

۲- غافر: ۶۰.

۳- «حوائجی [فی]» خ ل.

ص: ۳۴۳

و دستها را بردار و بگو:

اللَّهُمَّ إِنَّا آتَيْنَاهُ مُؤْمِنِينَ بِهِ، مُسْلِمِينَ لَهُ، مُعْتَصِمِينَ بِحَبْلِهِ، عَارِفِينَ بِحَقِّهِ، مُقَرِّبِينَ بِفَضْلِهِ، مُسْتَبْصِرِينَ بِضَلَالَةِ مَنْ خَالَفَهُ، عَارِفِينَ بِالْهُدَى الَّذِي هُوَ عَلَيْهِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَأَشْهَدُ مَنْ حَضَرَ مِنْ مَلَائِكَتِكَ، أَنِّي بِهِمْ مُؤْمِنٌ، وَبِمَنْ قَتَلَهُمْ كَافِرٌ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي مَا أَقُولُ (۱) بِلِسَانِي حَقِيقَةً فِي قَلْبِي، وَشَرِيعَةً فِي عَمَلِي.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ لَهُ مَعَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ قَدَمٌ ثَابِتٌ، وَأَثْبَتْنِي فِيْمَنْ اسْتَشْهَدَ مَعَهُ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَكَ كُفْرًا، سُبْحَانَكَ يَا حَلِيمٌ عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ فِي الْأَرْضِ، يَا عَظِيمٌ تَرَى عَظِيمَ الْجُرْمِ مِنْ عِبَادِكَ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ، فَتَعَالَيْتَ عَمَّا يَقُولُ الظَّالِمُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا، يَا كَرِيمٌ، أَنْتَ شَاهِدٌ

غَيْرُ غَائِبٍ، وَعَالِمٌ بِمَا أُوْتِيَ (۲) إِلَى أَهْلِ صَلَوَاتِكَ وَأَحْبَائِكَ، مِنَ الْأَمْرِ الَّذِي لَا تَحْمِلُهُ سَمَاءٌ وَلَا

أَرْضٌ؛ وَكَوْشَيْتَ لَأَنْتَقَمْتَ مِنْهُمْ، وَلَكِنَّكَ ذُو أَنَاهٍ، وَقَدْ أَمَهَلْتَ الَّذِينَ اجْتَرَأُوا عَلَيْكَ وَ عَلَى رَسُولِكَ

وَ حَبِيبِكَ، فَاسْكَنْتَهُمْ (۳) أَرْضَكَ، وَ غَدَوْتَهُمْ بِنِعْمَتِكَ إِلَى أَجَلٍ هُمْ بِالْغُوءِ، وَ وَتَّ هُمْ صَائِرُونَ إِلَيْهِ،

لَيْسَتْكُمْ لِمَا الْعَمَلُ فِيهِ الَّذِينَ قَدَّرْتَ وَالْأَجَلَ الَّذِي أَجَلْتِ، فِي عَذَابٍ وَوَثَاقٍ، وَحَمِيمٍ وَغَسَاقٍ وَالضَّرِيعِ
وَالْأَخْرَاقِ وَالْأَغْلَالِ وَالْأَوْثَاقِ، وَغَسْلِينَ وَزُقُومٍ وَصَدِيدٍ، مَعَ طَوْلِ الْمَقَامِ فِي أَيَّامِ لَطْيٍ، وَفِي سَقَرِ الَّتِي
لَا تُبْقَى وَلَا تَذَرُ، وَفِي الْحَمِيمِ وَالْجَحِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

پس طلب آمرزش کن برای گناه خود و دعا کن به آنچه خواهی و چون فارغ شوی از دعا به سجده
برو و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَأَشْهَدُ مَلَائِكَتَكَ وَأَنْبِيَاءَكَ وَرُسُلَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ رَبِّي وَالْإِسْلَامُ دِينِي، وَمُحَمَّدٌ نَبِيِّ، وَعَلِيٌّ؛ وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ،

۱- «أقوله» خ ل.

۲- از مصادر. در نسخ «أَتَى» بدون واو ..

...

۳- «وَأَسْكَنْتَهُمْ» خ ل ..

...

ص: ۳۴۴

وَعَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ، وَمُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ، وَجَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ، وَمُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ، وَعَلِيُّ بْنُ مُوسَى، وَمُحَمَّدُ
بْنُ عَلِيٍّ، وَعَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ وَالْخَلْفُ الْبَاقِي - عَلَيْهِمْ أَفْضَلُ الصَّلَوَاتِ - أَيْمَتِي؛ بِهِمْ
أَتَوَلَّى، وَمِنْ عَدُوِّهِمْ أَتَبَرَّأ.

پس سه مرتبه بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَنشُدُكَ دَمَ الْمَظْلُومِ.

و سه مرتبه بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَنشُدُكَ بِأَيْوَابِكَ عَلَى نَفْسِكَ لِأَوْلِيَائِكَ لِتُظْفِرَنَّهُمْ بَعْدُوكَ وَعَدُوِّهِمْ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ،

وَ عَلَى الْمُسْتَحْفَظِينَ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْيُسْرَ بَعْدَ الْعُسْرِ.

پس جانب راست رو را بر زمین بگذار، و سه مرتبه بگو:

يَا كَهْفِي حِينَ تُعِينِي الْمَذَاهِبُ، وَ تَضِيقُ عَلَيَّ الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ، وَ يَا بَارِيَّ خَلَقِي رَحْمَةً بِي وَ قَدْ كَانَ

عَنْ خَلْقِي غَيًّا، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَ عَلَى الْمُسْتَحْفَظِينَ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ.

پس جانب چپ رو را بر زمین بگذار و بگو:

يَا مُدِلَّ كُلِّ جَبَّارٍ، وَ يَا مُعِزَّ كُلِّ ذَلِيلٍ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ فَرِّجْ عَنِّي.

پس سه مرتبه بگو: يَا حَنَّانُ، يَا مَنَّانُ، يَا كَاشِفَ الْكُرْبِ الْعِظَامِ.

پس برگرد به سجده و صد مرتبه بگو: شُكْرًا، شُكْرًا. و حاجت خود را طلب نما.

پس برو به نزد پا و بایست نزد قبر علی بن الحسین علیهما السلام و بگو:

سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامُ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ وَ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ، عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَ ابْنَ مَوْلَايَ

وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ

ص: ۳۴۵

وَ عَلَى عِترَةِ آبَائِكَ الْأَخْيَارِ الْأَبْرَارِ، الَّذِينَ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ طَهَّرَهُمْ تَطْهِيرًا، وَ عَذَّبَ اللَّهُ

قَاتِلَكَ بِأَنْوَاعِ الْعَذَابِ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

پس اشاره کن به ناحیه پاهای علی بن الحسین علیهما السلام به سلام بر شهدا - که ایشان در آنجا

مدفون اند - و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الرَّبَّانِيُّونَ، أَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ، وَ نَحْنُ لَكُمْ تَبَعٌ وَ أَنْصَارٌ.

أَشْهَدُ أَنْكُمْ أَنْصَارُ اللَّهِ جَلَّ اسْمُهُ، وَ سَادَةُ الشُّهَدَاءِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ؛ صَبَرْتُمْ وَ احْتَسَبْتُمْ، وَ لَمْ تَهِنُوا وَ

لَمْ تَضَعُفُوا وَ لَمْ تَسْتَكِينُوا حَتَّى لَقَيْتُمُ اللَّهَ جَلَّ وَ عَزَّ عَلَى سَبِيلِ الْحَقِّ، وَ نَصَرِهِ وَ كَلِمَةِ (۱) اللَّهِ التَّامَّةِ.

صَلَّى اللَّهُ عَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَ أَبْدَانِكُمْ، وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا.

أَبْشِرُوا - رِضْوَانُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ - بِمَوْعِدِ اللَّهِ الَّذِي لَا خُلْفَ لَهُ، اللَّهُ تَعَالَى مُدْرِكٌ بِكُمْ، بَارئ (۲) مَا

وَعَدَّكُمْ، إِنَّهُ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ.

أَشْهَدُ أَنَّكُمْ جَاهِدْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَقُتِلْتُمْ عَلَى مِنْهَاجِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -، وَابْنِ رَسُولِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ فَجَزَاكُمْ اللَّهُ عَنِ الرَّسُولِ وَابْنِهِ وَذُرِّيَّتِهِ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَكُمْ وَعَدَّهُ، وَارَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ (۳).

زیارت سوم:

در کتب معتبره به سند حسن و سند قوی از حضرت صادق علیه السلام منقول است که:

چون داخل حایر شوی بگو:

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا مَقَامٌ كَرَّمْتَنِي بِهِ، وَشَرَّفْتَنِي بِهِ، اللَّهُمَّ فَأَعْطِنِي فِيهِ رَغْبَتِي عَلَى حَقِيقَةِ إِيمَانِي بِكَ وَبِرُسُلِكَ.

۱- «ونصرة كلمة» خ ل.

۲- «ثار» خ ل.

۳- مزار مفید: ۹۹ - ۱۲۰، تهذیب الاحکام: ۵۶/۶ - ۶۵، مزار کبیر: ۳۷۰ - ۳۸۸، بحار الانوار:

۲۰۶/۱۰۱ - ۲۱۷ ح ۳۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۶۵/۳ ش ۱۱۴۴ و ص ۳۶۳ ش

۱۱۷۴.

ص: ۳۴۶

سَلَامٌ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، وَسَلَامٌ وَمَلَائِكَتِهِ فِيمَا تَعْتَدِي وَتَرُوحُ بِهِ الرَّائِحَاتُ الطَّاهِرَاتُ لَكَ وَعَلَيْكَ، وَسَلَامٌ عَلَى مَلَائِكَتِهِ اللَّهُ الْمُقَرَّبِينَ، وَسَلَامٌ عَلَى الْمُسْلِمِينَ لَكَ بِقُلُوبِهِمْ، النَّاطِقِينَ لَكَ بِفَضْلِكَ بِالسِّنْتِهِمْ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ صَادِقٌ صِدِّيقٌ، صَدَقْتَ فِيمَا دَعَوْتَ إِلَيْهِ، وَصَدَقْتَ فِيمَا أَتَيْتَ بِهِ؛ وَأَنَّكَ ثَارُ اللَّهِ فِي
 الْأَرْضِ، مِنَ الدَّمِ الَّذِي لَا يُدْرِكُ ثَارُهُ مِنَ الْأَرْضِ إِلَّا بِأَوْلِيَائِكَ.
 اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيَّ مَشَاهِدَهُمْ وَشَهَادَتَهُمْ حَتَّى تُلْحِقَنِي بِهِمْ، وَتَجْعَلَنِي لَهُمْ فَرَطًا وَتَابِعًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.
 پس اندکی راه می روی و هفت مرتبه الله اکبر می گویی، پس می ایستی در برابر قبر و می گویی:
 سُبْحَانَ الَّذِي سَبَّحَ لَهُ الْمَلَكُ وَالْمَلَكُوتُ، وَقَدَّسَتْ بِأَسْمَائِهِ جَمِيعُ خَلْقِهِ، وَسُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ،
 رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.

اللَّهُمَّ اكْتُبْنِي فِي وَفْدِكَ إِلَى خَيْرِ بَقَاعِكَ وَخَيْرِ خَلْقِكَ.
 اللَّهُمَّ الْعَنِ الْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَالْعَنَ أَشْيَاعَهُمْ وَاتَّبَاعَهُمْ.
 اللَّهُمَّ أَشْهَدْنِي مَشَاهِدَ الْخَيْرِ كُلِّهَا مَعَ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ.
 اللَّهُمَّ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا، وَاجْعَلْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ (۱) مَعَ الْبَاقِينَ الْوَارِثِينَ، الَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنَ عِبَادِكَ
 الصَّالِحِينَ.

پس پنج مرتبه الله اکبر می گویی و اندکی راه می روی و می گویی:
 اللَّهُمَّ إِنِّي بِكَ مُؤْمِنٌ، وَبِعِدِّكَ مُؤَقِنٌ.
 اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي إِيمَانًا، وَتَبَّتْهُ فِي قَلْبِي.
 اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَا أَقُولُ بِلِسَانِي حَقِيقَتَهُ فِي قَلْبِي، وَشَرِيعَتَهُ فِي عَمَلِي.

۱- « واجعل لي قدمًا » خ ل.

ص: ۳۴۷

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ لَهُ مَعَ الْحُسَيْنِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - قَدَمٌ ثَابِتٌ، وَأَثْبَتْنِي فِيمَنْ اسْتُشْهِدَ مَعَهُ.
 پس سه مرتبه الله اکبر می گویی و دستها را بر می داری و بر قبر می گذاری، پس می گویی:

أَشْهَدُ أَنَّكَ طَهَّرْتَ طَاهِرًا مِنْ طَهْرٍ طَاهِرٍ، طَهَّرْتَ وَ طَهَّرْتَ لَكَ (۱) الْبِلَادُ، وَ طَهَّرْتَ أَرْضَ أَنْتَ بِهَا، وَ طَهَّرَ حَرَمَهَا.

أَشْهَدُ أَنَّكَ أَمَرْتَ بِالْقِسْطِ وَ دَعَوْتَ إِلَيْهِ، وَ أَنَّكَ نَارُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ حَتَّى يَسْتَشِيرَ لَكَ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِهِ. پس هر دو گونه روی خود را بر قبر می گذاری، پس می نشینی و خدا را به هر نام که خواهی یاد می کنی و از خدا هر حاجت که خواهی می طلبی.

پس بر می گردی به سوی قبر و دستها را بر قبر می گذاری نزد پای آن حضرت و می گویی: صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَى رُوْحِكَ وَ عَلَى بَدَنِكَ، صَدَقْتَ وَ أَنْتَ الصَّادِقُ الْمُصَدَّقُ، وَ قَتَلَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ بِالْأَيْدِي وَ الْأَلْسُنِ.

پس رو می کنی به سوی علی فرزند آن حضرت و می گویی آنچه خواهی.

پس می ایستی و رو به قبر شهدا می کنی و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الشُّهَدَاءُ، أَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ وَ نَحْنُ لَكُمْ تَبَعٌ، أَبَشِرُوا بِمَوْعِدِ اللَّهِ الَّذِي لَا خُلْفَ لَهُ، اللَّهُ مُدْرِكٌ لَكُمْ وَ تَرَكُمْ، وَ مُدْرِكٌ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ عِدْوَةٌ؛ أَنْتُمْ سَادَةُ الشُّهَدَاءِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

پس قبر را پیش روی خود می گردانی و آنچه خواهی نماز می کنی، پس می گویی:

جِئْتُ وَافِدًا إِلَيْكَ، وَ أَتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكَ فِي جَمِيعِ حَوَائِجِي مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ

۱- «بِكَ» خ ل.

ص: ۳۴۸

وَ آخِرَتِي، وَ بِكَ يَتَوَسَّلُ الْمُتَوَسِّلُونَ إِلَى اللَّهِ فِي حَوَائِجِهِمْ، وَ بِكَ يُدْرِكُ عِنْدَ اللَّهِ أَهْلُ التَّرَاتِ طَلِبَتَهُمْ.

پس یازده مرتبه الله اکبر می گویی با تائی، پس اندکی راه می روی و رو به قبله می ایستی پس

می گویی:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْمُتَوَحِّدِ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا، خَلَقَ الْخَلْقَ فَلَمْ يَغِبْ شَيْءٌ مِنْ أُمُورِهِمْ عَنْ عِلْمِهِ، فَعَلِمَهُ بِقُدْرَتِهِ، ضَمِنَتْ (١) الْأَرْضُ وَمَنْ عَلَيْهَا دَمَكَ وَثَارَكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ. أَشْهَدُ أَنْ لَكَ مِنَ اللَّهِ مَا وَعَدَكَ مِنَ النَّصْرِ وَالْفَتْحِ، وَأَنَّ لَكَ مِنَ اللَّهِ الْوَعْدَ الصَّادِقَ فِي هَلَاكِ أَعْدَائِكَ، وَتَمَامِ مَوْعِدِ اللَّهِ إِيَّاكَ.

أَشْهَدُ أَنْ تَبَعَكَ (٢) الصَّادِقُونَ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِيهِمْ: «أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ» (٣).

پس هفت مرتبه الله أكبر بگو، پس اندکی راه می روی پس رو به قبر می کنی و می گویی:
(الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي «لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ» (٤) وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا» (٥).

أَشْهَدُ أَنَّكَ دَعَوْتَ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ، وَوَفَّيْتَ لِلَّهِ بَعْدَهُ، وَقُمْتَ لِلَّهِ بِكَلِمَاتِهِ، وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى آتَاكَ الْيَقِينُ.

لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً خَذَلَتْكَ، وَلَعِنْتَ أُمَّةً خَذَلَتْ عَنْكَ.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ بِالْوِلَايَةِ لِمَنْ وَالَيْتَ وَوَالْتَهُ رُسُلَكَ، وَأَشْهَدُ بِالْبِرَاءَةِ مِمَّنْ

١- «ضَمِنَتْ» خ ل.

٢- «أَنَّ مَنْ اتَّبَعَكَ» خ ل.

٣- حديد: ١٩.

٤- اسراء: ١١١.

٥- فرقان: ٢.

بَرَّتْ مِنْهُ وَبَرَّتْ مِنْهُ رُسُلُكَ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ الَّذِينَ كَذَبُوا رُسُلَكَ، وَ هَدَمُوا كَعْبَتَكَ، وَ حَرَّفُوا كِتَابَكَ، وَ سَفَكُوا دِمَاءَ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ، وَ أَفْسَدُوا فِي بِلَادِكَ، وَ اسْتَدَلُّوا عِبَادَكَ.

اللَّهُمَّ ضَاعِفْ لَهُمْ (۱) الْعَذَابَ فِيمَا جَرَى مِنْ سُبُلِكَ وَ بَرِّكْ (۲) وَ بَحْرِكْ.

اللَّهُمَّ الْعَنْهُمْ فِي مُسْتَسِرِّ السَّرَائِرِ فِي سَمَائِكَ وَ أَرْضِيكَ.

و هر گاه داخل حایر شوی، بر آن حضرت سلام کن و گونه روی خود را بر قبر بگذار (۳).

زیارت چهارم:

به سند معتبر منقول است از حسین بن ثویر که گفت: من و یونس بن ظبیان و جمعی از اصحاب در

خدمت حضرت صادق علیه السلام بودیم، یونس گفت: فدای تو شوم، من حاضر می شوم در مجالس خلفای بنی عباس و اتباع ایشان، پس چه بگویم در آن جاها؟

فرمود که: هر گاه در مجالس ایشان حاضر شوی و ما را یاد کنی بگو: اللَّهُمَّ أَرِنَا الرَّخَاءَ وَ السُّرُورَ. که آنچه می خواهی حاصل می شود.

من گفتم: فدای تو شوم، من بسیار یاد می کنم حسین - صلوات الله علیه - را، در آن وقت چه بگویم. فرمود که: سه مرتبه بگو: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ.

که سلام می رسد به آن حضرت از نزدیک و دور.

پس فرمود که: چون حضرت امام حسین علیه السلام شهید شد، بر آن حضرت گریست هفت آسمان و هفت زمین و آنچه در آنها است و آنچه در مابین آنها است و هر که در

۱- «علیهم» خ ل.

۲- «فیما جرت به سنتک فی برک»، «فیما جرى من سلك فی برک» خ ل.

۳- کامل الزیارات: ۱۹۴ ب ۷۹ ح ۱، بحار الانوار: ۱۴۸/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۱۰ ش ۱۱۵۹.

ص: ۳۵۰

بهشت و جهنم است از خلق پروردگار ما و آنچه دیده می شود و آنچه دیده نمی شود، مگر سه چیز که بر آن حضرت نگریستند.

گفتم: فدای تو شوم، آن سه چیز کدام است؟

فرمود که: بر او نگریست بصره و دمشق و آل عثمان.

گفتم: فدای تو شوم، می خواهم به زیارت آن حضرت بروم، چون بروم چه چیز بگویم و چه کار بکنم؟

فرمود که: چون به زیارت آن حضرت بروی غسل کن در کنار شطّ فرات، پس جامه های پاک خود را بپوش و با پای برهنه روانه شو، به درستی که در حرمی هستی از حریمهای خدا و رسول خدا؛ و در وقت رفتن **اللَّهُ أَكْبَرُ** و **لا إلهَ إِلاَّ اللهُ** و هر ذکر که متضمن تعظیم و تمجید خدا است بسیار بگو و صلوات بر محمد و آل محمد بسیار بفرست و چون به در حایر برسی بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ، وَرُؤَارَ قَبْرِ ابْنِ نَبِيِّ اللَّهِ.

پس ده گام برو و **اللَّهُ أَكْبَرُ** بگو، پس بایست و سی مرتبه **اللَّهُ أَكْبَرُ** بگو، پس برو به نزد قبر و پشت به قبله کن و مقابل روی آن حضرت بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَتِيلَ اللَّهِ وَابْنَ قَتِيلِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَثِرَ اللَّهِ الْمَوْتُورَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ.

أَشْهَدُ أَنَّ دَمَكَ سَكَنَ فِي الْخُلْدِ، وَأَفْشَعَرْتَ لَهُ أَظْلَةَ الْعَرْشِ، وَبَكَى لَهُ جَمِيعُ الْخَلَائِقِ، وَبَكَتْ لَهُ

السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَالْأَرْضُونَ السَّبْعِ، وَ مَا فِيهِنَّ وَ مَا بَيْنَهُنَّ، وَ مَنْ يَتَقَلَّبُ فِي الْجَنَّةِ وَ النَّارِ مِنْ خَلْقِ رَبِّنَا، وَ مَا يُرَى وَ مَا لَا يُرَى.

أَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ وَ ابْنُ حُجَّتِهِ، وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَتِيلُ اللَّهِ وَ ابْنُ قَتِيلِهِ، وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ

ص: ٣٥١

ثَارُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَ ابْنُ ثَارِهِ، وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ وَثَرُ اللَّهِ الْمُؤْتَوِّرُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ.
وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ وَ نَصَحْتَ، وَ وَفَيْتَ وَ وَافَيْتَ، وَ جَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ رَبِّكَ، وَ مَضَيْتَ لِلَّذِي كُنْتَ عَلَيْهِ شَهِيداً وَ مُسْتَشْهِداً، وَ شَاهِداً وَ مَشْهُوداً.

أَنَا عَبْدُ اللَّهِ وَ مَوْلَاكَ، وَ فِي طَاعَتِكَ وَ الْوَافِدِ إِلَيْكَ، أَلْتَمِسُ كَمَالَ الْمَنْزِلَةِ عِنْدَ اللَّهِ، وَ ثَبَاتَ الْقَدَمِ فِي الْهَجْرَةِ إِلَيْكَ وَ السَّبِيلِ الَّذِي لَا يَخْتَلِجُ دُونَكَ مِنَ الدُّخُولِ فِي كِفَالَتِكَ الَّتِي أُمِرْتُ بِهَا.
مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بَدَأَ بِكُمْ، مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بَدَأَ بِكُمْ، مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بَدَأَ بِكُمْ، وَ بِكُمْ (١) يُبَيِّنُ اللَّهُ الْكَذِبَ، وَ بِكُمْ يُبَاعِدُ اللَّهُ الزَّمَانَ الْكَلْبَ، وَ بِكُمْ فَتَحَ اللَّهُ، وَ بِكُمْ يَخْتِمُ اللَّهُ، وَ بِكُمْ يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَ بِكُمْ يُثَبِّتُ، وَ بِكُمْ يَفْكُ الدُّلَّ مِنْ رِقَابِنَا، وَ بِكُمْ يُدْرِكُ اللَّهُ تِرَةً كُلِّ مُؤْمِنٍ يُطَلَّبُ، وَ بِكُمْ تُنْبِتُ الْأَرْضُ أَشْجَارَهَا، وَ بِكُمْ تُخْرِجُ الْأَشْجَارُ أَثْمَارَهَا، وَ بِكُمْ تُنَزِلُ السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ رِزْقَهَا، وَ بِكُمْ يَكْشِفُ اللَّهُ الْكَرْبَ، وَ بِكُمْ يُنَزِلُ اللَّهُ الْغَيْثَ، وَ بِكُمْ تُسَبِّحُ (٢) الْأَرْضُ الَّتِي تَحْمِلُ أَبْدَانَكُمْ، وَ تَسْتَقِلُّ جِبَالَهَا عَلَى مَرَاسِيهَا (٣).
إِرَادَةُ الرَّبِّ فِي مَقَادِيرِ أُمُورِهِ تُهَبِّطُ إِلَيْكُمْ، وَ يَصْدُرُ مِنْ بُيُوتِكُمُ الصَّادِرُ عَمَّا فَضَّلَ مِنْ أَحْكَامِ الْعِبَادِ.
لُعِنَتْ أُمَّةٌ قَتَلَتْكُمْ، وَ أُمَّةٌ خَالَفَتْكُمْ، وَ أُمَّةٌ جَحَدَتْ وَ لَا يَتَكُمُ، وَ أُمَّةٌ ظَاهَرَتْ عَلَيْكُمْ، وَ أُمَّةٌ شَهِدَتْ وَ لَمْ تُسْتَشْهِدْ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ النَّارَ مَأْوَاهُمْ (٤) وَ بَسَّ وَرْدُ الْوَارِدِينَ، وَ بَسَّ الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

۱- « بکم » خ ل.

۲- « تسیخ » خ ل.

۳- « مراتبها » خ ل.

۴- « مشواهم » خ ل.

ص: ۳۵۲

پس بگو:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ.
أَنَا إِلَى اللَّهِ مِمَّنْ خَالَفَكَ بَرِيءٌ، أَنَا إِلَى اللَّهِ مِمَّنْ خَالَفَكَ بَرِيءٌ، أَنَا إِلَى اللَّهِ مِمَّنْ خَالَفَكَ بَرِيءٌ.
پس می روی به نزد قبر علی فرزند آن حضرت، که نزد پای آن حضرت مدفون است و می گویی:
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْحَسَنِ وَ
الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ خَدِيجَةَ الْكُبْرَى وَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ (۱).
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ.
لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ. أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ، أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ
بَرِيءٌ، أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ.

پس بر می خیزی و اشاره می کنی به دست خود به سوی شهدا و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ، فُزْتُمْ وَاللَّهِ، فُزْتُمْ وَاللَّهِ، فُزْتُمْ وَاللَّهِ، فَلَيْتَ أَنِّي
مَعَكُمْ (۲) فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً.

پس می گردی و می روی به پشت قبر و قبر را برابر خود می گیری و شش رکعت نماز می کنی پس
زیارت تمام می شود؛ و اگر خواهی آنجا بمان و اگر خواهی برگرد (۳).

۱- « یا ابن خدیجه و فاطمه » خ ل.

۲- « یا لیتنی کنت معکم » خ ل.

۳- کافی: ۵۷۵/۴ ح ۲، کامل الزیارات: ۱۹۷ ب ۷۹ ح ۲، تهذیب الاحکام: ۵۴/۶ ح ۱۳۱، بحار الانوار: ۱۵۱/۱۰۱ ح ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۳۷/۳ ش ۱۱۲۵ و ص ۳۲۳ ش ۱۱۶۴.

ص: ۳۵۳

زیارت پنجم:

به سند صحیح از معاویه بن عمّار منقول است که به خدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که:

چون به زیارت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بروم چه چیز بگویم؟

فرمود که بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، رَحِمَكَ اللَّهُ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَلَعَنَ (۱) اللَّهُ مَنْ شَرِكَ (۲) فِي دَمِكَ، وَلَعَنَ (۳) اللَّهُ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ؛ أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْ ذَلِكَ بَرِيءٌ (۴).

و به سند معتبر دیگر منقول است که آن حضرت به عامر بن جذاعه فرمود که:

چون به نزد قبر آن حضرت روی بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَ مَنْ شَارَكَ فِي دَمِكَ، وَ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ؛ أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ (۵).

و در روایت معتبر دیگر فرمود که: بگوید:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ؛ أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ (۶).

و به روایت معتبر دیگر فرمود که بگوید:

الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

۱- «لعن» خ ل.

۲- «اشرك» خ ل.

۳- «لعن» خ ل.

۴- کامل الزیارات: ۲۰۵ ب ۷۹ ح ۴، بحار الانوار: ۱۶۲/۱۰۱ ح ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۱۵ ش ۱۱۶۱.

۵- کامل الزیارات: ۲۱۱ ب ۷۹ ح ۸، بحار الانوار: ۱۶۵/۱۰۱ ح ۱۴.

۶- کامل الزیارات: ۲۱۵ ب ۷۹ ح ۱۲، بحار الانوار: ۱۶۷/۱۰۱ ح ۱۹.

ص: ۳۵۴

عَلَيْكَ السَّلَامُ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ، يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ، يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَ مَنْ شَارَكَكَ فِي دَمِكَ، وَ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ؛ أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ (۱).

و در حدیث موثق دیگر فرمود که: می گوئی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَعَانَ عَلَيْكَ وَ [مَنْ] (۲) بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ؛ أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ (۳).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَ مَنْ اشْتَرَكَكَ فِي دَمِكَ، وَ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ؛ وَ أَنَا إِلَى اللَّهِ مِنْهُمْ بَرِيءٌ (۴).

اگرچه الفاظ این زیارات به یکدیگر نزدیک است، اما چون هر یک به سند معتبری وارد شده بود، همه را ایراد نمودیم که زائر به هر یک که خواهد عمل نماید؛ و اگر همه را بخواند بهتر است.

زیارت ششم:

به سند معتبر منقول است که حضرت صادق - صلوات الله علیه - فرمود به یوسف گناسی که: چون خواهی به زیارت قبر امام حسین علیه السلام بروی، برو به کنار فرات و در برابر قبر آن حضرت غسل بکن و متوجه شو به سوی آن حضرت به تائی و با یاد خدا، تا داخل حایر شوی از دری که در جانب مشرق واقع است و در وقت داخل شدن بگو:

السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُقْرَبِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُنَزَّلِينَ،

۱- کامل زیارات: ۲۱۲ ب ۷۹ ذیل ح ۸، بحارالانوار: ۱۶۷/۱۰۱ ح ۱۸.

۲- از کامل زیارات، و بحارالانوار.

۳- کامل زیارات: ۲۲۱ ب ۷۹ ح ۱۶، بحارالانوار: ۱۷۲/۱۰۱ ح ۲۴.

۴- کامل زیارات: ۲۲۲ ب ۷۹ ح ۱۷، بحارالانوار: ۱۷۲/۱۰۱ ح ۲۵.

ص: ۳۵۵

السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُرْدِفِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُسَوِّمِينَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الَّذِينَ هُمْ فِي هَذَا الْحَيْرِ (۱) بِإِذْنِ اللَّهِ مُقِيمُونَ.

پس چون مقابل قبر آن حضرت شوی بگو:

السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ أَمِينِ اللَّهِ (۲) عَلَى رُسُلِهِ وَ عَزَائِمِ أَمْرِهِ، الْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ وَ الْفَاتِحِ لِمَا اسْتَقْبَلَ وَ الْمُهَيِّمِ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

پس بگو:

السَّلَامُ (۳) عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، عَبْدِكَ وَ أَخِي رَسُولِكَ، الَّذِي أَنْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ، وَ جَعَلْتَهُ هَادِيًا لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَ الدَّلِيلِ عَلَى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَتِكَ، وَ دِيَانَ الدِّينِ بِعَدْلِكَ، وَ فَضْلِ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ وَ الْمُهَيِّمِينَ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَبْدِكَ وَ ابْنِ رَسُولِكَ، الَّذِي أَنْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ، وَ جَعَلْتَهُ هَادِيًا لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَ الدَّلِيلِ عَلَى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَتِكَ، وَ دِيَانَ الدِّينِ بِعَدْلِكَ، وَ فَضْلِ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ وَ الْمُهَيِّمِينَ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

پس سلام می فرستی بر امام حسین علیه السلام و سایر ائمه علیهم السلام، به همان نحو سلامی که بر امام حسن علیه السلام فرستادی.

پس می روی به نزدیک قبر و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ

۱- «الحائر» خ ل.

۲- «السلام على رسول الله، السلام على امين الله» خ ل.

۳- «اللهم صلِّ» خ ل.

ص: ۳۵۶

يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، رَحِمَكَ اللَّهُ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ عَنِ اللَّهِ مَا أَمَرَكَ بِهِ، وَ لَمْ تَخْشَ أَحَدًا غَيْرَهُ، وَ جَاهَدْتَ فِي سَبِيلِهِ، وَ عَبْدتَهُ مُخْلِصًا (۱) حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ.

أَشْهَدُ أَنَّكُمْ (۲) كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَ بَابُ الْهُدَى وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَ الْحُجَّةُ عَلَى مَنْ يَبْقَى وَ مَنْ تَحْتَ الثَّرَى.

أَشْهَدُ أَنَّ ذَلِكَ لَكُمْ سَابِقٌ فِيمَا مَضَى، وَذَلِكَ لَكُمْ فَاتِحٌ فِيمَا بَقِيَ.
أَشْهَدُ أَنَّ أَرْوَاحَكُمْ وَطِينَتَكُمْ طَيِّبَةٌ (٣) طَيِّبَةٌ، طَابَتْ وَطَهَّرَتْ هِيَ بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ، مَنَّا مِنَ اللَّهِ وَ مِنْ رَحْمَتِهِ.

فَأَشْهَدُ اللَّهَ وَأَشْهَدُكُمْ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ، وَلكُمْ تَابِعٌ فِي ذَاتِ نَفْسِي وَ شَرَائِعِ دِينِي، وَ خَاتِمَةٌ عَمَلِي، وَ مُنْقَلَبِي وَ مَثْوَايَ؛ فَأَسْأَلُ اللَّهَ الْبَرَّ الرَّحِيمَ أَنْ يُتِمَّمَ (٤) لِي ذَلِكَ.
وَ أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ بَلَغْتُمْ عَنِ اللَّهِ مَا أَمَرَكُمْ بِهِ، لَمْ تَخْشَوْا أَحَدًا غَيْرَهُ، وَ جَاهَدْتُمْ فِي سَبِيلِهِ، وَ عَبْدْتُمُوهُ حَتَّى أَتَاكُمْ الْيَقِينُ.

فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكُمْ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَقْرَبَهُ (٥)، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِي بِهِ.
أَشْهَدُ أَنَّ الَّذِينَ أَنْتَهَكُوا حُرْمَتَكَ وَ سَفَكُوا دَمَكَ مَلْعُونُونَ عَلَى لِسَانِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ.
پس می گوئی:

اللَّهُمَّ الْعَنِ الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَكَ، وَ خَالَفُوا مِلَّتَكَ، وَ رَغِبُوا عَنِ أَمْرِكَ، وَ اتَّهَمُوا رَسُولَكَ، وَ صَدُّوا عَنِ سَبِيلِكَ.

اللَّهُمَّ احْشُرْ قُبُورَهُمْ نَارًا، وَ أَجْوَافَهُمْ نَارًا، وَ احْشُرْهُمْ وَ اتَّبَاعَهُمْ إِلَى جَهَنَّمَ زُرْقًا.

١- « صادقاً» خ ل.

٢- « أنك» خ ل.

٣- « طَيِّبَةٌ» خ ل.

٤- « أن يُتِمَّمَ» خ ل.

٥- « أمر به» خ ل.

اللَّهُمَّ الْعَنَّهُمْ لَعْنًا يَلْعَنُهُمْ بِهِ كُلُّ مَلَكٍ مُقَرَّبٍ، وَكُلُّ نَبِيٍّ مُرْسَلٍ، وَكُلُّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ اِمْتَحَنَتْ قَلْبَهُ لِلاِ يَمَانِ.
اللَّهُمَّ الْعَنَّهُمْ فِي مُسْتَسِرِّ السَّرِّ وَظَاهِرِ الْعَلَانِيَةِ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ جَوَابِيَتَ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَالْعَنِ طَوَاغِيَتَهَا وَالْعَنِ فِرَاعِيَتَهَا وَالْعَنِ قَتْلَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْعَنِ قَتْلَةَ
الْحُسَيْنِ، وَعَذِّبْهُمْ عَذَابًا لَا تُعَذِّبُ بِهِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ تَنْصُرُهُ وَتَنْصِرُ بِهِ، وَتَمَنَّ عَلَيْهِ بِنَصْرِكَ لِذَيْنِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

پس در جانب سر مبارک آن حضرت بنشین و بگو:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ، أَشْهَدُ أَنَّكَ عَبْدُ اللَّهِ وَآمِينُهُ، بَلَغْتَ نَاصِحًا، وَأَدَيْتَ أَمِينًا، وَقَتَلْتَ صِدِّيقًا، وَمَضَيْتَ
عَلَى يَقِينٍ، لَمْ تُؤْثِرْ عَمَى عَلَى هُدَى، وَكَمْ تَمِلُ مِنْ حَقِّ إِلَى بَاطِلٍ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَاتَّبَعْتَ
الرَّسُولَ، وَتَلَوْتَ الْكِتَابَ حَقَّ تِلَاوَتِهِ، وَدَعَوْتَ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا، أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ عَلَى بَيْتِهِ مِنْ رَبِّكَ، قَدْ بَلَغْتَ مَا أَمَرْتَ بِهِ، وَقَمْتَ بِحَقِّهِ، وَ
صَدَّقْتَ مَنْ قَبْلَكَ غَيْرَ وَاهِنٍ وَلَا مُوهِنٍ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا، فَجَزَاكَ اللَّهُ مِنْ صِدِّيقٍ خَيْرًا
عَنْ رَعِيَّتِكَ.

أَشْهَدُ أَنَّ الْجِهَادَ مَعَكَ جِهَادٌ، وَأَنَّ الْحَقَّ مَعَكَ وَالْإِيكَ، وَأَنْتَ أَهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ، وَمِيرَاثُ النَّبُوَّةِ عِنْدَكَ وَ
عِنْدَ أَهْلِ بَيْتِكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا.
أَشْهَدُ أَنَّكَ صِدِّيقٌ عِنْدَ اللَّهِ (١)، وَحُجَّتُهُ عَلَى خَلْقِهِ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ دَعْوَتَكَ حَقٌّ، وَكُلُّ دَاعٍ مَنْصُوبٍ غَيْرِكَ فَهُوَ بَاطِلٌ مَدْحُوضٌ، وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ
الْمُبِينُ.

پس برو به جانب پای آن حضرت و هر دعا که اختیار کنی بخوان و از برای خود دعا بکن.

پس برو نزدیک سر علی بن الحسین علیهما السلام و بگو:

سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامٌ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَ ابْنَ مَوْلَايَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ، وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ وَ عِتْرَةِ آبَائِكَ الْأَخْيَارِ الْأَبْرَارِ، الَّذِينَ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ طَهَّرَهُمْ تَطْهِيراً.

پس برو به سوی قبور شهدا و بر ایشان سلام کن و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الرَّبَّانِيُّونَ، أَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ وَ سَلْفٌ، وَ نَحْنُ لَكُمْ أَتْبَاعٌ (۱) وَ أَنْصَارٌ.

أَشْهَدُ أَنْكُمْ أَنْصَارُ اللَّهِ، كَمَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ: «وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ مَا ضَعُفُوا وَ مَا اسْتَكَانُوا» (۲).

فَمَا وَهَنْتُمْ وَ مَا ضَعُفْتُمْ وَ مَا اسْتَكَنْتُمْ حَتَّى لَقِيتُمُ اللَّهَ عَلَى سَبِيلِ الْحَقِّ، وَ نُصِرَهُ كَلِمَةَ اللَّهِ التَّامَّةِ. صَلَّى اللَّهُ عَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَ أَبْدَانِكُمْ، وَ سَلَّمَ تَسْلِيماً.

أَبْشِرُوا بِمَوْعِدِ اللَّهِ الَّذِي لَا خُلْفَ لَهُ، إِنَّهُ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ، اللَّهُ مُدْرِكٌ لَكُمْ ثَارًا مَا وَعَدَكُمْ.

أَنْتُمْ سَادَةُ الشُّهَدَاءِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، أَنْتُمْ السَّابِقُونَ وَ الْمُهَاجِرُونَ وَ الْأَنْصَارُ.

أَشْهَدُ أَنْكُمْ قَدْ جَاهَدْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ قُتِلْتُمْ عَلَى مِنْهَاجِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ ابْنِ رَسُولِهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ تَسْلِيماً.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَكُمْ وَ وَعَدَهُ وَ أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ.

۱- «تَبِعٌ» خ ل.

۲- آل عمران: ۱۴۶.

پس بگو:

أَتَيْتُكَ يَا حَبِيبَ رَسُولِ اللَّهِ وَابْنَ رَسُولِهِ وَإِنِّي لَكَ عَارِفٌ، وَبِحَقِّكَ مُقِرٌّ، وَبِفَضْلِكَ مُسْتَبْصِرٌ، وَ
بِضَلَالَةٍ مَنْ خَالَفَكَ مُوقِنٌ، عَارِفٌ بِالْهُدَى الَّذِي أَنْتَ عَلَيْهِ، بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي وَنَفْسِي.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَصَلُّ عَلَيْكَ كَمَا صَلَّيْتَ أَنْتَ عَلَيْهِ وَرُسُلِكَ (۱) وَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ صَلَاةً مُتَّابِعَةً مُتَوَاصِلَةً مُتَرَادِفَةً
يَتَّبَعُ بَعْضُهَا بَعْضًا، لَأَنْقِطَعَ لَهَا وَلَا أَمَدٌ وَلَا أَبَدٌ وَلَا أَجَلٌ، فِي مَحْضَرِنَا، وَإِذَا غَبْنَا وَشَهِدْنَا وَالسَّلَامُ
عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ (۲).

زیارت هفتم:

به سند معتبر منقول است که حضرت امام رضا علیه السلام فرمود به ابراهیم بن ابی البلاد که: چون به

زیارت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - می روی چه می گویی؟

گفت: می گویم:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَدَعَوْتَ إِلَى

سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ الَّذِينَ سَفَكُوا دَمَكَ وَاسْتَحَلُّوا حُرْمَتَكَ، مَلْعُونُونَ مُعَذَّبُونَ «عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَ عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ

ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَ كَانُوا يَعْتَدُونَ» (۳).

حضرت فرمود که: بلی چنین است (۴).

۱- «وَرَسُولُكَ» خ ل.

۲- کافی: ۵۷۲/۴ ح ۱، کامل الزیارات: ۲۰۱ ب ۷۹ ح ۳، بحار الانوار: ۱۵۷/۱۰۱ ح ۵، موسوعه

زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۱۷ ش ۱۱۶۳.

۳- مائده: ۷۸. اول آیه این است: «لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى...».

۴- کامل الزیارات: ۲۰۹ ب ۷۹ ذیل ح ۶، بحار الانوار: ۱۰۱/۱۶۵ ح ۱۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۲۹ ش ۱۱۶۶.

ص: ۳۶۰

و به سند معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود که: هر که به زیارت قبر امام حسین صلوات الله علیه برود، حق تعالی برای او ثواب حجی و عمره ای بنویسد.

پس فرمود که: چون به زیارت آن حضرت روی بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَوْمَ وُلِدْتَ، وَ يَوْمَ تَمُوتُ، وَ يَوْمَ تُبْعَثُ حَيًّا.

أَشْهَدُ أَنَّكَ حَيٌّ شَهِيدٌ تُرَزَقُ عِنْدَ رَبِّكَ، وَ أَتَوَالِي وَ لِيَّكَ، وَ أَبراً مِنْ عَدُوِّكَ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّ الَّذِينَ قَاتَلَوْكَ وَ أَنتَهَكُوا حُرْمَكَ، مَلْعُونُونَ عَلَى لِسَانِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَ آتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَ جَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ.

أَسْأَلُ اللَّهَ وَ لِيَّكَ وَ وَلِيَّنَا أَنْ يَجْعَلَ تَحَفَّتَنَا مِنْ زِيَارَتِكَ الصَّلَاةَ عَلَى نَبِيِّنَا وَ الْمَغْفِرَةَ لِدُنُوبِنَا؛ اشْفَعْ لِي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ عِنْدَ رَبِّكَ (۱).

زیارت هشتم:

به سند معتبر منقول است از امام علی نقی - صلوات الله علیه - که: بگو نزد قبر امام حسین صلوات الله علیه:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَ شَاهِدَهُ عَلَى خَلْقِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

ابن رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ عَلِيٍّ الْمُرْتَضَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ. أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ
أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى
أَتَاكَ الْيَقِينُ، فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ حَيًّا وَمَيِّتًا.

۱- كامل الزيارات: ۲۲۰ ب ۷۹ ح ۱۴، بحار الانوار: ۱۷۱/۱۰۱ ح ۲۲، موسوعة زيارات المعصومين عليهم السلام: ۳/۳۱۶ ش ۱۱۶۲.

ص: ۳۶۱

پس گونه راست رو را بر قبر گذار و بگو:

أَشْهَدُ أَنَّكَ عَلَى بَيْتِهِ مِنْ رَبِّكَ، جِئْتِكَ مُقِرًّا بِالذُّنُوبِ لِتَشْفَعَ لِي عِنْدَ رَبِّكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ.

پس یاد کن ائمه علیهم السلام را یک یک و بگو: أَشْهَدُ أَنَّهُمْ حُجَجُ اللَّهِ (۱).

و اگر به این لفظ بگوید خوب است:

وَأَشْهَدُ أَنَّ جَدَّكَ مُحَمَّدًا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ، وَ أَبَاكَ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، وَ أَخَاكَ الْحَسَنَ سَيِّدُ شَبَابِ أَهْلِ
الْجَنَّةِ أَجْمَعِينَ، وَ أَنَّكَ وَ الْأَئِمَّةَ مِنْ وَ لَدِكَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ، وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ، وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ، وَ
مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ، وَ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى، وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ، وَ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَ الْحُجَّةَ
الْمُنْتَظَرَ، أَيْمَّتِي، وَ حُجَجُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ.

پس بگو:

اَكْتُبْ لِي عِنْدَكَ مِيثَاقًا وَ عَهْدًا أَنِّي أَتَيْتُكَ مُجَدِّدًا (۲) الْمِيثَاقَ، فَاشْهَدْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ، إِنَّكَ أَنْتَ

الشَّاهِدُ (۳).

زيارت نهم:

به سند موثق منقول است که حضرت امام جعفر صادق علیه السلام به عمّار سباطی فرمود که: چون

برسی به قبر حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ رَضَاهُ مِنْ رِضَى الرَّحْمَنِ، وَسَخَطُهُ مِنْ سَخَطِ الرَّحْمَنِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ، وَحُجَّةَ اللَّهِ، وَبَابَ اللَّهِ وَالدَّلِيلَ عَلَى اللَّهِ وَالدَّاعِيَ إِلَى اللَّهِ.

۱- کافی: ۵۷۷/۴ ح ۳، کامل الزیارات: ۲۰۹ ب ۷۹ ح ۷ و ص ۲۱۰ ذیل ح ۷، تهذیب الاحکام: ۱۱۴/۶ ح ۲۰۲، بحار الانوار: ۱۷۲/۱۰۱ ح ۲۶ - ۲۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۳۰/۳ ش ۱۱۶۷.

۲- «أَجَدُّ» خ ل.

۳- کافی: ۵۷۷/۴ ح ۳، کامل الزیارات: ۲۰۹ ب ۷۹ ح ۷ و ص ۲۱۰ ذیل ح ۷، تهذیب الاحکام: ۱۱۴/۶ ح ۲۰۲، بحار الانوار: ۱۷۲/۱۰۱ ح ۲۶ - ۲۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۳۰/۳ ش ۱۱۶۷.

ص: ۳۶۲

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ حَلَلْتَ حَلَالَ اللَّهِ، وَحَرَّمْتَ حَرَامَ اللَّهِ، وَأَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَدَعَوْتَ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ. وَأَشْهَدُ أَنَّكَ وَمَنْ قُتِلَ مَعَكَ شُهَدَاءُ أَحْيَاءٍ عِنْدَ رَبِّكُمْ تُرْزَقُونَ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ قَاتِلَكَ (۱) فِي النَّارِ، أَدِينُ اللَّهِ بِالْبِرَاءَةِ مِنْ قَتْلِكَ، وَمِمَّنْ قَاتَلَكَ وَشَايَعَكَ عَلَيْكَ، وَمِمَّنْ

جَمَعَ (۲) عَلَيْكَ، وَ مِمَّنْ سَمِعَ صَوْتَكَ وَ لَمْ يُعِنِكَ (۳).
یا لَیْتَنی کُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِیماً (۴).

زیارت دهم:

به سند معتبر منقول است از جابر جعفی که: حضرت صادق علیه السلام فرمود به مفضل بن عمر که: چه مقدار فاصله است میان تو و میان قبر امام حسین - صلوات الله علیه - ؟
گفت: پدر و مادرم فدای تو باد، یک روز و بعضی از روز دیگر.
فرمود که: به زیارت آن حضرت می روی؟
گفت: بلی.

فرمود که: آیا تو را بشارت بدهم؟ آیا تو را شاد گردانم به ذکر کردن بعضی از ثواب زیارت آن حضرت؟

گفت: بلی. فرمود که: چون احدی از شما شروع می کند در تهیه و کارسازی زیارت آن حضرت، بشاشت و شادی می کنند به سبب او اهل آسمان و او را بشارت می دهند؛ پس چون از در خانه خود بیرون می آید - خواه سواره و خواه پیاده - موکل می گرداند حق تعالی به او چهار هزار ملک از ملائکه، که صلوات می فرستند بر او

۱- « قاتلیک » خ ل.

۲- « خرج » خ ل.

۳- « ولم یجِبک » خ ل.

۴- کامل الزیارات: ۲۱۲ ب ۷۹ ح ۹، بحارالانوار: ۱۶۶/۱۰۱ ح ۱۵، موسوعه زیارات المعصومین

علیهم السلام: ۲۷۷/۳ ش ۱۱۵۴.

تا برسد به قبر آن حضرت.

ای مفضل چون برسی به قبر آن حضرت، بر در روضه بایست و این کلمات را بخوان، که تو را به هر کلمه نصیبی از رحمت الهی خواهد بود.

پرسید که: آن کلمات چیست؟

فرمود که: می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ نُوحٍ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ
إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ عَلِيٍّ وَصِيِّ (۱) رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ الْحَسَنِ الرَّضِيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّهِيدُ الصِّدِّيقُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَصِيُّ (۲) الْبَارُّ التَّقِيُّ، السَّلَامُ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي
حَلَّتْ بِفِنَائِكَ وَ أَنْأَخَتْ بِرَحْلِكَ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْمُحَدِّقِينَ بِكَ.
أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَ آتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَ عَبَدْتَ اللَّهَ
مُخْلِصاً حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

پس به سوی قبر روانه می شوی و به هر قدمی که برمی داری یا می گذاری مثل ثواب کسی داری که در خون خود دست و پا زده باشد در راه خدا.

پس چون به نزدیک قبر برسی، دست بر قبر بمال و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ فِي سَمَائِهِ وَ أَرْضِيهِ.

پس می روی و متوجه نماز می شوی و به هر رکعت که می کنی مثل ثواب کسی

۱- «یا وارث وصی» خ ل.

۲- «الرضی» خ ل.

ص: ۳۶۴

داری که هزار حج و هزار عمره کرده باشد و هزار بنده آزاد کرده باشد و هزار مرتبه از برای خدا به جهاد ایستاده باشد با پیغمبر مرسل.

پس چون بر می گردی از نزد قبر آن حضرت، منادی تو را ندا می کند که اگر سخن او را بشنوی در جمیع عمر خود نزد قبر آن حضرت بمانی؛ آن منادی می گوید: خوشا حال تو ای بنده، غنیمت یافتی و سالم گردیدی و گناهان گذشته ات آمرزیده شد، پس از سر گیر عمل را.

پس اگر در آن سال یا در آن روز یا در آن شب بمیرد، متوجه قبض روح او نمی شود به غیر از خدا. و می آیند با او ملائکه و استغفار از برای او می کنند و صلوات بر او می فرستند، تا به منزل خود بر گردد. پس ملائکه می گویند: پروردگارا این بنده تو است و نزد قبر فرزند پیغمبرت آمد و به منزل خود برگشت، پس به کجا رویم ما؟

پس ندا می رسد به ایشان از آسمان که: ای ملائکه من، بایستید به در خانه بنده من و تسبیح و تقدیس من کنید و ثوابش را در حسنات او بنویسید تا روز مردن او.

پس پیوسته آن ملائکه در در خانه او هستند و تسبیح و تنزیه خدا می نمایند و ثوابش را در حسنات او می نویسند تا روزی که به دار بقا رحلت نماید، پس آن ملائکه به جنازه او حاضر می شوند و در وقت غسل دادن و کفن کردن و نماز کردن بر او حاضر می شوند، پس می گویند: پروردگارا ما را موکل کرده بودی به در خانه بنده خود و او فوت شد پس به کجا رویم ما؟

پس حق تعالی ندا کند ایشان را که: ای ملائکه من، بایستید نزد قبر بنده من و تسبیح و تنزیه خدا بکنید و ثواب آن را در حسنات او بنویسید تا روز قیامت (۱).

و شیخ محمد بن المشهدی و سید ابن طاووس - رضی الله عنهما - این زیارت را با این فضائل

روایت کرده‌اند از جابر و مفضل را ذکر نکرده‌اند و زیارت را به این لفظ نقل کرده‌اند:
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحِ نَبِيِّ اللَّهِ،

۱- کامل الزیارات: ۲۰۵ ب ۷۹ ح ۵، بحار الانوار: ۱۶۳/۱۰۱ ح ۸

ص: ۳۶۵

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ رُسُلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ خَيْرِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْحَسَنِ الرَّضِيِّ، الطَّاهِرِ الرَّاضِي الْمَرْضِيِّ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصَّدِيقُ الْأَكْبَرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَصِيُّ الْبَرُّ التَّقِيُّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ وَأَنَاخَتْ بِرَحْلِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الْحَاقِّينَ بِكَ.
أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَ آتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَ جَاهَدْتَ الْمُلْحِدِينَ، وَ عَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصًا حَتَّى آتَاكَ الْيَقِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.
پس به نزدیک قبر برو و دست بر قبر بگذار و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ (۱).

پس سید ابن طاووس - علیه الرحمه - گفته است که: مستحب است آدمی را که هر وقت که از زیارت آن حضرت فارغ شود و خواهد که از روضه مقدسه بیرون آید، روی خود را به ضریح بچسباند و ببوسد و بگوید:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَالِصَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَتِيلَ الظَّمَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا غَرِيبَ الْغُرَبَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ سَلَامَ مُودِّعٍ لَا سَمِّ وَلَا قَالٍ؛ فَإِنْ أَمْضِ فَلَا عَنْ مَلَالَةٍ، وَإِنْ أَقِمَّ

۱- مزار کبیر: ۴۳۴، مصباح الزائر: ۲۵۲، بحار الانوار: ۱۰۱/۱۶۵ ح ۱۱ و ص ۲۲۹ ح ۳۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۰/۳ ش ۸۹۵ و ص ۳۱۴ ش ۱۱۶۰.

ص: ۳۶۶

فَلَا عَن سَوْءِ ظَنِّ بِمَا وَعَدَ اللَّهُ الصَّابِرِينَ.
لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكَ، وَرَزَقَنِي اللَّهُ الْعَوْدَ إِلَى مَشْهَدِكَ وَ الْمَقَامَ بِفِنَائِكَ وَ الْقِيَامَ فِي حَرَمِكَ، وَ إِيَّاهُ أَسْأَلُ أَنْ يُسْعِدَنِي بِكُمْ وَ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ (۱).

زیارت یازدهم:

به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: چون به نزد قبر حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بروی ابتدا کن به ثنا بر خداوند عالمیان و صلوات بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله و بسیار سعی کن در این باب، پس بگو:

سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامُ مَلَائِكَتِهِ فِيمَا تَرَوْحُ وَ تَعْدُو الزَّاكِيَاتِ الطَّاهِرَاتِ لَكَ، وَ عَلَيْكَ سَلَامُ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَ الْمُسْلِمِينَ لَكَ بِقُلُوبِهِمْ وَ النَّاطِقِينَ بِفَضْلِكَ وَ الشُّهَدَاءِ عَلَى أَنَّكَ صَادِقٌ صِدِّيقٌ، صَدَقْتَ وَ نَصَحْتَ فِيمَا أَتَيْتَ بِهِ، وَ أَنَّكَ ثَارُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَ الدَّمُ الَّذِي لَا يُدْرِكُ تَرْتَهُ أَحَدٌ مِنَ أَهْلِ الْأَرْضِ وَ لَا يُدْرِكُهُ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ.

جِئْتُكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ وَافِدًا إِلَيْكَ، أَتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكَ فِي جَمِيعِ حَوَائِجِي مِنْ أَمْرِ آخِرَتِي وَ دُنْيَايَ، وَ بِكَ يَتَوَسَّلُ الْمُتَوَسِّلُونَ إِلَى اللَّهِ فِي حَوَائِجِهِمْ، وَ بِكَ يُدْرِكُ أَهْلُ التَّرَاتِ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ طَلِبَتَهُمْ.

پس اندکی راه برو و بایست پشت به قبله و رو به قبر و بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاحِدِ، الْمُتَوَحِّدِ بِالْأُمُورِ كُلِّهَا، خَالِقِ الْخَلْقِ فَلَمْ يَعْزُبْ عَنْهُ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِهِمْ، وَ عَالِمِ كُلِّ شَيْءٍ بِغَيْرِ تَعْلِيمٍ، ضَمَّنَ الْأَرْضَ وَ مَنْ عَلَيْهَا دَمَكَ وَ ثَارَكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ.

١- مصباح الزائر: ٢٥٤، بحار الانوار: ٢٣٠/١٠١، موسوعه زيارات المعصومين عليهم السلام: ٥٨٤/٣ ش ١٢٥٤.

ص: ٣٦٧

أَشْهَدُ أَنْ لَكَ مِنَ اللَّهِ مَا وَعَدَكَ مِنَ النَّصْرِ وَالْفَتْحِ، وَأَنَّ لَكَ مِنَ اللَّهِ الْوَعْدَ الْحَقَّ فِي هَلَاكِ عَدُوِّكَ،
وَتَمَامِ مَوْعِدِهِ إِيَّاكَ.

أَشْهَدُ أَنَّهُ قَاتَلَ مَعَكَ رَبِّيُونَ كَثِيرًا كَمَا قَالَ اللَّهُ: «وَكَايْنُ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رَبِّيُونَ كَثِيرًا فَمَا وَهَنُوا لِمَا
أَصَابَهُمْ» (١).

پس هفت مرتبه الله أكبر بگو، پس اندکی راه برو و رو به قبر بایست و بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وُلْدًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ، وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ
تَقْدِيرًا.

شَهِدْتُ أَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ عَنِ اللَّهِ مَا أَمَرْتَ بِهِ، وَوَفَّيْتَ بَعْهَدِ اللَّهِ، وَتَمَّتْ بِكَ كَلِمَاتُهُ، وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِهِ
حَتَّى آتَاكَ الْيَقِينُ.

لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً خَذَلَتْكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً خَذَلَتْ عَنْكَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ بِالْوِلَايَةِ لِمَنْ وَالَيْتَ وَوَالَتِ رُسُلُكَ، وَأَشْهَدُ بِالْبِرَاءَةِ مِمَّنْ تَبَرَّأْتَ مِنْهُ وَبَرَّأْتَ مِنْهُ
رُسُلُكَ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ الَّذِينَ كَذَّبُوا رُسُولَكَ، وَهَدَمُوا كَعْبَتَكَ، وَحَرَّفُوا كِتَابَكَ، وَسَفَكُوا دَمَ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ، وَ
أَفْسَدُوا عِبَادَكَ وَاسْتَدَلُّوهُمْ.

اللَّهُمَّ ضَاعِفْ لَهُمُ اللَّعْنَةَ فِيمَا جَرَتْ بِهِ سُنَّتِكَ فِي بَرِّكَ وَبَحْرِكَ.

اللَّهُمَّ الْعَنْهُمْ فِي سَمَائِكَ وَأَرْضِكَ.

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي أَوْلِيَائِكَ، وَحَبِّبْ إِلَيَّ مَشَاهِدَهُمْ، حَتَّى تُلْحِقَنِي بِهِمْ، وَتَجْعَلَهُمْ لِي

فَرَطًا، وَ تَجَعَلَنِي لَهُمْ تَبَعًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.
پس اندکی راه برو پس هفت مرتبه الله اکبر و هفت مرتبه لا إله إلا الله و هفت

۱- آل عمران: ۱۴۶.

ص: ۳۶۸

مرتبه الحمد لله و هفت مرتبه سبحان الله و هفت مرتبه لیتک داعی الله بگو.
پس بگو:

إِنْ كَانَ لَمْ يُجِبْكَ بَدَنِي، فَقَدْ أَجَابَكَ قَلْبِي وَ شَعْرِي وَ بَشْرِي وَ رَأْيِي وَ هَوَايَ عَلَى التَّسْلِيمِ لِخَلْفِ النَّبِيِّ
الْمُرْسَلِ وَالسَّبْطِ الْمُتَنَجَّبِ وَ الدَّلِيلِ الْعَالِمِ وَ الْأَمِينِ الْمُسْتَحْزَنِ وَ الْمُوصَى الْبَلِيغِ (۱) وَ الْمَظْلُومِ
الْمُهْتَزَمِ.

جئتُ انقطاعاً إليك وَ إلى وِلدِكَ وَ وِلدِ وِلدِكَ الْخَلْفِ مِنْ بَعْدِكَ عَلَى بَرَكَهٍ الْحَقِّ، فَقَلْبِي لَكَ مُسَلِّمٌ،
وَ أَمْرِي لَكَ مُتَّبِعٌ، وَ نُصْرَتِي لَكَ مُعَدَّةٌ، حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ لِدِينِهِ وَ يَبْعَثَكُمْ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ،
إِنِّي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ بِرَجْعَتِكُمْ، لَا أَنْكِرُ لِلَّهِ قُدْرَةَ وَ لَا أَكْذِبُ لَهُ مَشِيئَةً وَ لَا أَرْعُمُ أَنْ مَا شَاءَ لَا يَكُونُ.
پس راه برو تا به قبر برسی، پس ایستاده بگو:

سُبْحَانَ اللَّهِ، يُسَبِّحُ لِلَّهِ ذِي الْمُلْكِ وَ الْمَلَكُوتِ، وَ يُقَدِّسُ بِأَسْمَائِهِ جَمِيعُ خَلْقِهِ.
سُبْحَانَ اللَّهِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ، رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحِ.
اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي وَفْدِكَ إِلَى خَيْرِ بَقَاعِكَ وَ خَيْرِ خَلْقِكَ.
اللَّهُمَّ أَلْعَنِ الْجَبْتَ وَ الطَّاغُوتَ.

پس دستها را بلند کن و بر ضریح مقدس بگذار و بگو:

أَشْهَدُ أَنَّكَ طَهْرٌ طَاهِرٌ، مِنْ طَهْرٍ طَاهِرٍ، قَدْ طَهَّرْتَ بِكَ الْبِلَادَ، وَ طَهَّرْتَ أَرْضَ أَنْتَ فِيهَا؛ وَ أَنَّكَ تَارُ اللَّهِ

فِي الْأَرْضِ حَتَّى يَسْتَشِيرَ لَكَ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِهِ.

پس دستها و دو طرف روی خود را بر ضریح بگذار، پس بنشین نزد سر مبارک آن حضرت و خدا را یاد کن به هر ذکر که خواهی و متوجه شو به سوی او و حاجتهای خود را بطلب.

۱- «والوصی المبلغ» خ ل.

ص: ۳۶۹

پس دستها و پهلوهای روی خود را نزد پای آن حضرت بر ضریح بگذار و بگو:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَ عَلَى رُوحِكَ وَ بَدَنِكَ، فَلَقَدْ صَبَرْتَ وَ أَنْتَ الصَّادِقُ الْمُصَدَّقُ؛ قَتَلَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ
بِالْأَيْدِي وَ الْأَلْسُنِ.

پس بایست نزد قبر علی بن الحسین علیهما السلام و ثنا کن بر او آنچه خواهی و از پروردگار خود حاجتهای خود را بطلب.

پس رو به جانب قبرهای شهدا بکن ایستاده و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الرَّبَّانِيُّونَ، أَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ، وَ نَحْنُ لَكُمْ تَبَعٌ وَ أَنْصَارٌ، أَبَشِرُوا بِمَوْعِدِ اللَّهِ الَّذِي لَا خُلْفَ
لَهُ، وَ أَنْ اللَّهَ مُدْرِكٌ بِكُمْ ثَارَكُمْ، وَ أَنْتُمْ سَادَةُ الشُّهَدَاءِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

پس قبر را در پیش روی خود قرار ده و آنچه خواهی نماز بکن.

و هر گاه که داخل حایر شوی سلام بکن و برو و دستها و پهلوهای روی خود را بر قبر بگذار و چون خواهی که بیرون روی باز چنین کن؛ و نماز را قصر مکن تا آنجا باشی.

پس چون خواهی که برگردی، آن حضرت را وداع کن و بگو:

سَلَامُ اللَّهِ، وَ سَلَامُ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ، وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ، وَ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، وَ
عَلَى رُوحِكَ وَ بَدَنِكَ وَ ذُرِّيَّتِكَ، وَ مَنْ حَضَرَكَ مِنْ أَوْلِيَائِكَ.

و چون خواهی که برگردی آنچه در وقت داخل شدن کردی بکن.

و چون داخل خانه خود شوی بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي سَلَّمَنِي وَ سَلَّمَ مِنِّي، الْحَمْدُ لِلَّهِ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا، وَ عَلَى كُلِّ حَالٍ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ.

پس بیست و یک بار الله اکبر بگو، پیاپی از روی تائی و تند مگو (۱).

۱- کامل الزیارات: ۲۱۶ ب ۷۹ ح ۱۳، بحارالانوار: ۱۶۸/۱۰۱ ح ۲۰ و ص ۱۷۰ ح ۲۱، موسوعه زیارات
المعصومین علیهم السلام: ۲۴۰/۳ ش ۱۱۳۰ و ص ۲۹۸ ش ۱۱۵۶ و ص ۵۵۷ ش ۱۲۴۴.

ص: ۳۷۰

زیارت دوازدهم:

به سند معتبر منقول است از صفوان جمال که گفت: رخصت طلبیدم از حضرت صادق علیه السلام از
برای زیارت مولایم حسین بن علی علیهما السلام و سؤال کردم که تعلیم نماید مرا که چگونه آن
حضرت را زیارت کنم.

فرمود که: ای صفوان! سه روز روزه بدار پیش از آنکه از خانه بیرون روی و در روز سوم غسل بکن،
پس اهل خانه خود را جمع کن نزد خود و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْدِعُكَ الْيَوْمَ نَفْسِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وَكَلْدِي وَ مَنْ كَانَ مِنِّي بِسَبِيلِ (۱)، الشَّاهِدَ مِنْهُمْ وَ
الْغَائِبَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ احْفَظْنَا بِحِفْظِ الْإِيمَانِ، وَ احْفَظْ عَلَيْنَا.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي حِرْزِكَ وَ لَا تَسْلُبْنَا نِعْمَتَكَ وَ لَا تُغَيِّرْ مَا بَنَا مِنْ عَافِيَتِكَ، وَ زِدْنَا مِنْ فَضْلِكَ إِنَّا إِلَيْكَ

رَاغِبُونَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَمِنْ كَأَبِهِ الْمُتَقَلِّبِ، وَمِنْ سُوءِ الْمُنْظَرِ فِي النَّفْسِ وَالْأَهْلِ وَالْمَالِ وَالْوَالِدِ.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ، وَبَرْدَ الْمَغْفِرَةِ، وَآمِنًا مِنْ عَذَابِكَ (۲) إِنَّا إِلَيْكَ رَاغِبُونَ وَآتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۳).

پس چون برسی به نهر فرات - یعنی شریعه حضرت صادق علیه السلام در کنار نهر علقمی - بگو:

اللَّهُمَّ أَنْتَ خَيْرُ مَنْ وَفَدَتْ إِلَيْهِ الرَّجَالُ، وَشَدَّتْ إِلَيْهِ الرَّحَالُ، وَأَنْتَ سَيِّدِي أَكْرَمُ مَقْصُودٍ، وَأَفْضَلُ مَزُورٍ، وَقَدْ جَعَلْتَ لِكُلِّ زَائِرٍ كَرَامَةً، وَ لِكُلِّ وَافِدٍ تُخْفَهُ؛ فَاسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ تَخَفَتَكَ إِيَّايَ فَكَأَكْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ؛ وَقَدْ قَصَدْتُ وَلِيَّكَ وَابْنَ نَبِيِّكَ، وَصَفِيَّكَ

۱- «بَسْبِيلٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ» خ ل.

۲- «آمِنًا عَذَابِكَ» خ ل.

۳- «وَأَتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ» خ ل.

ص: ۳۷۱

وَابْنَ صَفِيِّكَ، وَنَجِيَّكَ وَابْنَ نَجِيِّكَ، وَحَبِيبِكَ وَابْنَ حَبِيبِكَ.

اللَّهُمَّ فَاشْكُرْ سَعْيِي، وَارْحَمْ مَسِيرِي إِلَيْكَ، بِغَيْرِ مَنْ مَنِّي عَلَيْكَ، بَلْ لَكَ الْمَنْ عَلَىَّ، إِذْ جَعَلْتَ لِي

السَّبِيلَ إِلَى زِيَارَتِهِ، وَعَرَّفْتَنِي فَضْلَهُ، وَحَفِظْتَنِي فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ حَتَّى بَلَغْتَنِي هَذَا الْمَكَانَ.

اللَّهُمَّ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى نِعْمَائِكَ كُلِّهَا، وَ لَكَ الشُّكْرُ عَلَى مَنِّكَ كُلِّهَا.

پس غسل کن از فرات، به درستی که پدروم مرا خبر داد از پدرانش که رسول خدا صلی الله علیه و آله

فرمود که: این پسر من حسین کشته خواهد شد بعد از من در کنار شط فرات، پس هر که او را

زیارت کند و از فرات غسل کند، گناهان از او بریزد مانند روزی که از مادر متولد شده بوده است.

و چون غسل کنی در اثنای غسل بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ نُورًا وَ طَهُورًا، وَ حِرْزًا وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ آفَةٍ، وَ سُقْمٍ وَ عَاهَةٍ.
اللَّهُمَّ طَهِّرْ بِهِ قَلْبِي، وَ اشْرَحْ بِهِ صَدْرِي، وَ سَهِّلْ لِي بِهِ أَمْرِي.

و چون از غسل فارغ شوی دو جامه طاهر بپوش و دو رکعت نماز در بیرون مشرعه بکن، که آن همان مکانی است که حق تعالی در شأن آن فرموده است که:

«وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَ جَنَّاتٌ مِنْ أَعْنَابٍ وَ زُرْعٌ وَ نَخِيلٌ صِنَوَانٌ وَ غَيْرُ صِنَوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَ نُفَضَّلُ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ» (۱).

پس چون از نماز فارغ شوی روانه شو به جانب حایر با یاد خدا و به تائی و گامهای خود را کوتاه بردار، که حق تعالی برای تو به هر گامی حجی و عمره‌ای می‌نویسد و راه رو با دل خاشع و دیده گریان و بسیار بگو **اللَّهُ أَكْبَرُ** و لا إله إلا الله و ثنای بر خدا و صلوات بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله و صلوات بر حسین علیه السلام بخصوص،

۱- رعد: ۴.

ص: ۳۷۲

و لعنت کن بر کشندگان او و بیزاری جو از آنها که در اول اساس این ظلم را بر اهل بیت گذاشتند.

و چون بررسی به در حایر بایست و بگو:

اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَ سُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَ آصِيْنَا «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ» (۱).

پس بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ النَّبِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَائِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى الْأَيْمَةِ مِنْ وُلْدِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ الشَّهِيدُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ الْمُقِيمِينَ فِي هَذَا الْمَقَامِ الشَّرِيفِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَلَائِكَةَ رَبِّي الْمُحَدِّثِينَ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ مِنْ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ.

پس بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، عَبْدُكَ وَ ابْنُ عَبْدِكَ وَ ابْنُ أُمَّتِكَ، الْمُقَرَّبُ بِالرَّقِّ وَ النَّارِكُ لِلْخِلافِ عَلَيْكُمْ وَ الْمُوَالِي لَوْلِيَّتِكُمْ وَ الْمُعَادِي لِعَدُوِّكُمْ، قَصَدَ حَرَمَكَ، وَ اسْتَجَارَ بِمَشْهَدِكَ، وَ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِقَصْدِهِ (٢).

۱- اعراف: ۴۳.

۲- « بقصدك » خ ل.

ص: ۳۷۳

أَدْخُلُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَدْخُلُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ، أَدْخُلُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، أَدْخُلُ يَا سَيِّدَ الْوَصِيِّينَ، أَدْخُلُ يَا فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، أَدْخُلُ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، أَدْخُلُ يَا مَوْلَايَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ.

پس اگر دلت خاشع گردد و دیده ات گریان شود، علامت رخصت است، پس داخل شو و بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ، الْفَرْدِ الصَّمَدِ، الَّذِي هَدَانِي لِوَلَايَتِكَ، وَ خَصَّنِي بِزِيَارَتِكَ، وَ سَهَّلَ لِي قَصْدَكَ.

پس برو به در روضه مقدسه و محاذی بالای سر بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ آدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحٍ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ
إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - وَوَلِيِّ
اللَّهِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ عَلِيٍّ الْمُرْتَضَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ
الزَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ خَدِيجَةَ الْكُبْرَى.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ وَالْوَثَرَ الْمَوْتُورَ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَآمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَأَطَعْتَ اللَّهَ وَ
رَسُولَهُ، حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ.

فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتِكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً ظَلَمْتِكَ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ.

يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُورًا فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ؛ لَمْ تُنَجِّسْكَ
الْجَاهِلِيَّةُ بِأَنْجَاسِهَا، وَ لَمْ تُلْبَسْكَ مُدْلَهِمَاتِ ثِيَابِهَا.

ص: ٣٧٤

وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّينِ، وَ أَرْكَانِ الْمُؤْمِنِينَ.

وَأَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ، الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ، الْهَادِي الْمَهْدِيُّ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ الْأَئِمَّةَ مِنْ وُلْدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَ أَعْلَامُ الْهُدَى وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَ الْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا.

وَأَشْهَدُ اللَّهُ وَ مَلَائِكَتُهُ وَ أَنْبِيَآءُهُ وَ رُسُلُهُ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ، وَ بِإِيَابِكُمْ مُوقِنٌ، بِشَرَائِعِ دِينِي وَ خَوَاتِيمِ عَمَلِي،

وَ قَلْبِي لِقَلْبِكُمْ سَلِيمٌ، وَ أَمْرِي لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، وَ عَلَى أَرْوَاحِكُمْ، وَ عَلَى أَجْسَادِكُمْ، وَ

عَلَى أَجْسَامِكُمْ، وَ عَلَى شَاهِدِكُمْ، وَ عَلَى غَائِبِكُمْ، وَ عَلَى ظَاهِرِكُمْ، وَ عَلَى بَاطِنِكُمْ.

پس خود را به ضریح بچسبان و ضریح را ببوس و بگو:

بَابِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، لَقَدْ عَظَّمْتَ الرَّزِيَّةَ، وَ جَلَّتِ الْمُصِيبَةُ

بِكَ عَلَيْنَا، وَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ.
فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّهُ أَسْرَجَتْ وَ أَلْجَمَتْ وَ تَهَيَّاتُ لِقِتَالِكَ.

یا مولای یا ابا عبد الله، قَصَدْتُ حَرَمَكَ، وَ أَتَيْتُ إِلَى مَشْهَدِكَ، أَسْأَلُ اللَّهَ بِالشَّانِ الَّذِي لَكَ عِنْدَهُ، وَ بِالْمَحَلِّ الَّذِي لَكَ لَدَيْهِ، أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الآخِرَةِ.
پس برخیز و دو رکعت نماز در بالای سر آن حضرت بکن و در این دو رکعت هر سوره که خواهی بخوان و چون فارغ شوی بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ وَ رَكَعْتُ وَ سَجَدْتُ لَكَ وَ حَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، لِأَنَّ الصَّلَاةَ وَ الرُّكُوعَ وَ السُّجُودَ لَا تَكُونُ إِلَّا لَكَ، لِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَبْلِغْهُمْ عَنِّي أَفْضَلَ السَّلَامِ وَ التَّحِيَّةِ،
ص: ۳۷۵

وَارْدُدْ عَلَيَّ مِنْهُمْ السَّلَامَ.

اللَّهُمَّ وَ هَاتَانِ الرُّكْعَتَانِ هَدِيَّةٌ مِنِّي إِلَى مَوْلَايَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ عَلَيَّ، وَ تَقَبَّلْهَا (۱) مِنِّي، وَ أَجْرْنِي عَلَيَّ ذَلِكَ بِأَفْضَلِ أَمَلِي وَ رَجَائِي فِيكَ وَ فِي وِلِيِّكَ، يَا وَليُّ الْمُؤْمِنِينَ.

پس برخیز و برو به نزد پای قبر و بایست نزد علی بن الحسین علیهما السلام و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّهِيدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمَظْلُومُ وَ ابْنُ الْمَظْلُومِ.

لَعَنَ اللَّهُ أُمَّهُ قَتَلْتِكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّهُ ظَلَمْتِكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّهُ سَمِعْتَ بِذَلِكَ فَرَضَيْتَ بِهِ.

پس خود را به قبر بچسبان و ضریح را ببوس و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَليُّ اللَّهِ وَ ابْنَ وَليِّهِ، لَقَدْ عَظَمْتَ الْمُصِيبَةَ وَ جَلَّتِ الرَّزِيَّةُ بِكَ عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ

الْمُسْلِمِينَ؛ فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَ أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ وَ إِلَيْكَ مِنْهُمْ.

پس برو از جانب پای علی بن الحسین به سوی شهدا و متوجه شو به سوی ایشان و بگو:
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ وَ أَحِبَّاءَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَصْفِيَاءَ اللَّهِ وَ أَوْدَاءَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ دِينِ
اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ
فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، الزَّكِيُّ النَّاصِحِ، السَّلَامُ
عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، بِأَبِي أَنْتُمْ وَ أُمِّي، طِبْتُمْ وَ طَابَتِ الْأَرْضُ الَّتِي فِيهَا دُفِنْتُمْ، وَ فُزْتُمْ فَوْزاً
عَظِيماً، يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفُوزَ مَعَكُمْ.

۱- « و تقبل » خ ل.

ص: ۳۷۶

پس برگرد به جانب سر حضرت امام حسین علیه السلام و دعا بسیار بکن از برای خود و از برای پدر
و مادر و اهل و فرزندان و برادران مؤمن خود، که در روضه آن حضرت دعای دعا کننده و سؤال
سؤال کننده رد نمی شود.

و چون خواهی بیرون آیی خود را به قبر بچسبان و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاصَّةَ
اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَالِصَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ، سَلَامَ مُودَعٍ لَا قَالٍ وَ لَا سَنِمٍ؛ فَإِنْ أَمْضِ فَلَا
عَنْ مَلَالَةٍ، وَ إِنْ أَقِمْ فَلَا عَنْ سُوءِ ظَنٍّ بِمَا وَعَدَ اللَّهُ الصَّابِرِينَ.

وَلَا جَعَلَهُ اللَّهُ يَا مَوْلَايَ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكَ، وَ رَزَقَنِي الْعَوْدَ إِلَى مَشْهَدِكَ وَ الْمَقَامَ فِي حَرَمِكَ، وَ
إِيَّاهُ أَسْأَلُ أَنْ يُسْعِدَنِي بِكَ وَ بِالْأَيْمَةِ مِنْ وَكْدِكَ، وَ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

پس برخیز و از روضه بیرون رو و پشت را به جانب قبر مکن و بسیار بگو: إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ تَا

پنهان شوی از قبر.

پس فرمود که: هر که آن حضرت را به این نحو زیارت کند، بنویسد حق تعالی از برای او به هر گامی صد هزار حسنه و محو کند از او صد هزار گناه و بلند کند از برای او صد هزار درجه و بر آورد از برای او صد هزار حاجت - که آسانترین آنها آن باشد که او را از آتش جهنم دور گرداند - و چنان باشد که با حضرت امام حسین صلوات الله علیه شهید شده باشد، تا شریک شود با شهدای کربلا در درجات ایشان (۱).

مؤلف گوید که: نهر علقمی در این زمان منطمس شده است و در عقب قبر عباس بوده است و شریعه صادق علیه السلام ظاهراً آن موضع باشد که اکنون مشهور است به مقام آن حضرت و در آن موضع عمارتی ساخته‌اند؛ اگر ممکن باشد از آن جانب از نه‌هایی که

۱- مصباح المتهدج: ۷۱۷، بحار الانوار: ۱۹۷ ح ۳۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۴۰/۳ ش ۱۱۳۱ و ص ۳۰۲ ش ۱۱۵۷.

ص: ۳۷۷

از فرات منشعب می‌شود غسل کند و در آن مقام نماز کند و متوجه زیارت شود بهتر است. و اگر از سایر نه‌ها که از فرات جدا می‌شود از هر جانب که باشد غسل کند خوب است.

زیارت سیزدهم:

شیخ محمد بن المشهدی رحمه الله همین زیارت گذشته را به اختلاف بسیاری روایت کرده است؛ چون به حسب سند و متن بعد از زیارت اول، اوثق و اضبط زیارات است، هر دو طریق را ایراد کردیم. گفته است که:

مروی است از صفوان جمال که گفت مولای من جعفر بن محمد الصادق علیهما السلام فرمود که:
هر گاه اراده کنی زیارت حسین بن علی - صلوات الله علیه - را، پس سه روز روزه بدار بیشتر و در
روز چهارم غسل بکن و اهل و فرزند خود را نزد خود جمع کن و بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوِدُّعُكَ الْيَوْمَ نَفْسِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وَكَلْدِي، وَ مَنْ كَانَ مِنِّي بِسَبِيلِ، الشَّاهِدِ مِنْهُمْ وَ
الْغَائِبِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنَ الْفَائِزِينَ، وَ احْفَظْنَا بِحِفْظِ الْإِيمَانِ، وَ احْفَظْ عَلَيْنَا.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي جِوَارِكِ وَ حِفْظِكَ وَ حِرْزِكَ وَ لَا تُغَيِّرْ مَا بَنَا مِنْ نِعْمَتِكَ، وَ زِدْنَا مِنْ فَضْلِكَ، إِنَّا
إِلَيْكَ رَاغِبُونَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَ كَأْبَةِ الْمُنْقَلَبِ، وَ سُوءِ الْمُنْظَرِ فِي الْمَالِ وَ الْأَهْلِ وَ الْوَالِدِ.
اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ، وَ بَرْدَ الْمَغْفِرَةِ، وَ أَمَانًا مِنْ عَذَابِكَ، وَ آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً، إِنَّهُ لَا يَمْلِكُ
ذَلِكَ غَيْرُكَ.

و چون به فرات برسی صد مرتبه الله أكبر و صد مرتبه لا إله إلا الله بگو و صد

ص: ۳۷۸

مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد بفرست، پس بگو:

اللَّهُمَّ أَنْتَ خَيْرُ مَنْ وَقَدَّ إِلَيْهِ الرَّجَالُ، وَ أَنْتَ سَيِّدِي خَيْرُ مَقْصُودٍ، وَ قَدْ جَعَلْتَ لِكُلِّ زَائِرٍ كَرَامَةً، وَ لِكُلِّ
وَافِدٍ تَحْفَةً؛ فَاسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ تَحْفَتَكَ إِيَّايَ فَكَأَنَّكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَ اشْكُرْ سَعْيِي، وَ ارْحَمْ مَسِيرِي
إِلَيْكَ، مِنْ غَيْرِ مَنْ عَلَيْكَ، بَلْ لَكَ أَلْمَنٌ عَلَيَّ، إِذْ جَعَلْتَ لِي السَّبِيلَ إِلَى زِيَارَتِهِ، وَ عَرَّفْتَنِي فَضْلَهُ وَ
شَرَفَهُ.

اللَّهُمَّ فَاحْفَظْنِي بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ، حَتَّى تُبَلِّغَنِي هَذَا الْمَكَانَ، فَقَدْ رَجَوْتُكَ فَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي، وَ قَدْ أَمَلْتُكَ
فَلَا تُخَيِّبْ أَمَلِي، وَ اجْعَلْ مَسِيرِي هَذَا كَفَّارَةً لِذُنُوبِي، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

پس چون اراده غسل کنی بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَى الْأَئِمَّةِ
الصَّادِقِينَ.

اللَّهُمَّ طَهِّرْ بِهِ قَلْبِي، وَ اشْرَحْ بِهِ صَدْرِي، وَ نَوِّرْ بِهِ بَصْرِي.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ نُورًا وَ طَهُورًا وَ خَيْرًا (۱)، وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سَقَمٍ، وَ عَافِيَةً مِنْ كُلِّ مَا أَخَافُ وَ أَحْذَرُ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لِي شَاهِدًا يَوْمَ حَاجَتِي وَ فَقْرِي وَ فَاقِنِي إِلَيْكَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

پس چون از غسل فارغ شوی، دو جامه طاهر بپوش - یا یک جامه - و دو رکعت نماز بکن در بیرون

مشرعه و در رکعت اول بعد از فاتحه کتاب «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» و در رکعت دوم «قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ»

بخوان؛ و چون سلام بگویی الله اکبر بسیار بگو،

۱- «حرزاً» خ ل.

ص: ۳۷۹

پس بگو:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْمُتَوَحِّدِ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا، الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَ مَا كُنَّا

لِنَهْتَدِي لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ» (۱).

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا دَائِمًا سَرْمَدًا لَا يَنْقَطِعُ وَ لَا يَفْنَى، حَمْدًا تَرْضَى بِهِ عَنَّا، حَمْدًا يَتَّصِلُ أَوَّلُهُ وَ

لَا يَنْفَدُ آخِرُهُ، حَمْدًا يَزِيدُ وَ لَا يَبِيدُ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ.

پس چون متوجه حایر شوی بگو:

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ قَصَدْتُ، وَ لِبَابِكَ قَرَعْتُ، وَ بِنَائِكَ نَزَلْتُ، وَ بِكَ اعْتَصَمْتُ، وَ لِرَحْمَتِكَ تَعَرَّضْتُ، وَ

بَوْلِيكَ الْحُسَيْنِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - تَوَسَّلْتُ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اجْعَلْ زِيَارَتِي مَبْرُورَةً، وَ دُعَائِي مَقْبُولًا.

پس چون به در حایر برسی، بیرون بایست و نظر کن به سوی ضریح و بگو:

يا مَوْلَايَ يَا اَبَا عَبْدِ اللّٰهِ، يَا اَبْنَ رَسُوْلِ اللّٰهِ، عَبْدُكَ وَ اَبْنُ عَبْدِكَ وَ اَبْنُ اُمَّتِكَ، الدَّلِيْلُ بَيْنَ يَدَيْكَ،
 الْمُقْصِرُ فِي غُلُوِّ قَدْرِكَ، الْمُعْتَرِفُ بِحَقِّكَ، جَاءَكَ مُسْتَجِيْرًا بِذِمَّتِكَ، قاصِدًا اِلَى حَرَمِكَ، مُتَوَجِّهًا اِلَى
 مَقَامِكَ، مُتَوَسِّلًا اِلَى اللّٰهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بِكَ.

اَفَادْخُلُ يَا مَوْلَايَ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ، اَدْخُلُ يَا اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ، اَدْخُلُ يَا وَلِيَّ اللّٰهِ، اَدْخُلُ يَا بَابَ اللّٰهِ، اَدْخُلُ
 يَا مَلَائِكَةَ اللّٰهِ، اَدْخُلُ اَيُّهَا الْمَلَائِكَةُ الْمُحَدِّقُونَ بِهَذَا الْحَرَمِ، الْمُقِيْمُونَ بِهَذَا الْمَشْهَدِ.

پس داخل شو و پای راست را مُقدّم دار و بگو:

اللّٰهُ اَكْبَرُ كَبِيْرًا، وَ سُبْحَانَ اللّٰهِ بُكْرَةً وَ اَصِيْلًا وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الْفَرْدِ الْاَحَدِ الصَّمَدِ

۱- اعراف: ۴۳.

ص: ۳۸۰

اَلْوَاْحِدِ الْمُتَفَضَّلِ الْمُتَطَوَّلِ الْجَبَّارِ، الَّذِي بَطُوْلُهُ مَنَّ عَلَيَّ وَ سَهْلَ زِيَارَةَ مَوْلَايَ، وَ لَمْ يَجْعَلْنِي مَمْنُوْعًا، وَ
 عَن دِيْنِهِ مَدْفُوْعًا، بَلْ تَطَوَّلَ وَ مَنَحَ؛ فَلهُ الْحَمْدُ.

پس به در روضه مقدّسه بایست در برابر ضریح با خشوع و گریه و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاْرثَ اَدَمَ صِفْوَةَ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاْرثَ نُوحٍ نَبِيِّ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاْرثَ
 اِبْرَاهِيْمَ خَلِيْلِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاْرثَ مُوسَى كَلِيْمِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاْرثَ عِيْسَى رُوْحِ اللّٰهِ،
 السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاْرثَ مُحَمَّدٍ حَبِيْبِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاْرثَ عَلِيٍّ حُجَّةِ اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
 وَاْرثَ الْحَسَنِ الدَّاعِي اِلَى اللّٰهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاْرثَ نَبِيِّ اللّٰهِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الصِّدِّيْقُ الشَّهِيدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْاَبْرُ الْوَصِيُّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللّٰهِ وَ اَبْنَ ثَارِهِ وَ
 الْوِثْرَ الْمَوْتُوْرَ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَآمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاً حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ.

پس داخل روضه شو و نزد سر آن حضرت بایست با خشوع دل و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَعَاءَ النُّورِ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خازِنَ الْكِتَابِ الْمَشْهُورِ (۱)، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَسَّ الْأِسْلَامِ، النَّاصِرَ لِدِينِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نِظَامَ الْمُسْلِمِينَ.

يا مَوْلَايَ، أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُوراً فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ، لَمْ تُنَجَّسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ بِأَنْجَاسِهَا.

أَشْهَدُ أَنَّكَ يَا مَوْلَايَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّينِ، وَأَرْكَانِ الْمُسْلِمِينَ، وَمَعْقِلِ الْمُؤْمِنِينَ.

۱- «المستور» خ ل.

ص: ۳۸۱

وَأَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ، الْمُطَهَّرُ الزَّكِيُّ، الْهَادِي الْمَهْدِيُّ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ الْأَئِمَّةَ مِنْ وَكَدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَأَعْلَامُ الْهُدَى وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَالْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا مِنْ أَوْلِيائِكَ.

پس خود را به ضریح بچسبان و بگو:

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ راجِعُونَ، يَا مَوْلَايَ أَنَا مُوَالٍ لَوْلِيَّتِكُمْ، مُعَادٍ لِعَدْوِكُمْ، وَأَنَا بِكُمْ مُوقِنٌ بِشَرَايِعِ دِينِي، وَخَوَاتِيمِ عَمَلِي، وَقَلْبِي لِقَلُوبِكُمْ سَلِمٌ، وَأَمْرِي لِأَمْرِكُمْ تَبِعٌ.

يا مَوْلَايَ، آمَنْتُ بِسِرِّكُمْ وَعَلَانِيَتِكُمْ، وَظَاهِرِكُمْ وَبَاطِنِكُمْ، وَأَوَّلِكُمْ وَآخِرِكُمْ.

يا مَوْلَايَ، أَتَيْتَكَ خَائِفاً فَأَمْنِي، وَ أَتَيْتَكَ مُسْتَجِيراً فَأَجْرُنِي، يَا سَيِّدِي أَنْتَ وَلِيِّي وَ مَوْلَايَ، وَ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ.

أَمَنْتُ بِسِرِّكُمْ وَ عِلَانِيَتِكُمْ، وَ بظَاهِرِكُمْ وَ باطِنِكُمْ.

يا مَوْلَايَ، أَنْتَ السَّفِيرُ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ اللَّهِ وَ الدَّاعِي إِلَى اللَّهِ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةُ الْحَسَنَةُ. لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ (۱).

پس نزد سر آن حضرت دو رکعت نماز زیارت بکن و بعد از سلام بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ وَ رَكَعْتُ وَ سَجَدْتُ لَكَ وَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ بَلِّغْهُمْ عَنِّي السَّلَامَ كَثِيراً، وَ أَفْضَلَ التَّحِيَّةِ وَ السَّلَامِ، وَ ارْزُدْ عَلَيَّ مِنْهُمْ السَّلَامَ كَثِيراً.

پس بگو:

اللَّهُمَّ هَاتَانِ الرَّكَعَتَانِ هَدِيَّةٌ مِنِّي وَ كَرَامَةٌ لِسَيِّدِي وَ مَوْلَايَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا - .

۱- چنین است در نسخ، و همچنین نسخه خطی مزار کبیر (مزار ابن مشهدی) و ظاهراً چیزی از قبل این

عبارت افتاده است؛ شاید چنین باشد: «لعن الله امه ظلمتك و ...» نگاه کن: مزار کبیر: ۴۲۳،

بحار الانوار: ۳۵۳/۱۰۱.

ص: ۳۸۲

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ تَقَبَّلْ مِنِّي، وَ أَجْرُنِي، وَ بَلِّغْنِي أَفْضَلَ أَمَلِي وَ رَجَائِي فِيكَ وَ فِي وَ لِيِّكَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - .

پس باز خود را به ضریح بچسبان و بگو:

یا مَوْلای، أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ مُنْجِزٌ لِّكَ مَا وَعَدَكَ، وَ مُعَذِّبٌ مَنْ قَتَلَكَ - عَلَيْهِ اللَّعْنَةُ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ - .

پس می روی به نزد قبر علی بن الحسین علیهما السلام و ضریح را می بوسی و می گویی:
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَ ابْنَ وَلِيِّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ وَ ابْنَ حَبِيبِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيلَ اللَّهِ وَ ابْنَ خَلِيلِهِ، عِشْتَ سَعِيداً، وَ مِتَّ فَتَيْداً، وَ قُتِلْتَ مَظْلُوماً؛ يَا شَهِيدُ ابْنَ الشَّهِيدِ عَلَيْكَ مِنَ اللَّهِ السَّلَامُ.
پس دو رکعت نماز می کنی و بعد از نماز صلوات بر محمد و آل محمد بسیار می فرستی و حاجت خود را از خدا سؤال می کنی.

پس می روی به نزد قبر عباس فرزند امیرالمؤمنین علیهما السلام و می گویی:
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَلِيُّ الصَّالِحُ النَّاصِحُ الصِّدِّيقُ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ آمَنْتَ بِاللَّهِ، وَ نَصَرْتَ ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - ، وَ دَعَوْتَ إِلَى سَبِيلِ اللَّهِ، وَ وَاَسَيْتَ بِنَفْسِكَ، وَ بَدَلْتَ مُهْجَتَكَ؛ فَعَلَيْكَ مِنَ اللَّهِ السَّلَامُ التَّامُّ.

پس خود را به قبر می چسبانی و می بوسی و می گویی:

بِأَبِي وَ أُمِّي يَا نَاصِرَ دِينِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَاصِرَ الْحُسَيْنِ الصِّدِّيقِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهِيدُ ابْنَ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ أَوَّلِ مَا بَقِيَتْ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ.

پس بیرون می آیی و برمی گردی به سوی قبر امام حسین علیه السلام، و می مانی نزد او آنچه خواهی؛ و دوست نمی دارم که شب در آنجا بمانی.

ص: ۳۸۳

پس اگر خواهی وداع کنی، بایست نزد سر مبارک آن حضرت و گریه کن و بگو:

یا مَوْلای، السَّلَامُ عَلَيْكَ سَلَامٌ مُودَعٍ لَا قَالَ وَ لَا سَمِّمْ، فَإِنْ أَنْصَرِفَ يَا مَوْلایَ فَلَا عَنْ مَلَأَةٍ، وَ إِنْ أَقِمَ فَلَا عَنْ سُوءِ ظَنٍّ بِنَا وَ وَعَدَ اللَّهُ الصَّابِرِينَ.

يا مَوْلَايَ، لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي مِنْ زِيَارَتِكَ، وَ تَقَبَّلَ مِنِّي، وَ رَزَقَنِي الْعَوْدَ إِلَيْكَ وَ الْمَقَامَ فِي حَرَمِكَ وَ الْكُونَ فِي مَشْهَدِكَ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

پس ضریح را می بوسی و جمیع بدن و روی خود را بر ضریح می مالی - که باعث امان و حرز تو است از هر چه ترسی و از آن حذر نمایی إن شاء الله - ، پس از عقب بر می گردی و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَابَ الْمَقَامِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَفِينَةَ النِّجَاهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَلَائِكَةَ رَبِّي الْمُقِيمِينَ فِي هَذَا الْحَرَمِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ، وَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُحَدِّقِينَ بِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَبَدًا مِنِّي مَا بَقِيَتْ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ.
و می گویی:

إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا (۱).

زیارت چهاردهم:

سید ابن طاووس - رضی الله عنه - ایراد نموده است و از بعضی قرائن مضمون گردیده است که مأثور است.

فرموده است که: می ایستی بر در قبه شریفه و می گویی:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَعْطِنِي فِي هَذَا الْمَقَامِ رَغْبَتِي عَلَى حَقِيقَتِهِ

۱- مزار کبیر: ۴۲۷ - ۴۳۴، بحار الانوار: ۲۵۷/۱۰۱ ح ۴۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام:

۲۴۴/۳ ش ۱۱۳۲ و ص ۳۰۶ ش ۱۱۵۸.

إِيمَانِي بِكَ وَبِرَسُولِكَ وَبِوَلَاةِ أَمْرِكَ.

الْحَرَمُ حَرَمُ اللَّهِ، وَحَرَمُ رَسُولِهِ، وَحَرَمُكَ، يَا مَوْلَايَ، أَتَأْذَنُ لِي بِالِدُّخُولِ إِلَى حَرَمِكَ؛ فَإِنْ لَمْ أَكُنْ لِدَلِكَ أَهْلًا فَأَنْتَ لِدَلِكَ أَهْلٌ. عَنِ إِذْنِكَ يَا مَوْلَايَ أَذْخُلُ حَرَمَ اللَّهِ وَحَرَمَكَ.

پس داخل می شوی و رو به ضریح مقدس می ایستی پشت به قبله و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحِ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْحَسَنِ الشَّهِيدِ سِبْطِ رَسُولِ اللَّهِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْبَشِيرِ النَّذِيرِ، وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ وَابْنَ خَيْرَتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوِثْرُ الْمَوْتُورُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْهَادِي الزَّكِيُّ، وَ عَلَى أَرْوَاحِ حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، وَ أَقَامَتْ فِي جَوَارِكَ، وَ وَفَدَتْ مَعَ زُؤَارِكَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنِّي مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ، فَلَقَدْ عَظُمَتْ بِكَ الرَّزِيَّةُ، وَ جَلَّ الْمُصَابُ فِي الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُسْلِمِينَ، وَ فِي أَهْلِ السَّمَاوَاتِ أَجْمَعِينَ، وَ فِي سُكَّانِ الْأَرْضِينَ؛ فَإِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، وَ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ وَ تَحِيَّاتُهُ عَلَيْكَ وَ عَلَى آبَائِكَ الطَّيِّبِينَ الْمُتَّجِبِينَ، وَ عَلَى ذُرَارِيهِمُ الْهُدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَ عَلَيْهِمُ، وَ عَلَى رُوحِكَ وَ عَلَى أَرْوَاحِهِمْ، وَ عَلَى تُرْبَتِكَ وَ عَلَى تُرْبَتِهِمْ.

اللَّهُمَّ لَقِّهِمْ رَحْمَةً وَ رِضْوَانًا، وَ رَوْحًا وَ رِيحَانًا.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، يَا ابْنَ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَ يَا ابْنَ (۱) سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، وَ يَا ابْنَ (۲) سَيِّدَةِ

نِسَاءِ الْعَالَمِينَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَهِيدُ، يَا ابْنَ الشَّهِيدِ، يَا أَخَا الشَّهِيدِ، يَا أَبَا الشُّهَدَاءِ.
اللَّهُمَّ بَلِّغْهُ عَنِّي فِي هَذِهِ السَّاعَةِ، وَفِي هَذَا الْيَوْمِ، وَفِي هَذَا الْوَقْتِ، وَفِي كُلِّ وَقْتٍ، تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَسَلَامًا.
سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ يَا ابْنَ سَيِّدِ الْعَالَمِينَ، وَعَلَى الْمُسْتَشْهَدِينَ مَعَكَ، سَلَامًا مُتَّصِلًا مَا
اتَّصَلَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ.

السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ الشَّهِيدِ.

السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ.

السَّلَامُ عَلَى الْعَبَّاسِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ الشَّهِيدِ.

السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وَكْدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ.

السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وَكْدِ الْحَسَنِ.

السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وَكْدِ الْحُسَيْنِ.

السَّلَامُ عَلَى الشُّهَدَاءِ مِنْ وَكْدِ جَعْفَرٍ وَعَقِيلِ.

السَّلَامُ عَلَى كُلِّ مُسْتَشْهَدٍ مَعَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَلِّغْهُمْ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَسَلَامًا.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَاءَ فِي وَكْدِ كِ الْحُسَيْنِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فَاطِمَةَ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَاءَ فِي وَكْدِ كِ الْحُسَيْنِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَاءَ فِي وَكْدِ كِ الْحُسَيْنِ.

١- «وابن» خ ل.

٢- «وابن» خ ل.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ، أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ الْعِزَاءَ فِي أَخِيكَ الْحُسَيْنِ.
 يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، أَنَا ضَيْفُ اللَّهِ وَضَيْفُكَ، وَ جَارُ اللَّهِ وَ جَارُكَ، وَ لِكُلِّ ضَيْفٍ وَ جَارٍ قِرَى، وَ
 قِرَايَ فِي هَذَا الْوَقْتِ أَنْ تَسْأَلَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى أَنْ يَرزُقَنِي فَكَأَكْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، إِنَّهُ سَمِيعُ الدُّعَاءِ
 قَرِيبٌ مُجِيبٌ.

پس ضریح را ببوس و برو به نزد سر آن حضرت و بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَرِيحَ الْعِبْرَةِ السَّاكِبَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَرِينَ الْمُصِيبَةِ الرَّائِبَةِ، بِاللَّهِ أَقْسِمُ لَقَدْ طَيَّبَ اللَّهُ
 بِكَ التُّرَابَ، وَ أَعْظَمَ بِكَ الْمُصَابَ، وَ أَوْضَحَ بِكَ الْكِتَابَ، وَ جَعَلَكَ وَ جَدَّكَ وَ أَبَاكَ وَ أُمَّكَ وَ
 أَخَاكَ وَ أَبْنَاءَكَ عِبْرَةً لِأَوْلِي الْأَلْبَابِ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ تَسْمَعُ الْخِطَابَ وَ تَرُدُّ الْجَوَابَ، فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْمَيَامِينِ الطَّيِّابِ؛ وَ هَا أَنَا ذَا نَحْوِكَ
 قَدْ آتَيْتُ وَ إِلَى فِنَائِكَ التَّجِيْتُ، أَرْجُو بِذَلِكَ الْقُرْبَةَ إِلَيْكَ وَ إِلَى جَدِّكَ وَ أَبِيكَ.

فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا إِمَامِي وَ ابْنَ إِمَامِي، كَأَنِّي بِكَ يَا مَوْلَايَ فِي عَرَصَاتِ كَرْبَلَاءَ تُنَادِي فَلَا تُجَابُ، وَ
 تَسْنَعِيثُ فَلَا تُعَاثُ، وَ تَسْتَجِيرُ فَلَا تُجَارُ؛ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكَ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى رُوحِهِ وَ جَسَدِهِ، وَ بَلِّغْهُ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَاماً، وَ رَحْمَةً وَ بَرَكَهً وَ رِضْوَاناً، وَ خَيْراً
 دَائِماً وَ غُفْرَاناً، إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ قَرِيبٌ مُجِيبٌ.

پس خود را به قبر بچسبان و ببوس ضریح را و بگو:

يَا أَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، لَقَدْ عَظَّمْتَ الْمُصِيبَةَ، وَ جَلَّتِ الرَّزِيَّةُ
 بِكَ عَلَيْنَا، وَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ؛ فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّهُ أَسْرَجَتْ وَ أَلْجَمَتْ وَ تَهَيَّأَتْ لِقِتَالِكَ.

يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، قَصَدْتُ حَرَمَكَ، وَ آتَيْتُ مَشْهَدَكَ، أَسْأَلُ اللَّهَ بِالشَّانِ الَّذِي لَكَ عِنْدَهُ، وَ
 بِالْمَحَلِّ الَّذِي لَكَ لَدَيْهِ، أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

پس دو رکعت نماز نزد سر آن حضرت بکن با هر سوره که خواهی و دعا کن آنچه خواهی.

پس برخیز و برو و سلام کن بر علی بن الحسین علیهما السلام و بر شهدا.

پس صلوات بفرست بر امام حسین - صلوات الله علیه - به این صلوات:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ صَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ، قَتِيلِ الْعَبْرَاتِ، وَ أُسِيرِ الْكُرْبَاتِ، صَلَاةً نَامِيَةً زَاكِيَةً مُبَارَكَةً، يَصْعَدُ أَوْلَاهَا وَ لَا يَنْفَدُ آخِرُهَا، أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلَادِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْإِمَامِ الشَّهِيدِ الْمَقْتُولِ، الْمَظْلُومِ الْمَخْذُولِ وَ السَّيِّدِ الْقَائِدِ وَ الْعَابِدِ الزَّاهِدِ، الْوَصِيِّ الْخَلِيفَةِ، الْإِمَامِ الصِّدِّيقِ، الطَّهْرِ الطَّاهِرِ، الطَّيِّبِ الْمُبَارَكِ، الرَّضِيِّ الْمَرْضِيِّ، التَّقِيِّ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ، الزَّاهِدِ الذَّائِدِ، الْمُجَاهِدِ الْعَالِمِ، إِمَامِ الْهُدَى، سَبْطِ الرَّسُولِ، وَ قُرَّةِ عَيْنِ الْبَتُولِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ - .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ كَمَا عَمِلَ بِطَاعَتِكَ، وَ نَهَى عَنِ مَعْصِيَتِكَ، وَ بَالِغَ فِي رِضْوَانِكَ، وَ أَقْبَلَ عَلَى إِيمَانِكَ، غَيْرَ قَابِلٍ فِيكَ عُذْرًا، سِرًّا وَ عَلَانِيَةً، يَدْعُو الْعِبَادَ إِلَيْكَ، وَ يَدُلُّهُمْ عَلَيْكَ، وَ قَامَ بَيْنَ يَدَيْكَ، يَهْدِمُ الْجُورَ بِالصَّوَابِ، وَ يُحْيِي السُّنَّةَ بِالْكِتَابِ، فَعَاشَ فِي رِضْوَانِكَ مَكْدُودًا، وَ مَضَى عَلَى طَاعَتِكَ وَ فِي أَوْلِيَائِكَ (١) مَكْدُودًا، وَ قَضَى (٢) إِلَيْكَ مَفْقُودًا، لَمْ يَعْصِكَ فِي لَيْلٍ وَ لَا نَهَارٍ، بَلْ جَاهَدَ فِيكَ الْمُنَافِقِينَ وَ الْكُفَّارَ.

اللَّهُمَّ فَاجْزِهِ خَيْرَ جَزَاءِ الصَّادِقِينَ الْأَبْرَارِ، وَ ضَاعِفْ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ وَ لِقَاتِلِيهِ

١- « وفی ولایتک » خ ل.

٢- « ومضى » خ ل.

زَكَّى وَ عَبْدًا، فَتَلَّوْهُ بِالْعَمَدِ الْمُعْتَمَدِ، فَتَلَّوْهُ عَلَى الْإِيمَانِ، وَ أَطَاعُوا فِي قَتْلِهِ الشَّيْطَانَ، وَ لَمْ يُرَاقِبُوا فِيهِ الرَّحْمَنَ.

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ صَلَاةً تَرْفَعُ بِهَا ذِكْرَهُ، وَ تُظْهِرُ بِهَا أَمْرَهُ، وَ تُعَجِّلُ بِهَا نَصْرَهُ، وَ اخْصُصْهُ بِأَفْضَلِ قِسْمِ الْفَضَائِلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ زِدْهُ شَرَفًا فِي أَعْلَى عِلِّيِّينَ، وَ بَلِّغْهُ أَعْلَى شَرَفِ الْمُكْرَمِينَ، وَ ارْفَعْهُ مِنْ شَرَفِ رَحْمَتِكَ فِي شَرَفِ الْمُقْرَبِينَ فِي الرَّفِيعِ الْأَعْلَى، وَ بَلِّغْهُ الْوَسِيلَةَ وَ الْمَنْزِلَةَ الْجَلِيلَةَ وَ الْفَضْلَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ الْكِرَامَةَ الْجَزِيلَةَ.

اللَّهُمَّ وَ اجْزِهِ عَنَّا أَفْضَلَ مَا جَزَيْتَ إِمَامًا عَن رَعِيَّتِهِ، وَ صَلِّ عَلَى سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ كُلَّمَا ذُكِرَ، وَ كُلَّمَا لَمْ يُذْكَرْ.

يَا سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ، أَذْخِلْنِي فِي حِزْبِكَ وَ زُمْرَتِكَ، وَ اسْتَوْهِنِي مِنْ رَبِّكَ وَ رَبِّي؛ فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ جَاهًا وَ قَدْرًا، وَ مَنْزِلَةً رَفِيعَةً، إِنْ سَأَلْتَ أُعْطِيَتْ، وَ إِنْ شَفَعْتَ شَفَعَتْ.

اللَّهُ اللَّهُ فِي عَبْدِكَ وَ مَوْلَاكَ، لَا تُخَلِّنِي عِنْدَ الشَّدَائِدِ وَ الْأَهْوَالِ لِسُوءِ عَمَلِي، وَ قَبِيحِ فِعْلِي، وَ عَظِيمِ جُرْمِي؛ فَإِنَّكَ أَمَلِي وَ رَجَائِي، وَ ثِقْنِي وَ مُعْتَمَدِي، وَ وَسِيلَتِي إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَ رَبِّكَ؛ لَمْ يَتَوَسَّلْ الْمُتَوَسِّلُونَ إِلَى اللَّهِ بِوَسِيلَةٍ هِيَ أَعْظَمُ حَقًّا وَ لَا أَوْجَبُ حُرْمَةً وَ لَا أَجَلٌ قَدْرًا عِنْدَهُ مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ، لَا خَلْفَنِي اللَّهُ عَنْكُمْ بِذُنُوبِي، وَ جَمَعَنِي وَ إِيَّاكُمْ فِي جَنَّةِ عَدْنِ الَّتِي أَعَدَّهَا لَكُمْ وَ لِأَوْلِيَائِكُمْ، إِنَّهُ خَيْرُ الْغَافِرِينَ، وَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ أَبْلِغْ سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَامًا، وَ ارْزُدْ عَلَيْنَا مِنْهُ التَّحِيَّةَ وَ السَّلَامَ، إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ، وَ صَلِّ عَلَيْهِ كُلَّمَا ذُكِرَ السَّلَامُ، وَ كُلَّمَا لَمْ يُذْكَرْ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

ص: ۳۸۹

پس دو رکعت نماز زیارت بکن و دعا کن بعد از آن به دعاهايي که عقیب نماز زیارت

گذشت (۱). (۲)

زیارت پانزدهم:

سید ابن طاووس - رضی الله عنه - روایت کرده است که: شخصی را دیدند که آمد به نزد حضرت امام حسین علیه السلام با حلیه اعراب و راحله خود را خوابانید و رفت به سوی ضریح مقدس با سکینه و وقار تا ایستاد در درِ روضه منوره و اشاره کرد به دست خود به جانب ضریح و گفت:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَ حُجَّتَهُ، سَلَامٌ مُسَلِّمٌ لِلَّهِ فِيكَ، رَادًّا إِلَى اللَّهِ وَ إِلَيْكَ، مُرَاعٍ حَقِّ مَا اسْتَرَعَاكَ اللَّهُ خَلْقَهُ، وَ اسْتَرَعَاكَ حَقَّهُ؛ فَأَنْتَ حُجَّتُهُ الْكُبْرَى، وَ كَلِمَتُهُ الْعُظْمَى، وَ طَرِيقَتُهُ الْمُثَلَى، وَ حُجَّتُهُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا، وَ خَلِيفَتُهُ فِي الْأَرْضِ وَ السَّمَاوَاتِ الْعُلَى.

أَتَيْتُكَ زَائِرًا، وَ لِإِلَاءِ اللَّهِ ذَاكِرًا، أَصْبَحَ ذَنْبِي عَظِيمًا، وَ أَصْبَحْتُ بِهِ عَلِيمًا، فَكُنْ لِي بِحَطِّهِ زَعِيمًا، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا.

پس پهلوی روی خود را بر ضریح گذاشت و گفت:

أَتَيْتُكَ لِلذُّنُوبِ مُقْتَرِفًا، وَ بِهِنَّ مُعْتَرِفًا، فَكُنْ لِي إِلَى اللَّهِ شَافِعًا، فَهَا أَنَا ذَا قَدْ جِئْتُ عَنْهُنَّ نَازِعًا، إِلَى اللَّهِ أَتَّصِلُ، وَ بِكُمْ يَا آلَ مُحَمَّدٍ أَتَوَسَّلُ، الْآخِرِ مِنْكُمْ وَ الْأَوَّلِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَ سَلَّمَ، وَ كَرَّمَ وَ أَجْزَلَ.

پس عقب ضریح ایستاد رو به قبر و بسیار نماز کرد و دعا و استغفار کرد و به سجده رفت و پهلوهای روی خود را بر خاک گذاشت و گفت:

إِلَهِي إِيَّاكَ قَصَدْتُ وَ إِلَى وَلِيِّكَ وَ ابْنِ وَلِيِّكَ وَ فَدْتُ، نَازِلًا بِعُقُوتِكَ، عَائِدًا بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، فَارْحَمْ غُرْبَتِي، وَ أَقْبَلْ عَثْرَتِي، وَ أَقْبَلْ تَوْبَتِي، وَ أَحْسِنْ أَوْبَتِي،

۱- نگاه کن: ص ۳۴۲ و مصباح الزائر: ۲۰۸.

۲- مصباح الزائر: ۲۴۵ - ۲۴۸، بحار الانوار: ۲۲۲/۱۰۱ - ۲۲۶ ح ۳۴، موسوعه زیارات المعصومین

عليهم السلام: ۲۷۱/۳ ش ۱۱۴۷ و ص ۳۳۵ ش ۱۱۷۱ و ص ۵۶۴ ش ۱۲۳۴.

مَشْكُورَ الْبَصِيرَةِ، مَغْفُورَ الْعَلَانِيَةِ وَالسَّرِيرَةِ، مِنْ كُلِّ كَبِيرَةٍ وَصَغِيرَةٍ.
 اللَّهُمَّ ارْحَمْ ضَرَاعَتِي إِلَيْكَ، وَتَقَبَّلْ شَفَاعَتِي بِهِ إِلَيْكَ، وَأَفْضِ حَاجَتِي بِوَسِيلَتِي بِهِ لَدَيْكَ، وَاجْعَلْهَا
 نَجَاتِي مِنَ النَّارِ، وَسُوءِ هَذِهِ الدَّارِ، وَحَطِيطَةً لِدُنُوبِي وَالْآصَارِ، يَا عَالِمَ الْخَفَايَا وَالْأَسْرَارِ.
 إِلَهِي إِنِّي امْتَطَيْتُ إِلَيْكَ الْمَهَابَةَ، وَادْرَعْتُ الْمَثَابَةَ، لَأَيَّ بَعْدَ لَأَى، فِي غُدُوِّي وَمَسَائِي إِلَى أُمَّتِي وَ
 أَوْلِيَائِي؛ فَابْعَثْنِي فِي أَسْرَتِهِمْ، وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِمْ، يَوْمَ أُدْعَى مِنَ الْحَافِرَةِ لِحُضُورِ السَّاهِرَةِ، وَمَوْقِفِ
 الْحِسَابِ فِي الْآخِرَةِ.

پس گونه‌های رو را بر خاک گذاشت و تضرع کرد و گریست و گفت:

يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا ذَا الْحَوْلِ وَالطَّوْلِ، يَا ذَا الْقُوَّةِ وَالْحَوْلِ، نَجِّنِي مِنْ خَطَلِ الْعَمَلِ وَالْقَوْلِ، وَ
 آمِنِّي يَوْمَ الْفَرْعِ وَالْهَوْلِ.

پس سر از سجده برداشت و سخن چند گفت که راوی نفهمید و برخاست و نزد سر حضرت امام
 حسین علیه السلام ایستاد و گفت:

السَّلَامُ عَلَيْكَ، وَعَلَى مَنْ اتَّبَعَكَ وَشَهِدَ الْمَعْرَكَةَ مَعَكَ وَالْوَارِدِينَ مَصْرَعَكَ، يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ
 فَأُفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً.

أَتَيْتُكَ زَائِراً يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَابْنَ وَوَلِيِّهِ وَوَصِيَّ نَبِيِّهِ، وَأَنْصَرَفْتُ مُودِعاً غَيْرَ سَائِمٍ وَلَا قَالٍ، فَاجْعَلْنِي مِنْكَ
 بِبَالٍ.

پس برگشت و سوار شد و روانه شد و با کسی سخن نگفت (۱).

مؤلف گوید که: ظاهر آن است که حضرت خضر یا یکی از حضرات ائمه طاهرين عليهم السلام
 بوده باشد.

۱- مصباح الزائر: ۲۵۰، بحار الانوار: ۲۲۸/۱۰۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۳۴ ش ۱۱۷۰ و ص ۵۴۵ ش ۱۲۲۴، و ص ۵۸۰ ش ۱۲۴۷.

ص: ۳۹۱

زیارت شانزدهم:

سید ابن طاووس و شیخ محمد بن المشهدی - رضی الله عنهما - روایت کرده‌اند از ابن عیاش، از عبد المنعم بغدادی که گفت: بیرون آمد از ناحیه مقدسه حضرت صاحب الامر - صلوات الله علیه - به سوی من بر دست محمد بن غالب اصفهانی، که آن حضرت نوشته بودند که: چون خواهی زیارت کنی شهدای کربلا - رضوان الله علیهم - را، پس بایست نزد پاهای حضرت امام حسین علیه السلام که قبر علی بن الحسین در آنجا است و رو به سوی قبله کن به درستی که اکثر شهدا در آنجایند و اشاره کن به سوی علی بن الحسین و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَوْلَ قَتِيلٍ مِنْ نَسْلِ خَيْرِ سَلِيلٍ، مِنْ سُلَالَةِ إِبْرَاهِيمَ الْخَلِيلِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ، وَ عَلَيَّ
أَيْبُكَ إِذْ قَالَ فِيكَ: قَتَلَ اللَّهُ قَوْمًا قَتَلُواكَ، يَا بُنَيَّ مَا أَجْرَاهُمْ عَلَيَّ الرَّحْمَنِ، وَ عَلَيَّ أَنْتَهَاكَ حُرْمَةٌ
الرَّسُولِ! عَلَيَّ الدُّنْيَا بَعْدَكَ الْعَفَا.

كَأَنِّي بِكَ بَيْنَ يَدَيْهِ مَائِلًا، وَ لِلْكَافِرِينَ قَائِلًا:

أَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ تَخَنُّ وَ بَيْتِ اللَّهِ أَوْلَىٰ بِالنَّبِيِّ
أَطْعَنْكُمْ بِالرُّمْحِ حَتَّىٰ يَنْتَنِي أَضْرِبُكُمْ بِالسَّيْفِ أَحْمِي عَنْ أَبِي
ضَرَبَ غَلَامٍ هَاشِمِيٍّ عَرَبِيٍّ وَاللَّهِ لَا يَحْكُمُ فِينَا ابْنُ الدَّعِيِّ
حَتَّىٰ قَضَيْتَ نَجْبَكَ، وَ لَقَيْتَ رَبَّكَ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ أَوْلَىٰ بِاللَّهِ وَ بِرَسُولِهِ، وَ أَنَّكَ ابْنُ رَسُولِهِ وَ ابْنُ حُجَّتِهِ وَ أَمِينِهِ.

حَكَمَ اللَّهُ لَكَ عَلَيَّ قَاتِلِكَ مُرَّةً بِنِ مُنْقِذِ بْنِ النُّعْمَانِ الْعَبْدِيِّ لَعْنَةُ اللَّهِ وَ أَخْزَاهُ، وَ مَنْ شَرِكَهُ فِي قَتْلِكَ وَ

كَانُوا عَلَيْكَ ظَهِيرًا؛ أَصْلَاهُمْ اللَّهُ جَهَنَّمَ، وَ سَاءَتْ مَصِيرًا.
وَ جَعَلْنَا اللَّهُ مِنْ مُلَاقِيكَ وَ مُرَافِقِيكَ، وَ مُرَافِقِي جَدِّكَ وَ أَبِيكَ، وَ عَمِّكَ وَ أَخِيكَ، وَ أُمَّكَ الْمَظْلُومَةَ.

ص: ٣٩٢

وَ أَزْرَأُ إِلَى اللَّهِ مِنْ قَاتِلِيكَ، وَ أَسْأَلُ اللَّهَ مُرَافِقَتِكَ فِي دَارِ الْخُلُودِ، وَ أَزْرَأُ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَعْدَائِكَ أَوْلَى
الْجُحُودِ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحُسَيْنِ، الطِّفْلِ الرُّضِيعِ، الْمَرْمِيِّ الصَّرِيعِ، الْمُتَشَحِّطِ دَمًا، الْمُصْعَدِ دَمُهُ فِي
السَّمَاءِ، الْمَذْبُوحِ بِالسَّهْمِ فِي حِجْرِ أَبِيهِ. لَعَنَ اللَّهُ رَامِيَهُ حَرْمَلَةَ ابْنِ كَاهِلِ الْأَسَدِيِّ وَ ذَوِيهِ.

السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، مُبْلَى الْبَلَاءِ وَ الْمُنَادِي بِالْوَلَاءِ فِي عَرَصَةِ كَرْبَلَاءَ، الْمَضْرُوبِ مُقْبِلًا
وَ مُدْبِرًا. لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ هَانِيَّ بْنَ ثُبَيْتِ الْحَضْرَمِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى أَبِي الْفَضْلِ الْعَبَّاسِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، الْمُوَاسِي أَخَاهُ بِنَفْسِهِ، الْآخِذِ لِعَدِهِ مِنْ أَمْسِهِ، الْفَادِي لَهُ،
الْوَاقِي، السَّاعِي إِلَيْهِ بِمَائِهِ، الْمَقْطُوعَةَ يَدَاهُ، لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلِيهِ يَزِيدَ بْنَ وَقَادٍ وَ حَكِيمَ بْنَ الطُّفَيْلِ الطَّائِيَّ.

السَّلَامُ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، الصَّابِرِ نَفْسُهُ مُحْتَسِبًا وَ النَّائِي عَنِ الْأَوْطَانِ مُعْتَرِبًا، الْمُسْتَسْلِمِ لِلْقِتَالِ،
الْمُسْتَقْدِمِ لِلنِّزَالِ، الْمَكْتُورِ بِالرِّجَالِ. لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ هَانِيَّ بْنَ ثُبَيْتِ الْحَضْرَمِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى عُثْمَانَ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - سَمِيُّ عُثْمَانَ بْنِ مَطْعُونٍ - ، لَعَنَ اللَّهُ رَامِيَهُ بِالسَّهْمِ خَوْلِيَّ بْنَ يَزِيدَ
الْأَصْبَحِيَّ الْأَيْدِيَّ وَ الْأَبَانِيَّ الدَّارِمِيَّ.

السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، قَتِيلِ الْأَبَانِيِّ الدَّارِمِيِّ - لَعَنَهُ اللَّهُ وَ ضَاعَفَ عَلَيْهِ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ - ، وَ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدُ، وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ الصَّابِرِينَ.

السَّلَامُ عَلَى أَبِي بَكْرِ بْنِ الْحَسَنِ الزَّكِيِّ الْوَلِيِّ، الْمَرْمِيِّ بِالسَّهْمِ الرَّدِيِّ. لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُقْبَةَ
الْعَنَوِيَّ.

السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ الزَّكِيِّ. لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ وَ رَامِيَهُ حَرْمَلَةَ بْنَ

كاهلِ الأَسَدِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى الْقَاسِمِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، الْمَضْرُوبِ هَامَتُهُ، الْمَسْلُوبِ لَامَتُهُ، حِينَ نَادَى الْحُسَيْنَ عَمَّهُ، فَجَلَّى عَلَيْهِ عَمَّهُ كَالصَّقْرِ، وَهُوَ يَفْحَصُ بِرِجْلَيْهِ التُّرَابَ وَالْحُسَيْنُ يَقُولُ: بُعْدًا لِقَوْمٍ قَتَلُواكَ، وَمَنْ خَصَمَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ جَدُّكَ وَأَبُوكَ. ثُمَّ قَالَ:

عَزَّ وَاللَّهِ عَلَى عَمِّكَ أَنْ تَدْعُوهُ فَلَا يُجِيبُكَ، أَوْ يُجِيبَكَ وَ أَنْتَ قَتِيلٌ جَدِيلٌ فَلَا يَنْفَعُكَ، هَذَا وَاللَّهِ يَوْمٌ كَثُرَ وَاتْرَهُ، وَقَلَّ نَاصِرُهُ.

جَعَلَنِي اللَّهُ مَعَكُمْ يَوْمَ جَمْعِكُمْ، وَبَوَّأَنِي مَبُوءًا كُمْ، وَ لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَكَ عَمْرُو بْنُ سَعْدِ بْنِ نَفِيلِ الْأَزْدِيِّ، وَ أَصْلَاهُ جَحِيمًا، وَ أَعَدَّ لَهُ عَذَابًا أَلِيمًا.

السَّلَامُ عَلَى عَوْنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ، الطَّيَّارِ فِي الْجَنَانِ، حَلِيفِ الْإِيمَانِ، وَ مُنَازِلِ الْأَقْرَانِ، النَّاصِحِ لِلرَّحْمَنِ، التَّالِيِ لِلْمَثَانِيِ وَ الْقُرْآنِ. لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ قُطَيْبَةَ (١) النَّبْهَانِيَّ.

السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ، الشَّاهِدِ مَكَانَ أَبِيهِ وَ التَّالِيِ لِأَخِيهِ، وَ وَاقِيهِ بَدَنِهِ. لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ عَامِرَ بْنَ نَهْشَلِ التَّمِيمِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ عَقِيلِ. لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ وَ رَامِيَهُ بِشَرِّ بْنِ خُوَطِ الْهَمْدَانِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَقِيلِ. لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ وَ رَامِيَهُ عُمَرُ بْنُ خَالِدِ بْنِ أَسَدِ الْجُهَنِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى الْقَتِيلِ ابْنِ الْقَتِيلِ، عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْلِمِ بْنِ عَقِيلِ. وَ لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ عَامِرَ بْنَ صَعْصَعَةَ.

السَّلَامُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْلِمِ بْنِ عَقِيلِ. وَ لَعَنَ اللَّهُ رَامِيَهُ وَ قَاتِلَهُ عَمْرُو بْنُ صَبِيحِ الصَّيْدَاوِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي سَعِيدِ بْنِ عَقِيلٍ. وَ لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ لَقِيَطَ بْنَ نَاشِرِ الْجَهَنِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى سُلَيْمَانَ - مَوْلَى الْحُسَيْنِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ - . وَ لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَهُ سُلَيْمَانَ بْنَ عَوْفِ الْحَضْرَمِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى قَارِبٍ - مَوْلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ - .

السَّلَامُ عَلَى مُنَجِّحٍ - مَوْلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ - .

السَّلَامُ عَلَى مُسْلِمِ بْنِ عَوْسَجَةَ الْأَسَدِيِّ، الْقَائِلِ لِلْحُسَيْنِ - وَقَدْ أذِنَ لَهُ فِي الْإِنْصِرَافِ - : نَحْنُ نُخَلِّي عَنْكَ، وَ بِمِ نَعْتَدِرُ (١) إِلَى اللَّهِ مِنْ أَدَاءِ حَقِّكَ؟! وَ لَا وَ اللَّهِ حَتَّى أَكْسِرَ فِي صُدُورِهِمْ رُمْحِي، وَ أَضْرِبَهُمْ بِسَيْفِي مَا ثَبَتَ قَائِمُهُ فِي يَدِي وَ لَا أَفَارِقُكَ؛ وَ لَوْ لَمْ يَكُنْ مَعِيَ سِلَاحٌ أَقَاتِلُهُمْ بِهِ، لَقَدَفْتُهُمْ بِالْحِجَارَةِ، ثُمَّ لَمْ أَفَارِقُكَ حَتَّى أَمُوتَ مَعَكَ.

وَ كُنْتُ أَوَّلَ مَنْ شَرَى نَفْسَهُ، وَ أَوَّلَ شَهِيدٍ مِنْ شُهَدَاءِ اللَّهِ قَضَى نَجْبَهُ، فَفُزْتُ وَ رَبُّ الْكَعْبَةِ، وَ شَكَرَ اللَّهُ لَكَ اسْتِقْدَامَكَ (٢)، وَ مُوَاسَاتَكَ إِمَامَكَ، إِذْ مَشَى إِلَيْكَ - وَ أَنْتَ صَرِيحٌ - فَقَالَ: يَرْحَمُكَ اللَّهُ يَا مُسْلِمَ بْنَ عَوْسَجَةَ، وَ قَرَأَ: «فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَجْبَهُ وَ مِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَ مَا بَدَلُوا تَبْدِيلًا» (٣). لَعَنَ اللَّهُ الْمُشْتَرِكِينَ فِي قَتْلِكَ: عَبْدَ اللَّهِ الضَّبَّابِيُّ، وَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ خُشَكَارَةَ الْبَجَلِيُّ.

السَّلَامُ عَلَى سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَنْفِيِّ، الْقَائِلِ لِلْحُسَيْنِ - وَقَدْ أذِنَ لَهُ فِي الْإِنْصِرَافِ - : لَا وَ اللَّهِ، لَا نُخَلِّيكَ حَتَّى يَعْلَمَ اللَّهُ أَنَا قَدْ حَفِظْنَا غَيْبَهُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِيكَ. وَ اللَّهُ لَوْ أَعْلَمُ أَنِّي أُقْتَلُ ثُمَّ أَحْيَا، ثُمَّ أُحْرَقُ ثُمَّ أُذْرَى، وَ يُفْعَلُ ذَلِكَ بِي سَبْعِينَ مَرَّةً، مَا فَارَقْتُكَ حَتَّى أَلْقَى حِمَامِي دُونَكَ؛ وَ كَيْفَ لَا أَفْعَلُ (٤) ذَلِكَ وَ إِنَّمَا هِيَ مَوْتُهُ أَوْ قَتْلُهُ وَاحِدَةٌ، ثُمَّ هِيَ الْكِرَامَةُ الَّتِي لَأَنْقِضَاءِ لَهَا أَبَدًا.

١- «ولم نعدِر» خ ل.

٢- شكر الله استقدامك» خ ل.

٣- احزاب: ٢٣.

٤- « وكيف أفعل » خ ل.

ص: ٣٩٥

فَقَدْ لَقِيتَ حِمَامَكَ، وَوَاسَيْتَ إِمَامَكَ، وَ لَقِيتَ مِنَ اللَّهِ الْكِرَامَةَ فِي دَارِ الْمُقَامَةِ.
حَشَرْنَا اللَّهَ مَعَكُمْ فِي الْمُسْتَشْهِدِينَ، وَ رَزَقْنَا مُرَافَقَتَكُمْ فِي أَعْلَى عَلِيِّينَ.

السَّلَامُ عَلَى بَشْرِ بْنِ عُمَرَ الْحَضْرَمِيِّ. شَكَرَ اللَّهُ لَكَ قَوْلَكَ لِلْحُسَيْنِ - وَقَدْ أذِنَ لَكَ فِي الْإِنْصِرَافِ - :
أَكَلْتَنِي إِذْ نِ السَّبَاعُ حَيًّا، إِذَا فَارَقْتِكَ وَ أَسْأَلُ عَنْكَ الرَّكْبَانَ، وَ أَخَذْتُكَ مَعَ قَلَّةِ الْأَعْوَانِ؛ لَا يَكُونُ هَذَا
أَبْدًا.

السَّلَامُ عَلَى يَزِيدَ بْنِ حُصَيْنِ الْهَمْدَانِيِّ الْمَشْرِقِيِّ الْقَارِي، الْمَجْدَلِ.

السَّلَامُ عَلَى عِمْرَانَ بْنِ كَعْبِ الْأَنْصَارِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى نَعِيمِ بْنِ الْعَجْلَانِ الْأَنْصَارِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى زُهَيْرِ بْنِ الْقَيْنِ الْبَجَلِيِّ، الْقَائِلِ لِلْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ - وَقَدْ أذِنَ لَهُ فِي الْإِنْصِرَافِ - : لَا وَاللَّهِ،
لَا يَكُونُ ذَلِكَ أَبْدًا، أَتْرَكْتُ ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - أَسِيرًا فِي يَدِ الْأَعْدَاءِ وَ أَنْجُوْنَا! لَا
أَرَانِي اللَّهَ ذَلِكَ الْيَوْمَ.

السَّلَامُ عَلَى عَمْرِو بْنِ قُرْطَةَ (١) الْأَنْصَارِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى حَبِيبِ بْنِ مُظَاهِرِ الْأَسَدِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى الْحُرِّ بْنِ يَزِيدِ الرِّيَّاحِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَيْرِ الْكَلْبِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى نَافِعِ بْنِ هِلَالِ الْبَجَلِيِّ الْمُرَادِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى أَنَسِ بْنِ كَاهِلِ الْأَسَدِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى قَيْسِ بْنِ مُسْنَهْرِ الصَّيْدَاوِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ وَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ - ابْنَى عُرْوَةَ بْنِ حَرَّاقٍ - الْغِفَارِيِّينَ .
السَّلَامُ عَلَى جَوْنٍ - مَوْلَى أَبِي ذَرِّ الْغِفَارِيِّ - .

١- « قرظة » اقبال الاعمال و كتب ديكر.

ص: ٣٩٦

السَّلَامُ عَلَى شَيْبِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ النَّهْشَلِيِّ .
السَّلَامُ عَلَى الْحَجَّاجِ بْنِ زَيْدِ السَّعْدِيِّ .
السَّلَامُ عَلَى قَاسِطِ وَ كِرْشِ - ابْنَى زُهَيْرٍ - التَّغْلِبِيِّينَ .
السَّلَامُ عَلَى كِنَانَةَ بْنِ عَتِيقٍ .
السَّلَامُ عَلَى ضِرْغَامَةَ بْنِ مَالِكٍ .
السَّلَامُ عَلَى جُوَيْنِ بْنِ مَالِكِ الضَّبْعِيِّ .
السَّلَامُ عَلَى عَمْرٍو بْنِ ضُبَيْعَةَ الضَّبْعِيِّ .
السَّلَامُ عَلَى زَيْدِ بْنِ ثُبَيْتِ الْقَيْسِيِّ .
السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ اللَّهِ وَ عُبَيْدِ اللَّهِ - ابْنَى يَزِيدَ بْنِ ثُبَيْتِ الْقَيْسِيِّ - .
السَّلَامُ عَلَى عَامِرِ بْنِ مُسْلِمٍ .
السَّلَامُ عَلَى قَعْنَبِ بْنِ عَمْرٍو النَّمِرِيِّ .
السَّلَامُ عَلَى سَالِمٍ - مَوْلَى عَامِرِ بْنِ مُسْلِمٍ - .
السَّلَامُ عَلَى سَيْفِ بْنِ مَالِكٍ .
السَّلَامُ عَلَى زُهَيْرِ بْنِ بَشْرِ الْخَثْعَمِيِّ .
السَّلَامُ عَلَى بَدْرِ بْنِ مَعْقِلِ الْجُعْفِيِّ .

السَّلَامُ عَلَى الْحَجَّاجِ بْنِ مَسْرُوقِ الْجُعْفِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى مَسْعُودِ بْنِ الْحَجَّاجِ، وَابْنِهِ.
السَّلَامُ عَلَى مُجَمِّعِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْعَائِدِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى عَمَّارِ بْنِ حَسَّانِ بْنِ شُرَيْحِ الطَّائِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى حَيَّانِ بْنِ الْحَارِثِ السَّلْمَانِيِّ الْأَزْدِيِّ.

ص: ٣٩٧

السَّلَامُ عَلَى جُنْدَبِ بْنِ حُجْرِ الْخَوْلَانِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى عُمَرَ بْنِ خَالِدِ الصَّيْدَاوِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى سَعِيدِ - مَوْلَاهُ - .
السَّلَامُ عَلَى يَزِيدِ بْنِ زِيَادِ بْنِ الْمُظَاهِرِ الْكِنْدِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى زَاهِرِ - مَوْلَى عَمْرٍو بْنِ الْحَمِقِ الْخَزَاعِيِّ - .
السَّلَامُ عَلَى جَبَلَةَ بْنِ عَلِيٍّ الشَّيْبَانِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى سَالِمِ - مَوْلَى بَنِي الْمَدِينَةِ - الْكَلْبِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى أَسْلَمِ بْنِ كَثِيرِ الْأَزْدِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى زُهَيْرِ بْنِ سُلَيْمِ الْأَزْدِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى قَاسِمِ بْنِ حَبِيبِ الْأَزْدِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى عُمَرَ بْنِ الْأَحْدُوْثِ الْحَضْرَمِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى أَبِي ثَمَامَةَ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الصَّائِدِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى حَنْظَلَةَ بْنِ أَسْعَدِ الشَّامِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْكَدَنِ الْأَرْحَبِيِّ.
السَّلَامُ عَلَى عَمَّارِ بْنِ أَبِي سَلَامَةَ الْهَمْدَانِيِّ.

السَّلَامُ عَلَى عَابِسِ بْنِ شَيْبِ الشَّاكِرِيِّ.
 السَّلَامُ عَلَى شَوْذَبِ - مَوْلَى شَاكِرٍ - .
 السَّلَامُ عَلَى شَيْبِ بْنِ الْحَارِثِ بْنِ سَرِيحٍ.
 السَّلَامُ عَلَى مَالِكِ بْنِ عَبْدِ بْنِ سَرِيحٍ.
 السَّلَامُ عَلَى الْجَرِيحِ الْمَأْسُورِ: سِوَارِ بْنِ أَبِي حَمِيرِ الْفَهْمِيِّ الْهَمْدَانِيِّ.

ص: ٣٩٨

السَّلَامُ عَلَى الْمُرْتَبِ مَعَهُ: عَمْرٍو بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْجُنْدِيِّ.
 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا خَيْرَ أَنْصَارِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ؛ بَوَّأَكُمْ اللَّهُ مَبَوَّأَ الْأَبْرَارِ.
 أَشْهَدُ لَقَدْ كَشَفَ اللَّهُ لَكُمْ الْغِطَاءَ، وَ مَهَّدَ لَكُمْ الْوِطَاءَ، وَ أَجْزَلَ لَكُمْ الْعِطَاءَ، وَ كُنْتُمْ عَنِ الْحَقِّ غَيْرَ بَطَاءٍ،
 وَ أَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ، وَ نَحْنُ لَكُمْ خُلَطَاءٌ فِي دَارِ الْبَقَاءِ وَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ (١).
 مؤلف گوید که: در اکثر مزارات، این زیارت را از زیارات مخصوصه ایام عاشورا ذکر کرده‌اند؛ و چون از روایتش اختصاص معلوم نمی‌شد، ما در زیارات مطلقه ایراد کردیم.

١- اقبال الاعمال: ٧٣/٣، مزار کبیر: ٤٨٥ - ٤٩٥، مصباح الزائر: ٢٧٨ - ٢٨٦، بحار الأنوار: ٢٦٩/١٠١،
 موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ٥١٣/٣ - ٥٢٩ ش ١٢١٠.

ص: ٣٩٩

فصل سوم: در زیارت عباس بن علی علیهما السلام است

به سند بسیار معتبر از ابو حمزه ثمالی منقول است که حضرت امام جعفر صادق - صلوات الله علیه -
 فرمود که: چون اراده نمایی که زیارت کنی قبر عباس بن علی را - و آن بر کنار فرات است محاذی

حایر - ، می ایستی بر در روضه و می گویی:

سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامُ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ، وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ، وَ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ، وَ جَمِيعِ الشُّهَدَاءِ وَ
الصِّدِّيقِينَ وَ الزَّكَايَاتِ الطَّيِّبَاتِ فِيمَا تَغْتَدِي وَ تَرُوحُ، عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ.
أَشْهَدُ لَكَ بِالتَّسْلِيمِ وَ التَّصَدِيقِ وَ الْوَفَاءِ وَ النَّصِيحَةِ لِخَلْفِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - الْمُرْسَلِ وَ
السَّبْطِ الْمُنتَجَبِ وَ الدَّلِيلِ الْعَالِمِ وَ الْوَصِيِّ الْمُبَلِّغِ وَ الْمَظْلُومِ الْمُهْتَضَمِ.
فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنْ رَسُولِهِ وَ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ عَنْ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ - صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ - أَفْضَلَ
الْجَزَاءِ، بِمَا صَبَرْتَ وَ أَحْسَبْتَ وَ أَعْنَتَ، فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ.
لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّكَ وَ اسْتَخَفَّ بِحُرْمَتِكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ حَالَ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ
مَاءِ الْفِرَاتِ.
أَشْهَدُ أَنَّكَ قُتِلْتَ مَظْلُومًا، وَ أَنَّ اللَّهَ مُنْجِزٌ لَكُمْ مَا وَعَدَكُمْ.

ص: ۴۰۰

جِئْتُكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَافِدًا إِلَيْكُمْ، وَ قَلْبِي مُسَلِّمٌ لَكُمْ وَ تَابِعٌ (۱)، وَ أَنَا لَكُمْ تَابِعٌ، وَ نُصْرَتِي لَكُمْ
مُعَدَّةٌ، حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ وَ هُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ.
فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ، لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ. إِنِّي بِكُمْ وَ يَا بَابَكُمْ (۲) مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَ بِمَنْ خَالَفَكُمْ وَ قَتَلَكُمْ مِنَ
الْكَافِرِينَ.
قَتَلَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتُمْ بِالْأَيْدِي وَ الْأَلْسُنِ.

پس داخل روضه شو و خود را به ضریح بچسبان و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ، الْمُطِيعُ لِلَّهِ وَ لِرَسُولِهِ، وَ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ - صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِمْ وَ سَلَّمَ - وَ السَّلَامُ (۳) عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ وَ مَغْفِرَتُهُ وَ رِضْوَانُهُ، وَ عَلَى (۴) رُوحِكَ وَ
بَدَنِكَ.

أَشْهَدُ وَ أَشْهَدُ اللَّهُ أَنَّكَ مَضَيْتَ عَلَى مَا مَضَى بِهِ (۵) الْبَدْرِيُّونَ وَ الْمُجَاهِدُونَ (۶) فِي سَبِيلِ اللَّهِ،

الْمُنَاصِحُونَ لَهُ فِي جِهَادِ أَعْدَائِهِ، الْمُبَالِغُونَ فِي نُصْرَةِ أَوْلِيَائِهِ، الذَّابُّونَ عَنْ أَحِبَّائِهِ.
فَجَزَاكَ اللَّهُ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ، وَ أَكْثَرَ الْجَزَاءِ، وَ أَوْفَرَ الْجَزَاءِ، وَ أَوْفَى جَزَاءِ أَحَدٍ مِمَّنْ وَ فِي بَيْعَتِهِ، وَ
اسْتِجَابَ لَهُ دَعْوَتَهُ، وَ أَطَاعَ وُلاَّهُ أَمْرِهِ.
أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَالِغْتَ فِي النَّصِيحَةِ، وَ أَعْطَيْتَ غَايَةَ الْمَجْهُودِ، فَبَعَثَكَ اللَّهُ فِي الشُّهَدَاءِ، وَ جَعَلَ رُوحَكَ
مَعَ أَرْوَاحِ السُّعْدَاءِ، وَ أَعْطَاكَ مِنْ جَنَانِهِ أَفْسَحَهَا مَنْزِلًا، وَ أَفْضَلَهَا عُرْفًا؛ وَ رَفَعَ ذِكْرَكَ فِي عِلِّيِّينَ، وَ
حَشَرَكَ مَعَ النَّبِيِّينَ وَ الصِّدِّيقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ، وَ حَسَّنَ أَوْلِيَاكَ رَفِيقًا.

١- « مسلم لكم » خ ل.

٢- « وبآبائكم » خ ل.

٣- « السلام » خ ل.

٤- « وبركاته ومغفرته على » خ ل.

٥- « عليه » خ ل.

٦- « المجاهدون » خ ل.

ص: ٤٠١

أَشْهَدُ أَنَّكَ لَمْ تَهْنُ وَ لَمْ تَنْكَلْ، وَ أَنَّكَ مَضَيْتَ عَلَى بَصِيرَةٍ مِنْ أَمْرِكَ مُقْتَدِيًا بِالصَّالِحِينَ، وَ مُتَّبِعًا
لِلنَّبِيِّينَ.

فَجَمَعَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ رَسُولِهِ وَ أَوْلِيَائِهِ فِي مَنَازِلِ الْمُحِبِّينَ، فَإِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

و چون خواهی که وداع کنی، برو به نزد قبر و بگو:

أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ وَ أَسْتَرْعِيكَ، وَ أَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ.

آمنا بالله و برسوله و بكتابه، و بما جاء به من عند الله، اللهم اكتبنا مع الشاهدين.

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي قَبْرِ ابْنِ أَخِي رَسُولِكَ، وَارْزُقْنِي زِيَارَتَهُ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، وَ
 أَحْشُرْنِي مَعَهُ وَمَعَ آبَائِهِ فِي الْجَنَانِ، وَعَرَّفْ بَيْنِي وَبَيْنَهُ وَبَيْنَ رَسُولِكَ وَأَوْلِيَائِكَ.
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَتَوَفَّنِي عَلَى الْإِيمَانِ بِكَ وَالتَّصَدِيقِ بِرَسُولِكَ وَالْوَلَايَةِ لِعَلِيِّ بْنِ
 أَبِي طَالِبٍ وَالْأَيْمَةِ مِنْ وَوَلَدِهِ وَالْبَرَاءَةِ مِنْ عَدُوِّهِمْ، فَإِنِّي قَدْ رَضِيتُ يَا رَبِّي بِذَلِكَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى
 مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

و دعا کن از برای خود و از برای مؤمنان و مسلمانان و هر دعا که خواهی بکن (۱).

مؤلف گوید که: موافق روایت ابو حمزه، این است که مذکور شد؛ و شیخ مفید و غیر او بعد «فی
 منازل الْمُحِبِّينَ فَإِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ» گفته‌اند:

پس برو به سوی بالای سر و دو رکعت نماز بکن و بعد از آن آنچه خواهی نماز بکن و دعا بسیار
 بکن و بگو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلَا تَدْعُ لِي فِي هَذَا الْمَكَانِ الْمُكْرَمِ

۱- کامل الزیارات: ۲۵۶ - ۲۵۸ ب ۸۵ و ۸۶ ح ۱، بحار الانوار: ۲۷۷/۱۰۱ - ۲۸۸ ح ۱ و ۲، موسوعه
 زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۳۰/۳ ش ۱۲۱۱ و ص ۵۸۸ ش ۱۲۵۵.

ص: ۴۰۲

وَالْمَشْهَدِ الْمُعْظَمِ ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ وَلَا هَمًّا إِلَّا فَرَّجْتَهُ وَلَا مَرَضًا إِلَّا شَفَيْتَهُ وَلَا عَيْبًا إِلَّا سَتَرْتَهُ وَلَا رِزْقًا
 إِلَّا بَسَطْتَهُ وَلَا خَوْفًا إِلَّا آمَنْتَهُ وَلَا شَمْلًا إِلَّا جَمَعْتَهُ وَلَا غَائِبًا إِلَّا حَفِظْتَهُ وَأَدَيْتَهُ وَلَا حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةِ لَكَ فِيهَا رِضَىٰ وَوَلِيَّ فِيهَا صِلَاحٌ إِلَّا قَضَيْتَهَا، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.
 پس برگرد به سوی ضریح و نزد پاها بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْفَضْلِ الْعَبَّاسِ بْنِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

ابنِ أَوْلِ الْقَوْمِ إِسْلَامًا، وَ أَقْدَمِهِمْ إِيمَانًا، وَ أَقْوَمِهِمْ بِدِينِ اللَّهِ، وَ أَحْوَطِهِمْ عَلَى الْإِسْلَامِ.
أَشْهَدُ لَقَدْ نَصَحْتَ لِلَّهِ وَ لِرَسُولِهِ وَ لِأَخِيكَ، فَنِعْمَ الْأَخُ الْمُوَاسِي.

فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتِكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً ظَلَمْتِكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً اسْتَحَلَّتْ مِنْكَ الْمَحَارِمَ، وَ انْتَهَكَتْ حُرْمَةَ
الْإِسْلَامِ، فَنِعْمَ الصَّابِرُ الْمُجَاهِدُ، الْمُحَامِي النَّاصِرُ وَ الْأَخُ الدَّافِعُ عَنِ أَخِيهِ، الْمُجِيبُ إِلَى طَاعَةِ رَبِّهِ، الرَّاعِبُ
فِيمَا زَهَدَ فِيهِ غَيْرُهُ مِنْ الثَّوَابِ الْجَزِيلِ وَ الشَّاءِ الْجَمِيلِ، فَالْحَقَّكَ اللَّهُ بِدَرَجَةِ آبَائِكَ فِي دَارِ (۱) النِّعَمِ.
اللَّهُمَّ إِنِّي تَعَرَّضْتُ لِزِيَارَةِ أَوْلِيَائِكَ رَغْبَةً فِي ثَوَابِكَ، وَ رَجَاءً لِمَغْفِرَتِكَ، وَ جَزِيلٍ إِحْسَانِكَ، فَاسْأَلُكَ
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَ أَنْ تَجْعَلَ رِزْقِي بِهِمْ دَارًا، وَ عَيْشِي قَارًا، وَ زِيَارَتِي بِهِمْ مَقْبُولَةً،
وَ حَيَاتِي بِهِمْ طَيِّبَةً، وَ أَدْرِجْنِي إِدْرَاجَ الْمُكْرَمِينَ، وَ اجْعَلْنِي مِمَّنْ يَنْقَلِبُ مِنْ زِيَارَةِ مَشَاهِدِ أَحْبَائِكَ
مُنْجَحًا، قَدْ اسْتَوْجَبَ عُفْرَانَ الذُّنُوبِ، وَ سَتَرَ الْعُيُوبِ، وَ كَشَفَ الْكُرُوبِ، إِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى، وَ أَهْلُ
الْمَغْفِرَةِ (۲)

۱- « في جنات » خ ل.

۲- مزار كبير: ۳۸۸ - ۳۹۱، بحار الانوار: ۲۱۷/۱۰۱، موسوعة زيارات المعصومين عليهم السلام: ۵۳۴/۳
ش ۱۲۱۴.

ص: ۴۰۳

فصل چهارم: در زیارات مخصوص وداع است

به سند معتبر از ابو حمزه ثمالی منقول است که حضرت صادق علیه السلام فرمود که: باید که زیارت
حضرت امام حسین علیه السلام در مدتی که نزدیک قبر آن حضرت هستی بسیار بکنی تا توانی و
باید که توقف تو در نینوی و در غاضریه باشد.

و هر گاه اراده زیارتِ وداعِ نمایی غسل بکن و چون از زیارتِ فارغ شوی برابر روی آن حضرت بایست و دست بر ضریح بگذار و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، أَنْتَ لِي جُنَّةٌ مِنَ الْعَذَابِ، وَ هَذَا أَوْانُ انْصِرَافِي عَنْكَ غَيْرَ رَاغِبٍ عَنْكَ وَ لَا مُسْتَبَدِّلٍ بِكَ سِوَاكَ وَ لَا مُؤَثِّرٍ عَلَيْكَ غَيْرَكَ وَ لَا زَاهِدٍ فِي قُرْبِكَ، وَ جَدْتُ بِنَفْسِي لِلْحَدَثَانِ، وَ تَرَكْتُ الْأَهْلَ وَ الْأَوْطَانَ، فَكُنْ لِي شَافِعاً يَوْمَ حَاجَتِي وَ فَقْرِي وَ فَاقَتِي، وَ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنِّي وَ الْوَالِدِي وَ لَا وَ الْوَالِدِي وَ لَا حَمِيمِي وَ لَا قَرِيبِي. أَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي قَدَّرَ وَ خَلَقَ، أَنْ يُنْفَسَ بِكَ كَرْبِي. وَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي قَدَّرَ عَلَيَّ فِرَاقَ مَكَانِكَ، أَنْ لَا يَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي وَ مِنْ رَجْعَتِي. وَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَبْكَى عَلَيْكَ عَيْنِي، أَنْ يَجْعَلَهُ سَنَدًا لِي. وَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي نَقَلَنِي إِلَيْكَ مِنْ رَحْلِي وَ أَهْلِي، أَنْ يَجْعَلَهُ ذُخْرًا لِي. وَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَرَانِي مَكَانَكَ وَ هَدَانِي لِلتَّسْلِيمِ عَلَيْكَ وَ لِيَزَارَتِي إِيَّاكَ،

ص: ۴۰۴

أَنْ يُورِدَنِي حَوْضَكُمْ، وَ يَرْزُقَنِي مُرَافَقَتَكُمْ فِي الْجَنَانِ مَعَ آبَائِكَ الصَّالِحِينَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ (۱) بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، حَبِيبِ اللَّهِ وَ صِفْوَتِهِ، وَ أَمِينِهِ وَ رَسُولِهِ، وَ سَيِّدِ النَّبِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَصِيِّ رَسُولِ اللَّهِ رَبِّ (۲) الْعَالَمِينَ، وَ قَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ، السَّلَامُ عَلَى الْأَيْمَةِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ فِي الْخَيْرِ (۳) مِنْكُمْ، السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْبَاقِينَ الْمُقِيمِينَ، الْمُسَبِّحِينَ الَّذِينَ هُمْ بِأَمْرِ رَبِّهِمْ قَائِمُونَ (۴)، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

و می گویی:

سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامُ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ، وَ أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ، وَ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ عَلَيْكَ، وَ عَلَى رُوحِكَ وَ بَدَنِكَ، وَ عَلَى ذُرِّيَّتِكَ، وَ عَلَى مَنْ (۵) حَضَرَكَ مِنْ أَوْلِيَائِكَ.

أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ وَ أَسْتَرْعِيكَ، وَ أَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ، آمَنَّا بِاللَّهِ وَ بِرَسُولِ اللَّهِ (٦) وَ بِمَا جَاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ، اللَّهُمَّ اكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ.

و می گوئی:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لَا تَجْعَلُهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي ابْنَ رَسُولِكَ، وَ ارْزُقْنِي زِيَارَتَهُ
أَبْدًا مَا أَبْقَيْتَنِي. اللَّهُمَّ وَ انْفَعْنِي بِحُبِّهِ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ.

١- « على رسول الله محمد » خ ل.

٢- « ووصى رسول رب » خ ل.

٣- « الحاير » خ ل.

٤- « مقيمون » خ ل.

٥- « ومن » خ ل.

٦- « و برسوله » خ ل.

ص: ٤٠٥

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بَعْدَ الصَّلَاةِ وَ التَّسْلِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ لَا تَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ
مِنْ زِيَارَتِي إِيَّاهُ، فَإِنْ جَعَلْتَهُ يَا رَبِّ فَاحْشُرْنِي مَعَهُ وَ مَعَ آبَائِهِ وَ أَوْلِيَائِهِ، وَ إِنْ أَبْقَيْتَنِي يَا رَبِّ فَارْزُقْنِي الْعَوْدَ
إِلَيْهِ، ثُمَّ الْعَوْدَ إِلَيْهِ بَعْدَ الْعَوْدِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي أَوْلِيَائِكَ، وَ حَبِّبْ إِلَيَّ مَشَاهِدَهُمْ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لَا تَشْغَلْنِي عَنْ ذِكْرِكَ يَا كَثَارَ عَلَيٍّ مِنَ الدُّنْيَا تُلْهِينِي عَجَائِبُ
بَهْجَتِهَا، وَ تَفْتِنِي زَهْرَاتِ زِينَتِهَا وَ لَا يَأْقِلَالٍ يَضُرُّ بِعَمَلِي كَدُّهُ، وَ يَمَلَأُ صَدْرِي هَمُّهُ؛ وَ أَعْطِنِي مِنْ ذَلِكَ

غِنَى عَنْ شِرَارِ خَلْقِكَ، وَبَلَاغاً أَنَالَ بِهِ رِضَاكَ يَا رَحْمَنُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ، وَزُورَ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ.

پس جانب راست روی خود را و جانب چپ روی خود را بر ضریح بگذار و الحاح و مبالغه کن در دعا و حاجت طلبیدن.

پس چون بیرون روی، رو از قبر مگردان تا بیرون روی.

و چون خواهی که شهدا را وداع کنی، روی خود را به جانب قبور ایشان بگردان و بگو:

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي إِيَّاهُمْ، وَأَشْرِكْنِي (۱) مَعَهُمْ فِي صَالِحِ مَا أُعْطِيَتْهُمْ عَلَى نَصْرِهِمْ ابْنَ نَبِيِّكَ، وَحُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ، وَجِهَادِهِمْ مَعَهُ فِي سَبِيلِكَ.

اللَّهُمَّ اجْمَعْنَا وَإِيَّاهُمْ فِي جَنَّتِكَ (۲) مَعَ الشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، وَحَسَنَ أَوْلِيَّكَ رَفِيقاً. أَسْتَوْدِعُكُمْ اللَّهُ، وَاقْرَأْ عَلَيْكُمْ السَّلَامَ.

اللَّهُمَّ ارزُقْنِي الْعُودَ إِلَيْهِمْ، وَاحْشُرْنِي مَعَهُمْ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (۳).

مؤلف گوید که: شیخ مفید و سید ابن طاووس و غیر ایشان زیارت وداع را به همان نحو

۱- «وَأَدْخَلْنِي» خ ل.

۲- «جَنَاتِكَ» خ ل.

۳- کامل زیارات: ۲۵۳ ب ۸۴ ح ۲، بحار الانوار: ۲۸۰/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۷۴/۳ ش ۱۲۴۳.

پس اشاره کن به سوی قبر به انگشت شهادت دست راست و بگو: سَلَامُ اللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ ... - تا - مَعَ الشَّاهِدِينَ.

پس دستها را به سوی آسمان بلند کن و بگو: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ ...
و دعاها را ذکر کرده‌اند تا آخر وداع شهداء و گفته‌اند:

پس بیرون رو و رو را از قبر مگردان تا از دیده‌ات پنهان شود و بایست نزد درگاه رو به قبله و بگو:
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ بِالشَّانِ الَّذِي جَعَلْتَهُ لِمُحَمَّدٍ
وَ آلِ مُحَمَّدٍ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ تَتَقَبَّلَ عَمَلِي، وَ تَشْكُرَ سَعْيِي، وَ تُعَرِّفَنِي الْجَابَةَ
فِي جَمِيعِ دُعَائِي وَ لَا تُخَيِّبْ سَعْيِي وَ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي بِهِ، وَ ارْزُقْنِي إِلَيْهِ بَرًّا، وَ ارْزُقْنِي رِزْقًا
وَاسِعًا حَلَالًا كَثِيرًا عَاجِلًا، صَبًّا صَبًّا، مِنْ غَيْرِ كَدٍّ وَ لَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ، وَ اجْعَلْهُ وَاسِعًا مِنْ
فَضْلِكَ، كَثِيرًا مِنْ عَطِيَّتِكَ، فَإِنَّكَ قُلْتَ: «وَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ» (۱) فَمِنْ فَضْلِكَ أَسْأَلُ، وَ مِنْ عَطِيَّتِكَ
أَسْأَلُ، وَ مِنْ يَدِكَ الْمَلَأَى أَسْأَلُ، فَلَا تُرُدَّنِي خَائِبًا، فَإِنِّي ضَعِيفٌ فَضَاعِفٌ لِي، وَ عَافِيٌّ إِلَى مُنْتَهَى
أَجَلِي، وَ اجْعَلْ لِي فِي كُلِّ نِعْمَةٍ أَنْعَمْتَهَا عَلَيَّ عِبَادِكَ أَوْفَرَ نَصِيبٍ، وَ اجْعَلْنِي خَيْرًا مِمَّا أَنَا عَلَيْهِ، وَ اجْعَلْ
مَا أَصِيرُ إِلَيْهِ خَيْرًا مِمَّا يَنْقَطِعُ عَنِّي، وَ اجْعَلْ سَرِيرَتِي خَيْرًا مِنْ عَلَانِيَتِي، وَ أَعِزَّنِي مِنْ أَنْ يَرَى النَّاسُ فِيَّ
خَيْرًا وَ لَا خَيْرَ فِيَّ، وَ ارْزُقْنِي مِنَ التَّجَارَةِ أَوْسَعَهَا رِزْقًا وَ أَعْظَمَهَا فَضْلًا، وَ آتِنِي يَا سَيِّدِي وَ عِيَالِي بِرِزْقٍ
وَاسِعٍ تُغْنِينَا بِهِ عَنْ دُنَاهِ خَلْقِكَ وَ لَا تَجْعَلْ لِأَحَدٍ مِنَ الْعِبَادِ فِيهِ مَنًّا، وَ اجْعَلْنِي

۱- نساء: ۳۲.

ص: ۴۰۷

مِمَّنِ اسْتَجَابَ لَكَ وَ آمَنَ بِوَعْدِكَ وَ اتَّبَعَ أَمْرَكَ وَ لَا تَجْعَلْنِي أَخِيْبَ وَفَدِكَ وَ زُوَارِ ابْنِ نَبِيِّكَ، وَ
أَعِزَّنِي مِنَ الْفَقْرِ وَ مَوَاقِفِ الْخِزْيِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ أَقْلِبْنِي مُفْلِحًا مُنْجِحًا مُسْتَجَابًا لِي بِأَفْضَلِ مَا

يَنْقَلِبُ بِهِ أَحَدٌ مِنْ رُؤَاةِ أَوْلِيَائِكَ وَ لَا تَجْعَلُهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِهِمْ، وَ إِنْ لَمْ تَكُنْ اسْتَجَبْتَ لِي وَ
غَفَرْتَ لِي وَ رَضِيتَ عَنِّي، فَمِنْ الْآنَ فَاسْتَجِبْ لِي، وَ اغْفِرْ لِي، وَ ارْضَ عَنِّي قَبْلَ أَنْ تَنَآيَ عَنِ ابْنِ نَبِيِّكَ
دَارِي، فَهَذَا أَوْ أَنْ أَنْصِرَافِي - إِنْ كُنْتَ أَذْنْتَ لِي - غَيْرَ رَاغِبٍ عَنكَ وَ لَا عَنِ أَوْلِيَائِكَ وَ لَا مُسْتَبَدِّلٍ بِكَ
وَ لَا بِهِمْ.

اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ، وَ مِنْ خَلْفِي، وَ عَنِ يَمِينِي، وَ عَنِ شِمَالِي، حَتَّى تُبَلِّغَنِي أَهْلِي، فَإِذَا بَلَغْتَنِي
فَلَا تَبْرَأْ مِنِّي، وَ الْبِسْنِي وَ أَيَّاهُمْ دِرْعَكَ الْحَصِينَةَ، وَ اكْفِنِي مَوْوَنَةَ جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَ امْنَعْنِي مِنْ أَنْ يَصِلَ
إِلَيَّ أَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ بِسُوءٍ، فَإِنَّكَ وَ لِي ذَلِكُ وَ الْقَادِرُ عَلَيْهِ، وَ أَعْطِنِي جَمِيعَ مَا سَأَلْتُكَ، وَ مَنْ عَلَىَّ بِهِ، وَ
زِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس برگرد با گفتن الحمد لله و سبحان الله و لا اله الا الله و الله اكبر (۱).

و به سند معتبر دیگر از یوسف کناسی منقول است که حضرت صادق علیه السلام فرمود که: چون
خواهی وداع کنی حسین بن علی علیهما السلام را بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ، أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ وَ أَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ، آمَنَّا بِاللَّهِ وَ بِالرَّسُولِ وَ بِمَا
جِئْتَ بِهِ وَ ذَلَّلْتَ عَلَيْهِ وَ اتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَآكُتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ.
اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلُهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنَّا وَ مِنْهُ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ أَنْ تَنْفَعَنَا بِحُبِّهِ.

اللَّهُمَّ ابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً تَنْصُرُ بِهِ دِينَكَ، وَ تَقْتُلُ بِهِ عَدُوَّكَ، وَ تُبَيِّرُ بِهِ مَنْ نَصَبَ

۱- مزار مفید: ۱۳۰، تهذیب الاحکام: ۶/۶۷ - ۷۰، مصباح الزائر: ۲۱۷ - ۲۲۰، مزار کبیر: ۳۹۲ - ۳۹۷،

بحار الانوار: ۲۸۳/۱۰۱.

حَرْبًا لِّآلِ مُحَمَّدٍ، فَإِنَّكَ وَعَدْتَهُ ذَلِكَ، وَأَنْتَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

أَشْهَدُ أَنَّكُمْ شُهَدَاءُ نُجَبَاءٍ، جَاهَدْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَقُتِلْتُمْ عَلَى مِنْهَاجِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - وَأَبْنِ رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ.

أَنْتُمْ السَّابِقُونَ وَالْمُهَاجِرُونَ وَالْأَنْصَارُ؛ أَشْهَدُ أَنَّكُمْ أَنْصَارُ اللَّهِ وَأَنْصَارُ رَسُولِهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - .
فَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَكُمْ وَعَدَّكُمْ، وَأَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

اللَّهُمَّ لَا تَشْغَلْنِي فِي الدُّنْيَا عَنْ ذِكْرِ نِعْمَتِكَ، لَا بِإِكْثَارِ تُلْهِينِي عَجَائِبُ بَهْجَتِهَا، وَتَفْتِنِي زَهْرَاتُ زِينَتِهَا وَ لَا بِإِقْلَالِ يَضْرُبُ بَعْمَلِي كَدُّهُ، وَ يَمَلَأُ صَدْرِي هَمُّهُ؛ أَعْطِنِي مِنْ ذَلِكَ غِنًى عَنْ شِرَارِ خَلْقِكَ، وَبَلَاغاً أَنَا لِرِضَاكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ (۱).

۱- کامل زیارات: ۲۵۲ ب ۸۴ ح ۱، من لا يحضره الفقيه: ۵۹۷/۲ ح ۳۲۰۳ - تا «يا أرحم الراحمين» - ، بحار الانوار: ۲۸۲/۱۰۱ ح ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۷۲/۳ ش ۱۲۴۰.

فصل پنجم: در بیان سایر اعمال که مستحب است که در روزه مقدسه واقع سازند

شیخ طوسی - علیه الرّحمه - در کتاب مصباح در بیان اعمال روز جمعه ذکر کرده است که: مستحب است که دعای مظلوم را نزد قبر ابی عبدالله الحسین - صلوات الله علیه - بخواند و آن دعا این است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْتَرُ بِدِينِكَ، وَأَكْرِمُ بِهِدَايَتِكَ وَ - فُلَانٌ - يُدْلِي بِشَرِّهِ، وَيُهَيِّنِي بِأَذِيَّتِهِ، وَيَعِينِي بِوَلَاءِ
أَوْلِيَائِكَ، وَيَبْهْتِنِي بِدَعْوَاهُ؛ وَقَدْ جِئْتُ إِلَى مَوْضِعِ الدُّعَاءِ، وَضَمَانِكَ الْإِجَابَةَ (١).
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَعِدِنِي عَلَيْهِ، السَّاعَةَ، السَّاعَةَ.
پس بر قبر خود را بینداز و بگو:

مَوْلَايَ، إِمَامِي مَظْلُومٌ اسْتَعْدَى (٢) عَلَى ظَالِمِهِ، النَّصْرَ، النَّصْرَ.
آنقدر مکرر «النَّصْرَ» را بگوید که نفس قطع شود (٣).
مؤلف گوید: این دعا را کسی می خواند که از ظلم ظالمی مضطر شده باشد،

١- «ضمانك الإجابة» خ ل.

٢- «استعدى» خ ل.

٣- مصباح المتعجب: ٢٧٩، بحار الانوار: ٣٠٦/١٩ ح ١١ و ج ١٠١ ص ٢٨٥، موسوعه زیارات
المعصومین علیهم السلام: ٥٦٦/٦ ش ١٢٣٦.

ص: ٤١٠

و به جای «فلان» نام آن ظالم را می گوید.

و به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر بنده ای که در امری از امور، صد
مرتبه طلب خیر از خداوند عالمیان بکند، که بایستد نزد سر حضرت امام حسین علیه السلام و الْحَمْدُ
لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ بگوید و خدا را به بزرگواری یاد کند و حمد و ثنای خدا بگوید
چنانچه سزاوار است و صد مرتبه طلب خیر از خدا بکند، البته حق تعالی آنچه خیر او است در آن امر
به او می نماید و پیش او می آورد (١).

مؤلف گوید که موافق روایات دیگر، طلب خیر به این نحو می کند که: صد مرتبه می گوید: اسْتَخِيرُ

اللَّهُ بِرَحْمَتِهِ خَيْرَةٌ فِي عَافِيَةٍ.

و سید ابن طاووس - علیه الرّحمة - گفته است که: نماز زیارتی است از برای حسین ابن علی علیهما السلام و آن چهار رکعت است با «حمد» و «قل هو الله أحد» و «قل یا ایها الکافرون» و بعد از آن این دعا را می خوانی:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَأَشْهَدُ أَهْلَ طَاعَتِكَ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ مَعَ كُلِّ شَاهِدٍ يَشْهَدُ، بِمَا شَهِدْتُ بِهِ أَجْمَعَ فِي حَيَاتِي وَبَعْدَ وَفَاتِي، حَتَّى أَلْقَاكَ عَلَى ذَلِكَ يَوْمَ فَاقَتِي.

وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (۲).

وَأَشْهَدُ أَنَّ النَّبِيَّ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ (۳).

وَأَشْهَدُ أَنَّ وَلِيَنَا «اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ» (۴)،
وَأَنَّ ذُرِّيَّتَهُمَا «أُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ» (۵)، «ذُرِّيَّةً

۱- قرب الإسناد: ۵۹ ح ۱۸۹، بحار الانوار: ۲۸۵/۱۰۱ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام:

۵۱/۳ ش ۷۶۸.

۲- بقره: ۲۵۷.

۳- احزاب: ۶.

۴- مائده: ۵۵.

۵- انفال: ۷۵، احزاب: ۶.

بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ» (١).

وَأَشْهَدُ أَنَّكُمْ (٢) أَعْلَامُ الدِّينِ، وَأَوْلُو الْأَرْحَامِ عَلَى الْوَرَى وَالْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا، أَنْتَجَبْتَهُمْ وَاصْطَفَيْتَهُمْ وَاخْتَصَصْتَهُمْ، وَأَطَّلَعْتَهُمْ عَلَى سِرِّكَ، فَقَامُوا بِأَمْرِكَ، وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ، وَدَعَوْا الْعِبَادَ إِلَى التَّائِبِ وَالنَّزِيلِ، وَالتَّنْزِيلِ، كُلَّمَا مَضَى مِنْهُمْ دَاعٍ خَلَّفَ فِيهِمْ دَاعِيًا، فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ، وَآمَرْتَ بِمُؤَالَاتِهِمْ، وَكَمْ تَجْعَلُ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ عُذْرًا فِي تَرْكِهِمْ وَالْإِنْجِازِ عَنْهُمْ وَالْمِيلِ إِلَى غَيْرِهِمْ، وَجَعَلْتَهُمْ أَهْلَ بَيْتِ النُّبُوَّةِ، وَأَفْضَلَ الْبَرِيَّةِ، وَمَعْدِنَ الرِّسَالَةِ، وَمُخْتَلَفَ الْمَلَائِكَةِ، وَمَهْبِطَ الْوَحْيِ وَالْكَرَامَةِ، وَأَوْلَادَ الصِّفْوَةِ، وَأَسْبَاطَ الرُّسُلِ، وَأَقْرَانَ الْكِتَابِ، وَأَبْوَابَ الْهُدَى وَالْعُرْوَةَ الْوُثْقَى، لَا يَخَافُونَ فِيكَ لَوْمَةً لَائِمَةً وَلَا يَقُومُ بِحَقِّهِمُ الْإِمُومِينَ وَلَا يُهْدَى بِهُدَاهُمْ إِلَّا مُتَّجِبًا.

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ، وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَجْزَلِ بَرَكَاتِكَ، وَبَوِّئْ لَهُمْ مِنْ كَرَمِكَ بِأَكْرَمِ كَرَامَاتِكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَحَبَّ الْأَشْيَاءِ إِلَيَّ وَأَبْرَهَا لَدَيَّ وَأَهَمَّهَا إِلَيَّ حُبَّكَ، وَحُبَّ رَسُولِكَ، وَحُبَّ أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ، وَحُبَّ مَنْ أَحَبَّهُمْ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَحُبَّ مَنْ عَمِلَ الْمُحَبَّ لَكَ وَ لَهُمْ، وَبُغْضَ مَنْ أَبْغَضَكَ وَ أَبْغَضَهُمْ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَبُغْضَ مَنْ عَمِلَ الْمُبْغِضَ لَكَ وَ لَهُمْ، حَيًّا وَ مَيِّتًا.

وَارْزُقْنِي صَبْرًا جَمِيلًا، وَدِينًا سَلِيمًا، وَفَرَجًا قَرِيبًا، وَأَجْرًا عَظِيمًا، وَرِزْقًا هَنِيئًا، وَعَيْشًا رَغِيدًا، وَجِسْمًا صَحِيحًا، وَعَيْنًا دَامِعَةً، وَقَلْبًا خَاشِعًا، وَيَقِينًا ثَابِتًا، وَعُمْرًا طَوِيلًا، وَعَقْلًا كَامِلًا، وَعِبَادَةً دَائِمَةً.

١- آل عمران: ٣٤.

٢- «أنهم» خ ل.

أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ عَلَى الْهُدَى وَالْقُوَّةَ عَلَى مَا تُحِبُّ وَتَرْضَى.

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْ حُبَّكَ أَحَبَّ الْأَشْيَاءِ إِلَيَّ، وَخَوْفَكَ أَخْوَفَ الْأَشْيَاءِ عِنْدِي، وَارْزُقْنِي حُبَّكَ، وَحُبَّ مَنْ يَنْفَعُنِي حُبَّهُ عِنْدَكَ؛ وَ مَا رَزَقْتَنِي وَتَرَزُقْنِي مِمَّا أَحِبُّ فَاجْعَلْهُ لِي فَرَاغًا فِيمَا تُحِبُّ، وَاقْطَعْ عَنِّي حَوَائِجَ (۱) الدُّنْيَا بِالشَّوْقِ إِلَى لِقَائِكَ. وَإِذَا أَقْرَرْتَ عِيُونَ أَهْلِ الدُّنْيَا بِدُنْيَاهُمْ، فَاجْعَلْ قُرَّةَ عَيْنِي فِي طَاعَتِكَ وَرِضَاكَ وَمَرْضَاتِكَ بِرَحْمَتِكَ، إِنَّ رَحْمَتَكَ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ (۲).

پس گفته است سید رحمة الله: صفت نماز دیگر که نزد سر مبارک حضرت امام حسین علیه السلام باید کرد و آن دو رکعت است که در رکعت اول سوره «الرَّحْمَن» و در رکعت دوم سوره «تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمَلِكُ» باید خواند. هر که این دو رکعت را در آنجا بکند، حق تعالی بنویسد از برای او ثواب بیست و پنج حج مقبول پسندیده که با رسول خدا صلی الله علیه و آله کرده باشند (۳).

باز گفته است که: صفت نماز حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - که سزاوار است که نزد ضریح مقدس آن حضرت به عمل آورند و آن چهار رکعت است با چهار صد مرتبه سوره «فَاتِحَةُ الْكِتَابِ» و چهار صد مرتبه «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» به این کیفیت که:

در هر رکعت ایستاده پنجاه مرتبه سوره «حَمْدٌ» و پنجاه مرتبه سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» می خوانی، پس به رکوع می روی و هر یک را ده مرتبه می خوانی، پس سر از رکوع بر می داری و هر یک را ده مرتبه می خوانی، پس به سجده می روی و هر یک را ده مرتبه می خوانی، پس سر از سجده بر می داری و هر یک را ده مرتبه می خوانی، پس به سجده دوم می روی و هر یک را ده مرتبه می خوانی، پس در هر رکعت هر یک صد مرتبه خوانده می شود.

پس چون سلام بگویی این دعا بخوان:

يَا اللَّهُ، أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِأَدَمَ وَحَوَاءَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ حِينَ «قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ» (۴)، وَنَادَاكَ نُوحٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ

١- «واقطع حوائج» خ ل.

٢- مصباح الزائر: ٥٢٨ - ٥٣٠، بحار الانوار: ٢٨٥/١٠١ ح ٢، موسوعة زيارات المعصومين عليهم السلام: ٥٥٨/٣ ش ١٢٣١.

٣- مصباح الزائر: ٥٣١، بحار الانوار: ٢٨٧/١٠١، موسوعة زيارات المعصومين عليهم السلام: ٥٦٠/٣ ش ١٢٢٣.

٤- اعراف: ٢٣.

ص: ٤١٣

فَاسْتَجَبَتْ لَهُ وَنَجَّيْتَهُ وَ أَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ، وَأَطْفَاتُ نَارِ نَمْرُودَ عَنْ خَلِيلِكَ إِبْرَاهِيمَ فَجَعَلْتَهَا عَلَيْهِ بَرْدًا وَسَلَامًا.

وَ أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِإِيُوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ حِينَ نَادَاكَ: «أَنْى مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ» (١) فَكَشَفْتَ مَا بِهِ مِنَ الضُّرِّ وَ آتَيْتَهُ أَهْلَهُ وَ مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ وَ ذِكْرَى لِلْأُولَى الْأَلْبَابِ.

وَ أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِذِي النُّونِ حِينَ نَادَى (٢) فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ (٣)، فَجَجَّيْتَهُ مِنَ الْغَمِّ.

وَ أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِمُوسَى وَ هَارُونَ دَعْوَتَهُمَا حِينَ قُلْتَ: «قَدْ أُجِيبْتُ دَعْوَتِكُمَا فَاسْتَقِيمَا» (٤)، وَ أَغْرَقْتَ فِرْعَوْنَ وَ قَوْمَهُ، وَ غَفَرْتَ لِدَاوُدَ ذَنْبَهُ وَ نَبَّهْتَ قَلْبَهُ وَ أَرْضَيْتَ خَصْمَهُ رَحْمَةً مِنْكَ.

وَ أَنْتَ الَّذِي فَدَيْتَ الذَّبِيحَ بِذَبِيحٍ عَظِيمٍ بَعْدَ مَا أَسْلَمَا (٥) وَ تَلَّهُ لِلْجَبِينِ فَنَادَيْتَ بِالْفَرَجِ وَ الرُّوحِ. وَ أَنْتَ الَّذِي نَادَاكَ زَكْرِيَّا عَلَيْهِ السَّلَامُ نِدَاءً خَفِيًّا «قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَ اشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَ لَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا» (٦)، وَ قُلْتَ: «وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَ رَهَبًا وَ كَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ» (٧).

وَ أَنْتَ تَسْتَجِيبُ (٨) لِلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لِتَزِيدَنَّهُمْ (٩) مِنْ فَضْلِكَ؛ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ

أَهْوَنَ الدَّاعِينَ لَكَ، الرَّاعِينَ إِلَيْكَ، وَاسْتَجِبْ لِي كَمَا اسْتَجَبْتَ لَهُمْ،

١- انبياء: ٨٣

٢- « ناداك » خ ل.

٣- انبياء: ٨٧

٤- يونس: ٨٩

٥- « حين أسلما » خ ل.

٦- مريم: ٤

٧- انبياء: ٩٠

٨- « وأنت الذي استجبت » خ ل.

٩- « لتزيدهم » خ ل.

ص: ٤١٤

بِحَقِّهِمْ عَلَيْكَ طَهَّرْنِي بِطَهْرِكَ، وَتَقَبَّلْ صَلَوَاتِي وَحَسَنَاتِي بِقَبُولِ حَسَنِ، وَطَيِّبْ بَقِيَّةَ حَيَاتِي، وَطَيِّبْ
وَفَاتِي، وَاحْفَظْنِي فِيمَنْ أُخْلَفُ، وَاحْفَظْهُمْ رَبُّ بَدْعَائِي، وَاجْعَلْ ذُرِّيَّتِي ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً، تَحْوِطُهَا بِحَيَاطَتِكَ
مِنْ كُلِّ مَا حُطَّتْ مِنْهُ ذُرِّيَّةٌ أَوْلِيَائِكَ وَأَهْلِ طَاعَتِكَ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.
يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبٌ، وَمِنْ كُلِّ سَائِلٍ قَرِيبٌ، وَلِكُلِّ دَاعٍ مِنْ خَلْقِهِ مُسْتَجِيبٌ، أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْحَيُّ الْقَيُّومُ، الْأَحَدُ الصَّمَدُ، الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ.
وَأَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي عَلَوْتَ بِهَا عَلَى عَرْشِكَ، وَرَفَعْتَ بِهَا سَمَاوَاتِكَ، وَفَرَشْتَ بِهَا أَرْضَكَ، وَ
أَرَسَيْتَ بِهَا جِبَالَكَ، وَأَجْرَيْتَ بِهَا الْبِحَارَ، وَسَحَّرْتَ بِهَا السَّحَابَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ وَاللَّيْلَ وَالنَّهَارَ، وَخَلَقْتَ بِهَا الْخَلَائِقَ كُلَّهَا.

أَسْأَلُكَ بِعَظْمَةٍ وَجْهَكَ الْكَرِيمِ الَّذِي أَشْرَقَتْ بِهِ السَّمَاوَاتُ وَأَضَاءَتْ بِهِ الظُّلُمَاتُ، إِلَّاصَلَّيْتُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَكَفَيْتَنِي أَمْرَ مَعَادِي وَمَعَاشِي، وَأَصْلَحْتَ شَأْنِي كُلَّهُ، وَلَمْ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلَحْتَ أَمْرِي وَأَمْرَ عِيَالِي، وَكَفَيْتَنِي أَمْرَهُمْ، وَأَغْنَيْتَنِي وَإِيَّاهُمْ مِنْ كُنُوزِكَ وَخَزَائِنِكَ وَسَعَةِ فَضْلِكَ، وَأَنْبَطْتَ قَلْبِي مِنْ يَنَابِيعِ الْحِكْمَةِ، الَّتِي تَنْفَعُنِي بِهَا وَتَنْفَعُ بِهَا مَنْ ارْتَضَيْتَ مِنْ عِبَادِكَ، وَجَعَلْتَ لِي مِنَ الْمُتَّقِينَ فِي آخِرَتِي إِمَامًا؛ كَمَا جَعَلْتَ إِبْرَاهِيمَ إِمَامًا، فَإِنَّ بِنُؤْفِقِكَ يَفُوزُ الْفَائِزُونَ، وَ يَتُوبُ التَّائِبُونَ، وَيَعْبُدُكَ الْعَابِدُونَ، وَبِتَسَدِيدِكَ يَسْعُدُ الصَّالِحُونَ الْمُخْبِتُونَ الْخَائِفُونَ لَكَ، وَ يَارْشَادِكَ نَجَا النَّاجُونَ مِنْ نَارِكَ، وَ أَشْفَقَ مِنْهَا الْمُشْفِقُونَ مِنْ خَلْقِكَ، وَبِحِذْلَانِكَ خَسِرَ الْمُبْطِلُونَ، وَ هَلَكَ الظَّالِمُونَ، وَ غَفَلَ الْغَافِلُونَ.

ص: ۴۱۵

اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي مُنَاهَا، أَنْتَ وَلِيِّهَا وَمَوْلَاهَا، وَأَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا.
اللَّهُمَّ بَيِّنْ لَهَا هُدَاهَا، وَ أَلْهَمْهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا، وَ أَنْزِلْهَا مِنَ الْجِنَانِ عَلَيْهَا، وَ طَيِّبْ وَ فَاتَهَا وَ مَحْيَاهَا، وَ أَكْرِمْ مُنْقَلَبَهَا وَ مَثْوَاهَا، وَ مُسْتَقَرَّهَا وَ مَاوَاهَا، أَنْتَ رَبُّهَا وَ مَوْلَاهَا (۱).

۱- مصباح الزائر: ۵۳۲ - ۵۳۴، بحار الانوار: ۲۸۷/۱۰۱ - ۲۸۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۶۰/۳ ش ۱۲۳۳.

ص: ۴۱۶

فصل ششم: در بیان زیارت حال تقیه و تجویز انشای زیارت کردن است

در حدیث معتبر منقول است که یونس بن ظبیان به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که: زیارت امام حسین علیه السلام در حال تقیه چگونه باید کرد؟

فرمود که: چون برسی به نهر فرات غسل بکن، پس دو جامه طاهر بپوش، پس بگذر محاذی قبر آن حضرت پس سه مرتبه بگو:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ.

چون چنین کنی زیارت تو تمام است (۱).

و به سند حسن از آن حضرت منقول است که: می گویی: نزد قبر حسین بن علیّ علیهما السلام آنچه خواهی (۲).

۱- کامل الزیارات: ۱۲۶ ب ۴۵ ح ۴، من لا یحضره الفقیه: ۵۹۸/۲ ح ۳۲۰۴، بحارالانوار: ۲۸۴/۱۰۱ ح ۱،

تهذیب الاحکام: ۱۱۵/۶ ح ۲۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۰۰/۳ ش ۱۲۰۰.

۲- کامل الزیارات: ۲۱۳ ب ۷۹ ح ۱۰، بحارالانوار: ۲۸۴/۱۰۱ ح ۳، موسوعه زیارات المعصومین

علیهم السلام: ۲۷۷/۳ ح ۱۱۵۳.

ص: ۴۱۷

باب هشتم: فضیلت و کیفیت زیارت مخصوصه و زیارت از مکان های دور

در بیان فضیلت و کیفیت زیارت آن حضرت است که مخصوص اند به ایام و اوقات معلومه و امکانه بعیده و در آن چند فصل است:

ص: ۴۱۸

فصل اول: در فضیلت و کیفیت زیارت شب و روز عاشورا و اعمال آن روز است

اشاره

به سند صحیح و معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - را زیارت کند در روز عاشورا و عارف به حق آن حضرت بوده باشد، چنان است که خدا را در عرش عبادت کرده باشد (۱).

و در چند حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که آن حضرت را در روز عاشورا زیارت کند، چنان است که در پیش آن حضرت شهید شده باشد و در خون خود غلطیده باشد (۲).

و در روایت معتبر دیگر فرمود که: هر که آن حضرت را در روز عاشورا زیارت کند، بهشت او را واجب شود (۳).

و در حدیث معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: هر که شب عاشورا نزد حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - بماند تا صبح، در روز قیامت خدا را ملاقات کند آلوده به خون خود و چنان باشد که در عرصه کربلا با آن حضرت شهید شده باشد (۴).

- ۱- کامل الزیارات: ۱۷۴ ب ۷۱ ح ۳، مزار مفید: ۵۱ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۵۱/۶ ح ۱۲۰، مزار کبیر: ۳۵۱، اقبال الاعمال: ۶۴/۳، بحار الانوار: ۱۰۵/۱۰۱ ح ۱۱ و ۱۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۳/۳ ش ۹۷۳.
- ۲- کامل الزیارات: ۱۷۴ ب ۷۱ ح ۴، بحار الانوار: ۱۰۵/۱۰۱ ح ۱۳.
- ۳- کامل الزیارات: ۱۷۳ ب ۷۱ ح ۲، مزار مفید: ۵۲ ح ۳، تهذیب الاحکام: ۵۱/۶ ح ۱۲۱، مزار کبیر: ۳۵۲، اقبال الاعمال: ۶۴/۳، بحار الانوار: ۱۰۴/۱۰۱ ح ۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۴/۳ ش ۹۷۴.
- ۴- کامل الزیارات: ۱۷۳ ب ۷۱ ح ۱، بحار الانوار: ۱۰۴/۱۰۱ ح ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۴/۳ ش ۹۷۵.

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که در روز عاشورا نزد قبر حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - مردم را آب بدهد، مثل کسی باشد که لشکر آن حضرت را آب داده باشد و با آن حضرت در صحرای کربلا حاضر شده باشد (۱).

و به سند مؤثق از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که: هر که ترک کند سعی کردن در حاجتهای خود را در روز عاشورا، حق تعالی حاجتهای دنیا و آخرت او را برآورد. و هر که روز عاشورا روز مصیبت و حزن و گریه او باشد، حق تعالی روز قیامت را روز فرح و خوشحالی او گرداند و دیده‌اش در بهشت به ما روشن گردد.

و هر که روز عاشورا را روز برکت نام کند و در خانه خود چیزی ذخیره کند، برکت نیابد در آنچه ذخیره کرده است؛ و محشور شود در روز قیامت با یزید و عبید الله بن زیاد و عمر بن سعد - علیهم اللعنه - (۲).

و در حدیث حسن دیگر فرمود به ریّان بن شیب که: ای پسر شیب اگر از برای چیزی گریه کنی، از برای حسین بن علی علیهما السلام گریه کن، که او را مانند گوسفند سر بریدند و کشته شد با آن حضرت از اهل بیت او هیچ‌کس مرد که در زمین شبیه خود نداشتند.

و به تحقیق که آسمانهای هفتگانه و زمینها برای شهادت آن حضرت گریستند.

و به درستی که چهار هزار ملک به سوی زمین آمدند برای یاری او، وقتی رسیدند که او شهید شده بود؛ پس ایشان نزد قبر آن حضرت اند ژولیده و گردآلوده تا آنکه قائم آل محمد علیهم السلام ظاهر شود، پس از یاوران آن حضرت خواهند بود و شعار ایشان در جنگ این خواهد بود: «یا کُثاراتِ الْحُسَیْنِ» - یعنی ای گروهی که طلب خون حسین می‌کنید - .

ای پسر شیب، مرا خبر داد پدرم، از پدرش، از جدش که: چون شهید شد جدّم حسین - صلوات الله علیه - آسمان خون و خاک سرخ بارید.

- ۱- کامل الزیارات: ۱۷۴ ب ۷۱ ح ۵، بحارالانوار: ۱۰۵/۱۰۱ ح ۱۴.
- ۲- علل الشرائع: ۲۲۷/۱ ب ۱۶۲ ح ۲، عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۳۲/۱ ح ۵۷، امالی صدوق: ۱۱۲ م ۲۷ ح ۴، بحارالانوار: ۱۰۲/۱۰۱ ح ۱ و ۲.

ص: ۴۲۰

ای پسر شیب، اگر گریه کنی بر حسین تا آب دیده تو بر روی تو جاری شود، حق تعالی هر گناه صغیره و کبیره تو را بیامزد.

ای پسر شیب، اگر خواهی که در قیامت هیچ گناه بر تو نباشد، زیارت آن حضرت بکن.

ای پسر شیب، اگر خواهی که در غرفه‌های بهشت با رسول خدا و آل او - صلوات الله علیهم - ساکن شوی، لعنت کن قاتلان آن حضرت را.

ای پسر شیب، اگر خواهی که مثل ثواب کسی داشته باشی که با آن حضرت شهید شده باشد، پس هر گاه که او را یاد کنی بگو:

يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً.

ای پسر شیب، اگر خواهی که در درجات عالی بهشت با ما باشی، محزون باش از برای حزن ما و شاد باش از برای شادی ما. و بر تو باد به محبت و ولایت ما، که اگر مردی سنگی را دوست دارد،

خدا او را با او محشور گرداند در روز قیامت (۱).

و به سند معتبر منقول است که عبدالله بن الفضل به حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که: یا ابن رسول الله! چگونه عامه روز عاشورا را روز برکت نامیدند؟

حضرت گریست و فرمود که: چون امام حسین علیه السلام شهید شد مردم تقرّب جستند به سوی یزید و خبرها از برای او بستند و جایزه‌ها از برای آنها گرفتند؛ و از جمله آنها که از برای او بستند این بود که روز عاشورا روز برکت است، تا عدول کنند مردم در آن روز از جزع و گریه و مصیبت و

حزن به سوی فرح و شادی و تبرک جستن به آن و تهیه سال کردن در آن.

خدا حکم کند میان ما و ایشان (۲).

مؤلف گوید که: نهی از ذخیره کردن چیزی در خانه که در احادیث وارد شده است، گویا مراد آن باشد که آذوقه سال را در این روز در خانه جمع کنند از برای مبارکی این روز؛ چنانچه الحال نیز در شام و مگه متعارف است.

۱- عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۳۳/۱ ح ۵۸، امالی صدوق: ۱۱۲ م ۲۷ ح ۵، بحارالانوار: ۱۰۳/۱۰۱ ح ۳.

۲- عِلل الشرائع: ۲۲۶/۱ ب ۱۶۲ ضمن ح ۱، بحارالانوار: ۱۰۴/۱۰۱ ح ۶.

ص: ۴۲۱

و اما زیارات منقوله این روز، پس چند زیارت است:

[زیارت اول:]

به سند معتبر منقول است از سیف بن عمیره و صالح بن عقیبه، هر دو از محمد بن اسماعیل و علقمه بن محمد حَضرمی و هر دو از مالک جُهَنی که حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود که: هر که زیارت کند حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - را در روز دهم محرم تا نزد قبر آن حضرت گریان شود، ملاقات کند خدا را در روز قیامت با ثواب دو هزار هزار حج و دو هزار هزار عمره و دو هزار هزار جهاد، که هر یک را با رسول خدا صلی الله علیه و آله و ائمه طاهرین علیهم السلام کرده باشند.

مالک گفت: فدای تو شوم، چه ثواب است برای کسی که در شهرهای دور باشد و ممکن نباشد او را

رفتن به سوی قبر آن حضرت؟

فرمود که: چون روز عاشورا درآید بیرون رود به سوی صحرا، یا بالا رود بر بام بلندی در خانه خود و اشاره کند به سوی آن حضرت به سلام و جهد کند در نفرین کردن بر قاتل آن حضرت و بعد از آن دو رکعت نماز بکند؛ و بکند این کار را در اول روز پیش از پیشین، پس ندبه و نوحه و گریه کند بر حسین و امر کند هر که را در خانه او است و از او تقیه نکند به گریه کردن بر آن حضرت و در خانه خود مصیبتی بر پا دارد به اظهار جزع بر آن حضرت و ملاقات کنند بعضی از ایشان بعضی را در خانه‌های خود به گریه کردن و تعزیه گویند بعضی از ایشان بعضی را به مصیبت آن حضرت؛ پس من ضامنم بر خدا که هر گاه این کارها را بکنند، جمیع آن ثوابها را به ایشان عطا فرماید.

مالک گفت: تو ضامنی و کفیلی از برای ایشان به این ثواب؟ فرمود که: بلی.

پرسید که: چگونه یکدیگر را تعزیه بگویند؟

فرمود که می گویند که:

عَظَّمَ اللَّهُ أَجُورَنَا بِمُصَابِنَا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَ جَعَلْنَا وَ إِيَّاكُمْ مِنَ الطَّالِبِينَ

ص: ۴۲۲

بِتَارِهِ مَعَ وَكَلِيهِ الْإِمَامِ الْمَهْدِيِّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ - .

و اگر توانی در آن روز از برای هیچ کار از خانه بیرون مرو، که آن روز نحسی است که حاجت هیچ مؤمنی در آن روز برآورده نمی شود؛ و اگر برآورده شود از برای او مبارک نیست و در آن خیری و رشدی نخواهد دید.

و ذخیره مکن از برای منزل خود چیزی، که در این روز هر که از برای منزل خود چیزی ذخیره کند از برای او مبارک نیست آنچه ذخیره کرده است؛ و اهلش که از برای ایشان ذخیره کرده است مبارک نخواهند بود از برای او.

پس کسی که چنین کند، از برای او نوشته شود ثواب هزار هزار حج و هزار هزار عمره و هزار هزار

جهاد، که همه با رسول خدا صلی الله علیه و آله باشد. و از برای او خواهد بود ثواب مصیبت هر پیغمبری و رسولی و صدیقی و شهیدی که مرده باشد یا کشته شده باشد، از وقتی که خدا دنیا را خلق کرده است تا روز قیامت.

علقمه بن محمد گفت که: من گفتم به حضرت امام محمد باقر علیه السلام که تعلیم نما به من دعایی که بخوانم در این روز هر گاه که خواهم که آن حضرت را زیارت کنم از نزدیک و دعایی که هر گاه در شهرهای دور خواهم که اشاره کنم و آن حضرت را زیارت کنم بخوانم.

فرمود که: ای علقمه! هر گاه بکنی آن دو رکعت را بعد از آن که اشاره کرده باشی به جانب آن حضرت به سلام و گفته باشی بعد از اشاره و نماز آن قول را که مذکور خواهد شد، پس دعا کرده خواهی بود به دعایی که ملائکه می خوانند در وقتی که زیارت آن حضرت می کنند و می نویسند خدا برای تو به آن زیارت هزار هزار حسنه و محو می کند از برای تو هزار هزار گناه و بلند می کند از برای تو در بهشت هزار هزار درجه و خواهی بود از آنها که شهید شده باشند با حسین بن علی - صلوات الله علیه - تا آنکه شریک شوی با ایشان در درجات ایشان و نشناسند تو را مگر از آنها که با آن حضرت شهید شده اند و نوشته شود برای تو ثواب هر پیغمبری و رسولی و ثواب زیارت هر که آن حضرت را زیارت کرده است، از روزی که شهید شده است.

ص: ۴۲۳

می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ وَ الْوِثَرَ الْمَوْتُورَ؛ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، عَلَيْكُمْ مِنِّي جَمِيعاً سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ.

يا أبا عَبْدِ اللَّهِ، لَقَدْ عَظَمْتَ الرَّزِيَّةَ وَ عَظَمْتَ (۱) الْمُصِيبَةَ بِكَ عَلَيْنَا، وَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ الْإِسْلَامِ، وَ جَلَّتْ

وَعَظُمَتْ مُصِيبَتُكَ فِي السَّمَاوَاتِ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ؛ فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسَّسَتْ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَنْ مَقَامِكُمْ، وَأَزَالَتْكُمْ عَنْ مَرَاتِبِكُمْ الَّتِي رَتَّبَكُمْ اللَّهُ فِيهَا، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكُمْ، وَلَعَنَ اللَّهُ الْمُمَهَّدِينَ لَهُمْ بِالْتَّمَكِينِ مِنْ قِتَالِكُمْ؛ بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ، وَمِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَآتِبَاعِهِمْ وَأَوْلِيَائِهِمْ.

يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، إِنِّي سَلِمٌ لِمَنْ سَأَلْتَهُ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حَارَبْتَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَلَعَنَ اللَّهُ آلَ زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ، وَلَعَنَ اللَّهُ بَنِي أُمَيَّةَ قَاطِبَةً، وَلَعَنَ اللَّهُ ابْنَ مَرْجَانَةَ، وَلَعَنَ اللَّهُ عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ، وَلَعَنَ اللَّهُ شِمْرًا، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسْرَجَتْ وَالْجَمَتْ وَتَقَبَّتْ وَتَهَيَّأَتْ لِقِتَالِكَ.

بَابِي أَنْتَ وَأُمِّي، لَقَدْ عَظُمَ مُصَابِي بِكَ؛ فَاسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَ مَقَامَكَ وَأَكْرَمَنِي بِكَ، أَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ تَارِكٍ مَعَ إِمَامٍ مَنْصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي عِنْدَكَ وَجِيهًا بِالْحُسَيْنِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ وَإِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَإِلَى

١- «وَجَلَّتْ» خ ل.

ص: ٢٢٤

فَاطِمَةَ وَإِلَى الْحَسَنِ وَإِلَيْكَ بِمُؤَالَاتِكَ وَبِالْبِرَاءَةِ مِنْ قَاتِلِكَ وَنَصَبَ لَكَ الْحَرْبَ، وَبِالْبِرَاءَةِ مِنْ أَسَّسَ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ، وَأَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ مِنْ أَسَّسَ أَسَاسَ ذَلِكَ (١)، وَبَنَى عَلَيْهِ بُنْيَانَهُ، وَجَرَى فِي ظُلْمِهِ وَجَوْرِهِ عَلَيْكُمْ، وَعَلَى أَشْيَاعِكُمْ.

بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ إِلَيْكُمْ بِمُؤَالَاتِكُمْ وَمُؤَالَاهِ وَلِيِّكُمْ، وَبِالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ وَالنَّاصِبِينَ لَكُمْ الْحَرْبَ، وَبِالْبِرَاءَةِ مِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَآتِبَاعِهِمْ.

إِنِّي سَلِمٌ لِمَنْ سَأَلْتَهُ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حَارَبْتَهُ، وَوَلِيٌّ لِمَنْ وَالَاكُمْ، وَعَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاكُمْ؛ فَاسْأَلُ اللَّهَ

الَّذِي أَكْرَمَنِي بِمَعْرِفَتِكُمْ وَمَعْرِفَةِ أَوْلِيَائِكُمْ، وَرَزَقَنِي الْبِرَاءَةَ مِنْ أَعْدَائِكُمْ، أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَأَنْ يُثَبِّتَ لِي عِنْدَكُمْ قَدَمَ صِدْقٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.
وَأَسْأَلُهُ أَنْ يُبَلِّغَنِي الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ، وَأَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِي (٢) مَعَ إِمَامٍ مَهْدِيٍّ ظَاهِرٍ نَاطِقٍ مِنْكُمْ.

وَأَسْأَلُ اللَّهَ بِحَقِّكُمْ وَبِالْشَّانِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَهُ، أَنْ يُعْطِيَنِي بِمُصَابِي بِكُمْ أَفْضَلَ مَا يُعْطِي مُصَابًا بِمُصِيبَةٍ (٣)، مُصِيبَةٌ مَا أَعْظَمَهَا وَأَعْظَمَ رَزِيَّتَهَا فِي الْإِسْلَامِ، وَفِي جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ.
اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي مَقَامِي هَذَا مِمَّنْ تَنَالُهُ مِنْكَ صَلَوَاتُ وَرَحْمَةٌ وَمَغْفِرَةٌ.
اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَحْيَا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَمَمَاتِي مَمَاتِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.
اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتَ بِهِ بَنُو أُمِّيَّةَ، وَابْنُ آكِلَةِ الْأَكْبَادِ، اللَّعِينُ بْنُ اللَّعِينِ عَلَيَّ

١- از «وبالبراءة ممن قاتلك» تا اینجا: «وبالبراءة ممن أسس أساس ذلك» خ ل.

٢- «ثاركم» خ ل.

٣- «بمصيبته» خ ل.

ص: ٤٢٥

لِسَانِ نَبِيِّكَ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - فِي كُلِّ مَوْطِنٍ وَمَوْقِفٍ وَقَفَ فِيهِ نَبِيُّكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ.
اللَّهُمَّ الْعَنُ أَبَا سُفْيَانَ، وَمُعَاوِيَةَ بْنَ أَبِي سُفْيَانَ، وَيَزِيدَ بْنَ مُعَاوِيَةَ - عَلَيْهِمْ مِنَكَ اللَّعْنَةُ أَبَدَ الْأَبْدِينَ -، وَ
هَذَا يَوْمٌ فَرِحَتْ بِهِ آلُ زِيَادٍ وَآلُ مَرْوَانَ بِقَتْلِهِمُ الْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ.
اللَّهُمَّ ضَاعِفْ عَلَيْهِمُ اللَّعْنَ مِنْكَ وَالْعَذَابَ.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَفِي مَوْقِفِي هَذَا وَأَيَّامِ حَيَاتِي بِالْبِرَاءَةِ مِنْهُمْ وَاللَّعْنَةَ عَلَيْهِمْ، وَ
بِالْمُؤَالَاهِ لِنَبِيِّكَ وَآلِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

پس صد مرتبه می گویی:

اللَّهُمَّ الْعَنْ أَوَّلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَآخِرَ تَابِعٍ لَهُ عَلَى ذَلِكَ.
اللَّهُمَّ الْعَنْ الْعِصَابَةَ الَّتِي جَاهَدَتِ الْحُسَيْنَ، وَشَايَعَتْ وَبَايَعَتْ عَلَى قَتْلِهِ. اللَّهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيعًا.

پس صد مرتبه می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، وَعَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ مَا (۱) بَقِيَتْ وَ
بَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ؛ وَلَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكَ.
السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ، وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، وَعَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ.

پس می گویی:

اللَّهُمَّ خُصَّ أَنْتَ أَوَّلَ ظَالِمٍ بِاللَّعْنِ مِنِّي، وَابْدَأْ بِهِ أَوَّلًا، ثُمَّ الثَّانِي، ثُمَّ الثَّلَاثِ، ثُمَّ الرَّابِعِ. اللَّهُمَّ الْعَنْ يَزِيدَ بْنَ
مُعَاوِيَةَ خَامِسًا وَالْعَنْ عُبَيْدَ اللَّهِ بْنَ زِيَادٍ، وَابْنَ مَرْجَانَةَ،

۱- «أبدأ ما» خ ل.

ص: ۴۲۶

وَعُمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَشِمْرًا وَآلَ أَبِي سُفْيَانَ وَآلَ زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ، إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

پس به سجده می روی و می گویی:

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشَّاكِرِينَ لَكَ عَلَى مُصَابِهِمْ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى عَظِيمِ رَزِيَّتِي.
اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - يَوْمَ الْوُرُودِ، وَتَبِّتْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَ
أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ، الَّذِينَ بَدَلُوا مُهَجَّهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

علقمه گفت که امام محمد باقر علیه السلام فرمود که: اگر توانی هر روز آن حضرت را به این

کیفیت زیارت کنی، بکن که جمیع این ثوابها از برای تو خواهد بود (۱).

و روایت کرد محمد بن خالد طیالسی از سیف بن عمیره که گفت: من با صفوان ابن مهران جمال و جماعتی از اصحاب خود رفتیم به سوی نجف - بعد از آنکه حضرت صادق علیه السلام بیرون رفته بودند از حیره به مدینه پیش از ما - پس چون از زیارت حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه فارغ شدیم، صفوان روی خود را گردانید به سوی قبر حضرت امام حسین صلوات الله علیه و گفت: زیارت کنید حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - را از این مکان از بالای سر امیرالمؤمنین صلوات الله علیه، که حضرت امام جعفر صادق علیه السلام چنین کرد در وقتی که من در خدمت آن حضرت به این مکان شریف آمده بودم.

پس خواند صفوان آن زیارت را که علقمه از حضرت امام محمد باقر علیه السلام برای روز عاشورا روایت کرده است.

پس دو رکعت نماز کرد نزد سر امیرالمؤمنین و وداع کرد بعد از نماز امیرالمؤمنین علیه السلام را و رو به جانب قبر امام حسین علیه السلام کرد و آن حضرت را نیز وداع کرد.

۱- مصباح المتعجد: ۷۷۲ - ۷۷۷، کامل الزیارات: ۱۷۴ ب ۷۱ ح ۸، بحار الانوار: ۱۰۱/۲۹۰ ح ۱ و ص ۲۹۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۸۴ ش ۱۱۷۸.

ص: ۴۲۷

و از جمله دعاها که بعد از آن دو رکعت خواند، این دعا بود:

يا الله يا الله يا الله، يا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ، يا كاشِفَ كَرْبِ الْمَكْرُوبِينَ، يا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ، وَ يا صَرِيخَ الْمُسْتَصْرِخِينَ، وَ يا مَنْ هُوَ أَقْرَبُ إِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ، وَ يا مَنْ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ، وَ يا مَنْ هُوَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى وَ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ، وَ يا مَنْ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى، وَ يا مَنْ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَ مَا تُخْفِي الصُّدُورُ، وَ يا مَنْ لَا تُخْفِي عَلَيْهِ خَافِيَةٌ، وَ يا مَنْ لَا تَشْتَبُهْ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ، وَ يا مَنْ لَا

تُغَلِّطُهُ الْحَاجَاتُ، وَ يَا مَنْ لَا يُبْرِئُهُ إِلَّا الْحَاحُ الْمَلْحِيْنُ، يَا مُدْرِكَ كُلِّ فَوْتٍ، وَ يَا جَامِعَ كُلِّ شَمَلٍ، وَ يَا بَارِيَ
النُّفُوسِ بَعْدَ الْمَوْتِ، يَا مَنْ هُوَ كُلُّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ، يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ، يَا مُنْفَسَ الْكُرْبَاتِ، يَا مُعْطِيَ
السُّؤَالَاتِ (١)، يَا وَلِيَّ الرَّغَبَاتِ، يَا كَافِيَ الْمُهْمَاتِ، يَا مَنْ يَكْفِي مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ لَا يَكْفِي مِنْهُ شَيْءٌ فِي
السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ.

أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ، وَ بِحَقِّ فَاطِمَةَ بِنْتِ نَبِيِّكَ، وَ بِحَقِّ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ، فَإِنِّي بِهِمْ أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ
فِي مَقَامِي هَذَا، وَ بِهِمْ أَتَوَسَّلُ وَ بِهِمْ أَتَشْفَعُ إِلَيْكَ، وَ بِحَقِّهِمْ أَسْأَلُكَ وَ أَقْسِمُ وَ أَعِزُّمُ عَلَيْكَ، وَ بِالشَّانِ
الَّذِي لَهُمْ عِنْدَكَ، وَ بِالْقَدْرِ الَّذِي لَهُمْ عِنْدَكَ، وَ بِالَّذِي فَضَّلْتَهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ، وَ بِاسْمِكَ الَّذِي جَعَلْتَهُ
عِنْدَهُمْ، وَ بِهِ خَصَصْتَهُمْ دُونَ الْعَالَمِينَ، وَ بِهِ أَبْنَيْتَهُمْ وَ أَبْنَيْتَ فَضْلَهُمْ مِنْ فَضْلِ الْعَالَمِينَ، حَتَّى فَاقَ فَضْلَهُمْ
فَضْلَ الْعَالَمِينَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ تَكْشِفَ عَنِّي غَمِّي وَ هَمِّي وَ كَرْبِي، وَ تَكْفِينِي
الْمُهْمَ مِنْ أُمُورِي، وَ تَقْضِيَ عَنِّي دِينِي، وَ تَجْبِرَنِي مِنَ الْفَقْرِ، وَ تُجِيرَنِي مِنَ الْفَاقَةِ، وَ تُعِينَنِي عَنِ الْمَسْأَلَةِ
إِلَى الْمَخْلُوقِينَ، وَ تَكْفِينِي هَمَّ مَنْ أَخَافُ هَمَّهُ، وَ عُسْرَ

١- «السؤالات» خ ل.

ص: ٤٢٨

مَنْ أَخَافُ عُسْرَهُ، وَ حُزُونَهُ مِنْ أَخَافُ حُزُونَتَهُ، وَ شَرَّ مَنْ أَخَافُ شَرَّهُ، وَ مَكْرَ مَنْ أَخَافُ مَكْرَهُ، وَ بَغْيَ
مَنْ أَخَافُ بَغْيَهُ، وَ جَوْرَ مَنْ أَخَافُ جَوْرَهُ، وَ سُلْطَانَ مَنْ أَخَافُ سُلْطَانَهُ، وَ كَيْدَ مَنْ أَخَافُ كَيْدَهُ، وَ
مَقْدَرَةَ مَنْ أَخَافُ بِلَاءَ مَقْدَرَتِهِ عَلَيَّ، وَ تَرُدَّ عَنِّي كَيْدَ الْكَيْدَةِ، وَ مَكْرَ الْمَكْرَةِ.
اللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَنِي فَأَرِدْهُ، وَ مَنْ كَادَنِي فَكِدْهُ، وَ اصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُ وَ مَكْرَهُ وَ بَأْسَهُ وَ أَمَانِيَهُ، وَ أَمْنَعُهُ عَنِّي
كَيْفَ شِئْتَ وَ أَنَّى شِئْتَ.

اللَّهُمَّ اشْغَلْهُ عَنِّي بِفَقْرِهِ، وَ بِلِيَاءِهِ لَا تَسْتُرْهُ، وَ بِفَاقِهِ لَا تَسُدِّهَا، وَ بِسُقْمٍ لَا تُعَافِيهِ، وَ ذُلٍّ لَا تُعِزُّهُ، وَ

بِمَسْكَنِهِ لَا تَجْبُرُهَا.

اللَّهُمَّ اضْرِبْ بِالذُّلِّ نَصَبَ عَيْنَيْهِ، وَادْخُلْ عَلَيْهِ الْفَقْرَ فِي مَنْزِلِهِ وَالْعِلَّةَ وَالسُّقْمَ فِي بَدَنِهِ، حَتَّى تَشْغَلَهُ عَنِّي بِشُغْلٍ شَاغِلٍ لَا فَرَاغَ لَهُ، وَأَنْسِهِ ذِكْرِي كَمَا أَنْسَيْتَهُ ذِكْرَكَ، وَخُذْ عَنِّي بِسَمْعِهِ وَبَصَرِهِ وَلِسَانِهِ وَيَدِهِ وَرِجْلِهِ وَقَلْبِهِ وَجَمِيعِ جَوَارِحِهِ، وَادْخُلْ عَلَيْهِ فِي جَمِيعِ ذَلِكَ السُّقْمَ وَلَا تَشْفِهِ، حَتَّى تَجْعَلَ ذَلِكَ لَهُ شُغْلًا شَاغِلًا بِهِ عَنِّي وَعَنْ ذِكْرِي، وَاكْفِنِي يَا كَافِي مَا لَا يَكْفِينِي سِوَاكَ، فَإِنَّكَ الْكَافِي لَا كَافِيَ سِوَاكَ، وَمُفْرَجٌ لَا مُفْرَجَ سِوَاكَ، وَمُغِيثٌ لَا مُغِيثَ سِوَاكَ، وَجَارٌ لَا جَارَ سِوَاكَ؛ خَابَ مَنْ كَانَ رَجَاؤُهُ (١) سِوَاكَ، وَمُغِيثُهُ سِوَاكَ، وَمُفْرَعُهُ إِلَى سِوَاكَ، وَمَهْرَبُهُ وَمَلْجَأُهُ إِلَى غَيْرِكَ، وَمَنْجَاهُ مِنْ مَخْلُوقٍ غَيْرِكَ، فَأَنْتَ ثِقَتِي وَرَجَائِي وَمَفْرَعِي وَمَهْرَبِي وَمَلْجَأِي وَمَنْجَأِي؛ فَبِكَ اسْتَفْتِحُ وَبِكَ اسْتَنْجِحُ، وَبِمُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اتَّوَجَّهُ إِلَيْكَ وَآتَوَسَّلُ وَآتَشَفُّعُ. فَاسْأَلْكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ، فَكَكَّ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ وَإِلَيْكَ الْمُشْتَكَى، وَأَنْتَ الْمُسْتَعَانُ. فَاسْأَلْكَ يَا اللَّهُ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،

١- « جاره » خ ل.

ص: ٤٢٩

وَأَنْ تَكْشِفَ عَنِّي غَمِّي وَهَمِّي وَكَرْبِي فِي مَقَامِي هَذَا، كَمَا كَشَفْتَ عَن نَبِيِّكَ هَمَّهُ وَغَمَّهُ وَكَرْبَهُ، وَكَفَيْتَهُ هَوْلَ عَدُوِّهِ، فَاكْشِفْ عَنِّي كَمَا كَشَفْتَ عَنْهُ، وَفَرِّجْ عَنِّي كَمَا فَرَّجْتَ عَنْهُ، وَاكْفِنِي كَمَا كَفَيْتَهُ، وَاصْرِفْ عَنِّي هَوْلَ مَا أَخَافُ هَوْلَهُ، وَمَوْوَنَةَ مَا أَخَافُ مَوْوَنَتَهُ، وَهَمَّ مَا أَخَافُ هَمَّهُ، بِمَا مَوْوَنَتُهُ عَلَيَّ نَفْسِي مِنْ ذَلِكَ، وَاصْرِفْنِي بِقَضَاءِ حَوَائِجِي، وَكِفَايَةِ مَا أَهَمَّنِي هَمُّهُ مِنْ أَمْرِ آخِرَتِي وَدُنْيَايَ. يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، عَلَيْنَا مِنْ سَلَامِ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَلَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِكُمْ وَلَا فَرَّقَ اللَّهُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ.

اللَّهُمَّ أَحْيِنِي حَيَاةَ مُحَمَّدٍ وَذُرِّيَّتِهِ وَ أَمْنِي مَمَاتِهِمْ وَ تَوَفَّنِي عَلَى مِلَّتِهِمْ، وَ احْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِمْ وَ لَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، أَتَيْتُكَ زَائِرًا وَ مُتَوَسِّلًا إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَ رَبِّكُمْ وَ مُتَوَجِّهًا إِلَيْهِ بِكُمْ وَ مُسْتَشْفِعًا بِكُمْ إِلَى اللَّهِ فِي حَاجَتِي هَذِهِ، فَاشْفَعَا لِي، فَإِنَّ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ وَ الْعِجَابَ الْوَجِيهَ وَ الْمَنْزِلَ الرَّفِيعَ وَ الْوَسِيلَةَ.

إِنِّي أَنْقَلِبُ عَنْكُمْ مُنْتَظِرًا لِتَنْجِزِ الْحَاجَةِ وَ قَضَائِهَا وَ نَجَاحِهَا مِنَ اللَّهِ، بِشَفَاعَتِكُمَا لِي إِلَى اللَّهِ فِي ذَلِكَ، فَلَا أَخِيبُ وَ لَا يَكُونُ مُنْقَلَبِي مُنْقَلَبًا خَائِبًا خَاسِرًا، بَلْ يَكُونُ مُنْقَلَبِي مُنْقَلَبًا رَاجِحًا مُفْلِحًا مُنْجِحًا مُسْتَجَابًا لِي بِقَضَاءِ جَمِيعِ حَوَائِجِي وَ تَشْفَعَا لِي إِلَى اللَّهِ.

أَنْقَلِبُ (١) عَلَى مَا شَاءَ اللَّهُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، مُفَوِّضًا أَمْرِي إِلَى اللَّهِ، مُلْجِنًا ظَهْرِي إِلَى اللَّهِ وَ مُتَوَكِّلًا عَلَى اللَّهِ وَ أَقُولُ حَسْبِيَ اللَّهُ وَ كَفَى، سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَا، كَيْسَ لِي وَ رَاءَ اللَّهِ وَ وَرَاءَ كُمْ يَا سَادَتِي مُنْتَهَى، مَا شَاءَ رَبِّي كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ،

١- «انقلبت» خ ل.

ص: ٤٣٠

وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

أَسْتَوْدِعُكُمْ اللَّهُ وَ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي إِلَيْكُمْ.

أَنْصَرَفْتُ يَا سَيِّدِي يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَوْلَايَ وَ أَنْتَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَا سَيِّدِي وَ سَلَامِي عَلَيْكُمْ مُتَّصِلٌ مَا اتَّصَلَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ، وَ اصِلْ ذَلِكَ إِلَيْكُمْ، غَيْرُ مَحْجُوبٍ عَنْكُمْ سَلَامِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَ أَسْأَلُهُ بِحَقِّكُمْ أَنْ يَشَاءَ ذَلِكَ وَ يَفْعَلَ، فَإِنَّهُ حَمِيدٌ مُجِيدٌ.

أَنْقَلَبْتُ يَا سَيِّدِي عَنْكُمْ تَائِبًا، حَامِدًا لِلَّهِ، شَاكِرًا، رَاجِيًا لِلْإِجَابَةِ، غَيْرَ آيسٍ وَ لَا قَانِطٍ، آتِبًا عَائِدًا رَاجِعًا

إِلَى زِيَارَتِكُمَا، غَيْرَ رَاغِبٍ عَنكُمَا وَلَا مِنْ زِيَارَتِكُمَا، بَلْ رَاجِعٌ عَائِدٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

يَا سَادَتِي رَغِبْتُ إِلَيْكُمَا وَإِلَى زِيَارَتِكُمَا بَعْدَ أَنْ زَهَدَ فِيكُمَا وَفِي زِيَارَتِكُمَا أَهْلُ الدُّنْيَا، فَلَا خِيْبِنِي اللَّهُ مِمَّا رَجَوْتُ (۱) وَمَا أَمَلْتُ فِي زِيَارَتِكُمَا، إِنَّهُ قَرِيبٌ مُجِيبٌ.

سیف بن عمیره گفت که: من به صفوان گفتم که: علقمه که این زیارت را از امام محمد باقر علیه السلام از برای ما روایت کرد، این دعا را نقل نکرد!

صفوان گفت که: من وارد شدم با سید خودم امام جعفر - صلوات الله علیه - به این مکان، پس کرد مثل آنچه ما کردیم در زیارت و این دعا را خواند در هنگام وداع بعد از آنکه آن دو رکعت نماز را کرد و آن وداع را به جا آورد.

بعد از آن صفوان گفت که: حضرت صادق علیه السلام به من گفت که: تعاهد نما این زیارت را و بخوان این دعا را و به این نحو زیارت بکن، که من ضامنم بر خدا که هر که این زیارت را بکند و این دعا را بخواند از نزدیک یا دور، اینکه زیارتش مقبول باشد و سعیش مزد داده شود و سلامش به آن حضرت برسد و محبوب نگردد و هر حاجت که از خدا بطلبد برآورده شود هر چند حاجتش بزرگ باشد.

ای صفوان، این زیارت را با همین ضامنی از پدرم شنیدم و پدرم از علی بن

۱- «ما رجوت» خ ل.

الحسین با همین ضامنی و او از امام حسین علیه السلام و او از امام حسن علیه السلام با همین ضامنی و او از پدرش امیرالمؤمنین با همین ضامنی و امیرالمؤمنین از رسول خدا صلی الله علیه و آله با همین

ضامنی و رسول خدا از جبرئیل علیه السلام با همین ضامنی و جبرئیل از خداوند عالمیان با همین ضامنی.

و به تحقیق که حق تعالی قسم به ذات مقدّس خود خورده است که: هر که حضرت امام حسین را به این روش زیارت کند از نزدیک یا دور و این دعا را بخواند، زیارت او را قبول کنم و هر حاجت که بطلبد برآورم هرچند بزرگ باشد و هر سؤال که بکند عطا کنم و از درگاه من ناامید برنگردد و او را برگردانم شاد و خوشحال به برآمدن حاجتش و فائز شدن به بهشت و آزاد شدن از جهنم. و از برای هر که شفاعت کند شفاعتش را قبول کنم، مگر کسی که دشمن ما اهل بیت باشد. و گواه گرفت خدا ما را بر آنچه گواه گرفته بود بر آن ملائکه ملکوت خود را.

پس جبرئیل گفت که: یا رسول الله حق تعالی مرا به سوی تو فرستاده است برای بشارت و سرور و خوشحالی تو و بشارت و شادی علی بن ابی طالب و فاطمه و حسن و حسین و امامان از فرزندان تو تا روز قیامت.

پس حضرت صادق علیه السلام فرمود که: ای صفوان هر گاه تو را حاجتی به سوی خدا بهم رسد این زیارت را بکن هر جا که باشی و این دعا را بخوان و از پروردگار خود حاجت خود را بطلب، که البته برآورده می شود و حق تعالی خلف وعده خود نمی فرماید (۱).

مؤلف گوید که: چون عبارت حدیث تشویش عظیمی دارد و قابل احتمال بسیار هست، اگر اوّل زیارت «السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ» را تا «آل نَبِیِّكَ عَلَیْهِمُ السَّلَامُ» بخواند و نماز زیارت را بکند و باز همان زیارت را اعاده کند و بعد از صد مرتبه لعنت بار دیگر نماز بکند و بعد از صد مرتبه سلام بار دیگر نماز کند و متصل به سجده و بعد از سجده نیز نماز کند، شاید به جمیع احتمالات عمل کرده باشد.

۱- مصباح المتهدّد: ۷۷۷ - ۷۸۲، بحار الانوار: ۲۹۶/۱۰۱ ح ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۸۰/۲ ش ۶۰۴ و ج ۵۳۹/۳ ش ۱۲۱۷.

ص: ۴۳۲

و اگر اوّل یکی از زیارات بعید را به عمل آورد و نماز بکند و بعد از آن این اعمال را به عمل آورد، ظاهراً کافی باشد.

و اگر زیارت ششم امیرالمؤمنین علیه السلام را با این زیارت ضمّ کند، چنانچه سابقاً اشاره به این کردیم، بهتر است. خصوصاً هر گاه این زیارت را در نزد ضریح امیرالمؤمنین علیه السلام به عمل آورد.

و چون در حدیث، تجویز کردن این زیارت در هر وقت وارد شده است، اگر در غیر روز عاشورا کند به جای «اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتْ بِهِ بَنُو أُمَّيَّةَ» بگوید: اللَّهُمَّ إِنَّ يَوْمَ قَتْلِ الْحُسَيْنِ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ يَوْمٌ تَبَرَّكَتْ بِهِ بَنُو أُمَّيَّةَ.

[زیارت دوم:]

به سند حسن کالصحیح روایت کرده‌اند اکابر اصحاب از عبد الله بن سنان که گفت: داخل شدم بر سید خود جعفر بن محمد علیهما السلام در روز عاشورا، پس آن حضرت را یافتیم با رنگ متغیّر و اثر حزن و اندوه از او ظاهر بود و آب از دیده‌های مبارکش می‌ریخت مانند مروارید.

گفتم سبب چیست گریه شما را، هرگز خدا نگریاند دیده‌های شما را؟

فرمود که: آیا غافلی تو، مگر نمی‌دانی که حسین بن علی علیهما السلام در مثل این روز شهید شده است؟!

گفتم: ای سید من، چه می‌فرمایی در روزه آن؟

فرمود که: روزه بدار بی آنکه شب نیت روزه کنی و افطار بکن نه از روی شماتت و یک روز تمام

روزه مدار و باید که افطار تو بعد از نماز عصر بوده باشد بر شربتی از آب؛ به درستی که در مثل این وقت از این روز، جنگ بر طرف شد از آل رسول - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِمْ - و کارزار از ایشان گشوده شد و سی کس از ایشان بر زمین کشته افتاده بودند با موالی ایشان که بر رسول خدا صلی الله علیه و آله کشتن هر یک از ایشان عظیم بود؛ و اگر در دنیا می بود او را می بایست تعزیه بگویند برای کشته شدن هر یک از ایشان.

پس آن حضرت آنقدر گریست که ریش مبارکش به آب دیده اش تر شد.

ص: ۴۳۳

پس فرمود که: به درستی که حق تعالی نور را در روز جمعه خلق کرد در روز اوّل ماه مبارک رمضان و ظلمت را خلق کرد در روز چهارشنبه روز عاشورا و از برای هر یک راهی و طریقه ای قرار داد.

ای عبدالله بن سنان، بهترین کاری که در این روز بکنی آن است که جامه های پاک پوشی و بندهای خود را بگشایی و ساعد خود را تا مرفق بگشایی - مانند هیئت اصحاب مصیبت - پس بروی به صحرای خالی - یا مکانی که کسی تو را نبیند، یا به موضعی از منزل خود که خالی باشد - در وقتی که روز بلند شده باشد، پس چهار رکعت نماز بگزاری و رکوع و سجودش را نیکو به عمل آوری و بعد از هر دو رکعت سلام بگویی و در رکعت اوّل سوره «حمد» و «قل یا أيها الکافرون» و در رکعت دوم سوره «حمد» و «قل هو الله أحد» و در رکعت سوم سوره «حمد» و سوره «احزاب» و در رکعت چهارم سوره «حمد» و سوره «إذا جاءك المنافقون» بخوانی - یا هر سوره ای که تو را میسر شود از قرآن - ، پس سلام بگویی و رو را بگردانی به جانب قبر امام حسین علیه السلام و متمثل سازی از برای خود و در خاطر خود درآوری کشته شدن آن حضرت را و هر که با آن حضرت بوده است از فرزندان و اهل آن حضرت و سلام و صلوات فرستی بر آن حضرت و لعنت کنی بر قاتلان آن حضرت و بیزاری جویی از کرده های ایشان تا بلند گرداند به این سبب حق تعالی از برای تو در

بهشت درجه‌ها و برطرف کند از تو گناهان بسیار - ، پس راه روی از مکانی که هستی - خواه صحرا یا فضا یا غیر آنها - چند گام و در این راه رفتن بگویی: **إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ**، **رِضًا بِقَضَائِهِ وَتَسْلِيمًا لِأَمْرِهِ**.

و باید که در این حالت، حزن و اندوه و بدحالی بسیار داشته باشی و یاد خدا بسیار بکن و «**إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ**» بسیار بگو.

پس چون از راه رفتن و از این فعل فارغ شوی، بایست در موضعی که اول در آن نماز کردی و بگو:

اللَّهُمَّ عَذِّبِ الْفَجْرَةَ الَّذِينَ شَاقُّوا رَسُولَكَ، وَ حَارَبُوا أَوْلِيَاءَكَ، وَ عَبَدُوا غَيْرَكَ،

ص: ۴۳۴

وَ اسْتَحَلُّوا مَحَارِمَكَ وَ الْعَنِ الْقَادَةَ وَ الْآتِبَاعَ، وَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ فَخَبَّ وَ أَوْضَعَ (۱) مَعَهُمْ، أَوْ رَضِيَ بِفِعْلِهِمْ لَعْنَا كَثِيرًا.

اللَّهُمَّ وَ عَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ، وَ اسْتَنْقِذْهُمْ مِنْ أَيْدِي الْمُنَافِقِينَ وَ الْمُضِلِّينَ وَ الْكُفْرَةَ الْجَاوِدِينَ، وَ افْتَحْ لَهُمْ فَتْحًا يَسِيرًا، وَ آتِحْ لَهُمْ رَوْحًا وَ فَرَجًا قَرِيبًا، وَ اجْعَلْ لَهُمْ مِنْ لَدُنْكَ عَلَى عَدُوِّكَ وَ عَدُوِّهِمْ سُلْطَانًا نَصِيرًا.

پس دستها را بردار به سوی آسمان و این دعا بخوان و قصد کن دشمنان آل محمد علیهم السلام را:

اللَّهُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأُمَّةِ نَاصَبَتِ الْمُسْتَحْفَظِينَ مِنَ الْأَيْمَةِ، وَ كَفَرَتْ بِالْكِلمَةِ، وَ عَكَفَتْ عَلَى الْقَادَةِ الظَّلمَةَ، وَ هَجَرَتْ الْكِتَابَ وَ السُّنَّةَ، وَ عَدَلَتْ عَنِ الْحَبْلَيْنِ اللَّذَيْنِ أَمَرَتْ بِطَاعَتِهِمَا وَ التَّمَسُّكِ بِهِمَا، فَأَمَاتَتِ الْحَقَّ، وَ حَادَتْ عَنِ الْقَصْدِ، وَ مَالَتْ الْأَحْزَابَ، وَ حَرَفَتِ الْكِتَابَ، وَ كَفَرَتْ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهَا، وَ تَمَسَّكَتْ بِالْبَاطِلِ لَمَّا اعْتَرَضَهَا، فَضَيَّعَتْ (۲) حَقَّكَ، وَ أَضَلَّتْ خَلْقَكَ، وَ قَتَلَتْ أَوْلَادَ نَبِيِّكَ، وَ خَيْرَةَ عِبَادِكَ وَ حَمَلَةَ عِلْمِكَ، وَ وَرَثَةَ حِكْمَتِكَ وَ وَحْيِكَ.

اللَّهُمَّ فَزَلِّزْ أَقْدَامَ أَعْدَائِكَ وَ أَعْدَاءِ رَسُولِكَ وَ أَهْلِ بَيْتِ رَسُولِكَ.

اللَّهُمَّ وَ أَخْرِبْ دِيَارَهُمْ، وَ أَقْلِبْ سِلَاحَهُمْ، وَ خَالِفْ بَيْنَ كَلِمَتِهِمْ، وَ قُتِّ فِي أَعْضَادِهِمْ، وَ أَوْهِنْ كَيْدَهُمْ،

وَاضْرِبْهُمْ بِسَيْفِكَ الْفَاطِحِ، وَارْمِهِمْ بِحَجَرِكَ الدَّامِغِ، وَطُمَّهُمْ بِالْبَلَاءِ طَمًّا، وَقُمَّهُمْ بِالْعَذَابِ قَمًّا، وَ
عَذَّبْهُمْ عَذَابًا نُكْرًا، وَخُذْهُمْ بِالسَّيْنِ وَالْمَثَلَاتِ الَّتِي أَهْلَكْتَ بِهَا أَعْدَاءَكَ، إِنَّكَ ذُو نِقْمَةٍ مِنَ
الْمُجْرِمِينَ.
اللَّهُمَّ إِنَّ سُنَّتَكَ ضَائِعَةٌ، وَأَحْكَامَكَ مُعْطَلَةٌ، وَعِتْرَةَ نَبِيِّكَ فِي الْأَرْضِ هَائِمَةٌ.

١- «ومن كان لهم محببًا وأوضع» خ ل.

٢- «وضيقت» خ ل.

ص: ٤٣٥

اللَّهُمَّ فَأَعِنِ الْحَقَّ وَاهْلَهُ، وَاقْمَعْ الْبَاطِلَ وَاهْلَهُ، وَمَنْ عَلَيْنَا بِالنَّجَاهِ، وَاهْدِنَا إِلَى الْإِيمَانِ، وَعَجِّلْ فَرَجَنَا،
وَانظِمْهُ بِفَرَجِ أَوْلِيائِكَ، وَاجْعَلْهُمْ لَنَا وُدًّا، وَاجْعَلْنَا لَهُمْ وَفْدًا.
اللَّهُمَّ وَاهْلِكَ مَنْ جَعَلَ يَوْمَ قَتْلِ ابْنِ نَبِيِّكَ وَخَيْرَتِكَ عِيدًا، وَاسْتَهَلَّ بِهِ فَرَحًا وَمَرَحًا، وَخُذْ آخِرَهُمْ
كَمَا أَخَذْتَ أَوَّلَهُمْ.
وَأَضْعِفِ اللَّهُمَّ الْعَذَابَ وَالتَّكْوِيلَ عَلَى ظَالِمِي أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ، وَاهْلِكَ أَشْيَاعَهُمْ وَقَادَتَهُمْ، وَابْرُ
حُمَاتَهُمْ وَجَمَاعَتَهُمْ.
اللَّهُمَّ وَضَاعِفِ صَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلَى عِتْرَةِ نَبِيِّكَ، الْعِتْرَةِ الضَّائِعَةِ الْخَائِفَةِ الْمُسْتَدَلَّةِ،
بَقِيَّةِ مِنَ الشَّجَرَةِ الطَّيِّبَةِ الزَّائِكِيَّةِ الْمُبَارَكَةِ.
وَأَعْلِ اللَّهُمَّ كَلِمَتَهُمْ، وَأَفْلِحْ حُجَّتَهُمْ، وَاكْشِفِ الْبَلَاءَ وَاللَّأَوَاءَ وَحَنَادِسَ الْأَبَاطِيلِ وَالْعَمَى عَنْهُمْ، وَ
ثَبِّتْ قُلُوبَ شَيْعَتِهِمْ وَحَزْبِكَ عَلَى طَاعَتِكَ وَوَلَايَتِهِمْ (١) وَنُصْرَتِهِمْ وَمُؤَالَاتِهِمْ، وَأَعْنِهِمْ، وَامْنَحْهُمْ
الصَّبْرَ عَلَى الْأَذَى فِيكَ.
وَاجْعَلْ لَهُمْ أَيَّامًا مَشْهُودَةً، وَأَوْقَاتًا مَحْمُودَةً مَسْعُودَةً يُوشِكُ فِيهَا فَرَجُهُمْ وَتُوجِبُ فِيهَا تَمْكِينَهُمْ وَ

نَصْرَهُمْ، كَمَا ضَمِنْتَ لِأَوْلِيَائِكَ فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ، فَإِنَّكَ قُلْتَ - وَقَوْلُكَ الْحَقُّ - : «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا» (٢).

اللَّهُمَّ اكشِفْ (٣) غَمَّتَهُمْ، يَا مَنْ لَا يَمْلِكُ كَشْفَ الضَّرِّ إِلَّا هُوَ، يَا وَاحِدًا يَا أَحَدًا، يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، وَأَنَا يَا إِلَهِي عَبْدُكَ الْخَائِفُ مِنْكَ وَالرَّاجِعُ إِلَيْكَ، السَّائِلُ لَكَ، الْمُقْبِلُ عَلَيْكَ، اللَّاجِئُ إِلَى فِنَائِكَ، الْعَالِمُ بِأَنَّهُ لَا مَلْجَأَ مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ.

١- «وولايتك» خ ل.

٢- نور: ٥٥.

٣- «فاكشف» خ ل.

ص: ٤٣٦

اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْ دُعَائِي، وَاسْمَعْ يَا إِلَهِي عِلَانِيَّتِي وَنَجْوَايَ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ رَضِيَتْ عَمَلُهُ، وَقَبِلَتْ نُسُكُهُ، وَنَجَّيْتَهُ بِرَحْمَتِكَ، إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ.

اللَّهُمَّ وَصَلِّ أَوْلًا وَآخِرًا عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَارْحَمْ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ، بِأَكْمَلِ وَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَى أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَمَلَائِكَتِكَ وَحَمَلَةِ عَرْشِكَ بِلَا إِلَهٍ إِلَّا أَنْتَ.

اللَّهُمَّ وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَبَيْنَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ، وَاجْعَلْنِي يَا مَوْلَايَ مِنْ شِيعَةِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، وَذُرِّيَّتِهِمُ الطَّاهِرَةَ الْمُتَجَبِّهَةَ، وَهَبْ لِي التَّمَسُّكَ بِحَبْلِهِمْ وَالرِّضَا بِسَبِيلِهِمْ وَالْأَخْذَ بِطَرِيقَتِهِمْ، إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ.

پس روی خود را بر زمین بمال و بگو:

يَا مَنْ يَحْكُمُ مَا يَشَاءُ، وَيَفْعَلُ مَا يُرِيدُ، أَنْتَ حَكَمْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ مَحْمُودًا مَشْكُورًا، فَعَجَّلْ يَا مَوْلَايَ
فَرَجَهُمْ وَفَرَجْنَا بِهِمْ، فَإِنَّكَ ضَمِنْتَ إِعْزَازَهُمْ بَعْدَ الدَّلَّةِ، وَتَكْثِيرَهُمْ بَعْدَ الْقِلَّةِ، وَإِظْهَارَهُمْ بَعْدَ الْخُمُولِ،
يَا أَصْدَقَ الصَّادِقِينَ، وَيَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

فَأَسْأَلُكَ يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي مُتَضَرِّعًا إِلَيْكَ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ بَسْطَ أَمَلِي وَالتَّجَاوُزَ عَنِّي، وَقَبُولَ قَلِيلِ
عَمَلِي وَكَثِيرِهِ وَالزِّيَادَةَ فِي أَيَّامِي، وَتَبْلِيغِي ذَلِكَ الْمَشْهَدَ، وَأَنْ تَجْعَلَنِي مِمَّنْ يُدْعَى فَيَجِيبُ إِلَى
طَاعَتِهِمْ وَمُؤَالَاتِهِمْ وَنَصْرِهِمْ، وَتُرِينِي ذَلِكَ قَرِيبًا سَرِيعًا فِي عَاقِبَتِهِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
پس سر خود را به سوی آسمان بلند کن و بگو:

أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَكُونَ مِنَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَكَ، فَأَعِزَّنِي يَا إِلَهِي بِرَحْمَتِكَ مِنْ ذَلِكَ.

پس به درستی که این عمل بهتر است برای تو از بسیاری از حج و عمره سنت که به جا آوری و مالها
در آن خرج کنی و بدن خود را تعب بسیار در آنها بفرمایی و از اهل

ص: ۴۳۷

و فرزندان خود مفارقت نمایی.

و بدان که حق تعالی عطا می فرماید به هر که این نماز را بکند و این دعا را بخواند از روی اخلاص و
این عمل را به جا آورد از روی یقین و تصدیق به این ثوابها، ده خصلت؛ که از جمله آنها آن است
که او را از مرگ بد نگاه دارد و ایمن گرداند او را از مکروهات و از پریشانی و بر او دشمنی را ظفر
ندهد تا بمیرد و نگاه دارد از دیوانگی و خوره و پیسی او را و فرزندان او را تا چهار پشت و شیطان و
اولیای شیطان را بر او و بر نسل او تا چهار پشت مسلط نگرداند.

ابن سنان گفت که: پس من از خدمت آن حضرت برگشتم و می گفتم: سپاس خداوندی را که منت
گذاشت بر من به شناختن شما و دوستی شما و از او سؤال می کنم که یاری دهد مرا بر آنچه لازم و
فرض است بر من از فرمان برداری شما، به منت و رحمت خود (۱).

و سید ابن طاووس - رضی الله عنه - این روایت را در کتاب اقبال به سند بسیار معتبر دیگر، از

عبدالله بن سنان به همین نحو روایت کرده است و در عمل و ادعیه اندک اختلافی دارد که اشاره به آنها می‌نماید؛ زیرا که چون به حسب سند، این روایت از جمیع روایات زیارات عاشورا اوثق است، زیارت کننده احتیاطاً به هر دو روایت عمل نماید، تا اعتماد او بر حصول این ثوابهای عظیم بیشتر باشد.

گفته است که: حضرت فرمود که: جامه‌های طاهر بپوش و بندهای خود را بگشا و ذراع و ساق خود را بگشا و به زمین خالی یا خانه خود که کسی تو را نبیند برو در هنگامی که روز بلند شده باشد. - و نماز را به همان نحو نقل کرده است - .

و بعد از آن فرمود که: پس هزار مرتبه لعنت کن بر قاتل آن حضرت، تا نوشته شود برای تو به هر لعنتی هزار حسنه و محو شود از تو هزار گناه و بلند شود برای تو هزار درجه در بهشت.

۱- مصباح المتعجّد: ۷۸۲ - ۷۸۷، مزار کبیر: ۴۷۳ - ۴۸۰، بحار الانوار: ۳۰۳/۱۰۱ ح ۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۰۲/۳ ش ۱۱۸.

ص: ۴۳۸

پس راه می‌روی از موضعی که در آن نماز کرده‌ای هفت مرتبه و هر مرتبه می‌گویی:
إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، رِضًا بِقَضَاءِ اللَّهِ، وَتَسْلِيمًا لِأَمْرِهِ - هفت مرتبه - .

و در همه این احوال باید که بر تو اثر بد حالی و اندوه و ماتم زدگی و تأسّف ظاهر باشد.

پس چون فارغ شوی، بایست در موضعی که در آن نماز کردی و هفتاد مرتبه بگو:

اللَّهُمَّ عَذِّبِ الَّذِينَ حَارَبُوا رُسُلَكَ، وَ شَاقُّوكَ وَ عَبْدُوا غَيْرَكَ، وَ اسْتَحَلُّوا مَحَارِمَكَ وَ أَعَنِ الْقَادَةَ وَ الْأَتْبَاعَ، وَ مَنْ كَانَ مِنْهُمْ، وَ مَنْ رَضِيَ بِفِعْلِهِمْ لَعْنَا كَثِيرًا.

پس بگو:

اللَّهُمَّ فَرِّجْ عَن أَهْلِ (١) مُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ - ، وَ اسْتَنْقِذْهُمْ مِنْ أَيْدِي الْمُنَافِقِينَ وَ الْكُفَّارِ وَ الْجَاهِدِينَ، وَ ائْمُنْ عَلَيْهِمْ، وَ افْتَحْ لَهُمْ فَتْحًا يَسِيرًا، وَ اجْعَلْ لَهُمْ مِنْ لَدُنْكَ عَلَى عَدُوِّكَ وَ عَدُوِّهِمْ سُلْطَانًا نَصِيرًا.

پس بعد از دعا قنوت بخوان و در قنوت این دعا بخوان:

اللَّهُمَّ إِنَّ الْأُمَّةَ خَالَفتِ الْأُمَّةَ، وَ كَفَرُوا بِالْكَلمَةِ، وَ أَقَامُوا عَلَى الضَّلَالَةِ وَ الْكُفْرِ وَ الرَّدَى وَ الْجَهَالَةَ وَ الْعَمَى، وَ هَجَرُوا الْكِتَابَ الَّذِي أَمَرْتِ بِمَعْرِفَتِهِ وَ الْوَصِيَّ الَّذِي أَمَرْتِ بِطَاعَتِهِ، فَأَمَاتُوا الْحَقَّ، وَ عَدَلُوا عَنِ الْقِسْطِ، وَ أَضَلُّوا الْأُمَّةَ عَنِ الْحَقِّ، وَ خَالَفُوا السُّنَّةَ، وَ بَدَلُوا الْكِتَابَ، وَ مَلَكُوا الْأَحْزَابَ، وَ كَفَرُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ، وَ تَمَسَّكُوا بِالْبَاطِلِ، وَ ضَيَّعُوا الْحَقَّ، وَ أَضَلُّوا خَلْقَكَ، وَ قَتَلُوا أَوْلَادَ نَبِيِّكَ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ - ، وَ خَيْرَةَ عِبَادِكَ وَ أَصْفِيَاءِكَ، وَ حَمَلَةَ عَرْشِكَ، وَ خَزَنَةَ سِرِّكَ، وَ مَنْ جَعَلْتَهُمُ الْحُكَّامَ فِي سَمَاوَاتِكَ وَ أَرْضِكَ.

اللَّهُمَّ فَزَلِّزِلْ أَقْدَامَهُمْ، وَ أَخْرِبْ دِيَارَهُمْ، وَ اكْفِفْ سِلَاحَهُمْ وَ أَيْدِيَهُمْ، وَ أَلْقِ

١- «آل» خ ل.

ص: ٤٣٩

الِاخْتِلَافِ فِيمَا بَيْنَهُمْ، وَ أَوْهِنْ كَيْدَهُمْ، وَ اضْرِبْهُمْ بِسَيْفِكَ الصَّارِمِ، وَ حَجِّرِكَ الدَّامِغِ، وَ طَمِّمْهُمُ بِالْبَلَاءِ طَمًّا، وَ ارْمِهِمُ بِالْبَلَاءِ رَمِيًّا، وَ عَذِّبْهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا نَكْرًا، وَ ارْمِهِمُ بِالْغَلَاءِ، وَ خُذْهُمْ بِالسِّنِينَ الَّذِي أَخَذْتَ بِهَا أَعْدَاءَكَ، وَ أَهْلِكْهُمْ بِمَا أَهْلَكْتَهُمْ بِهِ.

اللَّهُمَّ وَ خُذْهُمْ أَخَذَ الْقُرَى وَ هِيَ ظَالِمَةٌ، إِنَّ أَخْذَهَا أَلِيمٌ شَدِيدٌ.

اللَّهُمَّ إِنَّ سُبُلَكَ ضَائِعَةٌ، وَ أَحْكَامَكَ مُعْطَلَةٌ، وَ أَهْلَ نَبِيِّكَ فِي الْأَرْضِ هَائِمَةٌ، كَالْوَحْشِ السَّائِمَةِ.

اللَّهُمَّ أَعْلِ الْحَقَّ، وَ اسْتَنْقِذِ الْخَلْقَ، وَ ائْمُنْ عَلَيْنَا بِالنَّجَاهِ، وَ اهدِنَا لِلْإِيمَانِ، وَ عَجِّلْ فَرَجَنَا بِالْقَائِمِ عَلَيْهِ

السَّلَامُ، وَاجْعَلْهُ لَنَا رِذَاءً، وَاجْعَلْنَا لَهُ رِذَاءً.

اللَّهُمَّ وَاهْلِكَ مَنْ جَعَلَ قَتْلَ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ عَيْدًا، وَاسْتَحَلَّ فِرْحًا وَسُرُورًا، وَخَذَ آخِرَهُمْ بِمَا أَخَذْتَ بِهِ أَوْلَهُمْ.

اللَّهُمَّ أَضْعِفِ الْبَلَاءَ وَالْعَذَابَ وَالتَّنْكِيلَ عَلَى الظَّالِمِينَ، مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ، وَعَلَى ظَالِمِي آلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -، وَزِدْهُمْ نَكَالًا وَلَعْنَةً، وَاهْلِكَ شَيْعَتَهُمْ وَقَادَتَهُمْ وَجَمَاعَتَهُمْ.

اللَّهُمَّ ارْحَمْ الْعِترَةَ الضَّائِعَةَ الْمَقْتُولَةَ الذَّلِيلَةَ، مِنَ الشَّجَرَةِ الطَّيِّبَةِ الْمُبَارَكَةِ.

اللَّهُمَّ أَعْلِ كَلِمَتَهُمْ، وَأَفْلِحْ حُجَّتَهُمْ، وَثَبِّتْ قُلُوبَهُمْ، وَقُلُوبَ شَيْعَتِهِمْ عَلَى مُوَالَاتِهِمْ، وَأَنْصِرْهُمْ وَاعْنِهِمْ، وَصَبِّرْهُمْ عَلَى الْأَذَى فِي جَنْبِكَ، وَاجْعَلْ لَهُمْ أَيَّامًا مَشْهُورَةً، وَأَيَّامًا مَعْلُومَةً، كَمَا ضَمِنْتَ لِأَوْلِيائِكَ فِي كِتَابِكَ الْمُنَزَّلِ، فَإِنَّكَ قُلْتَ:

«وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلِيُبَدِّلَنَّهُمْ

ص: ٤٤٠

مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا» (١).

اللَّهُمَّ أَعْلِ كَلِمَتَهُمْ، يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ، فَإِنِّي عَبْدُكَ الْخَائِفُ مِنْكَ وَالرَّاجِعُ إِلَيْكَ وَالسَّائِلُ لَدَيْكَ وَالْمُتَوَكِّلُ عَلَيْكَ وَاللَّاجِئُ بِفِنَائِكَ، فَتَقَبَّلْ دُعَائِي، وَاسْمَعْ نَجْوَايَ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ رَضِيَتْ عَمَلُهُ وَهَدَيْتَهُ، وَقَبِلَتْ نُسُكُهُ، وَانْتَجَبَتْهُ بِرَحْمَتِكَ، إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْوَهَّابُ.

أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِإِلَهٍ إِلَّا أَنْتَ، أَنْ لَا تُفَرِّقَ بَيْنِي وَبَيْنَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، الْأَيْمَةَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ، وَاجْعَلْنِي مِنْ شَيْعَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ: عَلِيٍّ، وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ، وَعَلِيٍّ، وَمُحَمَّدٍ، وَجَعْفَرَ، وَمُوسَى، وَعَلِيٍّ، وَمُحَمَّدٍ، وَعَلِيٍّ وَالْحَسَنَ وَالْحُجَّةَ الْقَائِمَ - عَلَيْهِمُ السَّلَامُ -، وَادْخِلْنِي فِيمَا ادْخَلْتَهُمْ فِيهِ، وَأَخْرِجْنِي مِمَّا أَخْرَجْتَهُمْ مِنْهُ.

پس پهلوهای روی خود را بر خاک بگذار و بگو:

يا مَنْ يَحْكُمُ بِمَا يَشَاءُ، وَ يَعْمَلُ مَا يُرِيدُ، أَنْتَ حَكَمْتَ فِي أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ مَا حَكَمْتَ، فَلكَ الْحَمْدُ
مَحْمُوداً مَشْكُوراً، وَ عَجَّلْ فَرَجَهُمْ وَ فَرَجْنَا بِهِمْ، فَإِنَّكَ ضَمِنْتَ إِعْزَازَهُمْ بَعْدَ الدَّلَّةِ، وَ تَكْثِيرَهُمْ بَعْدَ الْقِلَّةِ،
وَ إِظْهَارَهُمْ بَعْدَ الْخُمُولِ، يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.
أَسْأَلُكَ يا إِلَهِي وَ سَيِّدِي بِجُودِكَ وَ كَرَمِكَ أَنْ تُبَلِّغَنِي أَمَلِي، وَ تَشْكُرَ قَلِيلَ عَمَلِي،

۱- نور: ۵۵.

ص: ۴۴۱

وَ أَنْ تَزِيدَنِي فِي أَيامِي، وَ تُبَلِّغَنِي ذَلِكَ الْمَشْهَدِ، وَ تَجْعَلَنِي مِنَ الَّذِينَ دُعِيَ فَأَجابَ إِلَى طاعَتِهِمْ وَ
مُوالائِهِمْ، وَ أَرِنِي ذَلِكَ قَرِيباً سَرِيعاً، إِنَّكَ عَلَي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
و سر را به جانب آسمان بلند کن (۱).

پس حضرت ثواب زیارت را به همان نحو که مذکور شد، بیان فرمود.

[زیارت سوم:]

باز سید - علیه الرحمه - در کتاب اقبال گفته است که: در کتاب مختصر از منتخب ذکر کرده است که:

پس مهیای زیارت عاشورا می شوی، پس ابتدا می کنی به غسل، و دو جامه طاهر می پوشی و پای

برهنه می روی به بالای بام خانه خود یا صحرایی، پس رو به قبله می کنی و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يا وَارِثَ آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا وَارِثَ نُوحِ أَمِينِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا وَارِثَ
إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يا وَارِثَ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ النَّبِيِّينَ، وَآمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، وَسَيِّدَ الْوَصِيِّينَ، وَأَفْضَلَ السَّابِقِينَ، وَسَبْطَ خَاتَمِ
الْمُرْسَلِينَ.

وَكَيفَ لَا تَكُونُ كَذَلِكَ سَيِّدِي، وَأَنْتَ إِمَامُ الْهُدَى، وَحَلِيفُ التُّقَى، وَخَامِسُ أَصْحَابِ الْكِسَاءِ، رَبَّيْتَ
فِي حِجْرِ الْإِسْلَامِ، وَرُضِعْتَ مِنْ ثَدْيِ الْإِيمَانِ، فَطَبْتَ حَيًّا وَمَيِّتًا.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْحَسَنِ الزَّكِيِّ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أبا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصَّدِيقُ الشَّهِيدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَصِيُّ الْبَرُّ التَّقِيُّ
الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، وَأَنَاخَتْ بِسَاخَتِكَ، وَجَاهَدَتْ

١- اقبال الاعمال: ٦٥/٣ - ٦٩، بحار الانوار: ٣٠٩/١٠١ ح ٥.

ص: ٤٤٢

فِي اللَّهِ مَعَكَ، وَشَرَّتْ نَفْسَهَا ابْتِغَاءَ مَرْضَاهُ اللَّهِ فِيكَ.

السَّلَامُ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُحَدِّقِينَ بِكَ.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا -
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ أَبَاكَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - وَسَيِّدَ الْوَصِيِّينَ، وَقَائِدَ الْغُرِّ
الْمُحَجَّلِينَ، إِمَامًا افْتَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَهُ عَلَى خَلْقِهِ؛ وَكَذَلِكَ أَخُوكَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -
، وَكَذَلِكَ أَنْتَ وَالْأَيْمَةُ مِنْ وُلْدِكَ.

أَشْهَدُ أَنَّكُمْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ، وَأَمَرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتُمُ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَجَاهَدْتُمْ فِي اللَّهِ
حَقَّ جِهَادِهِ، حَتَّى أَتَاكُمْ الْيَقِينُ مِنْ وَعْدِهِ.

فَأَشْهَدُ اللَّهَ وَ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي بِاللَّهِ مُؤْمِنٌ، وَ بِمُحَمَّدٍ مُصَدِّقٌ، وَ بِحَقِّكُمْ عَارِفٌ.
 وَأَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ بَلَغْتُمْ عَنِ اللَّهِ عِزًّا وَ جَلًّا مَا أَمَرَكُمْ بِهِ، وَ عَبْدُ تَمُوهُ حَتَّى أَتَاكُمْ الْيَقِينَ.
 يَا أَبِي وَ أُمِّي أَنْتَا يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَمَرَ بِقَتْلِكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ شَايَعَ عَلَى
 ذَلِكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ بَلَغَهُ ذَلِكَ فَرَضِيَ بِهِ.

أَشْهَدُ أَنَّ الَّذِينَ سَفَكُوا دَمَكَ، وَ أَنْتَهُكُمَا حُرْمَتَكَ، وَ قَعَدُوا عَنْ نُصْرَتِكَ - مِمَّنْ دَعَاكَ فَأَجَبْتَهُ -
 مَلْعُونُونَ عَلَى لِسَانِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.

يَا سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ، إِنْ كَانَ لَمْ يُجِبْكَ بَدَنِي عِنْدَ اسْتِغَاثَتِكَ، فَقَدْ أَجَابَكَ رَأْيِي وَ هَوَايَ.
 أَنَا أَشْهَدُ أَنَّ الْحَقَّ مَعَكَ، وَ أَنَّ مَنْ خَالَفَكَ عَلَى ذَلِكَ بَاطِلٌ، يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا.
 فَاسْأَلُكَ يَا سَيِّدِي أَنْ تَسْأَلَ اللَّهَ جَلَّ ذِكْرُهُ فِي ذُنُوبِي، وَ أَنْ يُلْحِقَنِي بِكُمْ وَ بِشِعْنِكُمْ، وَ أَنْ يَأْذَنَ لَكُمْ فِي
 الشَّفَاعَةِ، وَ أَنْ يُشَفِّعَكُمْ فِي ذُنُوبِي؛ فَإِنَّهُ قَالَ جَلَّ ذِكْرُهُ:

ص: ٤٤٣

«مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ» (١).

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَ عَلَى آبَائِكَ وَ أَوْلَادِكَ وَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقِيمِينَ فِي حَرَمِكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَ عَلَيْهِمْ
 أَجْمَعِينَ، وَ عَلَى الشُّهَدَاءِ الَّذِينَ اسْتُشْهِدُوا مَعَكَ وَ بَيْنَ يَدَيْكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَ عَلَيْهِمْ، وَ عَلَى
 وَ لَدِكَ عَلِيٌّ الْأَصْغَرُ، الَّذِي فُجِعَتْ بِهِ.

پس می گویی:

اللَّهُمَّ إِنِّي بِكَ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ، وَ قَدْ تَحَرَّمْتُ بِمُحَمَّدٍ وَ عَثْرَتِهِ، وَ تَوَجَّهْتُ بِهِمْ إِلَيْكَ، وَ اسْتَشْفَعْتُ بِهِمْ
 إِلَيْكَ، وَ تَوَسَّلْتُ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، لِتَقْضِيَ عَنِّي مُفْتَرَضِي وَ ذَيْنِي، وَ تُفَرِّجَ غَمِّي، وَ تَجْعَلَ فَرَجِي
 مَوْصُولًا بِفَرَجِهِمْ.

پس دستهای خود را بلند کن تا سفیدی زیر بغل دیده شود و بگو:

يَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، لَا تَهْتِكْ سِتْرِي وَ لَا تُبَدِّ عَوْرَتِي، وَ آمِنْ رَوْعَتِي، وَ أَقْلِبْنِي عَثْرَتِي.

اللَّهُمَّ أَقْبِلْنِي مُفْلِحاً مُنْجِحاً، قَدْ رَضِيتَ عَلَيَّ، وَاسْتَجَبْتَ دَعْوَتِي، يَا اللَّهُ الْكَرِيمُ.

پس بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

پس ابتدا کن و بگو:

السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ الزَّكِيِّ، السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ
الصَّدِيقِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ
مُحَمَّدٍ، السَّلَامُ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، السَّلَامُ عَلَى الرُّضَا عَلِيِّ بْنِ مُوسَى، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ،
السَّلَامُ عَلَى

۱- بقره: ۲۵۵.

ص: ۴۴۴

عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى الْإِمَامِ الْقَائِمِ بِحَقِّ اللَّهِ، وَحُجَّةِ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ،
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ الرَّاشِدِينَ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ، وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا.

پس شش رکعت نماز می کنی - هر دو رکعت به یک سلام - و در هر رکعت بعد از «حمد» صد

مرتبه «قل هو الله أحد» بخوان و بعد از فارغ شدن از همه بگو:

اللَّهُمَّ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ، يَا عَلِيُّ يَا عَظِيمُ، يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ، يَا فَرْدُ يَا وَتَرُ، يَا سَمِيعُ، يَا عَلِيمُ يَا
عَالِمُ، يَا كَبِيرُ يَا مُتَكَبِّرُ، يَا جَلِيلُ يَا جَمِيلُ، يَا حَلِيمُ يَا قَوِيُّ، يَا عَزِيزُ يَا مُتَعَزِّرُ يَا جَبَّارُ، يَا مُؤْمِنُ يَا مُهَيِّمُنُ،
يَا جَبَّارُ، يَا عَلِيُّ يَا مُعِينُ، يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ، يَا تَوَّابُ، يَا بَاعِثُ يَا وَارِثُ، يَا حَمِيدُ يَا مَجِيدُ، يَا مَعْبُودُ يَا
مَوْجُودُ، يَا ظَاهِرُ يَا بَاطِنُ، يَا أَوَّلُ يَا آخِرُ، يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، وَيَا ذَا الْعِزَّةِ وَالسُّلْطَانِ
أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ يَا اللَّهُ، وَبِحَقِّ أَسْمَائِكَ كُلِّهَا، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ

تُفَرِّجَ عَنِّي كُلَّ هَمٍّ وَ غَمٍّ وَ كَرْبٍ وَ ضُرٍّ وَ ضَيْقٍ أَنَا فِيهِ، وَ تَقْضِيَ عَنِّي دِينِي، وَ تُبَلِّغَنِي أُمْنِيَّتِي، وَ تُسَهِّلَ لِي مَحَبَّتِي، وَ تُيسِّرَ لِي إِرَادَتِي، وَ تُوصِلَنِي إِلَى بُغْيَتِي سَرِيعاً عَاجِلاً، وَ تُعْطِنِي سُؤْلِي وَ مَسْأَلَتِي، وَ تَزِيدَنِي فَوْقَ رَغْبَتِي، وَ تَجْمَعُ لِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ (١).

[زيارت چهارم:]

شيخ مفيد - قدس الله روحه - فرموده است که: زیارت دیگر است در روز عاشورا به روایت دیگر. و شيخ محمد بن المشهدی رحمه الله ذکر کرده است که: زیارت دیگر است در روز عاشورا که از ناحیه مقدسه حضرت صاحب الامر - صلوات الله عليه - به سوی بعضی از نایبان آن حضرت بیرون آمده است:

می ایستی نزد قبر آن حضرت و می گویی:

السَّلَامُ عَلَى آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ مِنْ خَلْقَتِهِ. السَّلَامُ عَلَى شِيثٍ وَلِيِّ اللَّهِ وَ خَيْرَتِهِ.

١- اقبال الاعمال: ٧٠/٣ - ٧٢، بحار الانوار: ٣١٥/١٠١ ح ٧، موسوعه زيارت المعصومين عليهم السلام:

٤٢٥/٣ ش ١١٨٣ و ص ٥٥٢ ش ١٢٢٨.

ص: ٤٤٥

السَّلَامُ عَلَى إِدْرِيسَ الْقَائِمِ لِلَّهِ بِحُجَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى نُوحِ الْمُجَابِ فِي دَعْوَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى هُودِ الْمَمْدُودِ مِنْ اللَّهِ بِمَعُونَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى صَالِحِ الَّذِي تَوَجَّهَ اللَّهُ بِكَرَامَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ الَّذِي حَبَاهُ اللَّهُ بِخُلَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى إِسْمَاعِيلَ الَّذِي فَدَاهُ اللَّهُ بِذَبْحِ عَظِيمٍ مِنْ جَنَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى إِسْحَاقَ الَّذِي جَعَلَ اللَّهُ النَّبُوَّةَ فِي ذُرِّيَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى يَعْقُوبَ الَّذِي رَدَّ اللَّهُ عَلَيْهِ بَصَرَهُ بِرَحْمَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى يُوسُفَ الَّذِي نَجَّاهُ اللَّهُ مِنْ الْجُبِّ بِعَظَمَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى مُوسَى الَّذِي فَتَقَ اللَّهُ الْبَحْرَ لَهُ بِقُدْرَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى هَارُونَ الَّذِي خَصَّهُ اللَّهُ

بُنبُوتِهِ، السَّلَامُ عَلَى شُعَيْبِ الَّذِي نَصَرَهُ اللَّهُ عَلَى أُمَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى دَاوُدَ الَّذِي تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنْ خَطِيئَتِهِ،
السَّلَامُ عَلَى سُلَيْمَانَ الَّذِي ذَلَّتْ لَهُ الْجِنُّ بِعِزَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى أَيُّوبَ الَّذِي شَفَاهُ اللَّهُ مِنْ عِلَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى
يُونُسَ الَّذِي أَنْجَزَ اللَّهُ لَهُ مَضْمُونَ عِدَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى عِزْرَةَ الَّذِي أَحْيَاهُ اللَّهُ بَعْدَ مِيتَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى زَكَرِيَّا
الصَّابِرِ فِي مِحْنَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى يَحْيَى الَّذِي أَرْزَقَهُ اللَّهُ بِشَهَادَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى عِيسَى رُوحِ اللَّهِ وَكَلِمَتِهِ،
السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ وَصِفْوَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبِ الْمَخْصُوصِ
بِأُخُوَّتِهِ، السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ابْنَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ وَصِيِّ أَبِيهِ وَخَلِيفَتِهِ، السَّلَامُ
عَلَى الْحُسَيْنِ، الَّذِي سَمَحَتْ نَفْسُهُ بِمُهْجَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ فِي سِرِّهِ وَعَلَانِيَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ
جَعَلَ اللَّهُ الشِّفَاءَ فِي تَرْبَتِهِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ الْإِجَابَةُ تَحْتَ قَبْتِهِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ الْأَيْمَةُ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ.
السَّلَامُ عَلَى ابْنِ خَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَى
ابْنِ خَدِيجَةَ الْكُبْرَى، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ سِدْرَةَ الْمُنتَهَى، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ جَنَّةِ الْمَأْوَى، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ زَمْزَمَ
وَ الصَّفَا، السَّلَامُ عَلَى الْمُرْمَلِ بِالْدمَاءِ، السَّلَامُ عَلَى الْمَهْتُوكِ الْخَبَاءِ، السَّلَامُ عَلَى خَامِسِ أَصْحَابِ

ص: ٤٤٤

الْكِسَاءِ، السَّلَامُ عَلَى غَرِيبِ الْغُرَبَاءِ، السَّلَامُ عَلَى شَهِيدِ الشُّهَدَاءِ، السَّلَامُ عَلَى قَتِيلِ الْأَذْعِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَى
سَاكِنِ كَرْبَلَاءِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ بَكَتَهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ ذُرِّيَّتُهُ الْأَرْكَبَاءُ.
السَّلَامُ عَلَى يَعْسُوبِ الدِّينِ، السَّلَامُ عَلَى مَنَازِلِ الْبَرَاهِينِ.
السَّلَامُ عَلَى الْأَيْمَةِ السَّادَاتِ، السَّلَامُ عَلَى الْجُيُوبِ الْمُضَرَّجَاتِ، السَّلَامُ عَلَى الشِّفَاهِ الذَّابِلَاتِ، السَّلَامُ عَلَى
النُّفُوسِ الْمُصْطَلَمَاتِ، السَّلَامُ عَلَى الْأَرْوَاحِ الْمُخْتَلَسَاتِ، السَّلَامُ عَلَى الْأَجْسَادِ الْعَارِيَاتِ، السَّلَامُ عَلَى
الْجُسُومِ الشَّاحِبَاتِ، السَّلَامُ عَلَى الدِّمَاءِ السَّائِلَاتِ، السَّلَامُ عَلَى الْأَعْضَاءِ الْمُقْطَعَاتِ، السَّلَامُ عَلَى الرُّؤُوسِ
الْمُشَالَاتِ، السَّلَامُ عَلَى النُّسُوءِ الْبَارِزَاتِ.
السَّلَامُ عَلَى حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى آبَائِكَ الطَّاهِرِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى أَبْنَائِكَ
الْمُسْتَشْهِدِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى ذُرِّيَّتِكَ النَّاصِرِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُضَاجِعِينَ.

السَّلَامُ عَلَى الْقَتِيلِ الْمَظْلُومِ، السَّلَامُ عَلَى أَخِيهِ الْمَسْمُومِ.
السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ الْكَبِيرِ، السَّلَامُ عَلَى الرَّضِيِّعِ الصَّغِيرِ.
السَّلَامُ عَلَى الْأَبْدَانِ السَّلِيْبَةِ، السَّلَامُ عَلَى الْعِتْرَةِ الْقَرِيْبَةِ.
السَّلَامُ عَلَى الْمُجَدَّلِيْنَ فِي الْفَلَوَاتِ، السَّلَامُ عَلَى النَّازِحِيْنَ عَنِ الْأَوْطَانِ، السَّلَامُ عَلَى الْمَدْفُؤِيْنَ بِبَلَا
أَكْفَانَ، السَّلَامُ عَلَى الرَّؤُوسِ الْمُفْرَقَةِ عَنِ الْأَبْدَانِ.

السَّلَامُ عَلَى الْمُحْتَسِبِ الصَّابِرِ، السَّلَامُ عَلَى الْمَظْلُومِ بِبَلَا نَاصِرِ.
السَّلَامُ عَلَى سَاكِنِ التُّرْبَةِ الزَّاكِيَةِ، السَّلَامُ عَلَى صَاحِبِ الْقَبَةِ السَّامِيَةِ.
السَّلَامُ عَلَى مَنْ طَهَّرَهُ الْجَلِيلُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ افْتَخَرَ بِهِ جَبْرَائِيلُ، السَّلَامُ عَلَى

ص: ٤٤٧

مَنْ نَاغَاهُ فِي الْمَهْدِ مِيكَائِيلُ.

السَّلَامُ عَلَى مَنْ نُكِّتَ ذِمَّتُهُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ هُتِّكَتْ حُرْمَتُهُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ أُرِيقَ بِالظُّلْمِ دَمُهُ، السَّلَامُ
عَلَى الْمُغْسَلِ بِدَمِ الْجِرَاحِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُجْرَعِ بِكَأْسَاتِ الرَّمَاحِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُضَامِ الْمُسْتَبَاحِ، السَّلَامُ
عَلَى الْمَنْحُورِ فِي الْوَرَى، السَّلَامُ عَلَى مَنْ دَفَنَهُ (١) أَهْلُ الْقُرَى.

السَّلَامُ عَلَى الْمَقْطُوعِ الْوَتِيْنِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُحَامِيِ بِبَلَا مُعِيْنِ، السَّلَامُ عَلَى الشَّيْبِ الْخَضِيْبِ، السَّلَامُ عَلَى
الْخَدِّ التَّرِيْبِ، السَّلَامُ عَلَى الْبَدَنِ السَّلِيْبِ، السَّلَامُ عَلَى الثَّغْرِ الْمَقْرُوعِ (٢) بِالْقَضِيْبِ، السَّلَامُ عَلَى الرَّأْسِ
الْمَرْفُوعِ، السَّلَامُ عَلَى الْأَجْسَامِ الْعَارِيَةِ فِي الْفَلَوَاتِ، تَنْهَشُهَا الذَّنَابُ الْعَادِيَاتُ، وَتَخْتَلِفُ إِلَيْهَا السَّبَاعُ
الضَّارِيَاتُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ، وَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمَرْفُوقِيْنَ (٣) حَوْلَ قَبَّتِكَ، الْحَافِيْنَ بِتُرْبَتِكَ، الطَّائِفِيْنَ
بِعَرَصَتِكَ، الْوَارِدِيْنَ لِزِيَارَتِكَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ، فَإِنِّي قَصَدْتُ إِلَيْكَ، وَ رَجَوْتُ الْفَوْزَ لَدَيْكَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ سَلَامَ الْعَارِفِ بِحُرْمَتِكَ، الْمَخْلِصِ فِي وِلَايَتِكَ، الْمُتَقَرِّبِ إِلَى اللَّهِ بِمَحَبَّتِكَ، الْبَرِيءِ مِنْ

أَعْدَائِكَ، سَلَامٌ مِّنْ قَلْبِهِ بِمُصَابِكَ مَقْرُوحٌ، وَدَمْعُهُ عِنْدَ ذِكْرِكَ مَسْفُوحٌ، سَلَامٌ الْمَفْجُوعِ الْمَحْزُونِ الْوَالِهِ
 الْمُسْتَكِينِ، سَلَامٌ مِّنْ لَوْ كَانَ مَعَكَ بِالطُّفُوفِ لَوْ قَاكَ بِنَفْسِهِ حَدَّ السُّيُوفِ، وَبَدَلَ حُشَاشَتَهُ دُونَكَ
 لِلْحُتُوفِ، وَجَاهَدَ بَيْنَ يَدَيْكَ، وَنَصَرَكَ عَلَى مَنْ بَغَى عَلَيْكَ، وَفَدَاكَ بِرُوحِهِ وَجَسَدِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ،
 وَرُوحَهُ لِرُوحِكَ فِدَاءً، وَأَهْلُهُ لِأَهْلِكَ وَقَاءً.
 فَلَيْنَ أَخْرَجْتَنِي الدُّهُورُ، وَعَاقَبَنِي عَنِ نَصْرِكَ الْمَقْدُورُ، وَلَمْ أَكُنْ لِمَنْ حَارَبَكَ

١- « من تولى دَفَنَهُ » خ ل.

٢- « الْمُقْرَعُ » خ ل.

٣- « الْمُرْفَرِيفِ » خ ل.

ص: ٤٤٨

مُحَارِبًا، وَلِمَنْ نَصَبَ لَكَ الْعِدَاوَةَ مُنَاصِبًا، فَلَا تَدْبِتْكَ صَبَاحًا وَمَسَاءً، وَلَا بَكِينَ لَكَ بَدَلَ الدُّمُوعِ دَمًا،
 حَسْرَةً عَلَيْكَ، وَتَأْسَفًا عَلَى مَا دَهَاكَ وَتَلَهَّفًا، حَتَّى أَمُوتَ بِلَوْعَةِ الْمُصَابِ، وَغُصَّةِ الْإِكْتِيَابِ.
 أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْعُدْوَانِ، وَ
 أَطَعْتَ اللَّهَ وَ مَا عَصَيْتَهُ، وَ تَمَسَّكَتَ بِهِ وَ بَحَبَلْتَهُ فَأَرْضَيْتَهُ، وَ خَشِيتَهُ وَ رَاقَبْتَهُ وَ اسْتَحْيَيْتَهُ (١)، وَ سَنَنْتَ
 السُّنْنَ، وَ أَطْفَأْتَ الْفِتْنَ، وَ دَعَوْتَ إِلَى الرَّشَادِ، وَ أَوْضَحْتَ سُبُلَ السَّدَادِ، وَ جَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ الْجِهَادِ.
 وَ كُنْتَ لِلَّهِ طَائِعًا، وَ لِحَدِّكَ مُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - تَابِعًا، وَ لِقَوْلِ أَبِيكَ سَامِعًا، وَ إِلَى وَصِيَّتِهِ
 أَخِيكَ مُسَارِعًا، وَ لِعِمَادِ الدِّينِ رَافِعًا، وَ لِلطُّغْيَانِ قَامِعًا، وَ لِلطُّغَاةِ مُقَارِعًا، وَ لِلأُمَّةِ نَاصِحًا، وَ فِي غَمَرَاتِ
 الأَمُوتِ سَابِحًا، وَ لِلْفُسَاقِ مُكَافِحًا، وَ بِحُجَجِ اللَّهِ قَائِمًا، وَ لِلإِسْلَامِ وَ المُسْلِمِينَ رَاحِمًا، وَ لِلْحَقِّ نَاصِرًا، وَ
 عِنْدَ الأَبْلَاءِ صَابِرًا، وَ لِلدِّينِ كَالْتَأ، وَ عَنِ حَوْرَتِهِ مُرَامِيًا.
 تَحُوطُ الأَهْدَى وَ تَنْصُرُهُ، وَ تَبْسُطُ العَدْلَ وَ تَنْشُرُهُ، وَ تَنْصُرُ الدِّينَ وَ تُظْهِرُهُ، وَ تَكْفُ العَابِثَ (٢) وَ تَرْجُرُهُ،

وَ تَأْخُذُ لِلدُّنْيَىٰ مِنَ الشَّرِيفِ، وَ تُسَاوِي فِي الْحُكْمِ بَيْنَ الْقَوِيِّ وَ الضَّعِيفِ.
كُنْتَ رَبِيعَ الْإِيْتَامِ، وَ عِصْمَةَ الْأَنَامِ، وَ عِزَّ الْإِسْلَامِ، وَ مَعْدِنَ الْأَحْكَامِ، وَ حَلِيفَ الْإِنْعَامِ، سَالِكاً طَرَائِقَ
جَدِّكَ وَ أَبِيكَ، مُشَبَّهاً فِي الْوَصِيَّةِ (٣) لِأَخِيكَ، وَ فِي الدَّمَمِ، رَضِيَ الشِّيمَ، ظَاهِرَ الْكِرَمِ، مُتَهَجِّداً فِي
الظُّلْمِ، قَوِيْمَ الطَّرَائِقِ، كَرِيْمَ الْخَلَائِقِ، عَظِيْمَ السَّوَابِقِ، شَرِيْفَ النَّسَبِ، مُنِيفَ الْحَسَبِ، رَفِيْعَ الرُّتَبِ، كَثِيْرَ
الْمَنَاقِبِ، مَحْمُودَ

١- « وَ اسْتَجَبْتَهُ » خ ل.

٢- « الْعَائِب » خ ل.

٣- « الرَّجَاحَةُ » خ ل.

ص: ٤٤٩

الضَّرَائِبِ، جَزِيْلَ الْمَوَاهِبِ، حَلِيْمَ رَشِيْدٍ، مُنِيبَ جَوَادٍ، عَلِيْمَ شَدِيْدٍ، إِمَامَ شَهِيْدٍ، أَوَاهُ مُنِيبٍ، حَبِيْبٌ مَهِيْبٌ.
كُنْتَ لِلرُّسُوْلِ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - وَ كَلْدَاءَ، وَ لِلْقُرْآنِ سَنَدًا، وَ لِلْأُمَّةِ عَضُدًا، وَ فِي الطَّاعَةِ مُجْتَهِدًا،
حَافِظًا لِلْعَهْدِ وَ الْمِيْثَاقِ، نَاكِبًا عَنِ سُبُلِ الْفُسَاقِ، بَاذِلًا لِلْمَجْهُودِ، طَوِيْلَ الرُّكُوعِ وَ السُّجُودِ.
زَاهِدًا فِي الدُّنْيَا زُهْدَ الرَّاحِلِ عَنْهَا، نَاطِرًا إِلَيْهَا بَعِيْنَ الْمُسْتَوْحِشِيْنَ مِنْهَا، آمَالِكَ عَنْهَا مَكْفُوفَةٌ، وَ هِمَّتِكَ
عَنْ زِيْنَتِهَا مَصْرُوفَةٌ، وَ الْحَاطِكَ عَنْ بَهْجَتِهَا مَطْرُوفَةٌ، وَ رَعْبَتِكَ فِي الْآخِرَةِ مَعْرُوفَةٌ.
حَتَّى إِذَا الْجَوْرُ مَدَّ بَاعَهُ، وَ اسْفَرَ الظُّلْمُ قِنَاعَهُ، وَ دَعَا الْعَىٰ أَتْبَاعَهُ، وَ أَنْتَ فِي حَرَمِ جَدِّكَ قَاطِنٌ، وَ
لِلظَّالِمِيْنَ مُبَايِنٌ، جَلِيْسُ الْبَيْتِ وَ الْمِحْرَابِ، مُعْتَزِلٌ عَنِ اللَّذَاتِ وَ الشَّهَوَاتِ، تُنَكِّرُ الْمُنْكَرَ بِقَلْبِكَ وَ
لِسَانِكَ عَلَى حَسَبِ طَاقَتِكَ وَ إِمْكَانِكَ، ثُمَّ اقْتَضَاكَ الْعِلْمُ لِلْإِنْكَارِ (١)، وَ لَزِمَكَ أَنْ تُجَاهِدَ الْفُجَّارَ،
فَسِرْتَ فِي أَوْلَادِكَ وَ أَهَائِكَ، وَ شِيْعَتِكَ وَ مَوَالِيِكَ، وَ صَدَعْتَ بِالْحَقِّ وَ الْبَيِّنَةِ، وَ دَعَوْتَ إِلَى اللهِ
بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَ أَمَرْتَ بِإِقَامَةِ الْحُدُودِ وَ الطَّاعَةِ لِلْمَعْبُودِ، وَ نَهَيْتَ عَنِ الْخَبَائِثِ وَ الطُّغْيَانِ،

وَاجْهُوكَ بِالظُّلْمِ وَالْعُدْوَانِ.

فَجَاهَدْتَهُمْ بَعْدَ الْإِيعَازِ إِلَيْهِمْ، وَتَأْكِيدِ الْحُجَّةِ عَلَيْهِمْ، فَكَثَبُوا ذِمَامَكَ وَبَيْعَتَكَ، وَأَسْخَطُوا رَبَّكَ وَجَدَّكَ، وَبَدَّوْكَ بِالْحَرْبِ، فَثَبَّتَ لِلطَّعْنِ وَالضَّرْبِ، وَطَحَنَتِ جُنُودُ الْفُجَارِ، وَاقْتَحَمَتِ قَسَطَلُ الْغُبَارِ، مُجَالِدًا بَدَى الْفَقَارِ، كَأَنَّكَ عَلِيُّ الْمُخْتَارِ.
فَلَمَّا رَأَوْكَ ثَابِتَ الْجَاشِ، غَيْرَ خَائِفٍ وَلَا خَاشٍ، نَصَبُوا لَكَ غَوَائِلَ مَكْرِهِمْ،

١- «الانكار» خ ل.

ص: ٤٥٠

وَقَاتَلَوْكَ بِكَيْدِهِمْ وَشَرِّهِمْ، وَأَمَرَ اللَّعِينُ جُنُودَهُ فَمَنَعُواكَ الْمَاءَ وَوَرُودَهُ، وَنَاجَزُوكَ الْقِتَالَ، وَعَاجَلُوكَ النَّزَالَ، وَرَشَقُوكَ بِالسَّهَامِ وَالنَّبَالِ، وَبَسَطُوا إِلَيْكَ الْأَضْطِلَامَ، وَكَمْ يَرْعُوا لَكَ ذِمَامًا وَلَا رَاقِبُوا فِيكَ آثَامًا فِي قَتْلِهِمْ أَوْلِيَاءَكَ، وَنَهَبِهِمْ رِحَالَكَ وَأَنْتَ مُقَدَّمٌ فِي الْهَبَوَاتِ، وَمُحْتَمِلٌ لِلذَّيَّاتِ، قَدْ عَجَبْتَ مِنْ صَبْرِكَ مَلَائِكَةُ السَّمَاوَاتِ، فَأَحْدَقُوا (١) بِكَ مِنْ كُلِّ الْجِهَاتِ، وَأَثَخُنُوكَ بِالْجِرَاحِ، وَحَالُوا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الرُّوَّاحِ، وَكَمْ يَبْقَى لَكَ نَاصِرٌ، وَأَنْتَ مُحْتَسِبٌ صَابِرٌ، تَذُبُّ عَنْ نِسْوَتِكَ وَأَوْلَادِكَ، حَتَّى نَكْسُوكَ عَنْ جَوَادِكَ، فَهَوَيْتَ إِلَى الْأَرْضِ جَرِيحًا، تَطُوكَ الْخَيُْولُ بِحَوَافِرِهَا، وَتَعْلُوكَ الطُّغَاةُ بِبَوَاتِرِهَا.

قَدْ رَشَحَ لِلْمَوْتِ جَيْبُكَ، وَاخْتَلَفَتْ بِالْإِنْقِبَاضِ وَالْإِنْبِطَاطِ شِمَالُكَ وَيَمِينُكَ، تُدِيرُ طَرْفًا خَفِيًّا إِلَى رَحْلِكَ وَبَيْتِكَ، وَقَدْ شَغِلْتَ بِنَفْسِكَ عَنْ وَلَدِكَ وَأَهْلِيكَ (٢).

وَأَسْرَعَ فَرَسُكَ شَارِدًا، إِلَى خِيَامِكَ قَاصِدًا، مُحَمِّمًا بَاكِيًا؛ فَلَمَّا رَأَى النِّسَاءَ جَوَادِكَ مَخْزِيًّا، وَنَظَرَ سَرَجَكَ عَلَيْهِ مَلُوبِيًّا، بَرَزْنَ مِنَ الْخُدُورِ نَاشِرَاتِ الشُّعُورِ، عَلَى الْخُدُودِ لِاطِمَاتٍ، لِلْوُجُوهِ (٣) سَافِرَاتٍ، وَبِالْعَوِيلِ دَاعِيَاتٍ، وَبَعْدَ الْعِزِّ مُذَلَّلَاتٍ وَ إِلَى مَصْرَعِكَ مُبَادِرَاتٍ وَالشَّمْرُ جَالِسٌ عَلَى صَدْرِكَ، وَ

مَوْلَعٌ (٤) سَيْفُهُ عَلَى (٥) نَحْرِكَ، قَابِضٌ عَلَى (٦) شَيْبَتِكَ بِيَدِهِ، ذَابِحٌ لَكَ بِمُهَنْدِهِ.
قَدْ سَكَنْتَ حَوَاسِكَ، وَ خَفَيْتَ أَنْفَاسِكَ، وَ رُفِعَ عَلَى الْقَنَا رَأْسُكَ، وَ سُبِيَ أَهْلُكَ كَالْعَبِيدِ، وَ صُنِّدُوا فِي
الْحَدِيدِ، فَوْقَ أَقْتَابِ الْمَطِيَّاتِ، تَلْفَحُ وَجُوهُهُمْ حَرُّ الْهَاجِرَاتِ، يُسَاقُونَ فِي الْبَرَارِي وَ الْفَلَوَاتِ، أَيْدِيهِمْ
مَغْلُولَةٌ إِلَى الْأَعْنَاقِ، يُطَافُ بِهِمْ فِي الْأَسْوَاقِ.

١- « وَ أَحَدَقُوا » خ ل.

٢- « أَهْلِكَ » خ ل.

٣- از بحار الانوار. در نسخ: « الوجوه ».

٤- « مَوْلَعٌ » خ ل.

٥- « فِي » خ ل.

٦- « فِي » خ ل.

ص: ٤٥١

فَالْوَيْلُ لِلْعَصَاهِ الْفُسَاقِ، لَقَدْ قَتَلُوا بِقَتْلِكَ الْإِسْلَامَ، وَ عَطَّلُوا الصَّلَاةَ وَ الصِّيَامَ، وَ نَقَضُوا السُّنَنَ وَ الْأَحْكَامَ، وَ
هَدَمُوا قَوَاعِدَ الْإِيمَانِ، وَ حَرَّفُوا آيَاتِ الْقُرْآنِ، وَ هَمَلَجُوا فِي الْبَغْيِ وَ الْعُدْوَانِ.
لَقَدْ أَصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - مِنْ أَجْلِكَ مَوْتُورًا، وَ عَادَ كِتَابُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مَهْجُورًا،
وَ عُوْدِرَ الْحَقُّ إِذْ قُهِرَتْ مَقْهُورًا، وَ فُقِدَ بِفُقْدِكَ التَّكْبِيرُ وَ التَّهْلِيلُ وَ التَّحْرِيمُ وَ التَّحْلِيلُ وَ التَّنْزِيلُ وَ
التَّوَيْلُ، وَ ظَهَرَ بَعْدَكَ التَّغْيِيرُ وَ التَّبْدِيلُ وَ الْإِلْحَادُ وَ التَّعْطِيلُ وَ الْأَهْوَاءُ وَ الْأَصَالِيلُ وَ الْفِتْنُ وَ الْأَبَاطِيلُ.
فَقَامَ نَاعِيكَ عِنْدَ قَبْرِ جَدِّكَ الرَّسُولِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - فَنَعَاكَ إِلَيْهِ بِالِدَمْعِ الْهَطُولِ قَائِلًا: يَا رَسُولَ
اللَّهِ، قُتِلَ سِبْطُكَ وَ فَتَاكَ، وَ اسْتَبِيحَ أَهْلُكَ وَ حِمَاكَ، وَ سَبَّيْتَ بَعْدَكَ ذُرَارِيكَ، وَ وَقَعَ الْمَحْدُورُ
بِعْتْرَتِكَ وَ ذَوِيكَ، فَانزَعَجَ الرَّسُولُ، وَ بَكَى قَلْبُهُ الْمَهُولُ، وَ عَزَاهُ بِكَ الْمَلَائِكَةُ وَ الْأَنْبِيَاءُ، وَ فُجِعَتْ بِكَ

أُمُّكَ الزَّهْرَاءُ، وَ اخْتَلَفَتْ جُنُودُ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ تُعْزِي أَبَاكَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، وَ أُقِيمَتْ لَكَ الْمَاتِمُ فِي
أَعْلَى عِلِّيِّينَ، وَ لَطَمَتْ عَلَيْكَ الْحُورُ الْعَيْنُ، وَ بَكَتِ السَّمَاءُ وَ سُكَّانُهَا وَ الْجَنَانُ (١) وَ خَزَانُهَا وَ الْهَضَابُ
وَ أَقْطَارُهَا وَ الْبِحَارُ وَ حَيْثَانُهَا، وَ مَكَّةُ وَ بُيَانُهَا وَ الْجَنَانُ (٢) وَ وِلْدَانُهَا وَ الْبَيْتُ وَ الْمَقَامُ وَ الْمَشْعَرُ الْحَرَامُ
وَ الْحِلُّ وَ الْإِحْرَامُ.

اللَّهُمَّ فَبِحَرَمِهِ هَذَا الْمَكَانِ الْمُنِيفِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ احْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِمْ، وَ أَدْخِلْنِي
الْجَنَّةَ بِشَفَاعَتِهِمْ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ يَا أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ، يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ، يَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ، بِمُحَمَّدٍ خَاتَمِ
النَّبِيِّينَ، رَسُولِكَ إِلَى الْعَالَمِينَ أَجْمَعِينَ، وَ بِأَخِيهِ وَ ابْنِ عَمِّهِ

١- «وَالجبال» خ ل.

٢- «وَالبحار وحيثانها، والجنان» خ ل.

ص: ٤٥٢

الْأَنْزَعِ الْبَطِينِ، الْعَالِمِ الْمَكِينِ، عَلِيٍّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ بِفَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَ بِالْحَسَنِ الزَّكِيِّ
عِصْمَةَ الْمُتَّقِينَ، وَ بِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ أَكْرَمِ الْمُسْتَشْهِدِينَ، وَ بِأَوْلَادِهِ الْمُقْتُولِينَ، وَ بِعِتْرَتِهِ الْمَظْلُومِينَ، وَ
بِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ، وَ بِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ قِبْلَةَ الْأَوْلِيَيْنَ، وَ جَعْفَرَ بْنِ مُحَمَّدٍ أَصْدَقِ الصَّادِقِينَ، وَ
مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ مُظْهِرِ الْبَرَاهِينِ، وَ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى نَاصِرِ الدِّينِ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ قُدْوَةَ الْمُهْتَدِينَ، وَ عَلِيٍّ
بْنِ مُحَمَّدٍ أَرْهَادِ الزَّاهِدِينَ وَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَارِثِ الْمُسْتَخْلَفِينَ وَ الْحُجَّةِ عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ، أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِينَ الْأَبْرِيْنَ، آلِ طه وَ يس، وَ أَنْ تَجْعَلَنِي فِي الْقِيَامَةِ مِنَ الْأَمِينِ
الْمُطْمَئِنِّينَ الْفَائِزِينَ، الْفَرِحِينَ الْمُسْتَبْشِرِينَ.

اللَّهُمَّ اكْتُبْنِي فِي الْمُسْلِمِينَ، وَ أَحِقِّنِي بِالصَّالِحِينَ، وَ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ، وَ انصُرْنِي عَلَى

الْبَاغِينَ، وَكَفَّنِي كَيْدَ الْحَاسِدِينَ، وَاصْرِفْ عَنِّي مَكْرَ الْمَاكِرِينَ، وَاقْبِضْ عَنِّي أَيْدِيَ الظَّالِمِينَ، وَاجْمَعْ
بَيْنِي وَبَيْنَ السَّادَةِ الْمِيَامِينَ فِي أَعْلَى عَلِّيِّينَ، مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَقْسِمُ عَلَيْكَ بِنَبِيِّكَ الْمَعْصُومِ، وَبِحُكْمِكَ الْمَحْتُومِ، وَنَهْيِكَ الْمَكْتُومِ، وَبِهَذَا الْقَبْرِ الْمَلْمُومِ،
الْمُوسَدِّ فِي كَفَنِهِ الْإِمَامَ الْمَعْصُومَ، الْمَقْتُولَ الْمَظْلُومَ، أَنْ تَكْشِفَ مَا بِي مِنَ الْغُومِ، وَتَصْرِفَ عَنِّي شَرَّ
الْقَدَرِ الْمَحْتُومِ، وَتُجِيرَنِي مِنَ النَّارِ ذَاتِ السَّمُومِ.

اللَّهُمَّ جَلِّبْنِي بِنِعْمَتِكَ، وَرَضِّنِي بِقِسْمِكَ، وَتَعَمَّدْنِي بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ، وَبَاعِدْنِي مِنْ مَكْرِكَ وَنِقْمِكَ.

ص: ٤٥٣

اللَّهُمَّ اغْصِنِي مِنَ الزَّلَلِ، وَسَدِّدْنِي فِي الْقَوْلِ وَالْعَمَلِ، وَافْسَحْ لِي فِي مُدَّةِ الْأَجَلِ، وَاعْفِنِي مِنَ الْأَوْجَاعِ
وَالْعِلَالِ، وَبَلِّغْنِي بِمَوَالِيَّ وَبِفَضْلِكَ أَفْضَلَ الْأَمَلِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاقْبَلْ تَوْبَتِي، وَارْحَمْ عِبْرَتِي، وَأَقْلِبْ عَثْرَتِي، وَنَفْسَ كُرْبَتِي، وَ
اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي، وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي.

اللَّهُمَّ لَا تَدْعُ لِي فِي هَذَا الْمَشْهَدِ الْمُعْظَمِ وَالْمَحَلِّ الْمُكْرَمِ ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ وَلَا عَيْبًا إِلَّا اسْتَرْتَهُ وَلَا غَمًّا
إِلَّا كَشَفْتَهُ وَلَا رِزْقًا إِلَّا بَسَطْتَهُ وَلَا جَاهًا إِلَّا عَمَّرْتَهُ وَلَا فُسَادًا إِلَّا أَصْلَحْتَهُ وَلَا أَمَلًا إِلَّا بَلَّغْتَهُ وَلَا دُعَاءً إِلَّا أَجَبْتَهُ
وَلَا مُضِيْقًا (١) إِلَّا فَرَّجْتَهُ وَلَا شَمَلًا إِلَّا جَمَعْتَهُ وَلَا أَمْرًا إِلَّا أَتَمَمْتَهُ وَلَا مَالًا إِلَّا كَثَّرْتَهُ (٢) وَلَا خُلُقًا

إِلَّا حَسَّنْتَهُ وَلَا إِفْثاقًا إِلَّا أَخْلَفْتَهُ وَلَا حَالًا إِلَّا عَمَّرْتَهُ وَلَا حَسُودًا إِلَّا قَمَعْتَهُ وَلَا عَدُوًّا إِلَّا أَرَدَيْتَهُ وَلَا شَرًّا
إِلَّا كَفَيْتَهُ وَلَا مَرَضًا إِلَّا شَفَيْتَهُ وَلَا بَعِيدًا إِلَّا أَدْبَيْتَهُ وَلَا شَعْنًا إِلَّا لَمَمْتَهُ وَلَا سُؤَالَ إِلَّا أَعْطَيْتَهُ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْعَاجِلِ، وَثَوَابَ الْآجِلِ.

اللَّهُمَّ اغْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنِ الْحَرَامِ، وَبِفَضْلِكَ عَنِ جَمِيعِ الْأَنَامِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَقَلْبًا خَاشِعًا، وَيَقِينًا شَافِيًا، وَعَمَلًا زَاكِيًا، وَصَبْرًا جَمِيلًا، وَأَجْرًا جَزِيلًا.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شُكْرَ نِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَزِدْ فِي إِحْسَانِكَ وَكَرَمِكَ إِلَيَّ، وَاجْعَلْ قَوْلِي فِي النَّاسِ مَسْمُوعًا،
 وَعَمَلِي عِنْدَكَ مَرْفُوعًا، وَآثِرِي فِي الْخَيْرَاتِ مَتَّبُوعًا، وَعَدُوِّي مَقْمُوعًا.
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْأَخْيَارِ، فِي آنَاءِ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ؛ وَاكْفِنِي شَرَّ الْأَشْرَارِ، وَ
 طَهِّرْنِي مِنَ الذُّنُوبِ وَالْأَوْزَارِ، وَاجْرِنِي مِنَ النَّارِ، وَاجْلِنِي (۳)

۱- « مَضِيقًا » خ ل.

۲- « أَكْثَرْتَهُ » خ ل.

۳- « أَذْخَلْنِي » خ ل.

ص: ۴۵۴

دَارِ الْقَرَارِ، وَاعْفِرْ لِي وَاجْمَعِ إِخْوَانِي فِيكَ وَآخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
 الرَّاحِمِينَ.

پس روی به قبله کن و دو رکعت نماز بکن و در رکعت اول سوره «انبیا» و در رکعت دوم سوره
 «حشر» بخوان و در قنوت نماز این دعا بخوان:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَالْأَرْضَيْنِ
 السَّبْعِ، وَمَا فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ، خِلَافًا لِأَعْدَائِهِ، وَتَكْذِيبًا لِمَنْ عَدَلَ بِهِ، وَإِقْرَارًا لِرُبُوبِيَّتِهِ، وَ
 خُضُوعًا (۱) لِعِزَّتِهِ.

الأوَّلُ بغيرِ أوَّلٍ وَالأخِرُ إلى غيرِ آخرٍ، الظَّاهِرُ على كُلِّ شَيْءٍ بِقُدْرَتِهِ، الباطِنُ دُونَ كُلِّ شَيْءٍ بِعِلْمِهِ وَ
 لُطْفِهِ، لَا تَقِفُ العُقُولُ على كُنْهِ عَظَمَتِهِ وَلا تُدْرِكُ الأَوْهَامُ حَقِيقَةَ ما هَيْبَتِهِ وَلا تَتَصَوَّرُ الأَنفُسُ مَعَانِيَ
 كَيْفِيَّتِهِ، مُطَّلِعًا على الضَّمائِرِ، عارِفًا بالسَّرائِرِ «يَعْلَمُ خَائِنَةَ الأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ» (۲).

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ عَلَى تَصَدِيقِي رَسُولِكَ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -، وَإِيمَانِي بِهِ، وَعِلْمِي بِمَنْزِلَتِهِ، وَ

إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ النَّبِيُّ الَّذِي نَطَقَتِ الْحِكْمَةُ بِفَضْلِهِ، وَبَشَّرَتِ الْأَنْبِيَاءُ بِهِ، وَدَعَتِ إِلَى الْإِقْرَارِ بِمَا جَاءَ بِهِ، وَحَثَّتْ عَلَى تَصَدِيقِهِ بِقَوْلِهِ تَعَالَى: «الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ» (٣).

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ إِلَى الثَّقَلَيْنِ، وَ سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ الْمُصْطَفَيْنِ، وَ عَلَى أَخِيهِ وَ ابْنِ عَمِّهِ، الَّذِينَ لَمْ يُشْرِكَا بِكَ طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا، وَ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ

١- «وخشوعاً» خ ل.

٢- غافر: ١٩.

٣- اعراف: ١٥٧.

ص: ٤٥٥

الْعَالَمِينَ، وَ عَلَى سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ، صَلَاةً خَالِدَةً الدَّوَامِ، عَدَدَ قَطْرِ الرَّهَامِ، وَ زِينَةَ الْجِبَالِ وَ الْآكَامِ، مَا أَوْرَقَ السَّلَامُ، وَ اخْتَلَفَ الضِّيَاءُ وَ الظَّلَامُ، وَ عَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ، الْأَيْمَةَ الْمُهْتَدِينَ، الَّذِينَ عَنِ الدِّينِ، عَلَى، وَ مُحَمَّدٍ، وَ جَعْفَرٍ، وَ مُوسَى، وَ عَلِيٍّ، وَ مُحَمَّدٍ، وَ عَلِيٍّ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُجَّةَ، الْقَوَامِ بِالْقِسْطِ، وَ سَلَالَةَ السَّبْطِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْإِمَامِ فَرَجًا قَرِيبًا، وَ صَبْرًا جَمِيلًا، وَ نَصْرًا عَزِيزًا، وَ غِنَى عَنِ الْخَلْقِ، وَ ثَبَاتًا فِي الْهُدَى وَ التَّوْفِيقَ لِمَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى، وَ رِزْقًا وَاسِعًا حَلَالًا طَيِّبًا مَرِيئًا دَارًا سَائِغًا فَاضِلًا مُفْضَلًا (١) صَبَابًا، مِنْ غَيْرِ كَدٍّ وَ لَا نَكْدٍ وَ لَا مِنَّةٍ مِنْ أَحَدٍ، وَ عَافِيَةً مِنْ كُلِّ بَلَاءٍ وَ سَقَمٍ وَ مَرَضٍ وَ الشُّكْرِ عَلَى الْعَافِيَةِ وَ النِّعْمَاءِ؛ وَ إِذَا جَاءَ الْمَوْتُ فَاقْبِضْنَا عَلَى أَحْسَنِ مَا يَكُونُ لَكَ طَاعَةً عَلَى مَا أَمَرْتَنَا مُحَافِظِينَ، حَتَّى تُؤَدِّيَنَا إِلَى جَنَّاتِ النَّعِيمِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَوْحِشْنِي مِنَ الدُّنْيَا، وَآنِسْنِي بِالْآخِرَةِ؛ وَإِنَّهُ لَا يُوحِشُ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا خَوْفُكَ وَلَا يُونسُ بِالْآخِرَةِ إِلَّا رَجَاؤُكَ.

اللَّهُمَّ لَكَ الْحُجَّةُ لَا عَلَيْكَ وَإِلَيْكَ الْمُسْتَكِي لَا مِنْكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَعِنِّي عَلَى نَفْسِي الظَّالِمَةِ العَاصِيَّةِ، وَشَهْوَتِي الغَالِبَةِ، وَاخْتِمِ لِي بِالْعَافِيَةِ.

اللَّهُمَّ إِنَّ اسْتِغْفَارِي إِيَّاكَ - وَأَنَا مُصِرٌّ عَلَى مَا نَهَيْتَ - قَلَّةٌ حَيَاءٍ، وَتَرْكِي الْاسْتِغْفَارَ مَعَ عِلْمِي بِسَعَةِ حِلْمِكَ تَضْيَعُ لِحَقِّ الرَّجَاءِ.

اللَّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبِي تُؤَيِّسُنِي أَنْ أَرْجُوكَ، وَإِنَّ عِلْمِي بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ يَمْنَعُنِي أَنْ أَخْشَاكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَصَدِّقْ رَجَائِي لَكَ، وَكَذِّبْ خَوْفِي مِنْكَ، وَكُنْ لِي عِنْدَ أَحْسَنِ ظَنِّي بِكَ، يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ.

١- «مُفَضَّلًا» خ ل.

ص: ٤٥٦

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَيِّدْنِي بِالْعِصْمَةِ، وَأَنْطِقْ لِسَانِي بِالْحِكْمَةِ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يَنْدَمُ عَلَى مَا ضَيَعَهُ فِي أَمْسِهِ وَلَا يُغْبِنُ حَظُّهُ فِي يَوْمِهِ وَلَا يَهْمُ لِرِزْقِ غَدِهِ.

اللَّهُمَّ إِنَّ الْغِنَى مَنِ اسْتَعْنَى بِكَ وَافْتَقَرَ إِلَيْكَ وَالْفَقِيرَ مَنِ اسْتَعْنَى بِخَلْقِكَ عَنْكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاعْنِنِي عَنْ خَلْقِكَ بِكَ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ لَا يَبْسُطُ كَفًّا إِلَّا إِلَيْكَ.

اللَّهُمَّ إِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ قَطَّ وَآمَامَهُ التَّوْبَةُ، وَوَرَاءَهُ الرَّحْمَةُ؛ وَإِنْ كُنْتُ ضَعِيفَ الْعَمَلِ فَإِنِّي فِي رَحْمَتِكَ قَوِيٌّ الْأَمَلِ، فَهَبْ لِي ضَعْفَ عَمَلِي لِقُوَّةِ أَمَلِي.

اللَّهُمَّ إِنَّ كُنْتُ تَعَلَّمْتُ أَنَّ مَا فِي عِبَادِكَ مَنْ هُوَ أَقْسَى قَلْبًا مِنِّي وَأَعْظَمُ مِنِّي ذَنْبًا، فَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّهُ لَا مَوْلَى أَعْظَمَ مِنْكَ طَوْلًا، وَأَوْسَعَ رَحْمَةً وَعَفْوًا؛ فَيَا مَنْ هُوَ أَوْحَدٌ فِي رَحْمَتِهِ، اغْفِرْ لِمَنْ لَيْسَ بِأَوْحَدٍ فِي

خَطِيبَتِهِ.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمَرْتَنَا فَعَصَيْنَا، وَنَهَيْتَ فَمَا انْتَهَيْنَا، وَذَكَرْتَ فَتَنَّا سَيْنَا، وَبَصَّرْتَ فَتَعَامَيْنَا، وَحَذَّرْتَ فَتَعَدَّيْنَا، وَ مَا كَانَ ذَلِكَ جَزَاءَ إِحْسَانِكَ إِلَيْنَا، وَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِمَا أَعْلَنَّا وَ أَخْفَيْنَا، وَ أَخْبَرُ بِمَا نَأْتِي وَ مَا أَتَيْنَا، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا أَخْطَأْنَا وَ نَسِينَا، وَ هَبْ لَنَا حُقُوقَكَ لَدَيْنَا، وَ أَيْمَّ إِحْسَانِكَ إِلَيْنَا، وَ أَسْئَلُ رَحْمَتَكَ عَلَيْنَا.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهَذَا الصِّدِّيقِ الْإِمَامِ، وَ نَسْأَلُكَ بِالْحَقِّ الَّذِي جَعَلْتَهُ لَهُ، وَ لِجَدِّهِ رَسُولِكَ، وَ لِأَبَوَيْهِ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ أَهْلِ بَيْتِ الرَّحْمَةِ، إِذْ رَارَ الرِّزْقِ الَّذِي بِهِ قِوَامُ حَيَاتِنَا، وَ صَلَاحُ أَحْوَالِ عِيَالِنَا، فَأَنْتَ الْكَرِيمُ الَّذِي تُعْطِي مَنْ سَعَى، وَ تَمْنَعُ مَنْ قُدْرَهُ، وَ نَحْنُ نَسْأَلُكَ مِنَ الرِّزْقِ مَا يَكُونُ صَلَاحًا لِلدُّنْيَا، وَ بَلَغًا لِلْآخِرَةِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اغْفِرْ لَنَا وَ لِوَالِدَيْنَا، وَ لِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ، وَ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ النَّارِ.

ص: ۴۵۷

پس رکوع و سجود می کنی و تشهد می خوانی و سلام می گویی، پس چون تسبیح فاطمه علیها السلام بخوانی چهل مرتبه بگو:

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ.

و از خدا سؤال کن که تو را از گناهان نگاه دارد و از عذاب خود نجات بخشد و توفیق عمل نیک

کرامت فرماید و اعمال را قبول نماید. و بایست نزد سر قبر و دو رکعت نماز بکن به نحوی که

گذشت، پس خود را به ضریح بچسبان و ببوس و بگو:

زَادَ اللَّهُ فِي شَرَفِكُمْ وَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

و دعا کن برای خود، و پدر و مادر خود و هر که خواهی (۱).

مؤلف گوید که: این زیارت را با تغییرها و زیادتی‌ها در مزارات ایراد کرده‌اند و به سید مرتضی - رضی الله عنه - نسبت داده‌اند و از زیارات مطلقه شمرده‌اند؛ پس دور نیست که بنابراین در سایر ایام نیز توان خواند این زیارت را.

۱- مزار کبیر: ۴۹۶، - ۵۱۴ بحارالانوار: ۳۲۸/۱۰۱ ح ۹ و ص ۳۱۷ ح ۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۰۹/۳ ش ۱۱۸۱.

ص: ۴۵۸

فصل دوم: در بیان فضیلت و کیفیت زیارت اربعین - یعنی بیستم ماه صفر - است

در کتب معتبره از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام روایت کرده‌اند که: علامات مؤمن پنج چیز است: نماز پنجاه و یک رکعت از فریضه و نافله در شب و روز و زیارت روز اربعین و انگشتر در دست راست کردن و جبین را در سجده بر خاک گذاشتن و «بسم الله الرحمن الرحيم» را بلند گفتن (۱).

و از عطا منقول است که گفت: با جابر بن عبدالله انصاری بودم در روز بیستم ماه صفر، چون به غاضریه رسیدیم در آب فرات غسل کرد و پیراهن طاهری که با خود داشت پوشید، پس گفت که آیا با تو چیزی از بوی خوش هست ای عطا؟ گفتم: با من سعد هست. پس قدری از آن سعد گرفت و بر سر و بدن پاشید و با پای برهنه روانه شد تا ایستاد نزد سر مبارک حضرت امام حسین و سه مرتبه الله اکبر گفت. پس افتاده و بیهوش شد و چون به هوش آمد شنیدم که می‌گفت:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا آلَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ مِنْ خَلْقِهِ، السَّلَامُ

عَلَيْكُمْ يَا سَادَاتِ السَّادَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا لِيُوثَ الْغَابَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا سَفِينَةَ النَّجَاهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا وَارِثَ عِلْمِ الْأَنْبِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا وَارِثَ آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ،

۱- مزار مفید: ۵۳ ح ۱، تہذیب الاحکام: ۵۲/۶ ح ۱۲۲، مصباح المہجّد: ۷۸۷ - ۷۸۸، مزار کبیر: ۳۵۲،
مصباح الزائر: ۲۸۶، حاشیہ مصباح کفعمی: ۴۸۹، بحار الانوار: ۲۹۲/۸۲ ح ۲۱ و ج ۷۵/۸۵ ح ۷ و ج
۱۰۶/۱۰۱ ح ۱۷ و ص ۳۲۹ ح ۱، موسوعۂ زیارات المعصومین علیہم السلام: ۲۱۲/۳ ش ۱۰۷۰.

ص: ۴۵۹

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا وَارِثَ نُوحِ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا وَارِثَ
إِسْمَاعِيلَ ذَبِيحِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ.
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا ابْنَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا ابْنَ عَلِيِّ الْمُرْتَضَى، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ
الزَّهْرَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا شَهِيدُ ابْنِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا قَتِيلُ ابْنِ الْقَتِيلِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَ
ابْنَ وَلِيِّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ عَلَى خَلْقِهِ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَآمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَبَرَرْتَ وَ
الِدَيْكَ، وَجَاهَدْتَ عَدُوَّكَ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ تَسْمَعُ الْكَلَامَ وَتَرُدُّ الْجَوَابَ، وَأَنَّكَ حَبِيبُ اللَّهِ وَخَلِيلُهُ وَنَجِيبُهُ، وَصَفِيُّهُ وَابْنُ صَفِيِّهِ.
زُرْتُكَ مُشْتَقًا، فَكُنْ لِي شَفِيعًا إِلَى اللَّهِ، يَا سَيِّدِي أَسْتَشْفِعُ إِلَى اللَّهِ بِجَدِّكَ سَيِّدِ النَّبِيِّينَ، وَبِأَبِيكَ سَيِّدِ
الْوَصِيِّينَ، وَبِأُمَّكَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ.

لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلِيكَ وَظَالِمِيكَ وَشَانِيكَ وَمُبْغِضِيكَ، مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ.

پس خم شد و دو طرف روی خود را بر قبر مقدس مالید و چهار رکعت نماز کرد، پس آمد به نزد

قبر علی بن الحسین علیهما السلام و گفت:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَابْنَ مَوْلَايَ، لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلَكَ، لَعَنَ اللَّهُ ظَالِمَكَ، أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ بِمَحَبَّتِكُمْ، وَ
أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ (۱) مِنْ عَدُوِّكُمْ.

پس قبر را بوسید و دو رکعت نماز کرد و رو به جانب قبر شهدا کرد و گفت:

السَّلَامُ عَلَى الْأَرْوَاحِ الْمُنِيخَةِ بِقَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ.

۱- « أَتَبْرَأُ إِلَيْهِ » خ ل.

ص: ۴۶۰

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا شَيْعَةَ اللَّهِ، وَ شَيْعَةَ رَسُولِهِ، وَ شَيْعَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ.
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا طَاهِرُونَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَهْدِيُّونَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَبْرَارُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ عَلَى
مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْحَافِينَ بِقُبُورِكُمْ.

جَمَعَنِي اللَّهُ وَ إِيَّاكُمْ فِي مُسْتَقَرِّ رَحْمَتِهِ تَحْتَ عَرْشِهِ.

پس آمد به نزد قبر حضرت عباس و ایستاد نزد قبر و گفت:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْقَاسِمِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَبَّاسَ بْنَ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ.
أَشْهَدُ لَقَدْ (۱) بِالْعَتِّ فِي النَّصِيحَةِ، وَ أَدَيْتَ الْأَمَانَةَ، وَ جَاهَدْتَ عَدُوَّكَ وَ عَدُوَّ أَخِيكَ؛ فَصَلَّواتُ اللَّهِ
عَلَى رُوحِكَ الطَّيِّبَةِ، وَ جَزَاكَ اللَّهُ مِنْ أَحْ خَيْرًا.

پس دو رکعت نماز کرد و خدا را خواند برای حاجتهای خود و برگشت (۲).

و به سند معتبر منقول است از صفوان جمّال که گفت: مولای من حضرت صادق - صلوات الله علیه

- به من گفت در زیارت اربعین که: زیارت می کنی در هنگامی که روز بلند شده باشد و می گویی:

السَّلَامُ عَلَى وَلِيِّ اللَّهِ وَ حَبِيبِهِ، السَّلَامُ عَلَى خَلِيلِ اللَّهِ وَ نَجِيِّهِ، السَّلَامُ عَلَى صَفِيِّ اللَّهِ وَ ابْنِ صَفِيِّهِ، السَّلَامُ

عَلَى الْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَى أَسِيرِ الْكُرْبَاتِ، وَقَتِيلِ الْعَبْرَاتِ.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ وَلِيُّكَ وَابْنُ وَلِيِّكَ، وَصَفِيِّكَ وَابْنُ صَفِيِّكَ، الْفَائِزُ بِكَرَامَتِكَ، أَكْرَمْتَهُ بِالشَّهَادَةِ، وَ
حَبَوْتَهُ بِالسَّعَادَةِ، وَاجْتَبَيْتَهُ بِطَيْبِ الْوِلَادَةِ، وَجَعَلْتَهُ سَيِّدًا

١- «أشهد أنك قد» خ ل.

٢- مصباح الزائر: ٢٨٦ - ٢٨٨، بحار الانوار: ١٠١/٣٣٠ ح ١، موسوعة زيارات المعصومين عليهم السلام:
٢٦٠/٣ ش ١١٤١ و ص ٤٣٢ ش ١١٨٤ و ص ٥٣٧ پاورقى ٢.

ص: ٤٦١

مِنَ السَّادَةِ، وَقَائِدًا مِّنَ الْقَادَةِ، وَذَائِدًا مِّنَ الذَّادَةِ، وَأَعْطَيْتَهُ مَوَارِيثَ الْأَنْبِيَاءِ، وَجَعَلْتَهُ حُجَّةً عَلَى خَلْقِكَ
مِنَ الْأَوْصِيَاءِ، فَأَعْذَرَ فِي الدُّعَاءِ، وَمَنْحِ النَّصْحِ، وَبَدَلَ مُهْجَتَهُ فِيكَ، لِيَسْتَنْقِذَ عِبَادَكَ مِنَ الْجَهَالَةِ، وَ
حَيْرَةِ الضَّلَالَةِ.

وَقَدْ تَوَازَرَ عَلَيْهِ مَنْ غَرَّتْهُ الدُّنْيَا، وَبَاعَ حَظَّهُ بِالْأَرْدَلِ الْأَذْنَى، وَشَرَى آخِرَتَهُ بِالثَّمَنِ الْأَوْكَسِ، وَتَغَطَّرَسَ وَ
تَرَدَّى فِي هَوَاهُ، وَاسْخَطَكَ وَاسْخَطَ نَبِيِّكَ، وَأَطَاعَ مِنْ عِبَادِكَ أَهْلَ الشَّقَاقِ وَالنَّفَاقِ وَحَمَلَةَ الْأَوْزَارِ،
الْمُسْتَوْجِبِينَ النَّارَ (١).

فَجَاهَدَهُمْ فِيكَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا، حَتَّى سَفِكَ فِي طَاعَتِكَ دَمَهُ، وَاسْتَبِيحَ حَرِيمَهُ.
اللَّهُمَّ فَالْعَنُهُمْ لَعْنًا وَيْلًا، وَعَذِّبْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ أَمِينُ اللَّهِ وَابْنُ أَمِينِهِ، عِشْتَ سَعِيدًا، وَمَضَيْتَ حَمِيدًا، وَمُتَّ فَقِيدًا مَظْلُومًا شَهِيدًا.
وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ مُنْجِزٌ لَكَ مَا وَعَدَكَ، وَمُهْلِكٌ مَنْ خَدَلَكَ، وَمُعَذِّبٌ مَنْ قَتَلَكَ.
وَأَشْهَدُ أَنَّكَ وَقَيْتَ بِعَهْدِ اللَّهِ، وَجَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ.

فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ.
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي وَلِيُّ لِمَنْ وَالَاهُ، وَ عَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاهُ.
 يَا أَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُورًا فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَ الْأَرْحَامِ الطَّاهِرَةِ؛ لَمْ
 تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ بِأَنْجَاسِهَا، وَ لَمْ تُبَسِّسْكَ الْمُدْلِهَمَاتُ مِنْ ثِيَابِهَا.
 وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّينِ، وَ أَرْكَانِ الْمُسْلِمِينَ، وَ مَعْقِلِ الْمُؤْمِنِينَ.
 وَأَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ، الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ، الْهَادِي الْمَهْدِيُّ.

۱- «لِلنَّارِ» خ ل.

ص: ۴۶۲

وَ أَشْهَدُ أَنَّ الْأَئِمَّةَ مِنْ وَ لَدَيْكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى، وَ أَعْلَامُ الْهُدَى وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَ الْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا.
 وَأَشْهَدُ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ، وَ بِيَا بَيْتِكُمْ مُوقِنٌ، بِشَرَائِعِ دِينِي وَ خَوَاتِيمِ عَمَلِي، وَ قَلْبِي لِقَلْبِكُمْ سَلِيمٌ، وَ أَمْرِي
 لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ، وَ نُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ، حَتَّى يَأْذَنَ اللَّهُ لَكُمْ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ، لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ؛ صَلَوَاتُ اللَّهِ
 عَلَيْكُمْ، وَ عَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَ أَجْسَادِكُمْ، وَ شَاهِدِكُمْ وَ غَائِبِكُمْ، وَ ظَاهِرِكُمْ وَ بَاطِنِكُمْ، آمِينَ رَبَّ
 الْعَالَمِينَ.

و دو رکعت نماز می کنی و هر دعا که خواهی می کنی و برمی گردی (۱).

و سید ابن طاووس - علیه الرحمه - گفته است که: من برای این زیارت وداعی یافته‌ام که مخصوص
 است به این زیارت:

باید که بایستی پیش روی ضریح و بگویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ عَلِيِّ الْمُرْتَضَى وَ صَبِيِّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
 ابْنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِثَ الْحَسَنِ الزَّكِيِّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ

اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَ شَاهِدَهُ عَلَى خَلْقِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ الشَّهِيدَ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَ ابْنَ مَوْلَايَ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَ آتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَ جَاهَدْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ. وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ عَلَى بَيْنِهِ مِنْ رَبِّكَ.
أَتَيْتُكَ يَا مَوْلَايَ زَائِرًا وَ اِفِدَاءً رَاغِبًا، مُقِرًّا لَكَ بِالذُّنُوبِ، هَارِبًا إِلَيْكَ مِنَ الْخَطَايَا، لِتَشْفَعَ لِي عِنْدَ رَبِّكَ، يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ حَيًّا وَ مَيِّتًا؛ فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ مَقَامًا مَعْلُومًا، وَ شَفَاعَةً مَقْبُولَةً.

١- تهذيب الاحكام: ١١٣/٦ ح ٢٠١، مصباح المتهجد: ٧٨٨ - ٧٩٠، مزار كبير: ٥١٤، اقبال الاعمال:
١٠١/٣، مصباح الزائر: ٢٨٨، بحار الانوار: ٣٣١/١٠١ ح ٢، موسوعة زيارات المعصومين عليهم السلام:
٤٢٩/٣ ش ١١٨٣.

ص: ٤٦٣

لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ حَرَمَكَ وَ غَصَبَ حَقَّكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ خَذَلَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ دَعَاكَ فَلَمْ يُجِبْكَ وَ لَمْ يُعِنِكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ مَنَعَكَ مِنْ حَرَمِ اللَّهِ وَ حَرَمِ رَسُولِهِ، وَ حَرَمِ أَبِيكَ وَ أَخِيكَ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ مَنَعَكَ مِنْ شُرْبِ مَاءِ الْفُرَاتِ، لَعْنَا كَثِيرًا يَتَّبِعُ بَعْضُهَا بَعْضًا.
اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ،
«وَ سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ» (١).

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِهِ، وَ ارزُقْنِيهِ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَ حَيَّتْ يَا رَبُّ، وَ إِنْ مِتُّ فَاحْشُرْنِي فِي رُؤْمَرَتِهِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (٢).

۱- شعراء: ۲۲۷.

۲- مصباح الزائر: ۲۹۰، اقبال الاعمال: ۱۰۳/۳، بحار الانوار: ۳۳۲/۱۰۱ - ۳۳۳ ذیل ح ۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۷۸/۳ ش ۱۲۴۶.

ص: ۴۶۴

فصل سوم: در بیان کیفیت و فضیلت زیارت آن حضرت است در ایام ماههای مبارک رجب و شعبان و رمضان

به سند معتبر منقول است از حضرت صادق علیه السلام که: هر که زیارت کند حسین بن علی علیهما

السلام را در شب نیمه شعبان، حق تعالی گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد (۱).

و به چند سند معتبر از حضرت امام زین العابدین و امام جعفر صادق علیهما السلام منقول است که:

هر که خواهد که مصافحه کند با او صد و بیست و چهار هزار پیغمبر، پس باید که زیارت کند قبر

ابی عبدالله الحسین علیه السلام را در نیمه شعبان؛ به درستی که ارواح پیغمبران علیهم السلام رخصت

می طلبند در زیارت آن حضرت پس رخصت می یابند؛ که از ایشان اند پنج پیغمبر اولو العزم.

پرسیدند که: کدام اند آنها؟

فرمود که: نوح و ابراهیم و موسی و عیسی و محمد - صلی الله علیهم اجمعین -؛ ایشان که مبعوث

شده اند به مشرق و مغرب زمین (۲).

و در حدیث معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: چون نیمه ماه شعبان می شود،

منادی از افق اعلی ندا می کند که: ای زیارت کنندگان حسین بر گردید

۱- کامل الزیارات: ۱۷۴ ب ۷۱ ح ۶ و ص ۱۸۲ ب ۷۲ ح ۱۱، بحار الانوار: ۹۳/۱۰۱ ح ۱ و ص ۱۰۵ ح ۱۵

و ۱۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۹/۳ ش ۹۸۲.

۲- کامل الزیارات: ۱۷۹ ب ۷۲ ح ۲، مزار مفید: ۴۲ ح ۱، مزار کبیر: ۳۴۶، اقبال الاعمال: ۳۳۸/۳، بحار الانوار: ۵۸/۱۱ ح ۶۱ و ج ۹۳/۱۰۱ ح ۲ و ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۴/۳ ش ۸۴۵

ص: ۴۶۵

که گناهان شما آمرزیده شد و ثواب شما بر پروردگار شما و پیغمبر شما است (۱).

و در روایت معتبر دیگر فرمود که: هر که سه سال متوالی در نصف شعبان آن حضرت را زیارت کند، گناهانش آمرزیده می شود (۲).

و در حدیث معتبر دیگر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که: زیارت کننده حسین علیه السلام در نصف شعبان، گناهانش آمرزیده می شود و در آن سال بر او گناهی نوشته نمی شود؛ پس اگر در سال دیگر زیارت کند باز گناهانش آمرزیده می شود (۳).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که در یک شب از سه شب قبر حسین بن علیّ علیهما السلام را زیارت کند، گناهان گذشته و آینده اش آمرزیده شود: شب عید فطر، یا شب عید اضحی، یا شب نیمه شعبان (۴).

و در حدیث دیگر فرمود که: هر که آن حضرت را زیارت کند در شب نیمه شعبان و شب فطر و شب عرفه در یک سال، بنویسد حقّ تعالی از برای او ثواب هزار حج مقبول و هزار عمره مقبول؛ و برآورده شود از برای او هزار حاجت از حاجتهای دنیا و آخرت (۵).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: در شب نیمه شعبان می آمرزد حق تعالی هر کس را که زیارت امام حسین علیه السلام بکند گناهان گذشته ایشان را و به ایشان می گویند که: عمل را از سر

گیر (۶).

و به سندهای صحیح و غیر صحیح مروی است که ابن ابی نصر از حضرت

- ۱- کافی: ۵۸۹/۴ ح ۹، کامل زیارات: ۱۷۹ ب ۷۲ ح ۱ و ص ۱۸۰ ح ۳، من لا يحضره الفقيه: ۵۸۲/۲ ح ۳۱۸۰، مزار مفید: ۴۳ ح ۲، تهذیب الاحکام: ۴۹/۶ ح ۱۱۰، مزار کبیر: ۳۴۷، بحار الانوار: ۹۴/۱۰۱ ح ۵ و ۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۸/۳ ش ۹۸۰.
- ۲- کامل زیارات: ۱۸۰ ب ۷۲ ح ۴، مزار مفید: ۴۴ ح ۴، مزار کبیر: ۳۴۷، بحار الانوار: ۹۴/۱۰۱ ح ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۲/۳ ش ۹۸۷.
- ۳- کامل زیارات: ۱۸۰ ب ۷۲ ح ۵، بحار الانوار: ۹۴/۱۰۱ ح ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۹/۳ ش ۸۷۳.
- ۴- کامل زیارات: ۱۸۰ ب ۷۲ ح ۶، مزار مفید: ۴۵ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۴۹/۶ ح ۱۱۲، مزار کبیر: ۳۴۸، بحار الانوار: ۹۰/۱۰۱ ح ۲۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۱/۳ ش ۹۸۶.
- ۵- کامل زیارات: ۱۸۰ ب ۷۲ ح ۷، و ص ۹۵ ح ۱۱، مزار مفید: ۵۰ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۵۱/۶ ح ۱۱۹، مزار کبیر: ۳۵۰، مصباح الزائر: ۳۲۹، بحار الانوار: ۹۰/۱۰۱ ح ۲۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۹/۳ ش ۹۸۱.
- ۶- کامل زیارات: ۱۸۱ ب ۷۲ ح ۱۰، اقبال الاعمال: ۳۳۹/۳، بحار الانوار: ۹۵/۱۰۱ ح ۱۲ و ۱۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۱/۳ ش ۹۸۵.

ص: ۴۶۶

امام رضا - صلوات الله عليه - سؤال نمود که: در کدام وقت بهتر است که زیارت کنیم حضرت امام حسین علیه السلام را؟

فرمود که: در نصف شعبان و نصف رجب (۱).

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که زیارت قبر حسین علیه السلام برود در ماه مبارک رمضان و در راه بمیرد، او را در قیامت به موقف حساب در نیاورند و به او گویند:

ایمن داخل بهشت شود (۲).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که زیارت کند آن حضرت را در روز اوّل ماه رجب، خدا بیامرزد او را البته (۳).

و به سند معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: چون روز اوّل شعبان داخل می‌شود، منادی از زیر عرش ندا می‌کند که: ای گروه شیعیان حسین! خالی مگذارید شب نیمه این ماه را از زیارت آن حضرت. اگر بدانید که چه ثواب در آن است، هر آینه از بسیاری انتظار، سال بر شما دیر گذرد تا شب نیمه شعبان در آید (۴).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که زیارت قبر آن حضرت بکند در نیمه شعبان - که غرضش محض رضای حق تعالی باشد و غیر خدا کسی منظورش نباشد - خدا در آن شب گناهانش را بیامرزد، هر چند به عدد موی بزهای قبیله کلب باشد.

راوی تعجب کرد که: همه گناهانش آمرزیده می‌شود؟

فرمود که: آیا این ثواب را از برای زیارت کننده حسین بسیار می‌دانی؟!؟

چگونه خدا او را بیامرزد و او به منزله کسی است که خدا را در عرش زیارت کرده باشد! (۵)

۱- کامل الزیارات: ۱۸۲ ب ۷۳ ح ۱، مزار مفید: ۴۰ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۴۸/۶ ح ۱۰۸، مصباح

المتهدج: ۸۰۷، مزار کبیر: ۳۴۶، اقبال الاعمال: ۲۳۶/۲، مصباح الزائر: ۳۰۳، بحار الانوار: ۹۶/۱۰۱ ح ۱۴

و ص ۹۷ ح ۲۴ و ۲۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۲۴/۳ ش ۱۰۹۰ و ۱۰۹۱.

۲- کامل الزیارات: ۳۳۰ ب ۱۰۸ ح ۷، بحار الانوار: ۹۷/۱۰۱ ح ۲۰، موسوعه زیارات المعصومین

علیهم السلام: ۱۷۳/۳ ش ۹۸۹.

۳- کامل الزیارات: ۱۷۲ ب ۷۰ ذیل ح ۱۱، و ص ۱۸۲ ب ۷۳ ذیل ح ۲، مزار مفید: ۳۹ ح ۱، تهذیب

الاحکام: ۴۸/۶ ح ۱۰۷، مصباح المتهدج: ۸۰۱، اقبال الاعمال: ۲۱۹/۳، مصباح الزائر: ۲۹۱، بحار الانوار:

۹۷/۱۰۱ ح ۲۱ - ۲۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۶۸/۳ ش ۹۷۹.

۴- اقبال الاعمال: ۳/۳۳۹، بحار الانوار: ۱۰۱/۹۸ ح ۲۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۰/۳ ش ۹۸۴.

۵- اقبال الاعمال: ۳/۳۴۰، بحار الانوار: ۱۰۱/۹۸ ح ۲۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۰/۳ ش ۹۸۳.

ص: ۴۶۷

و در حدیث دیگر فرمود که: خدا می‌آمرزد برای زیارت کننده حسین علیه السلام در نیمه شعبان، گناهان گذشته و آینده او را (۱).

و به سند معتبر دیگر منقول است که: از آن حضرت پرسیدند که: آیا زیارت حضرت امام حسین را وقتی هست که بهتر از وقتی باشد؟

فرمود که: زیارت کنید آن حضرت را در هر وقت و هر زمان؛ زیرا که زیارت آن حضرت خیر مقرر است، هر که آن را بیشتر به عمل آورد خیر بیشتر خواهد یافت و هر که کمتر کند کمتر خواهد یافت. و سعی کنید در زیارت کردن آن حضرت در اوقات شریفه، که اعمال صالحه در آنها ثوابش مضاعف است و در آن اوقات شریفه ملائکه از آسمان نازل می‌شوند از برای زیارت آن حضرت.

پس پرسید از فضیلت زیارت آن حضرت در ماه مبارک رمضان.

فرمود که: هر که به زیارت آن حضرت برود از روی خشوع و از برای خدا و پشیمان از گناهان و طلب آمرزش کننده از آنها، در یکی از سه شب ماه رمضان - در شب اول ماه یا در شب نیمه ماه یا در شب آخر ماه - گناهان و خطاها از او فرو ریزد چنانچه بر گهای خشکیده به باد تند از درختان می‌ریزد، تا آنکه از گناه پاک شود مانند روزی که از مادر متولد شده بوده است. و یا این ثواب از برای او باشد، مثل ثواب کسی که در آن سال حج و عمره کرده باشد و دو ملک او را ندا کنند - که ندای ایشان را هر صاحب روحی بشنود بغیر از جن و انس -، یکی از آنها گوید که: ای بنده خدا

پاک شدی پس عمل را از سرگیر و دیگری گوید که: ای بنده خدا دعایت مستجاب شد، پس بشارت باد تو را به آمرزشی از جانب خدا و فضلی بزرگ (۲).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: شب قدر در ده روز آخر ماه مبارک رمضان است، هر که آن شب را نزد قبر حضرت امام حسین صلوات الله علیه دریابد و دو رکعت یا بیشتر نماز در آنجا بکند و از حق تعالی بهشت را سؤال کند و پناه برد

۱- کامل الزیارات: ۱۸۱ ب ۷۲ ح ۹، اقبال الاعمال: ۳/۳۴۰، بحارالانوار: ۹۸/۱۰۱ ح ۲۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۱۶۹ ش ۹۸۲.

۲- اقبال الاعمال: ۱/۴۵، بحارالانوار: ۹۸/۱۰۱ ح ۲۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۱۷۴ ش ۹۹۱.

ص: ۴۶۸

به سوی او از آتش جهنم، حق تعالی به او عطا فرماید آنچه سؤال کرده است و پناه دهد او را از آنچه از او پناه جسته است.

و همچنین اگر سؤال کند که خدا به او بدهد بهترین چیزها که در این شب مقدر شده است و نگاه دارد او را از چیزهای بدی که در این شب مقدر شده است، یا حاجتی را از خدا بطلبد که در آن گناهی نباشد، امید دارم که سؤالش به او داده شود و از چیزهایی که حذر کرده است نگاه داشته شود و شفاعت او را قبول کند حق تعالی در حقّ ده کس از اهل بیت او - که همه مستوجب عذاب شده باشند - و حق تعالی بسیار خیر رساننده است به سؤال کننده و بنده خود (۱).

و به سند معتبر از امام زاده عبد العظیم - رضی الله عنه - منقول است که حضرت امام محمد تقی علیه السلام فرمود که: هر که زیارت کند حضرت امام حسین علیه السلام را در شب بیست و سوم ماه

رمضان - و آن شبی است که امید است که شب قدر باشد و در آن شب هر امر محکمی جدا و مقدر شود - ، مصافحه کنند با او روح صد و بیست و چهار هزار پیغمبر، که همه رخصت می طلبند از خدا در زیارت آن حضرت در این شب (۲).

و در حدیث معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: چون شب قدر می شود، منادی از میان عرش ندا می کند که: خدا آمرزید هر که را زیارت قبر حسین علیه السلام کرد (۳).
و در حدیث دیگر فرمود که: هر که زیارت قبر آن حضرت بکند در نیمه شعبان، بنویسد حق تعالی از برای او ثواب هزار حجّ (۴).

و به روایت معتبر منقول است از موسی بن جعفر علیهما السلام که: سه شب است که هر که زیارت کند حضرت امام حسین علیه السلام را در آن شبها، گناهان گذشته و آینده اش آمرزیده

۱- اقبال الاعمال: ۳۸۳/۱، بحار الانوار: ۱۶۵/۹۸ و ج ۹۹/۱۰۱ ح ۳۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۵/۳ ش ۹۹۲.

۲- اقبال الاعمال: ۳۸۳/۱، بحار الانوار: ۱۶۶/۹۸ و ج ۱۰۰/۱۰۱ ح ۳۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۱۱/۳ ش ۱۰۶۸.

۳- کامل الزیارات: ۱۸۴ ب ۷۴ ح ۵، مزار مفید: ۵۴ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۴۹/۶ ح ۱۱۱، مزار کبیر: ۳۵۳، بحار الانوار: ۹۶/۱۰۱ ح ۱۸ و ۱۹ و ص ۱۰۰ ح ۳۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۶/۳ ش ۹۹۳.

۴- مصباح الزائر: ۳۱۲، بحار الانوار: ۱۰۰/۱۰۱ ح ۳۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۷۲/۳ ش ۹۸۸.

شود: شب نصف شعبان و شب بیست و سوم ماه رمضان و شب عید (۱).

مترجم گوید: در کتب علماء زیارات مخصوصه از برای روز اول ماه رجب و شب نیمه رجب و شب نیمه شعبان ذکر کرده‌اند و چون به روایت نسبت نداده‌اند ما ایراد نکردیم؛ اگر یکی از زیارات منقوله را که سابقاً مذکور شد به عمل آورند خوب است.

و شیخ کفعمی علیه الرحمه در کتاب بلدالامین، در زیارت نصف شعبان ذکر کرده است که: روایت کرده‌اند از حضرت صادق علیه السلام که در زیارت حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - نزد قبر می‌ایستی و می‌گویی:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ الزَّكِيُّ، أَوْدِعْكَ شَهَادَةً مِنِّي لَكَ يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ فِي يَوْمِ شَفَاعَتِكَ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ قُتِلْتَ وَ لَمْ تَمُتْ، بَلْ بَرَجَاءِ حَيَاتِكَ حَيَّتْ قُلُوبُ شَيْعَتِكَ، وَ بَضِيَاءِ نُورِكَ اهْتَدَى الطَّالِبُونَ إِلَيْكَ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ نُورُ اللَّهِ الَّذِي لَمْ يُطْفَأْ وَ لَا يُطْفِئُ أَبَدًا، وَ أَنَّكَ وَجْهُ اللَّهِ الَّذِي لَمْ يَهْلِكْ وَ لَا يَهْلِكُ أَبَدًا. وَ أَشْهَدُ أَنَّ هَذِهِ التُّرْبَةُ تُرْبَتُكَ، وَ هَذَا الْحَرَمَ حَرَمُكَ، وَ هَذَا الْمَصْرَعُ مَصْرَعُ بَدَنِكَ، لَا ذَلِيلَ وَ اللَّهُ مُعِزُّكَ وَ لَا مَغْلُوبَ وَ اللَّهُ نَاصِرُكَ، هَذِهِ شَهَادَةٌ لِي عِنْدَكَ إِلَى يَوْمِ قَبْضِ رُوحِي بِحَضْرَتِكَ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ (۲).

مؤلف گوید که: دور نیست که این از زیارات مطلقه باشد.

و در حدیث معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: هر که در شب نیمه شعبان از اول تا آخر شب در کربلای معلی بماند و هزار مرتبه سوره «قل هو الله أحد» بخواند و هزار مرتبه استغفار بکند و هزار مرتبه الحمد لله بگوید، پس برخیزد

۱- مصباح الزائر: ۳۲۹، بحار الانوار: ۱۰۱/۱۰۱ ح ۳۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۴/۳ ش ۱۰۵۰.

۲- مصباح کفعمی: ۴۹۸، بلد الامین: ۲۸۴، بحار الانوار: ۱۰۱/۳۴۲ ح ۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴۴۵/۳ ش ۱۱۹۲.

ص: ۴۷۰

و چهار رکعت نماز بگزارد و در هر رکعت هزار مرتبه «آیه الکرسی» بخواند، حق تعالی موکل گرداند به او دو ملک را که حفظ نمایند او را از هر بدی و از شرّ هر شیطان و سلطان؛ و حسنات او را برای او بنویسند و گناهی بر او ننویسند و تا با اویند از برای او استغفار کنند (۱).

و سید ابن طاووس - علیه الرحمه - در کتاب اقبال از محمد بن علی طرازی نقل کرده است که: او از خطّ محمد بن هارون نقل کرده است که: از نماز شب نیمه شعبان نزد قبر سید ما ابی عبدالله الحسین - صلوات الله علیه - چهار رکعت نماز است، که در هر رکعت پنجاه مرتبه «فاتحه الكتاب» و پنجاه مرتبه «قل هو الله أحد» بخوانند و هر یک را در رکوع ده مرتبه و بعد از سر برداشتن از رکوع و در سجده‌ها و در میان سجده‌ها ده مرتبه بخوانند و بعد از نماز این دعا بخوانند.

أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِآدَمَ وَ حَوَاءَ، حِينَ «قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَ تَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ» (۲)، وَ نَادَاكَ نُوحٌ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَ نَجَّيْتَهُ وَ آلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ، وَ أَطْفَأْتَ نَارَ نَمْرُودَ عَن خَلِيلِكَ إِبْرَاهِيمَ فَجَعَلْتَهَا عَلَيْهِ بَرْدًا وَ سَلَامًا.

وَ أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِإِيُوبَ حِينَ نَادَاكَ «أَنْيَ مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ» (۳)، فَكَشَفْتَ مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَ آتَيْتَهُ أَهْلَهُ وَ مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِكَ وَ ذِكْرِي لِأَوْلِيَ الْأَلْبَابِ.

وَ أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِذِي النُّونِ حِينَ نَادَاكَ فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ (۴)، فَجَجَّيْتَهُ مِنَ الْغَمِّ.

وَ أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِمُوسَى وَ هَارُونَ دَعْوَتَهُمَا حِينَ قُلْتَ: «قَدْ أُجِيبْتُ دَعْوَتُكُمَا» (۵)، وَ أَعْرَقْتَ

فَرَعُونَ وَ قَوْمَهُ، وَ غَفَرْتَ لِ دَاوُدَ ذَنْبَهُ وَ نَبَّهْتَ قَلْبَهُ وَ أَرْضَيْتَ

١- كامل الزيارات: ١٨١ ب ٧٢ ح ٨، اقبال الاعمال: ٣٣٨/٣، بحار الانوار: ٣٤٢/١٠١ ح ٣.

٢- اعراف: ٢٣.

٣- انبياء: ٨٣.

٤- انبياء: ٨٧.

٥- يونس: ٨٩.

ص: ٤٧١

خَصَمَهُ مِنْكَ، وَ أَنْتَ الَّذِي فَدَيْتَ الدَّبِيحَ بِدَبِيحٍ عَظِيمٍ حِينَ أَسْلَمَا وَ تَلَّهُ لِلْجَبِينِ فَنَادَيْتَهُ بِالْفَرَجِ وَ الرُّوحِ.
وَ أَنْتَ الَّذِي نَادَاكَ زَكَرِيَّا نِدَاءً خَفِيًّا «قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَ اشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَ لَمْ أَكُنْ
بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا» (١)، وَ قُلْتَ: «وَ يَدْعُونَنَا رَغَبًا وَ رَهَبًا وَ كَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ» (٢).

وَ أَنْتَ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لِتَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِكَ؛ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي أَهْوَنَ
الرَّاغِبِينَ إِلَيْكَ، وَ اسْتَجِبْ لِي كَمَا اسْتَجَبْتَ لَهُمْ، بِحَقِّهِمْ عَلَيْكَ طَهَّرْنِي، وَ تَقَبَّلْ صَلَاتِي وَ حَسَنَاتِي، وَ
طَيِّبْ بَقِيَّةَ حَيَاتِي، وَ طَيِّبْ وَفَاتِي، وَ أَخْلَفْنِي فِيمَنْ أَخْلَفْتُ، وَ أَحْفَظْهُمْ رَبِّ بِدُعَائِي، وَ اجْعَلْ ذُرِّيَّتِي ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً تَحُوطُهَا بِحَيَاتِكَ مِنْ كُلِّ مَا حُطَّتْ مِنْهُ ذُرِّيَّةَ أَوْلِيَائِكَ، بِرَحْمَتِكَ يَا رَحِيمٌ.

يَا مَنْ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبٌ، وَ مِنْ كُلِّ سَائِلٍ قَرِيبٌ، وَ لِكُلِّ دَاعٍ مِنْ خَلْقِهِ
مُجِيبٌ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْحَيُّ الْقَيُّومُ، الْأَحَدُ الصَّمَدُ، لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ، وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ.
تَمْلِكُ الْقُدْرَةَ الَّتِي عَلَوْتَ بِهَا فَوْقَ عَرْشِكَ، وَ رَفَعْتَ بِهَا سَمَاوَاتِكَ، وَ أَرَسَيْتَ بِهَا جِبَالَكَ، وَ فَرَشْتَ
بِهَا أَرْضَكَ، وَ أَجْرَيْتَ بِهَا الْبِحَارَ، وَ سَخَّرْتَ بِهَا السَّحَابَ وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ وَ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ، وَ خَلَقْتَ
بِهَا الْخَلَائِقَ.

أَسْأَلُكَ بِعَظْمَةِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ الَّذِي أَشْرَقَتْ بِهِ السَّمَاوَاتُ، وَأَضَاءَتْ بِهِ الظُّلُمَاتُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَكْفِينِي أَمْرًا مِنْ يُعَادِينِي وَأَمْرًا مَعَادِي وَمَعَاشِي، وَأَصْلِحْ يَا رَبُّ شَأْنِي وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلِحْ

۱- مریم: ۴.

۲- انبیاء: ۹۰.

ص: ۴۷۲

أَمْرًا وَلَدِي وَعِيَالِي، وَأَغْنِنِي وَإِيَّاهُمْ مِنْ خَزَائِنِكَ وَسَعَةِ رِزْقِكَ وَفَضْلِكَ، وَارْزُقْنِي الْعِفَّةَ فِي دِينِكَ، وَأَنْفَعْنِي بِمَا نَفَعْتَ بِهِ مَنْ ارْتَضَيْتَ مِنْ عِبَادِكَ، وَاجْعَلْنِي لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا كَمَا جَعَلْتَ إِبْرَاهِيمَ، فَإِنَّ بَتُوفِيكَ يَفُوزُ الْمُتَّقُونَ، وَيُتُوبُ التَّائِبُونَ، وَيَعْبُدُكَ الْعَابِدُونَ، وَبِتَسْدِيدِكَ وَإِرْشَادِكَ نَجَا الصَّالِحُونَ مِنَ النَّارِ.

اللَّهُمَّ آتِ نَفْسِي تَقْوَاهَا، وَأَنْتَ وَلِيُّهَا وَمَوْلَاهَا وَأَنْتَ خَيْرُ مَنْ زَكَّاهَا.

اللَّهُمَّ بَيْنَ لَهَا رَشَادَهَا وَتَقْوَاهَا، وَنَزَلَهَا مِنَ الْجِنَانِ أَعْلَاهَا، وَطَيَّبَ وَفَاتَهَا وَمَحْيَاهَا، وَأَكْرَمَ مُنْقَلَبَهَا وَمَثْوَاهَا، وَمُسْتَقَرَّهَا وَمَأْوَاهَا، أَنْتَ رَبُّهَا وَمَوْلَاهَا.

اللَّهُمَّ اسْمَعْ وَاسْتَجِبْ بِمَنْزِلَةِ مُحَمَّدٍ، وَعَلِيِّ، وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ، وَعَلِيَّ بْنِ الْحُسَيْنِ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ، وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ، وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ، وَعَلِيَّ بْنَ مُوسَى، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ، وَعَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَالْحُجَّةَ الْقَائِمَ - صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ - عِنْدَكَ، وَبِمَنْزِلَتِهِمْ لَدَيْكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (۱).

و ايضاً سيّد - عليه الرّحمة - روايت کرده است به سند معتبر که: به حضرت صادق عليه السلام عرض کردند که: چه می فرماید در باب کسی که نزد قبر حضرت امام حسين - صلوات الله عليه - حاضر

شود در شب نیمه ماه مبارک رمضان؟

حضرت فرمود که: به به! هر که نزد قبر آن حضرت در شب نیمه ماه مبارک رمضان ده رکعت نماز بکند بعد از نماز خفتن به غیر از نماز شب و در هر رکعت سوره حمد و ده مرتبه «قل هو الله أحد» بخواند و از خدا امان بطلبد از آتش جهنم، حق تعالی او را بنویسد آزاد کرده خود از آتش جهنم و نمیرد تا در خواب ببیند ملکی چند را که او را بشارت دهند به بهشت و ملکی چند را که او را ایمن گردانند از آتش جهنم (۲).

و شیخ مفید و سید ابن طاووس و شیخ شهید و شیخ محمد بن المشهدی - رضی الله عنهم - زیارتی نقل کرده‌اند از برای شب قدر و روز عید ماه رمضان و عید قربان.
و سید فرموده است که این زیارت مخصوص شب قدر است و در عیدها نیز

۱- اقبال الاعمال: ۳/۳۴۷، بحار الانوار: ۱۰۱/۳۴۳ ح ۴ و ص ۲۸۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۵۶۰ ش ۱۲۳۳.

۲- اقبال الاعمال: ۱/۲۹۴، بحار الانوار: ۱۰۱/۳۴۹، ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۱۷۳ ش ۹۹۰.

ص: ۴۷۳

چنین زیارت می‌توان کردن.

و روایتی که شیخ محمد بن المشهدی نقل کرده است، مُشعر است بر اینکه از زیارات مطلقه باشد و در همه وقت توان کرد.

گفته است که: روایت شده است از حضرت صادق علیه السلام که: چون خواهی زیارت کنی حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - را، پس برو به روضه آن حضرت بعد از آنکه غسل کرده

باشی و پاکترین جامه‌های خود را پوشیده باشی، پس چون بایستی نزدیک قبر آن حضرت، مقابل روی آن حضرت بایست و پشت به جانب قبله کن و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الصِّدِّيقِ الطَّاهِرِ فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ. أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَتَلَوْتَ الْكِتَابَ حَقَّ تِلَاوَتِهِ، وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، وَصَبَرْتَ عَلَى الْأَذَى فِي جَنْبِهِ مُحْتَسِبًا حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ. أَشْهَدُ أَنَّ الَّذِينَ خَالَفُوكَ وَحَارَبُوكَ وَالَّذِينَ خَذَلُوكَ وَالَّذِينَ قَتَلُوكَ، مَلْعُونُونَ عَلَى لِسَانِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ «وَقَدْ خَابَ مَنْ افْتَرَى» (۱) لَعَنَ اللَّهُ الظَّالِمِينَ لَكُمْ مِنَ الْأَوْلِيِّينَ وَالْآخِرِينَ، وَضَاعَفَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ.

اَتَيْتُكَ يَا مَوْلَايَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ زَائِرًا، عَارِفًا بِحَقِّكَ، مُوَالِيًا لِأَوْلِيَائِكَ، مُعَادِيًا لِأَعْدَائِكَ، مُسْتَبْصِرًا بِالْهُدَى الَّتِي أَنْتَ عَلَيْهِ، عَارِفًا بِضَلَالَةِ مَنْ خَالَفَكَ، فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ. پس خود را به قبر بچسبان و پهلوی روی خود را بر آن بگذار.

۱- طه: ۶۱.

ص: ۴۷۴

پس برو به نزد سر آن حضرت و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَسَمَائِهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَى رُوحِكَ الطَّيِّبِ وَجَسَدِكَ الطَّاهِرِ، وَعَلَيْكَ السَّلَامُ يَا مَوْلَايَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

پس باز خود را به ضریح بچسبان و بیوس، و پهلوی روی خود را بر آن بگذار و نزد سر دو رکعت نماز بکن و بعد از آن هر نماز که میسر شود بکن.

پس برو به نزد پاهای آن حضرت و علی بن الحسین علیهما السلام را زیارت بکن و بگو:
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَابْنَ مَوْلَايَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ،
وَ ضَاعَفَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ.
و هر دعا که خواهی بکن.

پس از جانب پا منحرف شو و رو به قبله شهدا را زیارت کن و بگو:
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الصَّادِقُونَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الشُّهَدَاءُ الصَّابِرُونَ.
أَشْهَدُ أَنَّكُمْ جَاهَدْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ صَبَرْتُمْ عَلَى الْأَذَى فِي جَنْبِ اللَّهِ، وَ نَصَحْتُمْ لِلَّهِ وَ لِرَسُولِهِ حَتَّى
أَتَاكُمْ الْيَقِينُ.
أَشْهَدُ أَنَّكُمْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّكُمْ تُرْزَقُونَ، فَجَزَاكُمْ اللَّهُ عَنِ الْإِسْلَامِ وَ أَهْلِهِ أَفْضَلَ جَزَاءِ الْمُحْسِنِينَ، وَ جَمَعَ
اللَّهُ بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ فِي مَحَلِّ النِّعَمِ.

پس برو به سوی قبر عباس - رضی الله عنه - و چون نزد قبر بایستی بگو:
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ، الْمُطِيعُ لِلَّهِ وَ لِرَسُولِهِ.
أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ جَاهَدْتَ وَ نَصَحْتَ وَ صَبَرْتَ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ.
لَعَنَ اللَّهُ الظَّالِمِينَ لَكُمْ مِنَ الْأَوْلِيَاءِ وَ الْآخِرِينَ، وَ أَلْحَقَهُمْ بِدَرَكِ الْجَحِيمِ (۱).

۱- مزار کبیر: ۵۱۷، بحار الانوار: ۲۵۶/۱۰۱ ح ۴۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۳۲۷ ش
۱۱۶۵.

ص: ۴۷۵

فصل چهارم: در بیان فضیلت زیارت آن حضرت است در روز عرفه و عیدها و سایر ایام متبرکه

به سند معتبر منقول است از بشیر دهان که گفت: عرض کردم به حضرت صادق علیه السلام که: گاه هست حج از من فوت می شود و روز عرفه را نزد قبر حضرت امام حسین علیه السلام می گذرانم. فرمود که: نیک می کنی ای بشیر، هر مؤمنی که به زیارت قبر امام حسین علیه السلام برود با شناسائی حق آن حضرت در غیر روز عیدی، نوشته شود برای او ثواب بیست حج و بیست عمره مقبول و بیست جهاد با پیغمبر مرسل یا امام عادل. و هر که زیارت کند آن حضرت را در روز عرفه با معرفت حق آن حضرت، نوشته شود برای او هزار حج و هزار عمره پسندیده مقبول و هزار جهاد با پیغمبر مرسل یا امام عادل. گفتم: کجا حاصل می شود برای من مثل ثواب موقوف عرفات؟! پس نظر فرمود آن حضرت به سوی من مانند کسی که خشمناک باشد و فرمود که: ای بشیر، مؤمن هر گاه برود به زیارت قبر امام حسین در روز عرفه و غسل کند در نهر فرات پس متوجه شود به سوی قبر آن حضرت، بنویسد حق تعالی از برای او به هر گامی حجّی که با همه مناسک به عمل آمده باشد.

ص: ۴۷۶

و چنین گمان دارم که فرمود: و عمره‌ای (۱).
و به سندهای معتبر از آن حضرت منقول است که: خداوند عالمیان در پسین روز عرفه، اول نظر رحمت به سوی زیارت کنندگان حسین بن علی می کند، پیش از آنکه نظر به اهل موقوف عرفات کند.

راوی پرسید که: به چه سبب چنین می کند؟

فرمود که: در میان آنها که در عرفات حاضر می شوند فرزندان زنا می باشند و در میان زیارت کنندگان آن حضرت فرزندان زنا نمی باشند (۲).

و به سند حسن کالصّحیح از حضرت صادق و کاظم و رضا علیهم السلام منقول است که:

هر که زیارت کند آن حضرت را در روز عرفه، برگرداند حق تعالی او را خنک دل (۳).

یعنی با دل مطمئن به ایمان و شاد به رضا و خشنودی خدا.

و به سند معتبر دیگر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که: حق تعالی رحمت خود را متوجه

زائران قبر حسین - صلوات الله علیه - می گرداند پیش از اهل عرفات و حاجتهای ایشان را بر

می آورد و گناهان ایشان را می آمرزد و شفاعت ایشان را قبول می کند در سؤالهای ایشان؛ پس بعد از

آن متوجه اهل عرفات می شود و با ایشان نیز چنین می کند (۴).

و در روایت معتبر دیگر از بشیر منقول است که گفت: در هنگامی که حضرت صادق علیه السلام در

حیره بود و نزد آن حضرت جماعتی از شیعه بودند، رو به سوی من کرد و فرمود که: ای بشیر، امسال

حج کردی؟

۱- کامل الزیارات: ۱۶۹ ب ۷۰ ح ۱، ثواب الاعمال: ۱۱۵ ح ۲۵، امالی صدوق: ۱۲۳ م ۲۹ ح ۱۱، مزار

کبیر: ۳۲۸، بحار الانوار: ۸۵/۱۰۱ ح ۱ - ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۸/۳ ش

۱۰۳۷.

۲- کامل الزیارات: ۱۷۰ ب ۷۰ ح ۳، ثواب الاعمال: ۱۱۵ ح ۲۷، معانی الاخبار: ۳۹۱ ح ۳۶، من لا

یحضره الفقیه: ۵۸۰/۲ ح ۳۱۳۷، تهذیب الاحکام: ۵۰/۶ ح ۱۱۶، مصباح المتهجد: ۷۱۵، بحار الانوار:

۸۵/۱۰۱ ح ۴ - ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۰/۳ ش ۱۰۴۲.

۳- من لا یحضره الفقیه: ۵۸۰/۲ ح ۳۱۷۲، ثواب الاعمال: ۱۱۵ ح ۲۶، بحار الانوار: ۸۶/۱۰۱ ح ۸ و ۹،

موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۰/۳ ش ۱۰۴۱.

۴- کامل الزیارات: ۱۶۵ ب ۶۸ ح ۱ و ص ۱۷۰ ب ۷۰ ح ۴، ثواب الاعمال: ۱۱۶ ح ۲۸، مصباح

المتهجد: ۷۱۵، اقبال الاعمال: ۶۱/۲، بحار الانوار: ۳۶/۱۰۱ ح ۵۰ و ص ۸۶ و ۸۷ ح ۱۰ - ۱۲، موسوعه

زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۱/۳ ش ۱۰۴۵.

گفتم: نه، ولیکن در روز عرفه نزد قبر امام حسین علیه السلام بودم.

فرمود که: ای بشیر واللّه که از تو فوت نشده است چیزی از ثوابها که از برای اصحاب مکه در مکه به هم رسیده است.

گفتم: فدای تو شوم در آنجا عرفات هست، بیان فرما که چگونه مرا ثواب ایشان فوت نشده است؟! فرمود که: ای بشیر احدی از شما که غسل کند بر کنار فرات و برود به زیارت قبر آن حضرت و عارف به امامت او و حق او باشد، عطا می فرماید حق تعالی به او به هر گامی که بردارد یا بگذارد، ثواب صد حج مقبول و صد عمره مبرور و صد جهاد که با پیغمبر مرسل برود به جنگ دشمن ترین دشمنان خدا.

ای بشیر بشنو و برسان به هر کس که دلش برتابد و قبول کند، که هر که زیارت کند آن حضرت را در روز عرفه، چنان است که حق تعالی را در عرش زیارت کرده باشد (۱).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که را فوت شود روز عرفه در عرفات و دریابد آن را نزد قبر حسین بن علی علیهما السلام، از او فوت نشده است ثوابی. و به درستی که حق تعالی ابتدا می کند به اهل قبر حسین علیه السلام پیش از اهل عرفات، پس با ایشان خود مخاطبه و مکالمه می فرماید (۲). و به سند حسن و موثق از آن حضرت منقول است که: چون روز عرفه می شود، حق تعالی مطلع می شود بر زوار قبر حسین علیه السلام پس به ایشان می گوید که: از سر گیرید عمل را که گناهان شما را آمرزیدم. پس متوجه کار سازی اهل عرفات می شود (۳).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر گاه روز عرفه می شود، حق تعالی نظر می فرماید به سوی زیارت کنندگان قبر آن حضرت پس می فرماید که: برگردید که گناهان شما آمرزیده شده است. و از روزی که برمی گردند تا هفتاد روز، گناه

- ۱- کامل الزیارات: ۱۷۱ ب ۷۰ ح ۹، و ص ۱۸۵ ب ۷۵ ح ۳، بحارالانوار: ۸۷/۱۰۱ ح ۱۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۶/۳ ش ۱۰۳۴.
- ۲- کامل الزیارات: ۱۷۰ ب ۷۰ ح ۵، بحارالانوار: ۸۷/۱۰۱ ح ۱۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۷/۳ ش ۱۰۳۶.
- ۳- کامل الزیارات: ۱۷۱ ب ۷۰ ح ۷، تهذیب الاحکام: ۵۱/۶ ح ۱۱۷، مصباح المتهدّد: ۷۱۶، بحارالانوار: ۸۸/۱۰۱ ح ۱۵ و ص ۹۲ ح ۳۵ و ۳۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۱/۳ ش ۱۰۴۳.

ص: ۴۷۸

بر ایشان نوشته نمی شود (۱).

و در حدیث معتبر دیگر از آن حضرت منقول است که: هر که زیارت کند قبر امام حسین - صلوات الله علیه - را در روز عرفه، بنویسد خدا از برای او ثواب هزار هزار حج که با قائم آل محمد - صلوات الله علیه - کرده باشند و هزار هزار عمره که با رسول خدا صلی الله علیه و آله کرده باشند و ثواب آزاد کردن هزار هزار بنده و فرستادن هزار هزار کس به جهاد در راه خدا. و نام برد حق تعالی او را که: بنده بسیار تصدیق کننده من ایمان آورد به وعده من. و ملائکه گویند که: فلان مرد صدیق است، خدا او را ثنا گفته است در بالای عرش عظمت و جلالش.

و در زمین او را «کروبی» گویند (۲) - که لقب ملائکه مقربین است - .

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که آن حضرت را زیارت کند در روز عرفه با شناختن حق او، بنویسد خدا از برای او ثواب هزار حج و هزار عمره و هزار جهاد، که با پیغمبر مرسل کرده باشند (۳).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که پریشان باشد و او را میسر نشود حجّه الاسلام، پس برود و

عرفه را نزد قبر امام حسین علیه السلام بگذرانند، که آن مجزی است او را از حج اسلام.
و نمی گویم که از حج مجزی است مگر از برای کسی که پریشان باشد. اما مالدار،

-
- ۱- کامل الزیارات: ۱۷۱ ب ۷۰ ح ۸، مصباح المتعجد: ۷۱۶، اقبال الاعمال: ۶۱/۲، مصباح الزائر: ۳۴۷، بحارالانوار: ۸۸/۱۰۱ ح ۱۶ و ۱۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۱/۳ ش ۱۰۴۴.
  - ۲- کامل الزیارات: ۱۷۲ ب ۷۰ ح ۱۰، مزار مفید: ۴۶ ح ۱، تهذیب الاحکام: ۴۹/۶ ح ۱۱۳، مصباح المتعجد: ۷۱۵، مزار کبیر: ۳۴۸، بحارالانوار: ۸۸/۱۰۱ ح ۱۸ و ۱۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۲۰۲/۳ ش ۱۰۴۶.
  - ۳- کامل الزیارات: ۱۷۲ ب ۷۰ ح ۱۱ و ص ۱۸۲ ب ۷۳ ح ۲، بحارالانوار: ۸۹/۱۰۱ ح ۲۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۳/۳ ش ۱۰۲۹.

ص: ۴۷۹

هر گاه حج واجب خود را کرده باشد و خواهد که حج سنت یا عمره سنت بکند و شغل دنیایی یا عایقی او را مانع شود و برود به نزد قبر آن حضرت در روز عرفه، او را مجزی است از ادا کردن حج و عمره و مضاعف گرداند حق تعالی ثواب آن را از برای او به اضعاف بسیار.
راوی پرسید: برابر چند حج و چند عمره است؟ فرمود که: آن را احصا نمی توان کرد. پرسید که: صد برابر؟ فرمود که: کی احصا می تواند کرد؟ پرسید که: هزار برابر؟
فرمود که: بیشتر.

پس آن آیه را خواند که مضمونش این است که: اگر بشمارید نعمتهای خدا را، احصا نمی توانید کرد آنها را (۱)، به درستی که خدا، واسع العطا و کریم است (۲).
و در حدیث دیگر از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است که: هر که شب عرفه در زمین

کربلا باشد و بماند آنجا تا زیارت روز عید بکند و برگردد، نگاه دارد خدا او را از شر آن سال (۳).
و در حدیث معتبر از رفاعه منقول است که حضرت صادق علیه السلام به او فرمود که:
امسال حج کردی؟ گفت: فدای تو شوم، زری نداشتم که به حج روم، ولیکن عرفه را نزد قبر امام
حسین علیه السلام گذرانیدم.

فرمود که: ای رفاعه! هیچ کوتاهی نکردی از آنچه اهل منی در آن بودند؛ اگر نه این بود که کراهت
دارم که مردم ترک حج کنند، هر آینه حدیثی برای تو می گفتم که هرگز ترک زیارت قبر آن
حضرت نکنی.

پس ساعتی ساکت شد و بعد از آن فرمود که: خبر داد مرا پدرم که: هر که بیرون رود به سوی قبر
امام حسین علیه السلام و عارف به حق آن حضرت بوده باشد و با تکبر نرود، همراه

۱- ابراهیم: ۳۴، نحل: ۱۸.

۲- کامل الزیارات: ۱۷۳ ب ۷۰ ح ۱۲، مزار مفید: ۴۶ ح ۲، تهذیب الاحکام: ۵۰/۶ ح ۱۱۴،
بحار الانوار: ۸۹/۱۰۱ ح ۲۲ و ۲۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۷/۳ ش ۱۰۳۵.
۳- کامل الزیارات: ۲۶۹ ب ۸۸ ح ۹، مزار مفید: ۴۸ ح ۳، مزار کبیر: ۳۴۹، بحار الانوار: ۹۰/۱۰۱ ح
۲۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۰/۳ ش ۸۷۴

ص: ۴۸۰

او می شوند هزار ملک از جانب راست او و هزار ملک از جانب چپ او و نوشته شود برای او ثواب
هزار حج و هزار عمره که با پیغمبری یا وصی پیغمبری کرده باشند (۱).
و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که روز عرفه را نزد قبر حسین علیه السلام بگذراند خالی بر
نگردد، بلکه برگردد و دستهای او مملو باشد از رحمت الهی (۲).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: هر که زیارت کند قبر حسین علیه السلام را در هر جمعه، آمرزیده شود گناهان او البته و چون از دنیا بیرون رود در دل او هیچ حسرت از دنیا نباشد و در بهشت با امام حسین علیه السلام ساکن گردد.

پس فرمود که: کیست که نخواهد که همسایه حضرت امام حسین صلوات الله علیه باشد؟! (۳) مؤلف گوید که: زیارت آن حضرت در سایر اوقات شریفه و لیالی و ایام متبرکه افضل است؛ خصوصاً اوقاتی که به آن حضرت منسوب‌اند، مثل: روز مباحله و روز نزول «هل اتی»، که گذشت (۴).

و روز ولادت شریف آن حضرت، که - موافق مشهور - روز سوّم ماه شعبان است. و در مصباح از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که ولادت آن حضرت در پنجم ماه شعبان واقع شد، در سال چهارم هجرت (۵).

و همچنین مناسب است زیارت آن حضرت در چهاردهم ماه ربیع الاول، که روزی است که یزید علیه اللعنه به جهنم واصل شده است - بنا بر مشهور - .

و از برای خصوص این ایام، زیارت منقولی نیافتم.

و در کتب علماء، زیارات مخصوصه از برای عیدین و عرفه مذکور است و در کتاب بحار الانوار ایراد کرده‌ام؛ هر که خواهد به آنها رجوع نماید (۶).

و اگر یکی از زیارات مطلقه را که به اسانید معتبره منقول است - و سابقاً مذکور شد - بخواند اولی است.

۱- مصباح المتهدّج: ۷۱۶، بحار الانوار: ۹۱/۱۰۱ ح ۳۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۹۵/۳ ش ۱۰۳۲.

۲- مصباح المتهدّج: ۷۱۶، بحار الانوار: ۹۱/۱۰۱ ح ۳۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام:

۱۹۹/۳ ش ۱۰۳۸.

۳- کامل الزیارات: ۱۸۳ ب ۷۴ ح ۳، بحار الانوار: ۹۶/۱۰۱ ح ۱۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم

السلام: ۱۶۲/۳ ش ۹۷۱.

۴- نگاه کن: ص ۷۶.

۵- مصباح المتعجد: ۸۵۲.

۶- بحار الانوار: ۳۵۲/۱۰۱ و ۳۵۶ و ۳۵۹.

ص: ۴۸۱

و شیخ طوسی و سید ابن طاووس - علیهما الرّحمه - ذکر کرده اند که: بیرون آمد فرمان حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه به سوی قاسم بن العلاء همدانی - وکیل امام حسن عسکری علیه السلام - که: مولای ما امام حسین علیه السلام متولد شد در روز پنجشنبه سوم ماه شعبان؛ پس در آن روز روزه بدار و این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَوْلُودِ فِي هَذَا الْيَوْمِ، الْمَوْعُودِ بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ اسْتِهْلَالِهِ وَوِلَادَتِهِ، بِكُتْبَةِ السَّمَاءِ وَمَنْ فِيهَا وَالْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا - وَكَمَا يَطَّأ لِابْتِيهَا - ، قَتِيلِ الْعَبْرَةِ، وَ سَيِّدِ الْأُسْرَةِ، الْمَمْدُودِ بِالنُّصْرَةِ يَوْمَ الْكُرَّةِ، الْمَعْوُضِ مِنْ قَتْلِهِ أَنَّ الْأَائِمَّةَ مِنْ نَسْلِهِ وَالشُّفَاءَ فِي تُرْبَتِهِ وَالْفَوْزَ مَعَهُ فِي أَوْبَتِهِ وَالْأَوْصِيَاءَ مِنْ عِزَّتِهِ بَعْدَ قَائِمِهِمْ وَغَيْبَتِهِ؛ حَتَّى يُدْرِكُوا الْأَوْتَارَ، وَيَتَارُوا الثَّارَ، وَيَرْضُوا الْجَبَّارَ، وَيَكُونُوا خَيْرَ أَنْصَارِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَعَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ.
اللَّهُمَّ فَبِحَقِّهِمْ إِلَيْكَ أَتَوَسَّلُ، وَأَسْأَلُ سُؤَالَ مُقْتَرِفٍ وَمُعْتَرِفٍ مُسِيءٍ إِلَى نَفْسِهِ مِمَّا فَرَطَ فِي يَوْمِهِ وَ أَمْسِهِ، يَسْأَلُكَ الْعِصْمَةَ إِلَى مَحَلِّ رَمْسِهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعِزَّتِهِ، وَ أَحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ، وَ بَوِّئْنَا مَعَهُ دَارَ الْكِرَامَةِ، وَ مَحَلَّ الْإِقَامَةِ.
اللَّهُمَّ وَ كَمَا أَكْرَمْتَنَا بِمَعْرِفَتِهِ فَأَكْرِمْنَا بِزُفْتِهِ، وَ أَرْزُقْنَا مُرَافَقَتَهُ وَ سَابِقَتَهُ، وَ اجْعَلْنَا مِمَّنْ يُسَلِّمُ لِأَمْرِهِ، وَ يُكْثِرُ الصَّلَاةَ عَلَيْهِ عِنْدَ ذِكْرِهِ، وَ عَلَى جَمِيعِ أَوْصِيَائِهِ وَ أَهْلِ أَصْفِيَائِهِ، الْمَمْدُودِينَ مِنْكَ بِالْعَدَدِ الْإِثْنَى عَشَرَ،

النُّجُومِ الزُّهْرِ وَالْحُجَجِ عَلَى جَمِيعِ الْبَشَرِ.
 اللَّهُمَّ وَهَبْ لَنَا فِي هَذَا الْيَوْمِ خَيْرَ مَوْهَبَةٍ، وَانْجِحْ لَنَا فِيهِ كُلَّ طَلِبَةٍ، كَمَا وَهَبْتَ الْحُسَيْنَ لِمُحَمَّدٍ جَدِّهِ،
 وَعَاذَ فُطْرُسُ بِمَهْدِهِ، فَنَحْنُ عَائِدُونَ بِقَبْرِهِ مِنْ بَعْدِهِ، نَشْهَدُ تُرْبَتَهُ، وَنَنْتَظِرُ أَوْبَتَهُ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

پس می خوانی بعد از این، دعای حضرت امام حسین علیه السلام را و این آخر دعایی

ص: ۴۸۲

است که آن حضرت خوانده در روزی که مغلوب کافران گردیده بود.

اللَّهُمَّ أَنْتَ مُتَعَالَى (۱) الْمَكَانِ، عَظِيمُ الْجَبَرُوتِ، شَدِيدُ الْمِحَالِ، غَنِيٌّ عَنِ الْخَلَائِقِ، عَرِيضُ الْكِبْرِيَاءِ،
 قَادِرٌ عَلَى مَا تَشَاءُ، قَرِيبُ الرَّحْمَةِ، صَادِقُ الْوَعْدِ، سَابِغُ النُّعْمَةِ، حَسَنُ الْبَلَاءِ، قَرِيبٌ إِذَا دُعِيَ، مُحِيطٌ بِمَا
 خَلَقْتَ، قَابِلُ التَّوْبَةِ لِمَنْ تَابَ إِلَيْكَ، قَادِرٌ عَلَى مَا أَرَدْتَ، وَ مُدْرِكٌ مَا طَلَبْتَ، وَ شَكُورٌ إِذَا شُكِرْتَ، وَ
 ذَكُورٌ إِذَا ذُكِرْتَ، أَدْعُوكَ مُحْتَاجًا، وَ أَرْغَبُ إِلَيْكَ فَقِيرًا، وَ أَفْرَعُ إِلَيْكَ خَائِفًا، وَ أَبْكِي إِلَيْكَ مَكْرُوبًا،
 وَ أَسْتَعِينُ بِكَ ضَعِيفًا، وَ أَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ كَافِيًا.

أَحْكُمُ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ، فَإِنَّهُمْ غَرُّونَا، وَ خَدَعُونَا، وَ غَدَرُوا بِنَا وَ قَتَلُونَا؛ وَ نَحْنُ عِترَةُ نَبِيِّكَ، وَ وَكَلْدُ
 حَبِيبِكَ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، الَّذِي اصْطَفَيْتَهُ بِالرَّسَالَةِ، وَ أَمْتَنَّهُ عَلَى وَحْيِكَ، فَاجْعَلْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا فَرَجًا وَ
 مَخْرَجًا، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

ابن عیاش گفت که: شنیدم از حسین بن علی بزوفری که گفت شنیدم از حضرت صادق علیه

السلام (۲) که در این روز این دعا را می خواند و می فرمود که: از دعاهای روز سوم ماه شعبان است

که روز مولد حضرت امام حسین علیه السلام است (۳).

مؤلف گوید که: اگر این دعا را در این روز در روزه مقدسه آن حضرت بخواند انساب است.

۱- «اللَّهُمَّ مُتَعَالَى ... عَظِيمٌ ... شَدِيدٌ» خ ل.

۲- هر چند این ترجمه با متن موجود مصباح المتعجد سازگار است که به نقل از ابن عیاش (متوفی

۴۰۱ ه) می گوید: «سمعت الحسین بن علی بن سفیان البزوفری یقول سمعت أبا عبد الله عليه السلام يدعو به...»، اما چگونه بزوفری که از برجستگان شیعه در قرن چهارم است از امام صادق - علیه السلام - شنیده و روایت کرده است؟!!

باید گفت در این قسمت از متن مصباح تصحیفی روی داده که منشأ آن «ابو عبد الله» کنیه بزوفری است که از اسم او فاصله گرفته و با تکرار «سمعت» و ضمیمه «علیه السلام» بتدریج چنین صورتی به خود گرفته است. و درست آن است که در مصباح صغیر - یعنی کتابی که خود شیخ طوسی قدس سره از مصباح المتهجد اختصار نموده - آمده است به نقل از ابن عیاش: «سمعت أبا عبد الله الحسين بن علی بن سفیان البزوفری يدعو بهذا الدعاء...» یعنی شنیدم که ابو عبد الله حسین بن علی بن سفیان بزوفری این دعا را می خواند... (مصباح صغیر - چند نسخه خطی -).

۳- مصباح المتهجد: ۸۲۷، اقبال الاعمال: ۳/۳۰۴، بحار الانوار: ۱۰۱/۳۴۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۴۴۲ ش ۱۱۹۰.

ص: ۴۸۳

فصل پنجم: در بیان فضیلت و کیفیت زیارت آن حضرت در غیر کربلا و زیارت سائر ائمه علیهم السلام در شهرهای دور کردن است

به سندهای معتبر از سدیر صراف منقول است که گفت: حضرت صادق علیه السلام به من فرمود که: چه مانع است تو را از اینکه زیارت کنی قبر امام حسین علیه السلام را در هر هفته پنج مرتبه، یا در هر روز یک مرتبه؟

گفتم: فدای تو شوم، میان من و آن حضرت فرسخهای بسیار هست.

فرمود که: بالا می روی به بام خانه خود، پس ملتفت می شوی به جانب راست و جانب چپ خود، پس سر خود را به سوی آسمان بلند می کنی، پس رو به جانب قبر آن حضرت می کنی و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.
تا نوشته شود برای تو ثواب حجّی و عمره‌ای.

سدیر گفت که: بسیار است که من در روزی زیاده از بیست مرتبه چنین زیارت می‌کنم (۱).
و به سند صحیح از آن حضرت منقول است که: کسی که ناحیه‌اش بعید و خانه‌اش دور باشد از ما،
پس بالا رود به بام خانه خود و دو رکعت نماز بگذارد

۱- کامل الزیارات: ۲۸۷ ب ۹۶ ح ۲، کافی: ۵۸۹/۴ ح ۸، بحارالانوار: ۳۶۵/۱۰۱ ح ۲، موسوعه زیارات
المعصومین علیهم السلام: ۱۹۲/۳ ش ۱۰۲۸.

ص: ۴۸۴

و اشاره کند به سلام به سوی قبرهای ما، که آن سلام به ما می‌رسد (۱).
و در حدیث معتبر منقول است از سلیمان بن عیسی که گفت: پدرم عرض کرد به خدمت حضرت
صادق علیه السلام که چگونه تو را زیارت کنم هر گاه قادر بر آمدن نباشم؟
فرمود که: ای عیسی هر گاه قادر بر آمدن نباشی، چون روز جمعه شود غسل کن یا وضو بساز و بالا
رو بر بام خانه خود و دو رکعت نماز بکن و متوجه شو به سوی من؛ به درستی که هر که مرا زیارت
کند در حیات من، چنان است که مرا زیارت کرده است بعد از موت من. و کسی که مرا زیارت کند
بعد از موت من چنان است که مرا زیارت کرده باشد در حیات من (۲).
مؤلف گوید که: این حدیث دلالت می‌کند بر اینکه در این زمانها حضرت صاحب الامر - صلوات
اللّه علیه - را در همه موضع زیارت توان کرد؛ و اگر رو به سامره کند در وقت زیارت بهتر است و
زیارت مخصوص آن حضرت از بعید بعد از این خواهد آمد.
و در حدیث معتبر دیگر مروی است که حضرت صادق علیه السلام به سدیر فرمود که:

بسیار زیارت می کنی قبر حسین بن علی علیهما السلام را؟

گفت از بسیاریِ شغل، مرا مقذور نمی شود.

فرمود که: می خواهی تو را چیزی تعلیم نمایم که هر گاه بکنی از برای تو زیارت آن حضرت نوشته شود.

گفت بلی فدای تو شوم.

فرمود که: غسل بکن در خانه خود و بالا رو به بام خانه خود و اشاره کن به جانب آن حضرت به

سلام کردن، تا نوشته شود برای تو ثواب زیارت (۳).

و در حدیث معتبر دیگر منقول است که حنان بن سدید رفت به خدمت حضرت صادق علیه السلام - و نزد آن حضرت جماعتی از اصحاب او بودند - ، پس فرمود که: ای حنان،

۱- کامل الزیارات: ۲۸۶ ب ۹۶ ح ۱ و ص ۲۸۸ ح ۶، من لا یحضره الفقیه: ۵۹۹/۲ ح ۳۲۰۵، بحارالانوار:

۳۶۵/۱۰۱ ح ۱ و ص ۳۶۷ ح ۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۲۸/۵ ش ۱۶۷۰.

۲- کامل الزیارات: ۲۸۷ ب ۹۶ ح ۴، بحارالانوار: ۳۶۶/۱۰۱ ح ۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳۶۶/۱ ش ۴۱۶.

۳- کامل الزیارات: ۲۸۸ ب ۹۶ ح ۵، بحارالانوار: ۳۶۷/۱۰۱ ح ۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۰۴/۳ ش ۱۰۲۴.

ص: ۴۸۵

زیارت امام حسین علیه السلام می کنی هر ماه یک مرتبه؟ گفت نه. فرمود که: هر دو ماه یک مرتبه می کنی؟ گفت: نه. فرمود که: هر سال یک مرتبه؟ گفت نه. فرمود که: چه بسیار جفاکارید به سید و

آقای خود!

گفت یا ابن رسول الله، مانع من کمی توشه و دوری مسافت است.

فرمود که: می خواهی شما را دلالت کنم به زیارتی که مقبول باشد، هر چند زیارت کننده دور باشد؟

گفت: چگونه زیارت کنم یا ابن رسول الله؟

فرمود که: غسل کن در روز جمعه - یا هر روز که خواهی - و پوش پاکترین جامه های خود را و بالا

رو بر بلندترین بامهای خانه خود - یا برو به صحرائی - و رو به جانب قبر کن و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَابْنَ مَوْلَايَ، وَ سَيِّدِي وَابْنَ سَيِّدِي، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا قَتِيلُ (۱) ابْنَ

الْقَتِيلِ، الشَّهِيدَ ابْنَ الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

أَنَا زَائِرُكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ بِقَلْبِي وَ لِسَانِي وَ جَوَارِحِي، وَ إِن لَّمْ أَرْزُكَ بِنَفْسِي وَ الْمَشَاهِدَةَ فَعَلَيْكَ

السَّلَامُ (۲) يَا وَارِثَ آدَمَ صُفْوَةَ اللَّهِ، وَ وَارِثَ نُوحٍ نَبِيِّ اللَّهِ، وَ وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، وَ وَارِثَ مُوسَى

كَلِيمِ اللَّهِ، وَ وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ وَ كَلِمَتِهِ، وَ وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ وَ نَبِيِّهِ وَ رَسُولِهِ، وَ وَارِثَ عَلِيٍّ

أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَصِيِّ رَسُولِ اللَّهِ وَ خَلِيفَتِهِ، وَ وَارِثَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ وَصِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ.

لَعَنَ اللَّهُ قَاتِلِيكَ، وَ جَدَّدَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ، وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ.

أَنَا يَا سَيِّدِي مُتَقَرِّبٌ إِلَى اللَّهِ جَلَّ وَ عَزَّ وَ إِلَى جَدِّكَ رَسُولِ اللَّهِ وَ إِلَى أَبِيكَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ إِلَى

أَخِيكَ الْحَسَنِ وَ إِلَيْكَ يَا مَوْلَايَ - عَلَيْكَ سَلَامُ اللَّهِ وَ رَحْمَتُهُ وَ بَرَكَاتُهُ - بِزِيَارَتِي لَكَ بِقَلْبِي وَ لِسَانِي وَ

جَمِيعِ جَوَارِحِي؛ فَكُنْ يَا سَيِّدِي شَفِيعِي

۱- « يَا مَوْلَايَ الْقَتِيلُ » خ ل.

۲- « وَالْمَشَاهِدَةَ لِقَبْتِكَ السَّلَامُ عَلَيْكَ » خ ل.

فَعَلَيْكَ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَرِضْوَانُهُ وَرَحْمَتُهُ.

پس اندکی می‌گردی به جانب چپ خود و رو می‌گردانی به سوی قبر علی بن الحسین علیهما السلام - که او نزد پای پدر خود مدفون است - و سلام می‌کنی بر او مثل این سلام، پس دعا می‌کنی و می‌طلبی حاجتهای دنیا و آخرت خود را، پس چهار رکعت نماز می‌گزاری - که نماز زیارت هشت رکعت است، یا شش رکعت، یا چهار رکعت، یا دو رکعت و بهترش هشت رکعت است - .

پس رو می‌کنی به جانب قبر امام حسین - صلوات الله علیه - و می‌گویی:

أَنَا مُودِّعُكَ يَا مَوْلَايَ وَأَبْنَ مَوْلَايَ، وَ سَيِّدِي وَأَبْنَ سَيِّدِي، وَ مُودِّعُكَ يَا سَيِّدِي وَأَبْنَ سَيِّدِي عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ، وَ مُودِّعُكُمْ يَا سَادَتِي يَا مَعْشَرَ الشُّهَدَاءِ، فَعَلَيْكُمْ سَلَامُ اللَّهِ وَرَحْمَتُهُ وَبَرَكَاتُهُ وَرِضْوَانُهُ (۱).

مؤلف گوید که: چون عبارت این حدیث تشویش و اضطرابی دارد و چند احتمال دارد، بهتر آن است که همین زیارت را با وداع چنانچه رو به قبر شریف می‌خواند، رو به قبله نیز بکند و بخواند، تا آنکه به همه احتمالات عمل کرده باشد.

و در زیارت علی بن الحسین، اگر زیارات مخصوصه آن حضرت که گذشت بخواند خوب است. و اگر همین زیارت را بخواند به جای «یا وارث» در همه جا «یا ابن وارث» بخواند، یا از «وارث» قصد وراثت امامت و خلافت نکند؛ زیرا که آن حضرت امام نبوده است.

و بدان که این حدیث دلالت می‌کند بر اینکه از دور که زیارت کنند، نماز زیارت را بعد از زیارت باید بکنند و احادیث پیش دلالت کرد بر آنکه پیش باید بکنند؛ و دور

۱- کامل الزیارات: ۲۸۸ - ۲۹۰ ب ۹۶ ح ۷، بحار الانوار: ۳۶۷/۱۰۱ ح ۱۰، موسوعه زیارات المعصومین

علیهم السلام: ۲۳۸/۳ ش ۱۱۲۶ و ص ۵۰۱ ش ۱۲۰۲ و ص ۵۷۳ ش ۱۲۴۱.

نیست که مخیر باشند.

و اگر این زیارت را کنند، به همین نحو که وارد شده است بکنند.

و از این احادیث معلوم شد که غسل از برای زیارتِ بعید مستحب است. و از بعضی هم مفهوم شد که بی غسل نیز می توان کرد. و از بعضی عمومات مستفاد می شود که بر هر حالی توان کرد، چنانچه اکثر علما گفته اند. و اگر در بام خانه یا صحرا واقع سازد، احوط و اولی است.

و زیارت جامعه که در بلاد بعیده همه ائمه علیهم السلام را زیارت کنند، در فصل زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله از بعید گذشت (۱).

و در حدیث معتبر از حسین بن ثویر منقول است که به خدمت حضرت صادق علیه السلام عرض کرد که: من بسیار حضرت امام حسین - صلوات الله علیه - را یاد می کنم، در آن وقت چه بگویم؟ فرمود که: سه مرتبه بگو: صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللهِ.

که سلام بر آن حضرت می رسد از نزدیک و دور (۲).

و شیخ طوسی - علیه الرحمه - ذکر کرده است که: زیارت می توان کرد ائمه علیهم السلام را از دور، چنانچه از نزدیک ایشان را زیارت می کنند؛ اما در جایی که «أَتَيْتُكَ زَائِراً» باشد نگوید، بلکه بگوید: قَصَدْتُكَ بِقَلْبِي زَائِراً إِذْ عَجَزْتُ عَنْ حُضُورِ مَشْهَدِكَ، وَ وَجَّهْتُ إِلَيْكَ سَلَامِي لِعِلْمِي أَنَّهُ يُبَلِّغُكَ - صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ - ، فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ جَلَّ وَعَزَّ.

و دعا کن آنچه خواهی (۳).

و بعضی از اکابر علما روایت کرده است از ابوالحسن قادسی که گفت: من بسیار به زیارت حضرت امام حسین علیه السلام می رفتم، پس چندی به سبب پیری و کمی مال

۱- نگاه کن: ص ۶۱.

- ۲- کافی: ۵۷۵/۴ ضمن ح ۲، تهذیب الاحکام: ۱۰۳/۶ ح ۱۸۰، بحار الانوار: ۳۷۰/۱۰۱ ح ۱۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۵۰۵/۳ ش ۱۲۰۵.
- ۳- تهذیب الاحکام: ۱۰۳/۶ ذیل ح ۱۷۹.

ص: ۴۸۸

توفیق زیارت آن حضرت نیافتم، پس شبی حضرت رسول صلی الله علیه و آله را در خواب دیدم که حضرت امام حسن و حضرت امام حسین علیهما السلام در خدمت آن حضرت بودند، چون من به نزدیک ایشان رسیدم امام حسین علیه السلام گفت: یا رسول الله، این مرد مرا بسیار زیارت می کرد و اکنون ترک کرده است.

حضرت رسول متوجه من گردید و فرمود که: آیا ترک زیارت مثل حسین می توان کرد؟!
گفتم: یا رسول الله، قلت مال و پیری مرا مانع ادراک این سعادت گردیده است.
حضرت فرمود که: هر شب بر بام خانه خود برو و به انگشت شهادت به سوی قبر آن حضرت اشارت کن و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ جَدِّكَ وَعَلَىٰ أَبِيكَ (۱)، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمِّكَ وَأَخِيكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ اللَّائِمَةِ مِنْ بَيْنِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الدَّمْعَةِ السَّائِبَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمُصِيبَةِ الثَّابِتَةِ (۲)، لَقَدْ أَصْبَحَ كِتَابُ اللَّهِ فِيكَ مَهْجُورًا، وَرَسُولُ اللَّهِ فِيكَ مَوْتُورًا، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَىٰ أَنْصَارِ اللَّهِ وَخُلَفَائِهِ، السَّلَامُ عَلَىٰ أَمْنَاءِ اللَّهِ وَأَحْبَائِهِ، السَّلَامُ عَلَىٰ مَحَالِّ مَعْرِفَةِ اللَّهِ، وَمَعَادِنِ حِكْمَةِ اللَّهِ، وَحَفْظَةِ سِرِّ اللَّهِ، وَحَمَلَةِ كِتَابِ اللَّهِ، وَأَوْصِيَاءِ نَبِيِّ اللَّهِ، وَذُرِّيَّةِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

پس هر حاجت که خواهی از خدا سؤال کن، پس اگر چنین کنی زیارت تو از دور و نزدیک هر دو

مقبول است (۳).

و بدان که زیارت هشتم زیارت‌های جامعه که بعد از این مذکور می‌شود (۴)، در خصوص بعید وارد شده است.

۱- «وَأَيُّكَ» خ ل.

۲- «الرَّاتِبَةُ» خ ل.

۳- بحار الانوار: ۱۰۱/۳۷۵ ح ۱۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۳/۵۱۰ ش ۱۲۰۸.

۴- نگاه کن: ص ۶۲۰.